

10

30

33–40

Lífrænn matur
heimsendur
á 90 mínútum

Bústin og safarík
ber á Kvistum

Blaðauki um
Landsmót hestamanna
á Hólum 2016

Bændablaðið

11. tölublað 2016 • Fimmtudagur 9. júní • Blað nr. 468 • 22. árg. • Upplag 37.000

Blómárosin á Espiflöt í Reykholti í Biskupstungum, Lilja Björk Sæland, er hér innan um fallega geislaflíla. Þjóðhátíðardagurinn er framundan hjá blómabændum.

Mynd / smh

Búvörusamningarnir bíða haustþings:

Verða líklega spyrtir við samþykkt tollasamningsins við ESB

— Svína- og alifuglabændur óttast um framtíð sinna greina verði vægi tollverndar stórminnkað — niðurstaða tollahóps breyti litlu

Ekki náðist að klára vinnu og samþykkja búvörusamningana á Alþingi fyrir þingfrestun. Formaður atvinnuveganefndar Alþingis segir að stefnt sé að því að samþykkja samningana fyrir kosningar, eða á haustþingi sem hefst 15. ágúst.

Núverandi samningar renna út um áramót að undanskildum sauðfjársamningi sem gildir að óbreyttu til ársloka 2017.

Sigurður Eypórsson, framkvæmdastjóri Bændasamtakanna, segir það mikil vonbrigði að þingið hafi ekki klárað málið og það setji greinina í óvissu. Styr er innan stjórnarflokkanna um málið og snýst um að búvörusamningar verði ekki samþykktir nema tollasamningur, sem skrifað var undir við ESB síð-

astliðið haust, verði samþykktur um leið.

Samþykktur fyrir kosningar?

Jón Gunnarsson, þingmaður Sjálfstæðisflokksins og formaður atvinnuveganefndar, sagði í samtali við Bændablaðið að einhverjir séu þeirrar skoðunar að búvörulögin hafi ekki verið samþykkt vegna þess að sumir sjálfstæðismenn vilji spyrða búvörusamningana og ný tollalög saman en langt frá því að allir séu á þeirri skoðun.

„Mín skoðun er sú að það sé margt í búvörusamningunum sem tengist til dæmis ýmsum hækkunum á tollflokkum í tollasamningnum og því um ákveðið samspil að ræða.

Hvað vinnu í sambandi við

búvörusamninginn í atvinnuveganefnd varðar réði ferðinni að mikið var um gestakomur til nefndarinnar vegna hans. Ég reikna með að vinnu vegna umsagna um samninginn ljúki fljótlega og að við náum endanlega utan um málið í framhaldi af því.

Þing kemur aftur saman í ágúst og ég geri ekki ráð fyrir öðru en að búvörusamningurinn verði kláraður þá og samþykktur fyrir kosningar. Við stefnum að minnsta kosti að því og ekkert annað í boði,“ sagði Jón Gunnarsson, formaður atvinnuveganefndar Alþingis.

Svína- og alifuglabændur óttast afleiðingar tollasamnings

Björgvín Jón Bjarnason, formaður

ur svínabænda, segir að ekki hafi verið farið í heildarmat á hver áhrif tollasamningsins eru. „Á sínum tíma var settur á fót starfshópur um tollasamninga og nýjar aðbúnaðarreglugerðir. Í þeim hópi voru fulltrúar frá Bændasamtökum Íslands, búgreinafélögum svína- og kjúklingabænda og eggjaframleiðendum, Samtökum iðnaðarins, utanríkisráðuneytinu og atvinnu- og nýsköpunarráðuneytinu. Hópurinn skilaði lokaniðurstöðu í lok maí og er málið nú til meðferðar hjá ráðherra.

Ég sé til dæmis ekki að það hafi farið fram heildstætt hagsmunamat áður en ráðist var í að gera tollasamninginn sem mig undrar mikið miðað við umfang samningsins og líkleg áhrif hans. Tollasamningurinn kemur til með að hafa áhrif á fjölda

aðila; bænda, iðngreina, verslunarinnar og neytenda.

Ég tel að áhrif tollasamningsins á kjötiðnaðinn í landinu séu stórlega vanmetin þar sem innflutningsheimildir vaxa úr 100 tonnum 2016 í 650 tonn 2019. Svínakjöt er mjög fyrirferðarmikið í unnum kjötvörum. Ég sé ekki heldur að samningarnir tryggi það markmið að laga innflutninginn að raunverulegri þörf. Það er því enn fjölmörgum spurningum ósvarað.

Það setur heldur ekki að okkur neina sérstaka kæti yfir því að það sé verið að fórna hagsmunum svína- og kjúklingabænda til að hægt sé að flytja út meira af skyri og lambakjöti. Sömu sögu má reyndar segja um nýgerða búvörusamninga,“ segir Björgvín. /VH/HK:

Fréttir

Bjargráðasjóður: Tjón vegna kals vorið 2016

Bændum sem hafa orðið fyrir kalskemmdum á túnnum sínum er bent á að hafa samband við viðkomandi trúnaðarmenn Bjargráðasjóðs, sem eru starfsfólk Búnaðarsambanda á viðkomandi svæði, sem taka út kalskemmdir, og aðstoða við umsóknir til Bjargráðasjóðs.

Skilyrði fyrir umsókn er að ráðunautur/trúnaðarmaður hafi tekið út kal á túnnum.

Í 8. gr. laga um Bjargráðasjóð segir í c. lið:

Hlutverk almennrar deildar sjóðsins er að veita einstaklingum og félögum fjárhagsaðstoð til að bæta meiri háttar beint tjón af völdum náttúruhamfara:

c) vegna uppskerubrests af völdum óvenjulegra kulda, þurrka, óþurrka og kals.

Bætur eru reiknaðar eftir 4 liðum.

- Kalhutfalli á túnnum.
- Uppskerutapi miðað við fyrri ár.
- Fóðurvöntun.
- Flutningur á heyi af leigutúnum eða vegna heykaupa.

Umsóknum skal skila inn þegar uppskeru er lokið og forðagæsluskýrslum hefur verið skilað til Mast, en þær upplýsingar sem þar eru liggja til forsenda fyrir bótum. Trúnaðarmenn/ráðunautar þurfa að staðfesta umsóknina.

Umsóknir skulu berast til Bjargráðasjóðs Hvanneyrargötu 3, Hvanneyri, 310 Borgarnes á eyðublaðum sem nálgast má á www.bondi.is.

Landsmót á næsta leiti

Landsmót hestamanna verður haldið á Hólum í Hjaltadal dagana 27. júní til 3. júlí. Bændablaðinu er að þessu sinni dreift til allra félaga í Landssambandi hestamanna en í miðju blaðsins er átta síðna umfjöllun um mótið. Í aukablaðinu eru viðtöl við mótshaldara, heimafólk í Skagafirði og aðra sem að mótinu koma, fréttir og fróðleikur.

Undirbúningur mótsins hefur staðið lengi yfir og fjöldi fólks lagt hönd á plóg til þess að gera Landsmót hestamanna sem best úr garði. Á næstu dögum skýrist hvernig hestakosturinn lítur út sem keppir á Hólum. Mótshaldarar lofa sannkallaðri veislu þar sem áhersla er lögð á fjölbreytta skemmtun fyrir alla fjölskyldna.

Miðasala hefur gengið með afbrigðum vel en síðustu forvöð eru að fá miða keypta í forðölu en henni lýkur 15. júní. Allar upplýsingar um miðakaup og fleira sem að móts-haldi lýtur má nálgast á vefsíðunni landsmot.is

/TB

Sjá nánar bls. 33-40

Þjóðarréttur Íslendinga:

Lambakjötið ber höfuð og herðar yfir aðra fæðu í huga landsmanna

— Kjötsúpan langvinsælasti einstaki rétturinn en útlenskættuð pítsa lenti í ellefta sæti, næst á eftir skyrri

Kokkalandslíð Íslands fékk Gallup til að kanna það meðal þjóðarinnar hvað fólk teldi vera þjóðarrétt Íslendinga. Skemmst er frá að segja að 73,9% töldu að lambakjöt og blandaðir réttir úr lambakjöti væri þjóðarréttur Íslendinga.

Þessi niðurstaða fékkst með netkönnun sem framkvæmd var 22. mars til 1. apríl 2016. Var könnunin gerð með handahófskenndu úrtaki 18 ára og eldri á landinu öllu. Úrtakið var 1.418 manns. Alls svöruðu 833, eða 58,7%.

Lambakjötið og kjötsúpan standa upp úr

Sem fyrr segir skoraði lambakjöt-ið og blandaðir réttir úr lambakjöti langhæst með 73,9% samanlagt. Af þessum lambakjötsréttum skoraði kjötsúpan hæst sem hinn eini sanni þjóðarréttur með 21,4%. Þá kom hangikjöt með 14,7%, lambalæri með 13,8% og óskilgreint lambakjöt 12,5%.

Ýmsir réttir af margvíslegum toga voru samtals með 17,7% en sumir þeirra innihalda reyndar lambakjöt í einhverjum mæli.

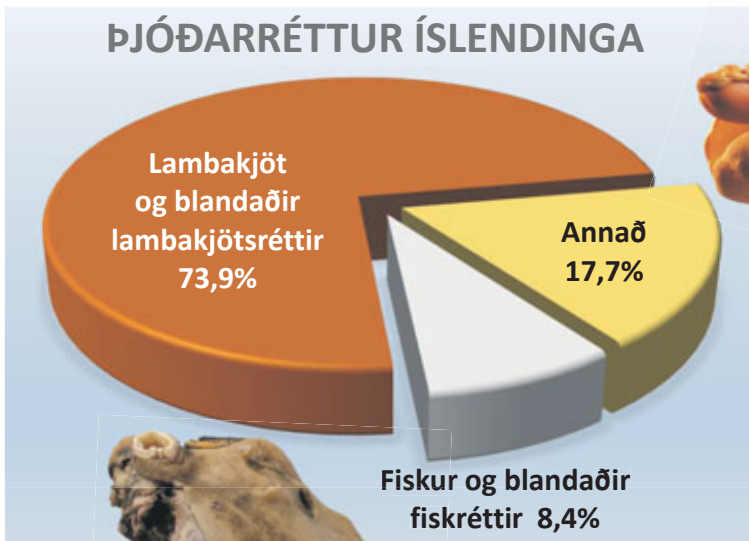
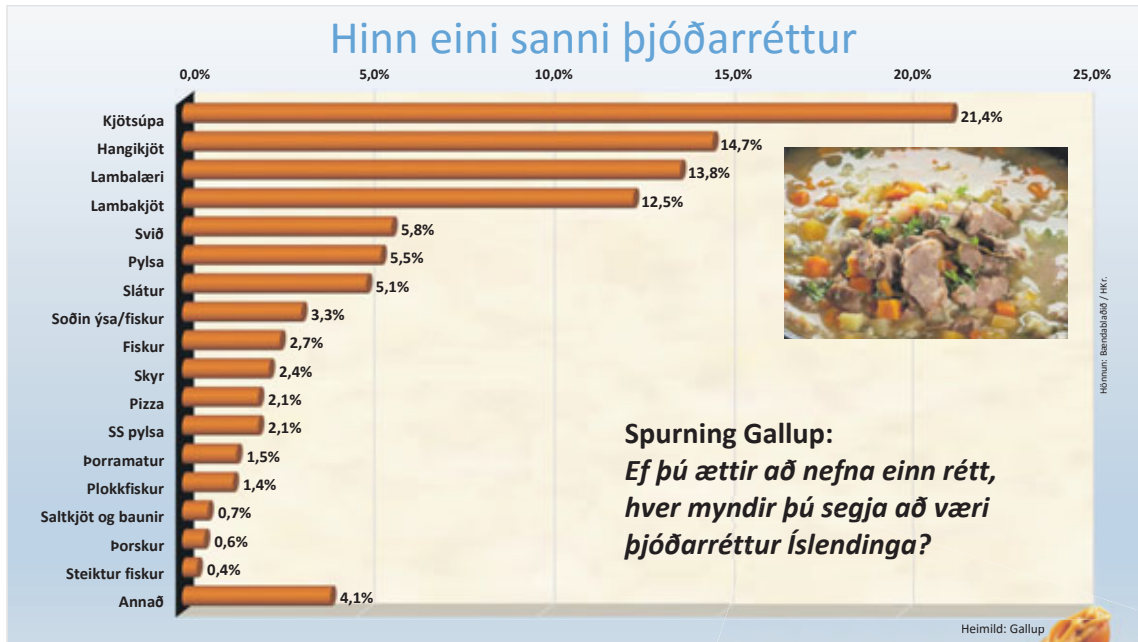

Fiskur og fiskréttir með 8,4%

Fiskur og fiskréttir voru með samtals 8,4% sem þjóðarréttur Íslendinga. Það þykir eflaust mörgum ekki hátt skor þar sem fiskur hefur verið meginuppistaðan í gjaldeyrisöflun þjóðarinnar um aldir.

Það var þó ekki fyrr en bændasamfélagið fór að riðlast og þorp að myndast í kringum sjávarútveginn sem fiskur varð ein helsta hversdagsfæða fjölskyldna í landinu. Um margra áratuga skeið var þá þverskorin soðin ýsa trúlega oftast í pottum landsmanna, en lítið um þorsk, enda var hann verðmætasta útflutningsvaran. Margar aðrar fisktegundir sem nú þykja lúxusvara voru ekki einu sinni talinn mannamat.

Það hversu fiskur og þá aðallega ýsa var algeng á hversdagsborðinu hefur væntanlega ráðist af því hversu ódýr hún var í samanburði við aðra fæðu. Þótt fólk væri flutt

úr sveitunum á mölina gerði það sér samt áfram dagamun með neyslu á lambakjöti. Það fékk þar með ákveðinn sess og gæðastimpil í samanburði við ýsuna.

Hænur voru vart talin mannamat

Mörgum þótti lengi vel að hænur væru ekki til annars nýtar en að framleiða egg. Hænsna- eða kjúklingakjöt var því gjarnan sett í sama flokk og óætar fisktegundir, eins og skötuselur og jafnvel síld sem oft var gefin sauðfé. Nú þegar kjúklingakjöt er trúlega orðið mun

algengara á hversdagsborðum landsmanna en bæði lambakjöt og fiskur er því athyglisvert að það sé vart greinanlegt í könnuninni. Kannski hafa þessir ágætu fuglar ekki enn náð að ávinna sér þann virðingarsess í huga landsmanna að þeir skili sér inn í slíka könnun.

Pítsa af erlendum uppruna á lista yfir þjóðarrétt Íslendinga

Það vekur vissulega undrun að hin ítalskættuð pítsa skuli vera í ellefta sæti í könnun Gallup yfir hvað fólk telji vera þjóðarrétt Íslendinga. Samt er þetta fyrirbæri sem er tiltölulega nýkomið inn á matseðil landans og langt frá því að geta talist íslenskur

réttur að uppruna. Kemur pítsan þar næst á eftir rammíslenska skyrinu og er eins og skráttinn úr sauðarleggnum í þessu samhengi.

Þar á eftir kemur SS-pylsa sem er örugglega einn vinsælasti skyndibitaréttur Íslendinga. Þótt pylsan eigi sér evrópskan uppruna, þá er örugglega í henni mun meira íslenskt hráefni en hægt er að finna í flestum pítsum. Allavega er um 65% af kjöti í íslensku SS-pylsunum og 25% íslenskt vatn. Ekki skal þó útilokað að til séu pítstur úr íslensku hveiti eða byggji þótt aðallega séu þær búnar til úr innfluttu hveiti. Áleggjið getur líka vissulega verið íslenskt að stórum hluta, bæði grænmeti og unnar kjötvörur.

Það er þó ánægjulegt að sjá að Íslendingar kunni enn að meta svið þar sem þau lenti í fimmta sæti á listanum. /HKr.

Ungt fólk í búskap:

Útisvín í Gerðarkoti í Ölfusi

Hallur Hróarsson og Berglind Kristinsdóttir keyptu nýlega jörðina Gerðarkot í Ölfusinu og hafa verið að koma sér fyrir í rólegheitunum ásamt börnum sínum og bústofni.

Samhliða bústöfunum eru þau að gera upp húsakostinn á jörðinni og starfa sem grunnskólakennarar í Hveragerði. Þau eiga fimm börn og til stendur að nokkrir grísir bætist í hópinn á næstunni.

Síðastliðið sumar voru þau í fyrsta skipti með frjáls svín á jörðinni og ólu þau með það að leiðarljósi að geta fært fólki svínakjöt af frjálsum svínum sem hafa lifað við gott atlæti á sinni ævi.

Önnur dýr á bænum eru hundur

og köttur, 21 hæna, 4 hanar, 6 endur og 11 ungar, auk þess er á bænum einn gæstasteggur sem elskar að horfa á sjónvarpið.

Berglind og Hallur segjast hafa mikinn áhuga á umhverfisvernd og náttúrunni og vilja helst rækta allt með lífrænni vottun en það ferli er flókið og dýrt, svo það mun verða einhver bið á því að það náist fullkomlega. Í vor hófu Gerðarkotsbændurnir hópsöfnunar-átak þar sem þau freista þess að selja kjötið fyrirfram í samstarfi við Karolina Fund. Átakið hefur gengið vel og vakið nokkra athygli og hægt er að skoða það nánar á síðunni <https://www.karolinafund.com/project/view/1400>. /VH

**NÚNA ER TILVALIÐ AÐ
TRYGGJA SÉR GÓÐA VÉL**

LELY Hibiscus RAKSTRARVÉLAR

Tæknilega framúrskarandi vélar þar sem **GÆÐI** og **GÓÐ ÞJÓNUSTA** er í fyrirrúmi

**Yfir 45 LELY rakstrarvélar seldar
síðastliðin 5 ár**

- **LELY** Hibiscus rakstrarvélar eru áreiðanlegar og sterkar vélar.
- Feikna sterkt drif og öflugir armar gera vélarnar mjög gangöruggar og þær þola mikið álag og mikla notkun
- **LELY** rakstrarvélar er auðvelt að stilla og þær skila múgum sem einkar auðvelt er að rúlla upp úr

Afhentar samsettar og heim á bæ

**ALLAR NÁNARI UPPLÝSINGAR HJÁ
SÖLUMÖNNUM OKKAR**

www.VBL.is

REYKJAVÍK
Krókháls 5F
110 Reykjavík
Sími: 414-0000

AKUREYRI
Baldursnes 2
603 Akureyri
Sími: 464-8600

Fréttir

Tölur Eurostat um þróun útgjalda vegna kaupa á matvælum sýna hagstæðan samanburð Íslands við ESB-ríkin öll árin frá 2007:

Matvælaverð er hlutfallslega lægra á Íslandi en hjá öllum hinum Norðurlandabjóðunum

— Þá er hlutfall útgjalda neytenda til matvælaþjónunar hærri í 25 Evrópulöndum en hér á landi

Umræða um matvælaverð hefur verið allnokkur síðustu misseri. Viðfangsefnið nálgast málshæfjendur úr ýmsum áttum og sýnist sitt hverjum eins og gengur. Tölur Eurostat hafa þó sýnt að samfellt frá 2007 hefur hlutfall útgjalda neytenda á Íslandi til matvælaþjónunar verið lægra en að meðaltali í 28 ríkjum Evrópusambandsins.

Bændasamtökin gáfu í janúar út skýrslu um þætti sem hafa áhrif á matvöruverð. Þar kom í ljós að afurðaverð til frumframleiðenda er oft ekki nema brot af endanlegu smásöluverði.

„Þeir eru fjölmargir, ekki aðeins afurðaverð til bænda heldur líka, laun starfsfólks í virðiskeðjunni, samkeppni á smásölumarkaði, nýting verslunarhúsnæðis, afgreiðslutími verslana og skattar og gjöld á matvæli,“ segir Erna Bjarnadóttir, hagfræðingur Bændasamtakanna.

Erna Bjarnadóttir.

lönd en aðeins 19 þeirra eru hluti af evrusvæðinu, auk Danmerkur en danska krónan er nátengd evru.

Samkvæmt nýjustu tölum Eurostat er Ísland í 8. sæti á þessum mælikvarða. Lægst er matvælaverð í löndum A-Evrópu mælt með þessari aðferð Eurostat.

„Þar, líkt og á Íslandi, er evran hins vegar ekki alls staðar orðin gjaldmiðill heldur enn notaðir gjaldmiðlar viðkomandi landa, ef frá eru talin Eystrasaltslöndin, Slóvakía og Slóvenía. Almennt má segja að eftir því sem laun eru hærri í viðkomandi landi, því hærri er verðlag, þar með talið á matvörum,“ segir Erna.

— Hve háu hlutfalli af útgjöldum sínum verja neytendur til matvælaþjónunar?

„Á það hefur oft sinnið verið benti að hæð á verðlagi segi ekki alla söguna, heldur skipti meira máli hve þungt útgjöld til matvælaþjónunar vegi í heildarútgjöldum heimilanna. Matur er jú ein helsta grunnþörfin sem þarf að uppfylla og því minna af ráðstöfunartekjum sem fara til þess, því meira er eftir til ráðstöfunar í annað.“

Samanburður við önnur lönd athyglisverður

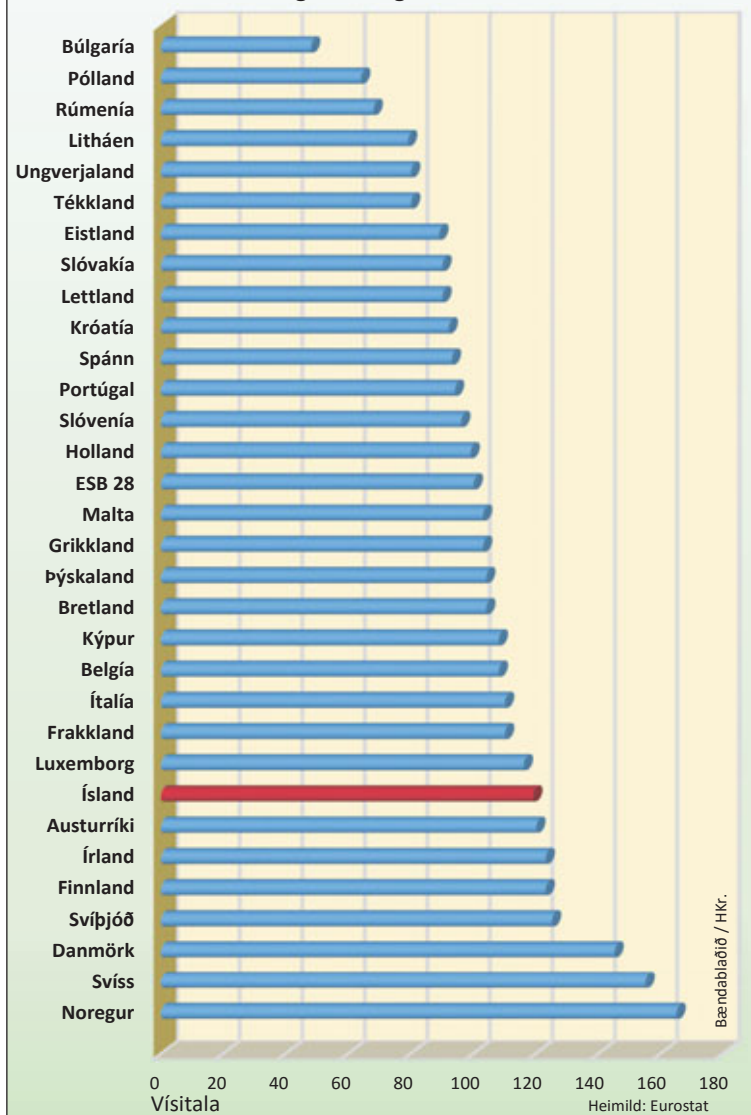
Erna segir áhugavert að bera matvælaverð á Íslandi saman við nágrannalöndin og verðlag innan ESB. Eurostat (hagstofa Evrópusambandsins) hefur yfir yfirgripsmiklum gagnagrunni að ráða í þessu skyni. Þar er hægt að gera samanburð á hlutfallslegu verðlagi á matvörum. Það felur í sér samanburð á verðlagi hvers lands miðað við meðaltals verðlag innan ESB. Ef hlutfallslegt verðlag er hærri en 100 er verðlag hærri en að meðaltali innan ESB og öfugt.

Einnig má lýsa þessu sem verðlagi mælt í evrum, með kaupmáttarjafngildingu. Eurostat ber saman verðlag með þessum hætti fyrir 32

Matur og óáfengir drykkir

Hlutfallslegt verðlag í desember 2015

Bretland hagstæðast

Samkvæmt Eurostat verja Íslendingar 13,3% útgjalda sinna til kaupa á matvörum og eru í 10. sæti neðan frá á þeim mælikvarða. Hagstæðast að þessu leyti er að búa í Bretlandi en þar er enginn virðisaukaskattur á matvæli.

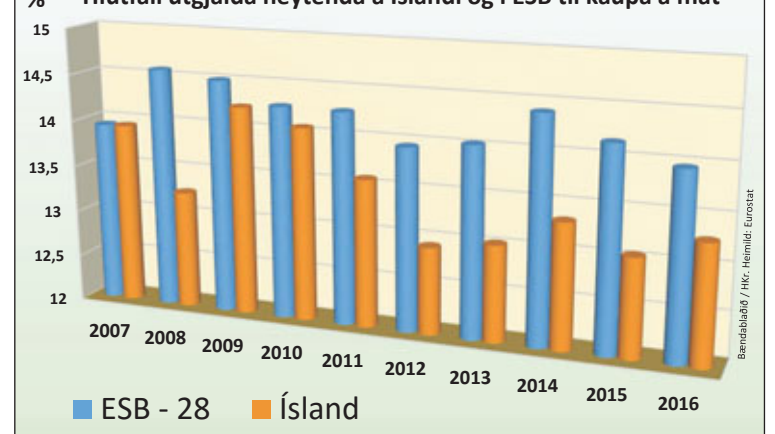
Í þeim löndum þar sem verðlag mælist hvað lægst eru útgjöld neytenda að jafnaði hlutfallslega há til matvælaþjónunar. Í þeim hóp eru meðal annars Eystrasaltslöndin sem hafa tekið upp evru. Meðaltal ESB-landa er um 14% og evru-löndin koma lítið eitt lakar út.

Lægra hlutfall til matarkaupar á Íslandi öll árin frá hrúni

— Hvernig hefur þróun útgjalda vegna matarkaupar verið undanfarið ár í samanburði við ESB-löndin?

„Hjá Eurostat er einnig hægt að skoða hvernig hlutfall útgjalda til kaupa á matvörum hefur verið að þróast undanfarið áratug. Meðfylgjandi mynd sýnir samanburð á Íslandi annars vegar og ESB í heild hins vegar. Greinilegt er að áhrifa fjármálakreppunnar í heiminum gæti fyrir í ESB en á Íslandi, eða strax á árinu 2008. Eðlilega kemur hins vegar stökk til hækkunar á Íslandi árið 2009 og hefur síðan aftur farið jafnt og þétt lækkandi og er öll árin lægra en í ESB í heild. Á árinu 2016 má þó merkja hækkun á ný og þarfnast það nánari skoðunar. Því má bæta við að hlutfall útgjalda til kaupa á innlendum búvörum (mjólkurvörum, eggjum og kjötvörum) er um 5,4%,“ segir Erna.

Hlutfall útgjalda neytenda á Íslandi og í ESB til kaupa á mat

Lækkun tolla tryggir ekki endilega lægra verð til neytenda

— Hvernig er verðlag á innfluttum matvörum án tolla?

„Nær allar aðrar matvörur (utan kartaflna og örfár annarra undantekninga) eru fluttar inn án tolla og ættu því að vera sambærilegar í verði og gerist í nágrannalöndunum ef kenningar talsmanna afnáms tolla standast. Tölur Eurostat hafa hins vegar fram til þessa sýnt að brauð og kornvörur og ávextir og grænmeti eru hlutfallslega dýrari hér á landi en í nágrannalöndunum. Þetta undirstrikar að verð til neytenda ræðst af fjölmörgum þáttum,“ segir Erna.

Hún bendir á að margoft hafi verið sýnt fram á að afurðaverð til bænda er aðeins lítil hluti af útsöluverði og hefur farið lækkandi sem hlutfall af því á undanförmum árum og áratugum. Úrvinnsla, eftirlitskostnaður, markaðs- og dreifingarkostnaður og

smásöluálagning séu dæmi um þætti sem hafa á móti hækkað sem hlutfall af útsöluverði.

Hlutfall tekna sem fer í matarkaup er einn mælikvarði á lífskjör

„Einn mælikvarði á lífskjör er hversu stórt hlutfall útgjalda neytenda af heildarútgjöldum fer til kaupa á matvælum. Hér á landi er þetta hlutfall lítill en undir meðaltali ESB. Það hlýtur að verða keppikefli okkar að svo verði áfram og að þetta hlutfall lækki enn.

Það eru fjölmargir þættir sem hafa áhrif á matvælaverð til neytenda. Á sumum sviðum, eins og í heilbrigðis- og lífskjörum, hefur íslenskur landbúnaður dýrmæta sérstöðu sem standa þarf vörð um. Landbúnaðurinn mun á móti leitast við að hagræða og leggja sitt af mörkum til að byggja gjöfult samfélag,“ segir Erna Bjarnadóttir.

/HKr.

Notkun nefhjóna tryggir mun hreinna og verðmætara fóður.

Smáar stjörnur – betri dreifing og mun meiri ending.

Einstök ending og frábær fylgni við landið.

Ertu klár í sumarið?

Pöttinger eru mest seldu heyvinnutæki á landinu til margra ára.*

- og ekki að ástæðulausu.

PÖTTINGER

Austurvegur 69 - 800 Selfoss

Lónsbakki - 601 Akureyri

Sólvangi 5 - 700 Egilsstaðir

Sími 480 0400

jotunn@jotunn.is

www.jotunn.is

*samkvæmt samræmdum útfutningstölum evrópskra tækjaframleiðenda.

Bændablaðið

— Mál gagn bænda og landsbyggðar —

Ritstjóri: Hörður Kristjánsson (ábm.) hk@bondi.is — **Sími:** 563 0339 — **Rekstur og markaðsmál:** Tjörvi Bjarnason tjorvi@bondi.is — **Blaðamenn:** Margrét Þ. Þórsdóttir mth@bondi.is — Sigurður Már Harðarson smh@bondi.is — Vilmundur Hansen vilmundur@bondi.is — **Auglýsingastjóri:** Ásgerður María Hólmbergsdóttir amh@bondi.is — **Sími:** 563 0303 — **Netfang auglýsinga:** augl@bondi.is — **Vefsíða blaðsins:** www.bbl.is — **Netfang blaðsins:** (fréttir og annað efni) er bbl@bondi.is

Frágangur fyrir prentun: Prentsnið – Prentun: Landsprent ehf. – Upplag: sjá forsiðu – Dreifing: Landsprent og Íslandspóstur. ISSN 1025-5621

SKOÐUN

Ekki einfalt

Nýir búvörusamningar liggja nú í salti á borðum alþingismanna og bíða samþykktar, synjunar eða áframhaldandi salþækils þegar þingið kemur aftur saman í ágúst. Ljóst er að mikið er í húfi þar sem óvissa um framtíðarskipan þessara mála er óásættanleg staða.

Það vekur athygli að hagsmunasamtök sem berjast nú hart fyrir því að tennurnar verði dregnar úr áhrifum tollverndar fyrir landbúnaðinn skuli á sama tíma ganga hvað harðast fram í tilraun til að fella búvörusamningana á Alþingi. Við þá iðju njóta Samtök verslunar og þjónustu og Samtök atvinnulífsins dyggjar aðstoðar Alþýðusambands Íslands. Miðstjórn ASÍ hefur meira að segja skorað á Alþingi að hafna búvörusamningunum.

Þótt mörgum þyki hægt miða við að breyta landbúnaðarkerfinu á Íslandi í þá átt að gera greinina sjálfbærari, þá hafa samt verið stigin mjög stór skref á síðustu áratugum. Þegar OECD hóf að gera samræmdar mælingar á stuðningi ríkja við landbúnað fyrir 30 árum nam stuðningurinn á Íslandi um 5% af þjóðartekjum. Í dag nemur hann 0,6% auk tollverndar sem metin er á 0,5%. Samtals gerir þetta um 1,1%, en á þessu sést vel hversu mikilvæg tollverndin er í heildardæminu. Tollverndaráhrifin vega þó misþungt eftir greinum.

Í svína- og alifuglarækt er tollverndin lykilatriði. Formaður Svínaræktarfélags Íslands hefur áhyggjur af stöðu greinarinnar og telur niðurstöður sérstaks tollahóps þar litlu breyta fyrir svína- og alifuglaræktina.

Tollasamningurinn við ESB, sem undirritaður var með fyrirvara í haust, felur í sér gríðarlega eftirgjöf á þeirri tollvernd sem bændur hafa í gegnum tíðina talið einna mikilvægast að verja. Tollverndin var m.a. lykilatriði varðandi þær varnarlinur sem bændur mörkuðu vegna aðildarumsóknar Íslands að ESB um árið.

Landbúnaðarkerfin sem rekin eru víða um heim hafa það að markmiði að tryggja þegnum viðkomandi landa fæðuöryggi og neytendum sínum skaplegt verð. Tapist sá stuðningur skapast hættan á að landbúnaðarframleiðslan í viðkomandi landi leggist af. Þessi kerfi eru þó mannanna verk og langt í frá að vera fullkomin. Því er stöðug endurskoðun þeirra nauðsynleg með það að markmiði að gera landbúnaðinn stöðugt sjálfbærari.

Þjóðir heims geta samt ekki boðið þegnum sínum upp á að vera algjörlega háðir öðrum þjóðum um nauðsynjar eins og fæðu. Við sjáum vel í ótal dæmum í Afríku, Mið-Austurlöndum og víðar hvaða áhrif ófriður getur haft á fæðuöryggi íbúanna.

Blikur eru á lofti í Evrópu ef marka má orð ýmissa frammámanna í evrópskri pólitík og innan hernaðarbandalagsins NATO. Það er því langt frá því að vera öruggt að Íslendingar geti stólað á að fá allar vörur sem þeir óska frá Evrópu um ókomna tíð og þar með talin matvæli. Auk þess eru aðrar vár líka á lofti varðandi matvælaöryggi álfunnar. Það varðar gríðarlega notkun eiturefna í evrópskum landbúnaði og ofnotkun sýklalyfja. Þar er íslenskur landbúnaður í einstakri stöðu varðandi hreinleika sinna afurða.

Sýklalyfjaógnæmar bakteríur eru nú stærsta ógnin í heilbrigðismálum heimsins að mati virtustu lækna og sérfræðinga. Eiturmengun kemur þar til viðbótar.

Ef mönnum er andskotans sama um alla þessa þætti, þá er ekkert einfaldara en að leggja niður íslenskan landbúnað. Þá skulu þeir sem það vilja vera um leið tilbúnir að taka á sig ábyrgð á að fæðuöryggi þjóðarinnar verði tryggt. Þeir verða þá líka að vera meðvitaðir um að það verður ekki auðhlaupið að snúa landbúnaðinum aftur í gang þegar öll önnur úrræði þrýtur. /HKr.

Sindri Sigurgeirsson

formaður Bændasamtaka Íslands
sindri@bondi.is

Það voru veruleg vonbrigði og í raun óásættanlegt að lagafrumvarp ríkisstjórnarinnar vegna breytinga sem tengjast nýjum búvörusamningum skyldi ekki vera afgreitt áður en Alþingi fór í sumarleyfi þann 2. júní síðastliðinn. Það er því fullkomin óvissa um framgang samninga sem eiga að taka gildi um næstu áramót.

Samningarnir voru undirritaðir 19. febrúar eftir viðræður frá því í september 2015. Bændur luku afgreiðslu þeirra í lok mars. Nautgriparæktarsamningur fékk 75% stuðning í atkvæðagreiðslu, sauðfjársamningur 60% en hinir tveir voru samþykktir samhljóða á fundum. Lagafrumvarpið var birt þann 4. apríl svo það gáfust nær tveir mánuðir til afgreiðslu málsins, sem er mun lengra en mörg önnur mál sem Alþingi fjallaði um og afgreiddi nú í vetur. Það er áhyggjuefni að ríkisstjórnarflokkar sem skreyta sig með áformum um eflingu matvælaframleiðslu skuli í raun ekki vera samstiga um að klára málið núna.

Óvissan er skaðleg

Það er skaðlegt fyrir landbúnaðinn að vera haldið áfram í óvissu um hvert starfsumhverfi hans á að vera frá næstu áramótum. Ákvarðanir í greininni þarf að taka með lengri fyrirvara en í mörgum öðrum atvinnugreinum. Þeir bændur sem starfa í nautgripa-, sauðfjár- og hrossarækt eru til dæmis að hefja fóðuöflun sumarsins um þessar mundir. Það verkefni hófst í raun með áburðarkaupum fyrr á árinu. Núna þarf að afla heylla miðað við þann fjölda búfjár sem ætlunin er að hafa á fóðrun næsta vetur. Sá fjöldi er aftur í beinu samhengi við það afurðamagn sem framleitt verður á næsta ári.

Sambærilegar ákvarðanir þarf að taka í fleiri bággreinum bæði hvað varðar dýraafurðir og aðra framleiðslu. Þetta er ræktun, hvort sem um er að ræða dýr eða matjurtir. Hana þarf að skipuleggja fram í tímann og henni er ekki stjórnad eins og iðnaðarframleiðslu þar sem einfalt er að stilla framleiðsluna af með því að vinna lengur – eða styttra, eftir því sem hentar.

Varða starfsskilyrði landbúnaðarins

Búvörusamningar eru ráðandi þáttur í starfsskilyrðum landbúnaðarins og það að ekki liggi fyrir hvernig þeim verður háttað strax um næstu

Óvissa veldur tjóni

áramót grefur undan uppbyggingu greinarinnar og er í hróplegu ósamræmi við stefnu ríkisstjórnarinnar um eflingu matvælaframleiðslu. Þetta er vond staða og verður til þess að bændur munu fresta ákvörðunum í lengstu lög og halda að sér höndum. Nauðsynlegt er að Alþingi taki málið til afgreiðslu strax og það kemur saman þann 15. ágúst.

Opnari samningar

Hér skal engin fjöður dregin yfir að samningarnir hafa setið undir ýmiss konar gagnrýni. Það er ekkert óeðlilegt við það enda er hér um breytingasamninga að ræða. Hugmyndafræði þeirra breytinga er einkum að opna samningana meira og gera þá almennari. Stærsta einstaka stefnumálið er þó að stíga út úr kvótakerfi í mjólkurframleiðslu og greiðslumarkskerfi í sauðfjárrækt. Meginrökin fyrir því eru að losa bændur undan kostnað við að kaupa sér réttindi til framleiðslu mjólkur eða stuðningsréttindi í sauðfjárrækt.

Bændur ekki á klafa kerfisins – öll kjöt- og grænmetisframleiðsla er frjál

Því er oft haldið fram að bændur séu bundnir á klafa einhvers ægilegs miðstýringarkerfis. Allt sé bundið í kvóta og því sé stjórnad í smáatriðum hvað hver og einn framleiðir. Staðreyndin er hins vegar sú að öll kjöt- og grænmetisframleiðsla er frjáls og því er ekki stýrt hvað mikið er framleitt, hvorki hjá einstökum bændum eða í heild. Stuðningur ríkisins er hins vegar föst fjárhæð og dreifist á framleiðsluna eftir því hvað hún er mikil hverju sinni. Það er aðeins mjólkurframleiðslan sem starfar innan kvótakerfis. Þar er ákvarðað hvað hver og einn má framleiða mikla mjólk á innanlandsmarkað og fá fullan stuðning fyrir. Framleiðsla umfram það er frjáls en fyrir hana fæst minna.

Reyndar hefur þessi takmörkun ekki verið virk undanfarin ár vegna þess að kúabændur hafa átt fullt í fangi með að anna eftirspurn innanlands og fullt verð hefur fengist fyrir alla mjólk. Ljóst er þó að um næstu áramót verður ekki lengur greitt fullt verð fyrir mjólk sem framleidd verður umfram kvóta.

Í nýju samningunum er stefnt að því að hverfa frá þessu kvótakerfi. Mjólkurframleiðsla yrði þá jafnfrjáls og kjöt- og grænmetisframleiðsla er í dag.

Ósamrýmanleg sjónarmið

Gagnrýni á samningana hefur komið úr ýmsum

áttum og sjónarmiðin að baki eru ósamrýmanleg. Allir eru þó sammála um að landbúnaðinn þurfi að styðja með einhverjum hætti en nálgunin að því er afar ólík.

Enginn þjóð leggur örlög landbúnaðar alfarið í hendur markaðarins

Sumir vilja minnka verulega öll opinber afskipti. Það felst þá einkum í því að lækka beinan stuðning verulega og fella um leið niður tollvernd einhliða.

Það er ekkert markmið í sjálfu sér að styrkja landbúnað sem mest, en raunveruleikinn er bara sá að engin þjóð er tilbúin að láta markaðnum einum eftir að ákveða hvað verður um sinn landbúnað.

Einhliða ákvarðanir um niðurskurð á stuðningi hérlandis myndu draga verulega úr umfangi greinarinnar. Í flestum greinum eru aðstæður okkar einfaldlega með þeim hætti að okkar búvörur eru og verða dýrari. Við höfum verið sammála um að standa vörð um búfjárfærni okkar, fjölskyldubúin og nota lyf og önnur hjálparefni sem minnst. Það kemur óhjákvæmilega fram í verðinu. Önnur ríki eru hvorki að fara að fella niður stuðning eða tollvernd.

Aðrir vilja á hinn bóginn meiri miðstýringu. Binda þurfi í reglur hvar megi stunda ákveðnar búgreinar og hvar ekki. Stýra þurfi allri framleiðslu miðað við innanlandsmarkað – sem þýðir þá að taka þarf aftur upp kvótakerfi í sauðfjárrækt og væntanlega ekki hverfa frá því í mjólkurframleiðslu eins og stefnt er að. Þróunin hefur verið í þá átt að auka frelsi bænda inn á okkar markaði en vernda hann um leið fyrir erlendri samkeppni. Innlendi markaðurinn hefur auðvitað verið í forgangi, en útflutningstækifæri verið nýtt þar sem þau hafa boðist. Þeir markaðir eru líka víða verndaðir eins og hér.

Bændur alltaf tilbúnir til viðræðna

Bændur eru og hafa alltaf verið tilbúnir að ræða hvernig starfsskilyrðum landbúnaðarins verði sem best fyrirkommið. Í viðræðum um samningana voru bændur með sínar áherslur og ríkið sínar. Hvorugur fékk allt sem hann vildi eins og jafnan í samningum. En báðir skrifuðu undir í trausti þess að niðurstaðan væri ásættanleg málamiðlun. Það hafa bændur staðfest og nú þarf ríkið að gera slíkt hið sama. Síðan geta báðir aðilar komið með áherslur að borðinu við endurskoðunina 2019. En nú þarf óvissunni að linna.

Ísland er land þitt

Snæfell (1833 m) er hæsta fjall Íslands utan jökla og er fjallið sjálft og svæðið umhverfis það innan marka Vatnajökulsþjóðgarðs. Snæfell er nokkuð keilulaga, enda forn megineldstöð sem hefur ekki rumskað í 10 þúsund ár. Mun það hafa myndast síðla á isöld og er því yngsta eldstöð Austurlands. Vegna þess hve hátt Snæfell ris hverfa efstu fannir þess ekki á sumrin og í því eru stuttir brattir skriðjökla. Við Snæfell er gistiskáli í eigu Vatnajökulsþjóðgarðs og tjaldsvæði. /HKr.

Líf og starf

Útskriftarnemar Landbúnaðarháskóla Íslands sem voru við athöfn sem fram fór í Hjálmakletti í Borgarnesi.

Landbúnaðarháskóli Íslands:
Alls útskrifuðust 95 nemendur á þessu vori
— Þar af voru 15 af garðyrkjuframleiðslubraut og 10 af skrudgarðyrkjubraut

Landbúnaðarháskóli Íslands útskrifaði 70 nemendur í blíðskaparveðri í Hjálmakletti í Borgarnesi laugardaginn 4. júní. Alls brautskrást 95 nemendur á þessu ári frá LbhÍ, en laugardaginn 28. maí brautskráðust 15 nemendur af garðyrkjuframleiðslubraut og 10 af skrudgarðyrkjubraut á Reykjum í Ölfusi.

Dr. Björn Þorsteinsson flutti ræðu og óskaði nemendum velfarnaðar í framtíðinni. Lauk hann ræðu sinni með þessum orðum:

„Góð menntun er gulls ígildi – þekkinguna tekur enginn frá manni, hún situr eftir þótt annað kunni að ganga úr greipum – á henni má byggja til framtíðar. Sjóðir þekkingarinnar eru digrir og þeirrar náttúru að eyðast ekki þótt af þeim sé tekið heldur vaxa stöðugt og örugglega. Þið hafið gengið í þessa sjóði og sótt ykkur skerf. Það veganesti mun reynast ykkur vel – það er okkar bjargfasta trú.“

Egill Gautason dúxaði með 9,02

Þórunn Rögnvaldsdóttir hlaut verðlaun fyrir góðan árangur á búfræðiprófi. Egill Gautason hlaut verðlaun fyrir bestan árangur á BS-prófi með einkunnina 9,02. Naomi Désirée Bos hlaut einnig verðlaun fyrir góðan árangur á BS-prófi en einungis munaði 0,02 á þeim Agli í einkunn. Ruth Guðmundsdóttir hlaut verðlaun fyrir frábæran árangur fyrir lokaverkefni á BS-prófi með einkunnina 9,6.

Á Reykjum hlaut Þröstur Þórsson verðlaun fyrir hæstu meðaleinkunn af garðyrkjubraut. Íris Hafþórsdóttir hlaut verðlaun fyrir bestan árangur á garð- og

Anna Kristín Guðmundsdóttir og Eva Margrét Eiríksdóttir sáu um tónlistarflutning við útskriftarathöfnina.

skógarplöntubraut. Hella Laks voru veitt verðlaun fyrir góðan árangur á námsbraut um lífræna ræktun matjurta. Axel Sæland og Óli Björn Finnsson hlutu verðlaun fyrir góðan námsárangur á ylæktarbraut. Þá hlutu Þröstur Þórsson og Hörður Garðar Björgvinsson verðlaun fyrir góðan námsárangur á skrudgarðyrkjubraut.

35 útskrifuðust af búfræðibraut

Alls útskrifuðust 35 nemendur af búfræðibraut, 11 úr fjarnámi og 24 úr staðarnámi. Þórunn Rögnvaldsdóttir hlaut verðlaun fyrir góðan árangur á búfræðiprófi sem og góðan árangur í nautgriparækt.

Arnar Már Sigurðsson hlaut verðlaun fyrir góðan árangur í búæknigreinum og

einnig fyrir góðan árangur í hagfræðigreinum.

Karen Helga Steinsdóttir hlaut verðlaun fyrir góðan árangur í sauðfjárrækt og Einar Dan Jepsen hlaut verðlaun fyrir góðan árangur í námsdvöl.

13 útskrifuðust með BS í búvísindum og hestafræðum

Þá var einnig útskrifað á háskólabrautum. 13 nemendur útskrifuðust með BS-próf af búvísindabraut og hestafræðibraut. Verðlaun fyrir góðan árangur á BS-prófi á búvísindabraut hlaut Egill Gautason.

Fjórir nemendur luku BS prófi í náttúru- og umhverfisfræði. Jónína Hólmfríður Pálsdóttir hlaut verðlaun fyrir góðan námsárangur á BS-prófi á brautinni.

Fimm nemendur luku BS-prófi á skógræði- og landgræðslubraut. Bergþóra Jónsdóttir hlaut verðlaun fyrir góðan árangur á BS-prófi á brautinni.

Þá útskrifuðust átta nemendur með BS-próf af umhverfisskipulagsbraut. Ruth Guðmundsdóttir hlaut verðlaun fyrir góðan árangur í skipulagsfögum, góðan árangur í plöntunotkun sem og góðan námsárangur á námsbrautinni. Þá fékk Anna Kristín Guðmundsdóttir viðurkenningu frá kennurum brautarinnar fyrir óeigingjarnt framlag til styrktar brautinni.

Fjórir nemendur luku MS-prófi í skipulagsfræðum og hlaut Myrra Ösp Gísladóttir verðlaun fyrir góðan námsárangur á brautinni. Þá lauk Hrannar Smári Hilmarsson rannsóknarmiðuðu meistaranámi.

Um tónlistarflutning við útskriftarathöfnina sáu Anna Kristín Guðmundsdóttir og Eva Margrét Eiríksdóttir.

Útskriftarnemar Landbúnaðarháskóla Íslands sem útskrifaðir voru frá Reykjum í Ölfusi.

MÆLT AF
MUNNI FRAM

151

Efni tveggja síðustu vísnaþátta var tileinkað **Hjálmarí Freysteinsyni**, lækni á Akureyri, og er efni hans frá hagrðingakvöldi **Karlakórs Eyjafjarðar** frá mars sl. Hjálmar, sem líkt og lesendur margir þekkja, er fágætur hagrðingur og skopskynið afar þroskað. Því er engin skömm að því að helga honum þriðja vísnaþáttinn með efni frá tilvitnuðu hagrðingakvöldi Karlakórs Eyjafjarðar.

Undir liðnum „Úr gullkistu þinni“ gaf stjórnandinn, **Birgir Sveinbjörnsson**, Hjálmarí lausann tauminn:

Mannkosti tíundað mína ég gæti,
marga og hvergi ýkt,
en þingeysk hógværd og lítillæti
leyfir mér ekki slíkt.

Ég sálma og kvæði saman lem
sé ég til þess eggjaður.
Ég veit um fullt af fólki sem
finnst ég alveg geggjaður.

Til upplýsinga, þá fyllir Hjálmar nú flokk eldri borgara. Um þau tímamót orti hann:

Réttlát er sú regla og skýr,
ríkur eða snauður,
enginn sína elli flýr
öðru vísi en dauður.

Seint verð ég talinn sjálfumglaður,
sífellt öðrum skenki hrós,
er ég þó bæði myndarmaður
og meiri háttar gáfnaljós.

Hugleitt hefur verið að gefa út bók með ljóðum sem hagrðingar á karlakórshátíðum hafa ort um **Petru Björk Pálsdóttur** kórstjóra. Bókin á að heita **Litla sæta ljúfan góða**. **Birgir** spurði **Hjálmar** hvort hann ætti innlegg í þá bók?

Ekki fannst mér fréttin stór,
furðu mína lítið jók,
að búi í svona karlakór
kvensemi í heila bók.

Ég annað skáldverk eignast vil
sem ekki verður minna:
Ástarljóð frá Árna til
eiginkvenna hinna.

Birgir spyr nú **Hjálmar** út í starfsemi Karlakórs Eyjafjarðar:

Sátu og átu siginn fisk
sötruðu bjór úr könnum,
sungu lagasúpu á disk
að selja vandamönnum.

Næst spyr **Birgir Hjálmar**: „**Hillary Clinton** og **Donald Trump** hafa verið í fréttum nær daglega hér hjá okkur þó að hvorugt þeirra syngi í karlakór. Hvort þeirra vildir þú vera og hvers vegna?“

Við **Hillary** það mest skal metið,
merki um góða pólitík,
að hún á mann sem hefur etið
heita pylsu í Reykjavík.

„**Hjálmar**, hefur þú eitthvað ort um **Sigmund Davíð** nýlega?“

Þótt **Sigmundur** hrægama hrekki,
þeirra hegðan og innræti þekki,
af þeim fjaðrirnar slíti,
úr þeim fóarnið bíti
er þó gott að hann giftist þeim ekki.

Utan dagskrár orti **Hjálmar** vegna orðróms um lélega aðsókn að þessu hagrðingakvöldi, þó hafði fréttst af tveimur eldri borgurum sem keypt höfðu miða í forsölu:

Þótt ort af viti verði ei neitt
von mín til þess stendur,
að öðru hvoru brosi breitt
báðir áheyrendur.

Lokavísu **Hjálmars Freysteinssonar** þetta kvöld:

Þótt misjafnt væri kveðið var kaffið bara gott
og kleinur fylgdu því er engan sviku.
En nú er ég að hugsa um að hafa mig á brott,
við hittumst svo í næstu dymbilviku.

Umsjón:
Árni Geirhjórtur Jónsson
kotabyggð1@gmail.com

Fréttir

Páll Erland, framkvæmdastjóri ON, ásamt Auði, Óskari og dætrum.
Mynd / Þórgnýr Dýrfjörð

Tvær nýjar hraðhleðslustöðvar í gagnið á Akureyri

Rafbílaeigendur nýðra voru fyrstir til að hlaða bíla sína í nýju stöðvunum en í þeim hópi eru Óskar Þór Vilhjálmsson og Auður Thorberg Jónasdóttir sem búa í Eyjafjarðarsveit og sækja vinnu til Akureyrar, 25 kílómetra leið.

Þau skiptu úr fjór hjóladrífnum bensínbíl yfir í Nissan Leaf, og reyndist hann þeim vel á liðnum vetri. Óskar segir á vefsíðu Akureyrarbæjar, þar sem greint er frá nýju hraðhleðslustöðvunum, að bíllinn sé heitur á morgnana, en eyði vissulega meira rafmagni þegar frostið er komið í 20 stig. Hann fagnar hraðhleðslustöðvunum og segir þær auðvelda rafbílaeigendum lífið, einkum þeim sem fari jafnvel tvisvar á dag til Akureyrar og í heimsóknir til Dalvíkur og í Svarfaðardal. Auk þess sem það sé mikill kostur fyrir veskið að eiga rafbíl skipti aðrir kostir ekki síður máli, enginn útblástur sé frá bílunum og þeir séu hljóðlátir.

Vistorka í rafmagnið

Vistorka er norðlenskt umhverfisfyrirtæki sem framleiðir umhverfis-

vænt eldsneyti með sjálfbærri nýtingu hráefnis sem fellur til á Eyjafjarðarsvæðinu. Fyrirtækið framleiðir metan úr sorpi og líf-dísil úr matarolíu, sem annars færi til spillis. Með samstarfinu við ON hefur fyrirtækið nú einnig haslað sér völl á sviði rafvæðingar samgangna. Vistorka er dótturfyrirtæki Norðurorku, orku- og veitufyrirtækis Akureyrarbæjar og fleiri sveitarfélaga við Eyjafjörð.

Dýrmæt reynsla fengist

ON hefur verið í forystu við uppbyggingu hraðhleðslustöðva fyrir rafbíla hér á landi.

Rúm tvö ár eru síðan ON opnaði fyrstu hraðhleðslustöðvarnar hér á landi. Páll Erland, framkvæmdastjóri ON, segir dýrmæta reynslu hafa fengist af rekstri þeirra. Lagt hafi verið af stað í þetta tilraunaverkefni fyrir tveimur árum því félagið vilji sjá Íslendinga nýta endurnýjanlega orku í stað innflutts jarðefnaeldsneytis í samgöngum. Það sé skynsamlegt bæði fyrir veskið og umhverfið.

/MÞÞ

Útileguhrútur frá Grund í Svarfaðardal bankaði upp á í Skíðadal:

Lifði af harða útivist í Gljúfurárgili í vetur

Hinn 24. maí síðastliðinn bankaði útigenginn lambhrútur upp á við fjárhólf hjá lambám á bænum Hnjúki í Skíðadal. Hann hafði ekki skilað sér af fjalli síðastliðið haust.

Jón Þórarinnsson, bóndi á Hjúki, segir að hrúturinn hafi sést síðast hinn 27. október í haust þegar farið var í eina af mörgum aukaferðum fram á afrétt til að kíkja eftir eftirlegukindum.

„Þá var hann með veturgamalli móður sinni og einu aukalambi. Þá voru þau á syðri barmi Gljúfurárgils. Það er að meiri hluta illfært gljúfur bæði mönnum og skepnum en þar rennur affall Gljúfurárjökuls niður.

Hinn 30. október var svo gerður sérstakur leiðangur af átta mönnum fram á afrétt til að handsama þessar kindur ásamt nokkrum öðrum sem sést hafði til á öðrum stöðum á afréttinni.

Þessi hrútur sást þá hvergi og var hann þess vegna afskrifaður enda ísing á gilröðunum og áin í klakaböndum.“

Eftir að hrúturinn skilaði sér heim að Hnjúki fóru menn að huga að því hvar hann hafi getað hafst við allan þennan tíma. Þá bentu slóðir í snjó vafalaust til þess að hann hafi verið í Gljúfurárgili í allan vetur.

„Gilið virðist hafa gefið honum góða vist eftir holdafari og hornahlaupum að dæma en ný hornahlaup mældust 5 sentimetrar og var hann einnig að miklum hluta genginn úr ullinni,“ segir Jón. Samt munu veður oft hafa verið mjög slæm í vetur þar sem hrúturinn hafði við.

Er frá bænum Grund í Svarfaðardal

Í ljós kom að þessi hrausti útileguhrútur er frá bænum Grund í Svarfaðardal. Segir Jón í raun undarlegt að hrúturinn hafi getað hafst þarna við í allan vetur án þess að nokkur yrði hans var. Mikil umferð vélsléðamanna hefur verið með gljúfurbörmunum í vetur. Auk þess sem skíðamenn, sem selfluttir eru á þýrlum á fjöllum þar í kring, renna sér þarna niður. Þá segir hann að hrúturinn hafi ekki búið við mikla fjallakýrrð allan þennan tíma því stöðugt yfirflug er af þýrlum á svæðinu. Þær hafa haft aðsetur á Klængshóli og hafa flogið þaðan

Útileguhrúturinn frá Grund skilaði sér heim að Hnjúki í Skíðadal eftir vetrardvöl í Gljúfurárgili.
Mynd / Jón Þórarinnsson.

með skíðamenn og aðra ferðalanga m.a. á Gljúfurárjökul og fjöllin

þarna í kring. Þessu flugi fylgir mikill hávaði.
/HKr/JÞ

Glífósat og Evrópusambandið:

Ágreiningur um undanþágu

Fátt bendir til að áframhaldandi og tímabundinn sala á plöntueittrinu glífósat verði leyfð í löndum Evrópusambandsins. Leyfi til sölu á efninu í löndum Evrópusambandsins rennur út í lok þessa mánaðar.

Talsverðar deilur hafa verið innan Evrópusambandsins undanfarna mánuði um hvort áfram eigi að leyfa sölu á plöntueittrinu glífósat til 15 ára. Efnið er meðal annars virka efnið í Round up sem mikið er notað til að eyða gróðri í landbúnaði í Evrópu og í einkagörðum hér á landi.

Í atkvæðagreiðslum um leyfið fram til þessa hefur ekki fengist meirihluti sem framlengir leyfið eða veitir undanþágu til áframhaldandi sölu á efninu í 12 til 18 mánuði eins

Talsverðar deilur hafa verið innan Evrópusambandsins undanfarna mánuði um hvort áfram eigi að leyfa sölu á plöntueittrinu glífósat til 15 ára.

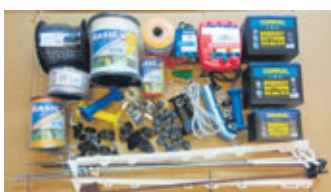
og framleiðandinn hefur farið fram á. Undanþágubeiðnin leggur út frá að áfram megi selja efnið á sama

tíma og unnið er að rannsóknum á hvort það geti verið krabbameinsvaldur.
/VH

Tindar, hnífar, dekk og slöngur fyrir flestar gerðir heyvinnuvéla

Rafgirðingarefni og hefðbundið.

560 Varmahlíð
453 8888
velaval.is
velaval@velaval.is

Þú ferð hin frábæru Muckboot's hjá Ellingsen.

Við verðum með glæsilegan bás á landsmóti hestamanna í sumar.

Muckster Low
Stærðir 39/40 - 47

Muckster herraskór
Stærðir 39/40 - 48

Muckster kvinnaskór
Stærðir 36 - 43

Wear vatnspéttir
Stærðir 37 - 47

REYKJAVÍK

Fiskislóð 1
Sími 580 8500

AKUREYRI

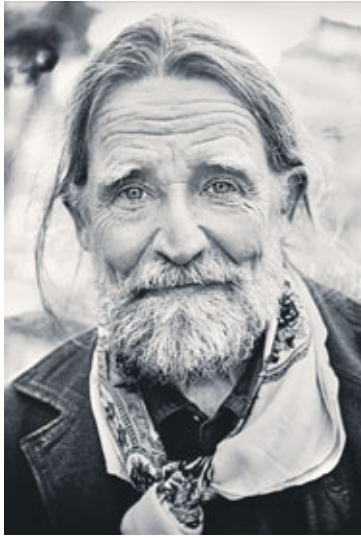
Tryggvabraut 1-3
Sími 460 3630

OPNUNARTÍMI

Mán.-fös. 10-18
Lau. 10-16

 Ellingsen
- FULLT HÚS ÆVINTÝRA

Fréttir

Stephen Jenkinson.

Daniel Stermac-Stein.

Þorpsvitund & sútun The Skin of the World

— Vinnustofa starfrækt í Trékyllisvík 21.—24. júní

Vinnustofa í Trékyllisvík er fyrirbæri sem verður á dagskrá í Árneshreppi á Ströndum dagana 21.–24. júní. Þar verður áherslan lögð á handlagningu og hjartalag.

Á þessari vinnustofu mun þátttakendum gefast kostur á að læra um eitrefnalausa og forna aðferð við að súa skinn í bland við menningarlegan og sagnfræðilegan fróðleik sem mun byggja upp stönduga undirstöðu. Er það sagt lofsöngur um hið handunna líf. Í tilkynningu námskeiðshaldara segir m.a.:

„Á sólstöðunum verðum við í Trékyllisvík og framköllum hina svokölluðu þorpsvitund og þorpsíðkun sem er á hröðu undanhaldi í vestrænni menningu, sérstaklega á þeim stöðum þar sem ferðamannaíðnaðurinn tætir og tælir. [...] Að hluta til snýst vinnustofan um forna verkþekkingu þar sem við stígum í vænginn við forfeðurna, og að hluta til snýst hún um lærdóm á fornum skilningi á árstíðabundnu og hátíðabundnu lífi.“

Kennaramir eru ekki neinir aukvísar á þessu sviði. Það eru Stephen Jenkinson, sem er með meistargráðu í guðfræði frá Harvard-háskóla og meistargráðu í félagsráðgjöf frá háskólanum í Toronto. Hann hefur

byltingarkennda sýn á harm og dauða í Norður-Ameríku. Stephen Jenkinson ferðast um heiminn og kennir. Hann er stofnandi og aðalkennari við Orphan Wisdom-skólann í Kanada. Hann var lærlingur sagnameistara til margra ára og vann með deyjandi fólki í hundraðavis og fjölskyldum þeirra. Var frumkvöðull í teymisvinnu hjá einum af stærri spítölum í Kanada. Þá var hann aðstoðarprófessor í virtum kanadískum læknafræðum, ráðgjafi líknarteyma og líknardeilda og frumkvöðull í umönnunarstarfi. Hann er einnig myndhöggvari, smíðar hefðbundna kanóa og hefur unnið virt arkitektaverðlaun fyrir hús sitt sem hann byggði og hannaði. Stephen er höfundur bókarinnar *Die Wise: A manifesto for Sanity and Soul* sem er ný bók um harm, dauða og hina miklu ást til lífsins.

Þá er það Daniel Stermac-Stein, sem er sútari, klæðskeri, bóndi og skógarmaður. Hann tileiknar líf sitt fegurð og þjónustu í Ottawa-dalnum í Kanada.

Nánari upplýsingar um vinnustofuna má finna á Fb-síðunni þorpsvitund og sútun: <https://www.facebook.com/events/903300779790584/>

Einnig á heimasíðu Árneshrepps: www.arneshreppur.is

Gunnar Örn Þórðarson á Akri í Laugarási segir að samhliða heimsendingarþjónustunni gangi verslunin í Nethyl í endurnýjun lífdaga og verður opunarhátíð 16. júní næstkomandi. Mynd / smh

Lífrænn matur heimsendur á 90 mínútum

Um nokkurra ára skeið hefur matvörumarkaður verið rekinn í Nethyl 2c í Reykjavík undir heitinu *Bændur í bænum*. Þar hafa lífrænar vörur verið í boði, bæði íslenskar og innfluttar, auk þess sem netverslun hefur verið starfrækt undir heitinu „Grænmeti í áskrift“, þar sem vörur hafa verið seldar í gegnum netið. Nú stendur til að taka þann hluta skrefinu lengra og bjóða upp á heimsendingarþjónustu.

Sem stendur er boðið upp á vikulegar sendingar þar sem vörurnar eru afhentar á miðvikudögum og fimmtudögum. Nú mun það breytast í dagvörusendingu <http://www.baenduribaenum.is/> þar sem fólk getur pantað og fengið heimsent upp að dyrum innan 90 mínútna eða eftir nánara samkomulagi – og einnig getur fólk á landsbyggðinni fengið sent daginn eftir.

Markaðurinn gengur í endurnýjun lífdaga

Það er stórfjölskyldan á Akri í Laugarási, hjónin Þórður Halldórsson og Karólína Gunnarsdóttir og hjónin Gunnar Örn Þórðarson og Linda Viðarsdóttir sem standa að rekstri matvörumark-

Karólína og Þórður í versluninni Bændur í bænum. Myndir / Bændur í bænum

Hæðarendi ræktar lífrænt vottaðar kartöflur og gulrætur.

Paprika frá Akri.

Basilika frá Akri.

Ostur frá Skaftholti.

aðarins Bændur í bænum. Að sögn Gunnars verður heimsendingarhlutinn unninn í samvinnu við vefverslunina Allra hagar, eða aha.is. Hann segir að markaðurinn í Nethyl 2c muni ganga í endurnýjun lífdaga samhliða þessari nýjung í heimsendingarþjónustunni og verður opunarhátíð þann 16. júní næstkomandi þar sem allir eru velkomnir að koma og sjá nýju lífrænu búðina. /smh

Nýjar BOMAG þjoppur á lager 120 – 720 kg

Upplýsingar:
893-8424 / set@velafl.is
og á 694-3700 / gk@velafl.is
www.velafl.is

Lamba-og kálfafóstra

- Annar 30 kálfum eða 50 lömbum
- Mjólkin geymist köld
- Mjólkin hitnar um leið og sögið er
- Einföld og áreiðanleg
- Vinnusparnaður
- Ungviðið hefur frjálstan aðgang að mjólk
- 139.900kr með vsk

Eglisholti 1
310 Borgarnes
Verslun opin 9-18 virka
daga
10-16 laugardaga, sími:
430-5500
www.kb.is

Pantið tímanlega

Power Stretch

5 laga plast framleitt af ASPLA
75 cm svart kr. 10.290.- án vsk.
75 cm hvítt kr. 10.490.- án vsk.

Rani

er markaðsleiðandi vörumerki sem hefur náð mjög sterkri stöðu vegna hárra gæða. Eitt mest selda plastið á Íslandi til margra ára.

50 cm hvítt kr. 9.190.- án vsk.
75 cm hvítt kr. 10.790.- án vsk.
75 cm grænt kr. 10.790.- án vsk.

Bal'ensil 5 laga gæðaplast fyrir kröfuharða notendur. Mjög gott lím, mikil teygja.

75 cm hvítt kr. 11.290.- án vsk.
75 cm grænt kr. 11.290.- án vsk.

Greiðslukjör allt til 10. október.
FAST VERÐ EKKI HÁÐ GENGI Á EVRU Í HAUST.

TamaNet™ 4500m

EDGE to EDGE™

Edge to Edge 4500 m - lengstu netrúllur í heimi
- Í einni rúllu eru yfir 500 heyrúllur

Tama
- Stærsti netframleiðandi í heimi

Net- og plastlager frá Búvís um land allt

Er ég huga að heyskap fer og helstu kosti ræði. Búvís alltaf býður mér bestu kjör og gæði. J.S

Baldur Grétarsson
Kirkjubæ - 701 Egilsstöðum
Sími: 471 3131 / 861 1961

Sigurbjörn Karlsson
Smyrlabjörgum - 781 Höfn í Hornafirði
Sími: 892 9074

Matthías Ragnarsson
Guðnastöðum - 861 Hvalsveili
Sími: 487 8570 / 867 6038

Hjálmar Ágústsson
Langsstöðum - 801 Selfoss
Sími: 482 1035

Jón Viðar Finnsson
Dalbæ 1 - 845 Flúðum
Sími: 486 6648 / 898 1468

Guðbjörg Jónsdóttir sölumaður
(ekki plastlager) 800 Selfossi
Sími: 693 6864. gugga@buvís.is

Sigurþór Gíslason
Meðalfelli - 276 Mosfellsbær
Sími 566 7060 / 897 7690

Sigurður Þór Runólfsson
Eystra Miðfelli - 301 Akranes
Sími: 431 3588 / 691-2034

Brynjólfur Guðmundsson
Hlöðutúni - 311 Borgarnesi
Farsími: 863 7398

Eggert Kjartansson
Hofsstöðum - 311 Borgarnesi
Sími: 435 6870 / 865 2400

Brynjólfur Steinar Guðbrandsson
Brúarlandi I - 311 Borgarnesi
Farsími: 894 2708

Magnús Kristjánsson
Höskuldstöðum - 371 Búðardal
Sími: 434 1205 / 892 1207

Haraldur Bjarnason
Haga II - 451 Patreksfirði
Sími: 456 2054 / 869 1047

Högni Jónsson
Ósi - 415 Bolungarvík
Sími: 456 7397 / 892 0569

Ingibjörn Gunnarsson
Fífusundi 5, 530 Hvammstanga
Sími: 847 6587

Gunnar Þorgeirsson
Efri-Fitjum - 531 Hvammstanga
Sími: 451 2554 / 894 2554

Rúnar Örn Guðmundsson
Síðu - 541 Blönduós
Sími: 695 3363

Auðólfstaðabúið
Auðólfstöðum - 541 Blönduós
Sími: 452 4757 / 864 0238

Sigurður Baldursson
Páfastöðum 560 - Varmahlíð
Sími: 453 8175 / 895 4166

Róbert Jónsson
Réttholti - 560 Varmahlíð
Sími 453 8258 / 891 9161

Þór Ingvason
Bakka - 621 Dalvík
Sími: 466 3171 / 844 9371

Búvís ehf
600 Akureyri
Sími: 465 1332 / 660 1648

Vagn Haukur Sigtryggsson
Hríflu II - 641 Húsavík
Sími: 464 3259 / 848 4476

Stefán Pétursson
Klifshaga - 671 Kópasker
Sími: 465 2227 / 659 8927

Gunnar Þóroddsson
Hagalandi - 681 Þórshöfn
Sími: 468 1368 / 892 5268

Jóhann Marvínsson
Svínabökkum - 690 Vopnafjörður
Sími 473 1527 / 846 3563

Akureyri · Sími 465 1332
www.buvís.is

Fréttir

Nýr framkvæmdastjóri Landssambands kúabænda: Margrét Gísladóttir verður framkvæmdastjóri LK

Stjórn Landssambands kúabænda hefur gengið frá ráðningu Margrétar Gísladóttur sem framkvæmdastjóra LK frá og með næstu mánaðamótum, en þá mun Baldur Helgi Benjamínsson láta af störfum eftir 10 ár.

Margrét er menntaður almannatengill og markþjálfari og hefur víðtæka reynslu í stjórnun og ráðgjöf á sviði upplýsinga- og kynningarmála. Hún hefur undanfarið starfað sem ráðgjafi hjá KOM ráðgjöf og rak áður eigið ráðgjafar fyrirtæki, Taktík ehf. Árin 2013 til 2015 starfaði hún sem aðstoðarmaður utanríkisráðherra og sem sérstakur ráðgjafi ráðherra í forsætisráðuneytinu. Áður starfaði hún við kynningar- og markaðsmál hjá Árnasonum auglýsingastofu. Einnig hefur hún setið sem vara- maður í stjórn Íslandsstofu og Iceland Naturally.

„Við vorum sammála um það að hugsa aðeins út fyrir kassann og fara nýjar leiðir þegar kom að ráðningu framkvæmdastjóra. Margrét býr yfir fjölbreyttri reynslu sem mun koma sér vel fyrir næstu verkefni sem liggja

Margrét Gísladóttir.

fyrir hjá okkur.

Fyrst og fremst erum við að horfa til búvörusamninganna og eftirfylgni þeirra breytinga sem þeim fylgja, ásamt því að leggja aukna áherslu á markaðs- og kynningarmálin hjá okkur.

Á sama tíma og við bjóðum Margréti velkomna til starfa vil ég nýta tækifærið og þakka fráfarandi framkvæmdastjóra fyrir vel unnin störf,“ segir Arnar Árnason, formaður LK.

Ísland tryggði sér þátttökurétt í Bocuse d'Or:

Viktor Örn náði 5. sæti í Evrópuforkeppninni

Hinn 10. maí síðastliðinn var tilkynnt um úrslit í Evrópuforkeppni matreiðslukeppninnar Bocuse d'Or þar sem Viktor Örn Andrésson keppti fyrir hönd Íslands, ásamt aðstoðarmönnum sínum.

Íslenska liðið náði fimmta sæti sem telst frábær árangur, en það tryggir liðinu sæti í aðalkeppni Bocuse d'Or, sem haldin verður í Lyon í Frakklandi 24. og 25. janúar 2017.

Keppt var í tveimur riðlum, alls 20 lið, og fara tólf þjóðir upp úr

riðlunum og keppa í Lyon. Sérstök aukaverðlaun voru veitt fyrir einstaka rétti og þar sigraði íslenski fiskrétturinn. Svíþjóð var með besta aðstoðarmanninn og Frakkland með besta kjótréttinn.

Bocuse d'Or hefur verið haldin síðan 1987 en fyrsti íslenski keppandinn tók þátt árið 1999, þegar Sturla Birgisson náði fimmta sæti. Síðan þá hafa Íslendingar alltaf verið í einu af níu efstu sætum en bestum árangri náði Hákon Már Örvarsson árið 2001 þegar hann vann til bronsverðlauna.

/smh

Ný gúmmibelti frá Linser til á lager fyrir allar gerðir véla 2–5 tonn

Upplýsingar:
893-8424 / set@velafl.is
og á 694-3700 / gk@velafl.is
www.velafl.is

Handmjaltartæki

34.900kr m/vsk

www.kb.is
Sími: 430-5500

-fyrir ær og hryssur
-sjálfvirkir sog
-til að safna broddi
-til að létta á bólgu
-til að mjólka í lömb
-áhugaverð nýjung
-eigum auka flöskur og varahluti

Sigrún er hér í óupphituðu gróðurhúsi þar sem vínviðarsprotunum var stungið niður. Vínviðurinn frá Sardiníu eyju deilir húsi með jarðarberja plöntum en nýttind jarðar- og hindber verða í boði á markaðnum í sumar.

Mynd / smh

Markaðurinn og völundarhúsið opnað á Engi

Á föstudaginn síðastliðinn var garðyrkjustöðin Engi, grænmetis- og kryddjurtamarkaðinn, opnaður í Laugarási, Biskupstungum. Sömulleiðis vaknaði völundarhúsið til lífsins eftir vetrardvalann. Þá verður áfram haldið með Berfótagarðinn frá því í fyrra þegar hann var kynntur sem nýjung á Engi.

Völundarhúsið þekkja margir, enda hefur það verið að taka á sig mynd og draga að sér athygli síðastliðin sjö ár. Völundargarðurinn nær yfir þúsund fermetra og mótast af gulvíði sem er klipptur til, en hann nýtur mikilla vinsælda hjá barnafjölskyldum.

Berfótagarðurinn er nálægt völundarhúsinu og er í raun gangstígur sem liggur inni á milli hárra trjáa og lægri runnagróðurs. Gestir taka af sér skó og sokka og feta sig eftir stígunum sem þakinn er ýmsum ólíkum náttúrulegum efnum; sandi, steinvölum, furukönglum og margs konar ilmandi jurtum.

Vínviðurinn laufgast

Þau Sigrún Reynisdóttir og Ingólfur Guðnason hafa rekið lífrænt vottaða garðyrkjustöð á Engi frá 1996 og hafa alltaf verið framsækni og leitandi í því að prófa nýja hluti í krydd- og grænmetisræktun sinni. Til að mynda hafa þau sótt innblástur talsvert til Asíu.

Þegar blaðamaður var á ferðinni um Laugarás á dögnum tók Sigrún á móti honum, en ætlunin var að skoða hvernig Syrah-vínviðnum vegnaði hjá þeim. Um mánaðamótin apríl-maí heimsótti nefnilega ítalskur vínbóndi Engi, að nafni Alessandro Monni, en hann er frá Sardiníu eyju. Tilgangurinn var að skoða möguleika á því að rækta vínvið undir berum himni á Íslandi. Ingólfur og Sigrún tóku vel á móti honum og leyfðu honum að gera nokkrar tilraunir í landi þeirra. Sigrún fylgdi blaðamanni inn í kalt gróðurhús þar sem vínviðurinn virtist vera kominn vel af stað – og jafnvel örlaði fyrir blómknöppum á nokkrum afleggjaranna. Ingólfur segir að græðlingarnir séu flestallir lifandi, en ekki votti enn fyrir rótarmyndun. „Ég veit ekki hvers vegna, kannski tekur það bara svona langan tíma. Veðrið í maí hefur reyndar verið óheppilegt fyrir vínviðinn, heitt á daginn en allt of oft hefur verið næturfröst – sem dregur úr vaxtarkraftinum. Sem sagt miklar

Frá markaðnum á Engi.

Berfótastígurinn.

hitasveiflur, kannski 25 gráðu hiti á daginn en -1 gráða seinni part nætur.

Utanhúss er frost nýfarið úr jörð og nokkrir græðlingar bíða úti eftir að komast í nýttætta jörð. Ef plönturnar sem eru inni lifa þá mun ég skilja eftir plöntur inni en set afganginn út á beð. En það á allt eftir að koma í ljós,“ segir Ingólfur um framvindu þessarar tilraunar.

Gott grænmetis- og kryddúrval í byrjun sumars

Ingólfur segir að grænmetis- og kryddjurtauvalið sé bara gott miðað við árstíma. Við verðum með salat, kirsuberjatómata, gulrætur og fleira grænmeti auk allra kryddjurtanna. Við erum líka með hindberja- og jarðarberja plöntur til sölu og jafnvel trjáplöntur.

Við höfum tekið á móti hópum ef þeir óska þess með nægum fyrirvara, nemendahópar, leikskólar, starfsmannafélög, kvenfélög og þess háttar. Þar kemur völundarhúsið sterkt inn og líka nýi berfótagarðurinn, sem er enn í mótun. Sýnisgarðurinn með margs konar nytjajurtum er líka að taka á sig mynd eftir veturinn.

Við erum alltaf að reyna nýjar tegundir, til dæmis er hægt að fá hjá okkur hundasúruplöntur og íslenskt blóðberg. Í júnílok verðum við vonandi með bæði melónur og máis úr eigin ræktun. Sem sagt, allt að gerast,“ segir Ingólfur.

/smh

Allt fyrir hæsnabóndann

Varpkassi fyrir hænur

Lífrænt varpfóður

Varp- og ungafóður

Fóðrarar 5-15 kg

Brynnarar í ýmsum útfærslum

Útungunarvélar 16-54 eggja og úrval fylgihluta

Gerviegg og fótamerki

Sala og ráðgjöf
Sími 540 1100

Lynghálsi, Reykjavík
Óseyri, Akureyri

Efstubraut, Blönduósi
Borgarbraut, Borgarnesi

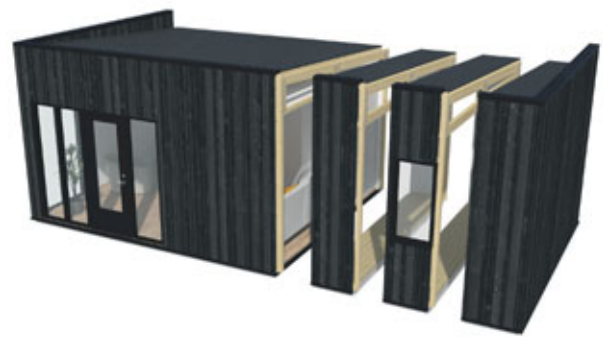
www.lifland.is
lifland@lifland.is

LÍFLAND

JÖKLAR

Upplifun á Íslandi

- Forsniðin einingahús
- Fljótleg í uppsetningu
- Íslensk hönnun fyrir íslenskar aðstæður

Hægt er að lengja húsið að vild með því að bæta við einingum í miðju þess.

LANDSHÚS

Landshús - Sími 553 1550 - landshus@landshus.is - www.landshus.is

VALTRA

TVEIR FRÁBÆRIR KOSTIR

Valtra A93H

101 hestöfl
Verð með ámoksturstækjum:

7.850.000

Verð án vsk

Valtra N103

111 hestöfl
Verð með ámoksturstækjum:

8.940.000

Verð án vsk

Austurvegur 69 - 800 Selfoss

Lónsbakki - 601 Akureyri

Sólvangi 5 - 700 Egilsstaðir

Sími 480 0400

jotunn@jotunn.is

www.jotunn.is

Husqvarna

ALLT FYRIR ATVINNUMANNINN

MHG Verslun ehf | Akralind 4 | 201 Kópavogi | Sími 544-4656 | www.mhg.is

Getum við orðið að liði? – Við seljum m.a.

þvottavélar • þurrkara • strauvélar

Hótel-lín í mörgum
gæðaflokkum,
handklæði,
baðmottur, sængur,
koddar, sloppa,
borðdúka og
munnpurrkur.
Viskastykki,
microklúta,
netpoka,
gufustraujárn o.fl.

Frábærar
vélar fyrir m.a.
þvottahús, hótél
og gistiheimili.

Þvottavélar,
þurrkara,
strauvélar,
pressuvélar,
gufukatla,
gufupressur, ýmis
frágangstæki
fyrir tau, fatnað
og lín, rykmottur,
tauvagna, -grindur,
-poka, ýmsar
rekstravörur og
merkingakerfi.

Kirkjustétt 2-6 • 113 Reykjavík • Símar 892 8925 og 567 4577
Netfang: icefakta@icefakta.is • Fax: 567 4469 • www.icefakta.is

STEEKUR

Skreppur seiðkarl og Þorbjörg lítillvölva

Fyrir rúmum fjörutíu árum voru sýndir í ríkissjónvarpinu þættir um undarlegan náunga sem var kallaður Skreppur seiðkarl. Aðalsögupersónan var góð-látlegur galdramaður sem átti lítinn frosk og hafði flogið um í tíma frá elleftu öld til ársins 1960.

Þættirnir nutu talsverðra vinsælda og undarlegir menn voru gjarnan uppnefndir Skreppur seiðkarl í höfuðið á þessum skemmtilega furðufugli. Á sínum tíma, á elleftu öld, hefði hann líklega verið flokkaður sem sjamani.

Í alfræðiritinu Britannica segir að sjamani sé töfralæknir, prestur og dulspekingur samfélagsins. Hann lækna sjúka, stjórnar fórnarathöfnum samfélagsins og leiðbeinir sál dauðra yfir í aðra heima. Hann getur þetta vegna hæfileika síns til að fara út úr líkamanum að vild. Í Síberíu og Norður-Asíu gengur staðan í erfðir og starfsgreinin er ekki kynbundin.

Fyrirbærið þekkist einnig í norrænni goðafræði og tengist Óðni og trúnni á völduga anda. Í bókinni Hugtök og heiti í norrænni goðafræði eftir Rudolf Simek segir að sjálfsfórni Óðins, þegar hann hékk í tré í níu nætur, minni á manndómsvígslur fornra menningarsamfélaga og Óðinsdýrkun sé að mörgu leyti lík því ástandi sem grípur töfralækna við lækningar og spásagnir. Óðinn er goð trúaralgleymis og dýrkun hans hefur öll einkenni vitundarvínu eða trúarleiðslu. Tilfinningaleysi berserkja og úlfhéðna fyrir hita og sársauka er vel þekkt í andtrú þar sem mönnum blæðir ekki þótt borin séu á þá eggvopn.

Það að Óðinn sjái um alla heima úr háseti sínu gæti bent til þess að hann fari sálförum eins og sjamanar. Simek bendir á að sætið Hliðskjálf minni í ýmsu á turna, palla eða seiðhjalla sem seiðmenn og seiðkonur notuðu til að sjá sýnir.

Til þess að verða sjamani þurfa menn og konur að ganga í gegnum stranga vígslu og jafnvel sjálfsþyngingar. Aðferðin er þekkt meðal ýmissa þjóðflokka á norðurhveli og í Suður-Ameríku þar sem tilvonandi sjamani þarf að vinna fyrir kraftinum sem hann öðlast með því að fórna sjálfum sér líkt og Óðinn.

Í Hávamálum segir um Óðinn að hann hafi fórnað sjálfum sér með því að hanga níu nætur í tré, þjáður af hungri og þorsta, særður spjóti. Ekki ósvipað og Kristur á krossinum.

Þekkingarleit Óðins líkist innvígsluþrautum síberískra sjamana sem meðal annars felst í því að klifra í trjáum og dvelja þar dögum saman. Óðinn öðlast þekkingu gegnum þjáninguna, þekkingu sem er fólgin í töfraþulum, meðul sem hann beitir til að lækna, stilla eld, æra nornir og stjórna örlögum manna.

Sleipnir, hinn áttfætti hestur Óðins, og fararskjóti hans til undirheima, á sér hliðstæðu í trúnni á fararskjóta síberískra sjamana. Óðinn ríður Sleipni til Heljar að særa upp löngu dauða spákonu og leita fréttu og það verður að teljast mögnuð vígsla.

Sjamanar gátu einnig magnað seið en vegna erginnar sem fylgir seiðnum voru það einkum konur sem lögðu stund á hann.

Í Eiríks sögu rauða er sagt frá Þorbjörgu lítillvölvu og sagt er að hún hafi haft staf í hendi. Þegar Þorbjörg ætlaði að magna seið bað hún nokkrar konur að hjálpa sér og slógu þær hring um seiðhjallinn. Með því að stunda seið var seiðkonunum kleift að leita fréttu um ókomna atburði og þannig hafa áhrif á samfélagið. /VH

Undirbúið fyrir sjómannadagshelgina og 17. júní:

Eilíf litadýrð á Espiflöt

Á Garðyrkjustöðinni Espiflöt í Reykholti var starfsfólk í óða-önn við að setja saman litskrúðuga blómavendi er tíðindamaður Bændablaðsins átti leið um sveitir Suðurlands fyrir síðustu helgi. Þegar stórir viðburðir eru í nánd er handagangur í öskjunni á Espiflöt og að þessu sinni var undirbúið fyrir sjómannadagshelgina og eins er 17. júní á næsta leiti.

Hjónin Sveinn A. Sæland og Áslaug Sveinbjarnardóttir hafa átt og rekið stöðina frá 1998, en þau eru bæði garðyrkjufræðingar frá Garðyrkjuháskóla Íslands. Sveinn, sem er fyrrverandi formaður Sambands garðyrkjubænda, eftirlét Axel, syni sínum, umsjónina með stöðinni árið 2014. Þau hjónin eru þó enn starfsmenn í stöðinni og áfram er hún rekin af þeim þremur.

Espiflöt sérhæfir sig algjörlega í afskornum blómum allan ársins hring og telst hún vera sú stærsta sinnar tegundar með um 20 prósentu markaðshlutdeild. Framleiðslan er mjög fjölbreytt og þar má finna tegundir eins og geislaflö, liljur, silkivendi, rósir, sólliljur og chrysus í öllum mögulegum litum og stærðum, en að

Lilja Björk Sæland, dóttir Axels, er blómarósín á Espiflöt.

Myndir / smh

Örfáar tegundir eru í ræktun á Espiflöt sem eru með blá blóm.

sögn Axels er blái liturinn þó frekar sjaldgæfur í afskornum blómum. „Við erum samt með örfáar tegundir sem eru með blá blóm, vegna þess að það er alltaf talsverð eftirspurn eftir þeim í vendi, ekki síst fyrir stráka og herra – til dæmis við útskriftir. En hann er líka eftirsóttur við athafnir þegar vísað er í íslenska fánann, eins í jarðarfarir og opinberar athafnir til dæmis.“

Axel Sæland hefur stýrt Espiflöt frá 2014. Hér er hann innan um fallega geislaflö.

Sveinn Sæland.

Fylgjum tíðarandanum

„Tískan getur verið mjög mismunandi. Stundum eru það litirnir sem ráða en önnur ár eru það ákveðin blóm og þá skipta litirnir minna máli. Við reynum að sjálfsögðu að fylgja tíðarandanum og árstímunum. Vor og sumar eru bjartir litir í bleiku, gulu og appelsínugulu. Á haustin eru förlari litir sem líkja eftir náttúrunni í rauðu,

appelsínugulu og bleiku. Veturinn er oft erfiðari að lesa í.

Allar pantanir sem við fáum inn á okkar borð fara í gegnum Grænan Markað sem er okkar heildsala. Sumir vendir eru pantaðir með nákvæmri forskrift um hvernig þeir eigi að vera, en með aðra getur starfsfólkkið leikið sér með. Bestu og verðmætustu blómin fara í sýrverslanir,“ segir Axel. /smh

Mynd: Hjá Kristjóni Kristjánssyni á Hellu

**GERUM TILBOÐ
EFTIR TEIKNINGUM**

IAE

GERÐISGRINDUR OG STAURAR

Myndir: Árbakki í Landssveit

**Engin suðuvinna
Auðvelt og fljótlegt
í uppsetningu**

HAGKVÆMUR KOSTUR

**LEITAÐU UPPLÝSINGA OG FÁÐU TILBOÐ
HJÁ HINRIK Í SÍMA 414-0000**

Gerðisgrindurnar eru í tveimur stærðum
3,40 og 4,30 metra með fjórum slám

Gerðisstaurar: 2,40 m með 2 eyrum og læsisgati
2,40 m með 2 eyrum
2,40 m með 4 eyrum

Einnig fáanleg hlið með 4 slám.
Stærðir: 0,92 - 1,22 - 3,36 - 4,27 m

Mynd: Kiðafell í Kjós

MYNDAVÉLASETT

Hafðu auga með hestunum

Þráðlaus tenging milli bíls og kerru

Hleðslu- og Infrarauð myndavél

Skýr og góður 7" skjár

Verð kr. 59.380 m/vsk.

SALTSTEINAR 4 x 3 kg
Með Seleninnihald 30 mg/kg

BRYNNINGARTÆKI
Sterk og galvaniseruð

NB
LANDBÚNAÐUR ehf.
NB Agriculture Ltd.

www.VBL.is

REYKJAVÍK
Krókháls 5F
110 Reykjavík
Sími: 414-0000

AKUREYRI
Baldursnes 2
603 Akureyri
Sími: 464-8600

Minningarorð frá Félagi hrossabænda:

Hestakonan Ursula Bruns

—1. september 1922–22. apríl 2016

Hrossabændur á Íslandi vilja með fáeinum orðum heiðra minningu rithöfundarins og hestakunnar Ursulu Bruns. Á langri ævi kom Ursula víða víð.

Hún var höfundur 40 barna- og unglingabóka þar sem sögusviðið var hestar og hestamennska, þekktastar eru Heissgeliebte Islandpferde og bækurnar um Dick og Dally (Dick und Dally und die Ponys) en þær voru síðar kvikmyndaðar undir nafni Immenhof.

Fyrsta myndin var gerð 1955 og síðan fleiri fram undir 1970. Myndin frá 1955 nefndist Die Mädels vom Immenhof og þar skildu smáhestar leika stórt hlutverk.

Töluverð átök urðu um af hvaða hrossakyni þeir ættu að vera en þegar hér er komið sögu var Gunnar Bjarnason, fyrrverandi hrossaræktarráðunautur BÍ og síðan um ára-

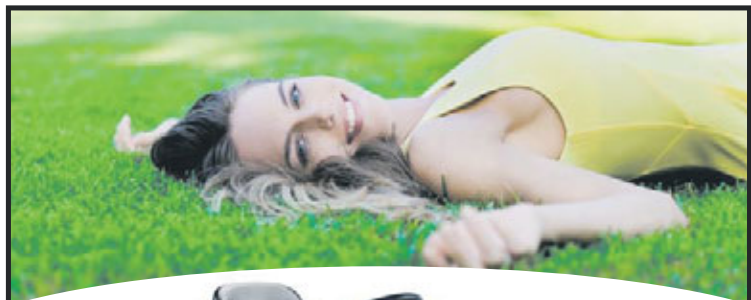
Ursula Bruns.

tugaskeið ráðunautur um útflutning hrossa, að berjast fyrir því að

Á bænum Hvammi í Ölfusi er hestastóðið mjög litskrúðugt, fallett og skemmtilegt. Á meðal hesta þar er þessi skvísa sem heitir Esja og er hún brúnhálfhjálmskjótt. Á bænum má líka finna brúnhöttóttan hamarblesóttan hest og brún skjóttan breiðblesóttan svo eitthvað sé nefnt.

Mynd / MHH

Stiga Estate Pro 9122

Öflugur, sjálfstíptur lúxus sláttutraktör
B&S 8240 Intek mótör, þrýstismurður
Sérstyrktur sláttubúnaður
360 lítra grasuppsöfnunarkassi
Frábær traktör í brekkur og erfiðari svæði

4WD

STIGA

VETRARSÓL

Askalind 4, Kópavogi
Sími 564 1864
www.etrarsol.is

Ursula og íslenskir hestar í Þýskalandi.

íslenski hesturinn næði fótfestu í Evrópu og mynda þannig markað fyrir hross frá Íslandi. Gunnar fékk aldeilis öflugan liðsmann þar sem Ursula Bruns var og í sameiningu fengu þau því framgengt að íslensk hross urðu fyrir valinu í myndina sem skipti miklu á þeim tíma.

Ursula Bruns hreifst af íslenska hestinum, hún var ein af fyrstu meginlandsbúunum sem náði tökum á töltreið, hún ferðaðist víða um heim til að kynna sér töltheita af ýmsum kynjum en íslenska hestinn hafði hún efstan á blaði. Hann var hennar eftirlæti. Ursula stundaði hestamennsku, tók þátt í félagsstarfi hestamanna og gaf út tímaritið Pony

Post frá 1958 til 1968 en það var að hluta til málagn eigenda íslenskra hesta í Þýskalandi sem fór ört fjölgaði á þessu tímabili. Um 1970 lauk þessu samstarfi en Ursula hóf þá útgáfu hins víðkunna og mikið lesna tímarits Freizeit im Sattel sem kom út frá 1969 til 2008.

Á margt fleira mætti minnst frá lífshlaupi þessarar mikilhæfu konu sem Gunnar Bjarnason lýsir svo að hafi verið gáfuð kona og ákaflega einbeittur persónuleiki. Það sem snertir íslenska hestinn verður þó látið nægja hér en Ursula og Gunnar áttu langt samstarf hestinum okkar til vegsauka og sennilega hefur ekkert verið eins mikilvægt á þessum tíma

fyrir útbreiðslu íslenska hestsins og einmitt það. Enda segir Gunnar sjálfur að ólíklegt sé að nokkur útlendingur hafi lagt eins mikið af mörkum í því starfi og Ursula Bruns.

Það er jafnframt órækur vottur um þá virðingu og viðurkenningu sem Ursula Bruns naut að leiðarlökum að andláts hennar og lífshlaups var getið í Der Spiegel og þar er full- yrt að enginn hafi mótað jafnmikið frístundahestamennsku eftirtríðsár- anna í Þýskalandi og Ursula Bruns og á því sést best hver gæfa það var að hún skyldi hrífast af íslenska hestinum.

Blessuð sé minning Ursulu Bruns.

PALMSE VAGNAR

Palmse rúlluvagn
Burðargeta: 12 tonn
Kr. 1.590.000,- án vsk.

Palmse PT150 sturtuvagn
13 tonna burðargeta. **Takmarkað magn.**

Palmse PT 700 malarvagn
Burðargeta 7 tonn
Kr. 976,000,- án vsk.

Palmse PT5750 vélaflutningavagn
Burðargeta 16 tonn
kr. 1.980.000,- án vsk.

Búvís
2006-2016

Akureyri · Sími 465 1332
www.buvís.is

REXTON

1975 | Billaúð Benna | 2015

Alvöru jeppi!

Billaúð Benna áskilur sér rétt til breytinga án fyrirvara á verði og búnaði.

- Byggður á grind
- Hátt og lágt drif
- Dísel 178 hestöfl
- Tog 400 Nm við 1400 - 2800 sm
- Dráttargeta 2,6 T
- 7 sæta

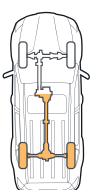
Rexton kemur reyndu jeppafólki skemmtilega á óvart. Hér er á ferðinni hörkufrábær jeppi, sem stenst samanburð við öflugustu jeppana á markaðnum. Hann er byggður á grind, með læstum millikassa og lágu drifi. Rexton er hlaðinn vönduðum búnaði og þægindum og býðst á sérlega hagstæðu verði. SsangYong hefur verið leiðandi bílaframleiðandi í Suður-Kóreu og notið virðingar og trausts fyrir tæknilegar lausnir og framúrskarandi hönnun. Komdu í reynsluakstur.

- Bill byggður á grind
- Millikassi með læsingu og lágu drifi
- 7 þrepa sjálfskipting
- Hæðarstillanlegt stýri með hita
- Hraðastillir (Cruise Control)
- 7" skjár
- Bakkmyndavél
- Bluetooth tenging við farsíma
- ABS hemlakerfi

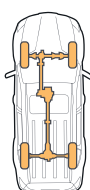
- ESP stöðugleikastýring
- HDC, heldur á móti niður brekkur
- ARP veltivörn
- Tölvustýrð loftkæling
- Loftpúðar í stýri, farþegamegin og í hliðum
- 16" álfelgur
- Varadekk
- Leðurstýri með útvarpsstýringu
- Útvarpstæki með MP3

- 6 hátalarar, USB- og Aux tengi
- Þokuljós - framan og aftan
- LED ljós að framan og aftan
- Rafdrifnir hliðarspeglar með hita
- Rafaðfellanlegir hliðarspeglar
- Hiti í sætum, framan og aftan
- 7 manna
- Fjarstýrðar samlæsingar
- Rafdrifnar rúður í fram- og afturhurðum

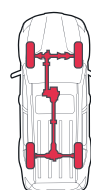
- Opnanlegur gluggi á afturhlera
- Vindskeið að aftan með LED bremsuljósi
- Þjófavörn
- Viðarklæðning í mælaborði
- HDMI tengi
- Sjálvvirkur birtustillir í baksýnisspegli
- Langbogar á þaki

2WD
Há-drifs stilling

4WD
Há-drifs stilling

4WD
Lág-drifs stilling

Verð: 5.490 þús kr.

Rexton DLX | dísel túrbó | beinskiptur 6 gíra

Rexton DLX | sjálfskiptur 7 gíra: Verð: 5.990 þús. kr.

Kíktu í heimsókn á benni.is. Verið velkomin í reynsluakstur.

Reykjavík
Tangarhófða 8
Sími: 590 2000

Reykjanesbær
Njarðarbraut 9
Sími: 420 3330

Opnunartímar
Virka daga frá 9:00 til 18:00
Laugardaga frá 12:00 til 16:00

Fréttaskýring

Ofnotkun sýklalyfja meðal almennings og við matvælaframleiðslu þegar farin að valda óbætanlegum skaða:

Sýklalyfjaónæmar ofurbakteríur sækja hratt fram í stríðinu við fúkkalyfin

— Milljónir veikjast og tugþúsundir deyja árlega vegna sýkinga sem fúkkalyf ráða ekki lengur við

Hörður Kristjánsson
hk@bondi.is

Ótímabæru andláti, vegna lyfja-ónæmra ofursýkla sem ekki tekst lengur að vinna bug á, fer ört fjölgaandi í heiminum. Ástæðuna má að stærstum hluta rekja til ofnotkunar sýklalyfja á liðnum áratugum, bæði til að lækna fólk og ekki síður í landbúnaði.

Alþjóðaheilbrigðismálastofnunin (World Health Organization WHO) gaf það út 2012 að ónæmi fyrir sýklalyfjum færi þá vaxandi þótt það væri ekki komið á hættulegt stig. Síðan hefur mikið vatn runnið til sjávar í þessum efnunum. Mikil alvara er hér á ferðum þar sem sýklalyf sem hafa verið í notkun undanfarin 70 ár eru að verða gagnslítill í baráttunni við sýklalyfjaónæmar bakteríur. Nýjustu fregnir herma að síðasta haldreipið í sýklalyfjaflórunni sé líka hætt að virka á sýklalyfjaónæmar ofurbakteríur.

Bændablaðið hefur ítrekað fjallað um þennan vanda á liðnum árum. Rætt hefur verið við íslenska sérfræðinga og lækna á Landspítalanum, eins og Karl G. Kristinnsson, yfirlækni á sýklafræðideild Landspítalans, sem reynt hafa að vekja athygli á vandanum. Þar hefur m.a. verið bent á að innflutningur á hráu kjöti feli í sér ákveðna hættu hvað þetta varðar, þar sem slíkt kjöt geti smitað fólk af sýklalyfja- og jafnvel fjölonæmum bakteríum. Þar hefur líka komið fram að lyfjaleifar og eiturefni af ýmsum toga verða eftir í landbúnaðarvörum af dýrum þar sem sýklalyf eru notuð sem vaxtarhvat og eiturefnum beitt við ræktun fódurs.

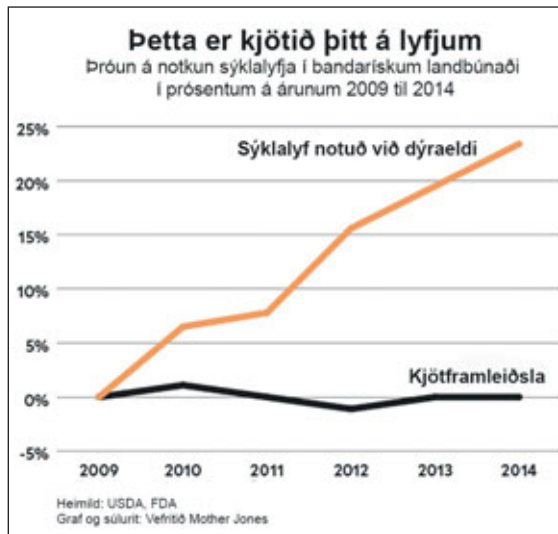
Samkvæmt nýjustu fréttum af Landspítalanum er aðstöðuleysi farið að valda miklum vanda við að setja vaxandi fjölda sjúklinga (einkum erlenda ferðamanna) í einangrun vegna gruns um smit af sýklalyfjaónæmum bakteríum.

Lítið gert úr vandanum

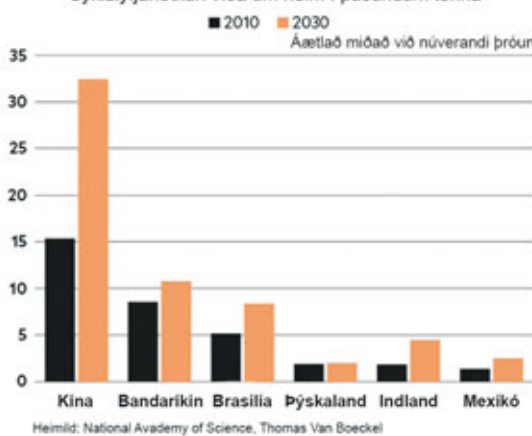
Þótt æ fleiri séu að vakna til vitundar um alvarleika málsins, þá er samt til áhrifafólk innan öflugra hagsmunasamtaka í samfélaginu sem gerir lítið úr vandanum. Er hann jafnvel afgreiddur sem hræðsluáróður úr ranni íslenskra bænda sem séu að verja sína sérhagsmuni. Þá hefur því gjarnan verið slegið fram að milljónir manna neyti þessara afurða erlendis og fullyrt um leið að það sé án þess að nokkrum verði meint af. Bændasamtök Íslands hafa á móti bent á þá staðreynd að notkun sýklalyfja og eiturefna í landbúnaði í heiminum sé hvergi minni en á Íslandi og í Noregi. Í því ljósi hlýtur að vera alvarlegt ef fórna á þeirri einstöku stöðu í þágu þröngra peningahagsmuna.

Flestir skyndibitastaðir í Bandaríkjunum fá falleinkunn

Í Bandaríkjunum er fólk smám saman að átta sig á hættunni sem fylgir ofnotkun á sýklalyfjum. Þar er að myndast vakning sem gerir kröfur til skyndibitastaða að þeir framvísi sönnunum fyrir því að þeir noti ekki kjúklinga eða annað hráefni þar sem sýklalyf hafa verið notuð sem vaxtarhvat. Á sama tíma berjast innflytjendur á Íslandi hatramlega fyrir óheftum innflutningi á kjöti frá

Vaxandi notkun sýklalyfja í landbúnaði

ríkjum sem vitað er að nota óhóflegt magn sýklalyfja við sína framleiðslu. Einn angi í þeirri baráttu er tollasamningur sem undirritaður var við Evrópusambandið í september 2015, en bíður nú samþykkis eða synjunar Alþingis.

Í september á síðasta ári var birt á fréttasíðu CBS News sjónvarpsstöðvarinnar grein um skýrslu þar sem búið var að flokka skyndiveitingastaði í áhættuflokka eftir því hversu mikið kjötið í þeirra hamborgurum og öðrum máltíðum inniheldi af sýklalyfjum. Skýrslan heitir keðjuverkun eða „Chain Reaction“ og þar voru teknar fyrir 25 stærstu skyndibitakeðjurnar.

Að úttektinni stóðu samtökin Friends of the Earth, Natural Resources Defense Council, Consumers Union, Food Animal Concerns Trust, Keep Antibiotics Working og Center for Food Safety.

Aðeins tvær skyndibitakeðjur stóðust prófið

Kom í ljós að aðeins tvö fyrirtæki, Panera og Chipotle fengu einkunnina „A“, en eitt fyrirtæki, Chick-fil-A, fékk einkunnina „B“. Þá einkunn fékk fyrirtækið út á yfirlýsta stefnu og loforð um að bjóða aðeins upp á hráefni sem væri 100% frítt við sýklalyf í síðasta lagi árið 2019. McDonald's og Dunkin' Donuts sluppu líka við að fá algjöra fall-einkunn en fengu í staðinn „C“. Þessi fyrirtæki voru með yfirlýsta stefnu um að vera með sýklalyfjalaust hráefni, en gátu ekki sýnt fram á hvenær eða hvernig þau hygðust standa við þær yfirlýsingar.

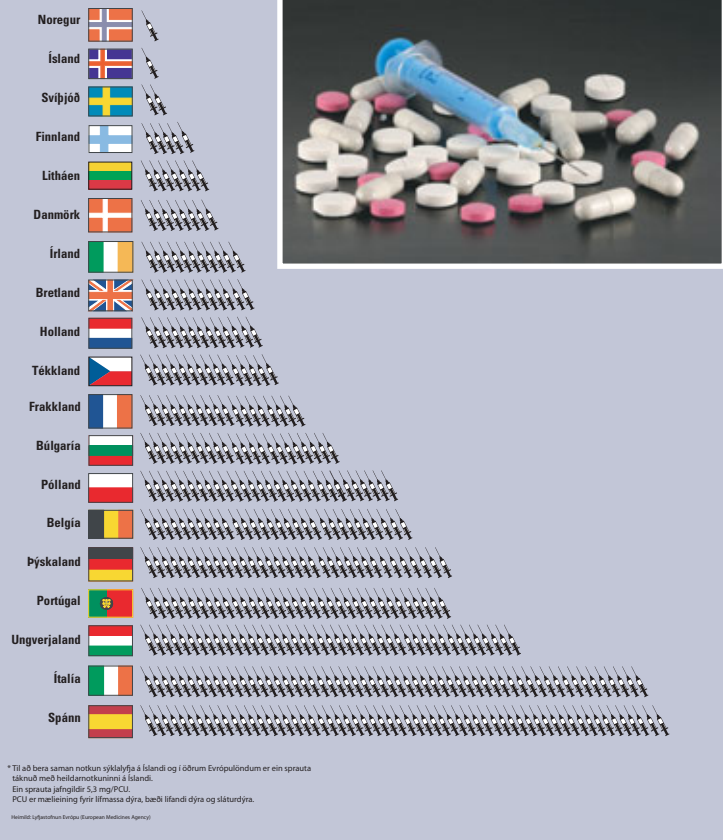
Önnur fyrirtæki voru ekki með neina stefnu í þessum málum eða innihaldslaus markmið. Þau fengu öll einkunnina „F“. Þar voru fyrirtæki sem sum hver eru þekkt hér á landi. Þetta voru Applebee's, Arby's, Burger King, Chili's, Dairy Queen, Denny's, Domino's, IHOP, Jack in the Box, KFC, Little Caesars, Olive Garden, Outback Steakhouse Grill and Bar, Papa John's Pizza, Pizza Hut, Sonic, Starbucks, Subway, Taco Bell og Wendy's.

Samtökin sem gerðu könnunina létu það fylgja með að fyrst að fyrirtæki eins og Chipotle gæti staðist það að bjóða aðeins upp á skyndimat sem ekki inniheldi sýklalyf, þá ættu hin fyrirtækin öll að geta þetta líka. Þetta væri aðeins spurning um hugarfar og framkvæmd.

Staðan er hrikaleg

Á nýrri úttekt á vefsíðu Mother Jones

Sala á sýklalyfjum sem notuð eru í dýr til matvælaframleiðslu árið 2013 *

* Til að bera saman notkun sýklalyfja á Íslandi og í öðrum Evrópuþjóðum er ein sprauta táknað með heildarnotkuninni á Íslandi.
Ein vaxandi jafngildir 5,1 mg/PCU.
PCU er mæling fyrir lífmassa dýra, bæði lífandi dýra og sláturdýra.
Hæðni: Lyfjastofnun Evrópu (European Medicines Agency)

Þessa mynd þekkja margir. Sprautunálarnar tákna þá öfundsverðu stöðu sem Ísland og Noregur eru í hvað varðar litla notkun sýklalyfja í landbúnaði.

(maí/júní útgáfu) í Bandaríkjunum er úttekt á notkun sýklalyfja í landbúnaði sem byggist á tölfraði opinberra stofnana. Greinin er eftir Tom Philpott og fjallar um innanbúðarupplýsingar um hvernig fyrirtæki í landbúnaðargeiranum hafa stuðlað að þróun ofursýkla. Þar kemur fram að eldisdýr innbyrða um 70% af öllum sýklalyfjum sem seld eru í Bandaríkjunum. Sýklar, sem hafa myndað ónæmi fyrir þessum sýklalyfjum, drepa nú 23 þúsund Bandaríkjamanna á hverju ári og sýkja um tvær milljónir manna.

Frá því Alexander Fleming uppgötvaði penicilín árið 1928 var fljótlega farið að huga að notkun slíkra lyfja við að draga úr sýkingum við dýraeldi og minnka þar með afföll og kostnað. Árið 1950 hóf lyfjafyrirtækið American Cyanamid, sem nú er hluti af lyfjasamsteypunni Pfizer, að gera tilraunir með lyfjagjafir í kjúklingaeldi. Byrjað var að gefa kjúklingunum B-12 vítamín og töldu sig geta sýnt fram á að þeir fituðu hraðar með vítamínjöfninu. Við nánari skoðun kom í ljós að það var ekki vítamínið sem olli auknum vaxtarhraða, heldur leifar af notkun

á sýklalyfinu aueomycin, en B-12 er oft hliðarafurð sem fæst við framleiðslu á aureomycin.

Þessi uppgötvun olli byltingu í kjötframleiðslunni í Bandaríkjunum. Með því að setja smávegis af sýklalyfjum í fóður og vatn fyrir alifugla, svín og nautgripi, jókst vaxtarhraðinn, fódurkostnaðurinn minnkaði og hægt var að fara fyrir með dýrin til slátrunar.

Alifuglaeldið margfaldaðist í kjölfar sýklalyfjabyltingarinnar

Í upphafi sýklalyfjabyltingarinnar í kjúklingaeldinu í Bandaríkjunum á sjötta áratug síðustu aldar voru um 1,6 milljónir býla að framleiða um 569 milljónir fugla. Árið 1978 voru 31 þúsund stærstu búin að framleiða 3 milljarða fugla. Á sama tíma fóru vísindamenn víða um lönd að hafa vaxandi áhyggjur af neikvæðum áhrifum sýklalyfjanotkunar í landbúnaði á heilsu manna. Undir 1970 uppgötvuðu breskir vísindamenn að sýklalyf sem notuð voru við framleiðslu á kjöti höfðu skapað bakteríur sem höfðu myndað þol gegn sýklalyfjum. Matvæla- og lyfja-

stofnun Bandaríkjanna FDA sýndi fram á sömu niðurstöðu eftir úttekt sérsvaitar FDA árið 1972. Var lyfjaframleiðendum þá gert að sanna að þeirra lyf fyrir landbúnaðinn leiddu ekki til myndunar á sýklalyfjaónæmum bakteríum. Ef þeir gætu það ekki kynni heimild til framleiðslu og sölu lyfja viðkomandi fyrirtækja að vera endurskoðuð.

Lagt til að banna notkun sýklalyfja sem vaxtarhvat

Árið 1977 var lagt til að bannað yrði að nota sýklalyf sem vaxtarhvat í bandarískum landbúnaði. Lyfjafyrirtækin reyndu að afsanna hættuna, en tilraun Stuart Levy til þess snerist upp í andhverfu sína.

Bakteríurnar byrjuðu að mynda ónæmi innan 48 klukkustunda

Með því að gefa hluta af kjúklingum á búi einu í Boston sýklalyfið tetracycline á meðan annar hópur fékk engin lyf, lá sönnunin fyrir innan sólarhrings. Eftir aðeins 48 klukkustundir voru sumar E. coli bakteríur, sem fundust í skít fugla-anna sem fengu sýklalyfið, farnar að mynda ónæmi gegn sýklalyfinu. Eftir aðeins eina viku höfðu nærri allar E. coli bakteríur sem fundust í skítinum myndað ónæmi gegn lyfinu. Það sem verra var, að í ljós kom að sýklalyfjaónæmu bakteríurnar voru líka farnar að finnast í fjölskyldumeðlimum á búinu. Voru þessar niðurstöður birtar í lyfjatímaritinu New England Journal of Medicine.

Peningahagsmunir settu lyfjabann í áratuga biðstöðu

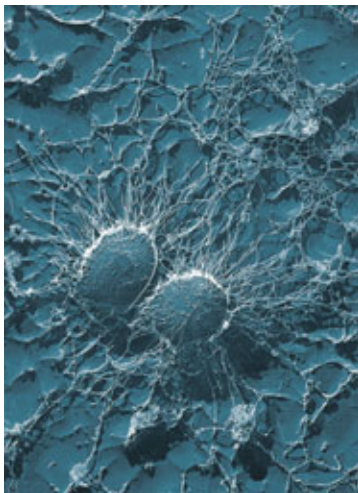
Þrátt fyrir að niðurstöðurnar þættu óbyggjandi, börðust lyfjafyrirtækin sem aldrei fyrr gegn banni á notkun sýklalyfja við kjötframleiðslu. Enda var um gríðarlega fjárhagshagsmuni að ræða. Var strax byrjað á að draga niðurstöður Stuart Levy í efa. Var bannið því sett í athugun „Under Consideration“. Hérist það svo í áratugi eða allt þar til 2011 að Matvæla- og lyfjastofnun Bandaríkjanna FDA tók bannið af dagskrá og lét lyfjafyrirtækjunum alfarið eftir að ákveða hvað gert yrði. Kjötframleiðendum var þó gert að koma sér út úr notkun á sýklalyfjum fyrir árslok 2016. Var um leið gefið út að FDA kynni að ihuga að banna ákveðnar tegundir sýklalyfja sem vaxtarhvat í landbúnaði. Eftir stendur að það er ekkert sem bannar lyfjafyrirtækjunum að selja lyfin undir því yfirsíni að notkun þeirra sé að forðast sýkingar.

Sýklalyfjanotkunin sexfaldaðist á tíu árum

Samkvæm hagtolum sem General Accounting Office gaf út árið 1977 sexfaldaðist notkun sýklalyfja í landbúnaði í Bandaríkjunum á árunum 1960 til 1970. Árið 1970 voru sýklalyf notuð við eldi á nánast 100% hluta allra kjúklinga og kalkúna í Bandaríkjunum. Einnig við um 60% af svína- og nautgripaeldinu.

Sýklalyfjanotkunin heldur stöðugt áfram að aukast

Sýklalyfjanotkunin í landbúnaði heldur áfram að aukast víða um lönd sem aldrei fyrr. Samkvæmt tölum Matvæla- og lyfjastofnunar

Staphylococcus aureus baktería.

Bandaríkjanna jókst notkun sýklalyfja við kjötrframleiðslu þar í landi um 23% frá 2009 til 2014. Það er þrátt fyrir að kjötrframleiðslan hafi nokkurn veginn staðið í stað. Á árinu 2014 voru notuð um 10.000 tonn af sýklalyfjum við kjötrframleiðslu í Bandaríkjunum. Á sama tíma var verið að nota um 3.500 tonn af sýklalyfjum til að berjast við sýkingar í fólki. Vandinn er að lyfin eru óðum að verða mannfólkinu gagnslaus, þar sem þau eru hætt að drepa bakteríurnar sem hafa myndað ónæmi fyrir lyfjunum.

Ofurbaktería finnst í Bandaríkjunum

Bandaríska sjóvarpsstöðin CNN birti frétt um það 27. maí síðastliðinn að 49 ára gömul kona í Pennsylvaníu í Bandaríkjunum hafi greinst með sérstakt tilfelli E-Coli smits í þvagi. Var þetta fyrsta tilfelli slíks smits sem vitað er um í Bandaríkjunum.

„Þetta er ofurbaktería (superbug) sem er ónæm fyrir fjölda sýklalyfja. Hún er líka ónæm fyrir sýklalyfinu Colistin sem lækna nota sem síðasta úrræðið þegar engin önnur sýklalyf virka,“ sagði í frétt CNN. Fréttin var unnin upp úr fréttatilkyningum um málið sem sendar voru út af varnarmálaráðuneyti Bandaríkjanna og sjúkdómavarnarmiðstöð Bandaríkjanna (CDC). Var þegar sett í gang umfangsmikil rannsókn á því hverja konan hafði umgengist til að hægt væri að átta sig á mögulegri útbreiðslu bakteríunnar.

Mesta heilsufarsógn heimsbyggðarinnar

Litið er grafalvarlegum augum á málið þar sem bakterían er óstöðvandi og engin þekkt lyf vinna á henni. Í varnaðarorðum sínum skilgreindir CDC þetta líka sem hættulegra en náttúruhamfarir.

Ef hún breiðist út getur hún hæglega valdið milljónum dauðsfalla á tiltölulega skömmum tíma. Samkvæmt frétt CNN er vitað um tillfelli slíks smits í Evrópu, Kanada og í Kína. Þá hefur landbúnaðarráðuneyti Bandaríkjanna greint frá því að spor um E-Coli bakteríu, sem er ónæm fyrir lyfinu Colistin, hafi fundist í einu sýni úr meltingarvegi á svíni. Reynt hefur verið að komast að því af hvaða svínabúi gripurinn kom. Alþjóðaheilbrigðismálastofnunin WHO sagði í yfirlýsingu að sýklalyfjaónæmi sé vaxandi vandamál. Þar sé um að ræða mestu heilsufarsógnina fyrir heimsbyggðina í dag.

Alþjóðastofnanir reyna að bregðast við

Í maí 2015 var haldið sérstakt þing á vegum WHO um það hvernig ætti að berjast við sýklalyfjaónæmi og lyfjaónæmi almennt. Var það haldið í kjölfar sífellt aukinna fréttanna af bakteríum sem myndað höfðu með sér ónæmi fyrir lyfjum sem fram að því höfðu dugað við fjölmörgum hættulegum sjúkdómum eins og berklum. Gefin var út baráttuáætlun eða svokallað „Global action plan on antimicrobial resistance“.

Táknræn teikning um baráttuna sem fram undan er.

Smitsjúkdómarráð Bandaríkjanna, IDSA, segir að smittillfellum þar sem sýklalyfjaónæmar bakteríur koma við sögu hafi fjölgað mjög ört. Á sama tíma hafi þróun nýrra sýklalyfja dregist saman. Hefur IDSA í samstarfi við samtök Faraldursheilsuverndar Bandaríkjanna, SHEA, gefið út leiðbeiningar til að fræða almenning um hvernig hann eigi að draga úr hættu á að smitast af sjö algengum smitsjúkdómum sem allir hafa myndað með sér lyfjaónæmi.

Milljónir smitast nú á hverju ári í Bandaríkjunum og Evrópu

Undanfarin ár hefur verið talað um að um tvær milljónir manna smitist árlega í Bandaríkjunum af bakteríum sem hafa myndað þol gegn sýklalyfjum. Af þeim hefur verið talað um að ekki hafi tekist að bjarga lífi 23.000 einstaklinga. Talan í Evrópu hefur verið áætluð heldur hærri. Taka skal fram að þarna er um tiltölulega gamlar tölur að ræða svo veruleikinn kann þegar að vera orðinn mun alvarlegri en viðurkennt er. Þetta veldur gríðarlegum kostnaðarauka fyrir heilbrigðiskerfið, fyrir utan beins samfélagslegs taps vegna ótímabærra dauðsfalla.

Hröð útbreiðsla ónæmra baktería í þróunarlöndunum

Sýklalyfjaónæmar bakteríur breiðast nú hratt út í þróunarlöndum samkvæmt vísindatímaritinu Nature. Alþjóðaheilbrigðismálastofnunin WHO gaf út alvarlega viðvörðun um málið þann 30. apríl síðastliðinn. Þar kemur fram að í sumum löndum, eins og Nígeríu, sé ekki lengur hægt að meðhöndla 88% þeirra sem sjúkjast af völdum Staphylococcus aureus baktería (gerill af ættkvísl stafylókokka) með hinu hefðbundna lyfi methicilin. Þessi baktería getur ýmist valdið meinlausum húðútbrotum líkum unglingabólum, en svo getur hún líka valdið banvænum sjúkdómum á borð við heilahimnubólgu og lungnabólgu. Staðan er líka að verða grafalvarleg í svokölluðum BRIK-löndum, Brasilíu, Rússlandi, Indlandi og Kína, að sögn Keith

Klugman, faraldursfræðings hjá Bill & Melinda Gates-stofnuninni í Seattle í Bandaríkjunum.

95% fullorðinna á Indlandi og í Pakistan taldir smitaðir

Í nýrri rannsókn, sem örverufræðingurinn Timothy Walsh hjá Cardiff-háskóla í Bretlandi, er sagður ætla að birta í læknaðinu Lancet, kemur fram að allt að 95% fullorðinna í Indlandi og í Pakistan beri nú með sér bakteríu sem hefur þol gegn sýklalyfinu β-lactam. Það

lyf hefur verið flokkað sem þrautavarylif, eða síðasta úrræðið í baráttunni við ákveðnar bakteríur. Til samanburðar er talið að „einungis“ 10% fullorðinna í Queens-hverfinu í New York beri með sér þessar bakteríur. „Útbreiðslan er miklu hraðari en við höfum getað ímyndað okkur,“ segir Walsh.

Óvissa um orsakir svo hraðar útbreiðslu lyfjaónæmis

Vísindamenn hafa ekki getað útskýrt nákvæmlega hvaða þættir valda svo hraðri útbreiðslu lyfjaónæmis í þróunarlöndunum. Hvort helsta ástæðan er mikil notkun sýklalyfja í eldi dýra til manneldis, eða hvort það er af völdum óheyrislegs magns sýklalyfja sem berst út í náttúruna með úrgangsvatni frá lyfjaverksmiðjum. Eini þátturinn sem menn vita með vissu er að þarna er skortur á hreinlæti. Þá er á mörgum svæðum lítið hugsað um að hreinsa affallsvatn frá sjúkrahúsum. Þar með komast sýklalyfjaónæmar bakteríur sem þrífast í slíku affallsvatni út í

grunnvatnið. Ef fólk neytir síðan slíks vatns og passar ekki upp á hreinlætið dreifist bakterían auðveldlega.

„Ef þú glímir við vaxandi notkun lyfja til að berjast við lyfjaofnæmi, en hefur ekki innviði til að fyrirbyggja smit, þá ertu að koma af stað flóðbylgju sýklalyfjaónæmra baktería,“ segir Keith Klugman.

Stjórnláus ofnotkun sýklalyfja

„Annar angi af þessu vandamáli er of miklar og óþarfar ávísanir lækna á sýklalyf. Í Kína hafa heilbrigðisstofnanir fjárhagslegan ávinning af því að ávísa lyfjum og ofnotkun sýklalyfja er afleiðing af því. Þá heimila sum lönd sölu sýklalyfja án lyfseðils. Þá kaupir fólk jafnvel slík lyf við sjúkdómum sem þau virka alls ekki á eins og við malaríu. Þarna er verið að eyðileggja mikilvægt baráttutæki gegn sjúkdómum,“ segir Ramanan Laxminaryan, forstjóri miðstöðvar efnahagslegrar stefnumörkunar í sjúkdómafræðum, CDDEP, í Washington.

Alvarlegur skortur á upplýsingum um smit og eftirlit

Vandinn í baráttunni við sýklalyfjaónæmar og aðrar lyfjaónæmar bakteríur er þó ekki bara baráttan við ógnina sem menn þekkja. Það er ekki síður baráttan við upplýsingaskort. Í aðeins 129 af 194 aðildarríkjum WHO er einhver skráning á tilfellum sýklalyfjaónæmi. Aðeins 22 þeirra ríkja gátu veitt upplýsingar þar sem rekja mátti feril níu hættulegustu flokka sýklalyfjaónæmu bakteríanna sem skilgreindir eru af WHO.

Vísindamenn eru sammála um að stórauকা þurfi eftirlit með notkun sýklalyfja en enginn hefur þó sýnt vilja til að standa undir kostnaðinum við slíkt eftirlit. Helst hefur verið bent á að sjúkrahús og frjáls félagsamtök væru líkleg til að taka slíkt að sér.

Engin góð lausn á sýklalyfjavandanum er í sjónmáli. Þróunarvinna við ný sýklalyf er ekki framarlega á forgangslista lyfjafyrirtækjanna sem græða mun meira á öðrum lyfjum á takmarkaðri sviðum.

STAHL
Crane Systems

kranar & taliur

Hafðu samband og kynntu þér vöruúrvalið og þjónustuna

ÍSFELL
www.isfell.is

Ísfell ehf • Óseyrarbraut 28 • 220 Hafnarfjörður • Sími 5 200 500 • isfell@isfell.is

Sitkagreniskógur í Svartagili í Haukadal.

Lög um Skógræktina samþykkt

— Fimm stofnanir renna saman í eina og umsjón Hekluskögaverkefnis að auki

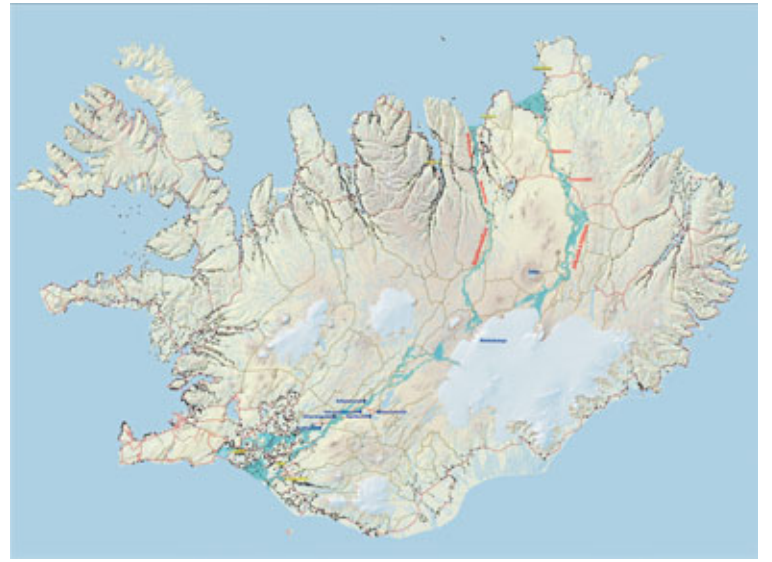
Alþingi hefur samþykkt lög um nýja stofnun, Skógræktina, þar sem nokkrar stofnanir eru sameinaðar í eina.

Með samþykkt laganna renna saman í eina stofnun Skógrækt ríkisins og landshlutaverkefni í skógrækt. Verkefnin eru

Vesturlandsskógar, Skjólsskógar á Vestfjörðum, Norðurlandsskógar, Héraðs- og Austurlandsskógar og Suðurlandsskógar ásamt því að umsjón með Hekluskögum flyst með inn í nýja stofnun.

Kveðið er á um það í lögnum að hin nýja stofnun skuli heita

Skógræktin. Á næstu vikum verður unnið að því að hanna útlit nýrrar stofnunar, vefsíðu og nýtt merki. Fljótlega verður skipurit stofnunarinnar kynnt ráðherra ásamt stefnuskjölum og markmiðum. Einnig verða lausar stjórnunarstöður auglýstar til umsóknar. /VH

Áhrif breytinganna munu sjást í betri yfirsýn um gistiframboð, bættri skráningu og skilum skatttekna af gististarfsemi og einfaldara regluverki fyrir rekstrarleyfi.

Ný löggjöf um heimagistingu tekur gildi 1. janúar: Heimilt að leigja í 90 daga án rekstrarleyfis

Samkvæmt nýrri löggjöf um heimagistingu verður einstaklingum heimilt að leigja út heimili sitt og aðra fasteign sem hann/hún hefur til persónulegra nota í allt að 90 daga á ári án þess að þurfa að sækja um rekstrarleyfi. Lögin munu taka gildi 1. janúar 2017.

Helstu markmiðin með nýrri löggjöf eru að bregðast við þróun í gistiframboði hér á landi og jafnframt að bregðast við miklum fjölda leyfislausrar gistingar. Þá eru í lögnum skýrð betur mörkin milli gististarfsemi í atvinnuskyni og tímabundinnar leigu af hálfu einstaklinga gegnum deiliahagkerfið.

Áhrif breytinganna munu sjást í betri yfirsýn um gistiframboð, bættri skráningu og skilum skatttekna af gististarfsemi og einfaldara regluverki fyrir rekstrarleyfi.

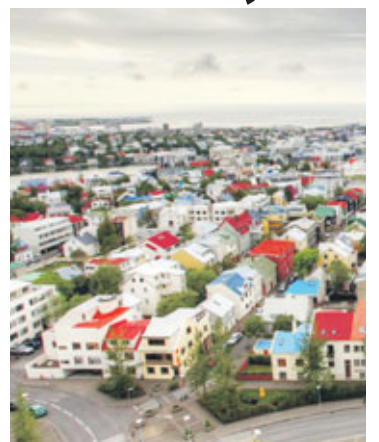
Nánar um nýju löggjöfina

Í nýju löggjöfinni eru flokkar gisti- staða og mörk þeirra á milli skýrð nánar.

Í fyrsta lagi eru gististaðir skilgreindir sem staðir þar sem boðin er gisting til að hámarki 30 daga samfleytt í senn til sama aðila. Gisting til lengri tíma en 30 daga fellur þá undir húsaleigulög, nr. 36/1994.

Þá er gistiflokkur heimagistingar breytt þannig að hann nái til einstaklinga sem hyggjast leigja út lögheimili sitt og/eða eina aðra fasteign í sinni eigu sem viðkomandi nýtir persónulega. Heimilt verður að leigja út viðkomandi eignir samanlagt í allt að 90 daga á ári hverju eða þar til viðkomandi nær leigutekjum sem nema brúttó tveimur milljónum króna.

Rétt er að taka fram að samhliða hefur verið samþykkt breyting

á lögum nr. 50/1988 um virðisaukaskatt. Þar er veltumörkum skattskyldu og fjárhæðarmörkum uppgjörstímabilla breytt á þann hátt að skylda til að innheimta virðisaukaskatt hefjist þegar tekjur ná 2.000.000 kr. í stað 1.000.000 kr. í dag.

Skrá þarf eignir hjá Sýslumanni

Að auki felst í frumvarpinu að einstaklingar sem ætla að bjóða upp á heimagistingu samkvæmt nýrri skilgreiningu þurfi að skrá sig á vef sýslumanna og staðfesta að þeir uppfylli ákveðnar kröfur um brunavarnir, ástand og samþykkt eignar sem íbúðarhúsnæðis. Fyrir skráningu verður greitt árgjald, 8000 kr. Þetta er ætlað til að einfalda og bæta eftirlit með leyfislausri starfsemi.

Einstaklingar sem skrá sig þurfa enn fremur að skila sýslumanni árlega nýtingaryfirliti og/eða tekjuyfirliti ásamt því að fá úthlutað skráningarnúmeri sem ber að birta og nota í allri markaðssetningu og eins ber að merkja viðkomandi húsnæði með númerinu. /VH

Vatnsdælur, háprýstidælur og rafstöðvar

Hjá Dynjanda færðu öflugar rafstöðvar, vatns- og háprýstidælur í mismunandi stærðum og gerðum.

Við veitum þér faglega aðstoð. Hafðu samband.

Skeifunni 3h || Sími: 588 5080 || dynjandi.is

DYNJANDI
allt fyrir öryggið

Þú finnur fleiri notaða á benni.is

SSANGYONG MUSSO

Dísel / Sjálfskiptur / Skráður: 6/2005
Ekinn: 165.000 km.
Verð: 990.000 kr.

MITSUBISHI PAJERO

Dísel / Sjálfskiptur / Skráningarár: 02/2007
Ekinn: 155.000 km.
Verð: 2.890.000 kr.

NISSAN PATROL GR

Dísel / Sjálfskiptur / Skráningarár: 10/2005
Ekinn: 159.000 km.
Verð: 2.590.000 kr.

NISSAN PATHFINDER SE

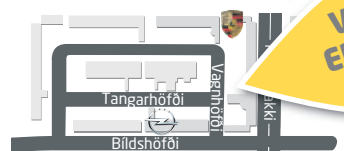
Dísel / Sjálfskiptur / Skráningarár: 6/2013
Ekinn: 83.000 km.
Verð: 5.990.000 kr.

Bílaúð Benna
Sérfræðingar í bílum

Reykjavík
Vagnhöfða 27
Sími: 590 2035

Reykjanesbær
Njarðarbraut 9
Sími: 420 3330

Opnunartímar:
Virka daga 10-18
Laugardaga 12-16

VIÐ ERUM HÉR

NOTAÐIR BÍLAR
Skoðuðu úrvalið á benni.is

ONE Traveller passar þér vel í útlöndum

Fyrir 690 kr. daggjald færðu ótakmarkaðar mínútur og SMS, 500 MB gagnamagn á dag og getur notað 4G reiki í meira en 30 löndum víðsvegar um heiminn. Vertu áhyggjulaus í snjallsímanum á ferðalögum þínum erlendis.

Komdu í Vodafone ONE og njóttu ávinnings í hverju skrefi

Vodafone
Við tengjum þig

Vodafone
ONE

hvorki meira né minna

vodafone.is

Skeiða- og Gnúpverjahreppur:

ART-vottaður leikskóli í Skeiða- og Gnúpverjahreppi

— Gjaldfrjáls leikskóli þar sem börn óskast

Nýlega fékk leikskólinn Leikholt í Brautarholti í Skeiða- og Gnúpverjahreppi ART-vottun.

„ART er fastmótað hegðunarmódel sem þjálfar börn, unglinga og full-orðna í mannlegum samskiptum og gefur þeim einnig verkfæri í hendurnar til þess að vinna með reiðitilfinninguna og ná betri sjálfstjórn.

Einnig hjálpar ART-þjálfunin einstaklingnum til að vinna úr vanda-málum, hugsa út í hvað sé siðferðislega rétt og hvað sé siðferðislega rangt þegar taka þarf ákvörðun um eitthvað.

Þá þjálfast einstaklingurinn einnig í því að færa rök fyrir sinni ákvörðun og svara af hverju hann/hún tók þessa ákvörðun,“ segir Kolbrún Sigþórsdóttir, sem starfar hjá ART-teyminu á Suðurlandi þegar hún var spurð hvað ART væri.

Kolbrún segir að tilgangurinn með ARTI sé að einstaklingurinn nái að þekkja sjálfan sig og tilfinningar sínar það vel að hann geti átt góð samskipti við aðra, viti hvaða aðstæður eru honum erfiðar og hvernig hann eigi að bregðast við í ýmsum atvikum sem upp koma í lífinu.

„Markmiðið með ART-þjálfun er að þjálfa einstaklinginn í félagsfærni svo að hann geti verið öruggur í samskiptum sínum við aðra, að hann geti sýnt sjálfstjórn með því að stoppa og hugsa:

„Hvað gerist ef ég bregst svona við?“ „Hverjar verða afleiðingarnar ef ég segi þetta/geri þetta?“ bætur Kolbrún við.

ART-þjálfunin fer að miklu leyti fram í gegnum hlutverkaleiki og endurgjöf frá hópnum. Markmiðið er að einstaklingurinn verði öruggari í að takast á við erfiðar aðstæður og honum gangi betur að taka ákvarðanir og færa rök fyrir þeim. Þannig eflist sjálfsmyndin og sjálfsöryggið eykst og þannig byggist upp einstaklingur sem er betur búinn til að takast á við lífið.

Gæðastimpill fyrir Leikholt

Það að leikskólinn Leikholt er kominn með ART-vottun gefur leikskólanum ákveðinn gæðastimpil. Þrír grunnskólar á Suðurlandi hafa fengið

Elín Anna tekur hér við ART-vottuninni úr hendi Sigríðar Þorsteinsdóttur, verkefnisstjóra og ART-þjálfara á Suðurlandi. Með þeim á myndinni eru Gunnar Þór Gunnarsson og Kolbrún Sigþórsdóttir ART-þjálfarar.

Sex börn útskrifuðust úr Leikholti í vor en ART-vottunin var afhent formlega við útskriftina. Leikskólinn er gjaldfrjáls.

ART-vottun, það eru Laugalandsskóli í Holtum, Þjórsárskóli og Víkurskóli

í Vík í Mýrdal. Eini leikskólinn sem hefur haft ART-vottunina þar til nú er

Leikskólinn á Laugalandi, Leikholt hefur nú bæst í hóp þessara flottu skóla. Grunnskólinn á Þórshöfn er eini skólinn utan Suðurlands sem fengið hefur ART-vottun en hún gildir til þriggja ára í senn. Þá þarf að endurmeta og fara yfir stöðu ART-sins og sýnileik innan skólastarfsins, það er til að mynda komið að því í Víkurskóla, Laugalandsskóla í Holtum og Grunnskólanum í Þórshöfn.

„Vonandi sjáum við fleiri skóla taka skrefið á næstu misserum og taka nauðsynlegar ráðstafanir til þess að fá vottunina, bæði Hvolsskóli og leikskólinn Örka á Hvolsvelli hafa t.d. sýnt því áhuga og vantar ekki mikið upp á,“ segir Kolbrún.

Pláss fyrir fleiri börn í Leikholti

„Í leikskólanum Leikholti eru 24 börn og húsrúm leyfir mun fleiri og óskum við því eftir fleiri börnum í þetta yndislega húsnæði og umhverfi sem býður upp á svo mikla möguleika. Í leikskólanum eru 9 starfsmenn, 5 leikskólakennarar, 3

leiðbeinendur og einn starfsmaður í eldhúsi/ræstingu.

Í Leikholti ríkir mjög góður starfsandi, starfsfólkið hér er mjög metnaðarfullt og áhugasamt um starfið sitt og einkunnarorð okkar eru gleði, vinsemd og virðing.

Við leggjum áherslu á leikinn, ART, umhverfismennt (erum Græn fána-leikskóli), og mál og læsi,“ segir Elín Anna Lárusdóttir leikskólastjóri. Hún segist tvímælalaust mæla með ART-inu fyrir aðra leikskóla, enda sé alltaf gott að hafa ákveðna stefnu í lífsleikni og agastjórnun í skólum.

„Við í leikskólanum Leikholti erum mjög stolt af því að hafa fengið vottun sem ART-skóli því við lögðum okkur mikið fram í vetur að tileinka okkur verkfærin sem ART-ið býður upp á og gera það sem hluta af okkar menningu í okkar skóla. Míg langar að lokum að segja að ART-teymið á Selfossi stendur sig mjög vel að halda uppi þessum námskeiðum og ég vona virkilega að starf þeirra fái að njóta sín áfram, ART er smart,“ segir leikskólastjórinn að lokum.

/MHH

Farðu lengra!

Grizzly 700 EPS

Vinnujálkurinn frá Yamaha!

Þeir sem prófa, vilja ekkert annað. Ný uppfærsla með dráttarspili, LED ljósum, 26" dekkjum. Aukin burðargeta og lækkaður þyngdarpunktur gerir gott hjól enn betra. Verð frá kr. 2.320.000,-

Utanborðsmótorarnir frá Yamaha eru þekktir fyrir einstök gæði og endingu. Þeir koma í mörgum útfærslum, tvígangis og fjórgangis, allt frá 2,5 upp í 350 hestöfl. Allir eru þeir hlaðnir bestu fánlegu Yamaha tækni. Yamaha á örugglega rétta mótorinn fyrir þig.

BJÓÐUM ALLA ALMENNA
VERKSTÆÐISÞJÓNUSTU!
Tímápananir í síma 540 4900

YAMAHA

Kletthálsi 3 | 110 Reykjavík | sími 540 4900
www.yamaha.is

Bændablaðið

á bbl.is og líka á Facebook

Dreift frítt í 32 þúsund
eintökum um land allt

Smáauglýsingar 56-30-300

Hér má sjá meðlimi í golfklúbbum Tudda ásamt Guðna Ágústssyni munda tangirnar í fyrra á styrktar-grilli SKB.

Kótelettan á Selfossi

Það verður líf og fjör á Selfossi um helgina en þá fer fram 7. Kótelettan BBQ Festival.

Hátíðin er búin að festa sig í sessi sem ein stærsta fjölskyldu-grillveisla landsins.

Þar munu allir helstu kjötframleiðendur landsins skarta sínu besta, augu, eyru og munni eru gerð góð skil á öllum aldri.

„Við skorum á landsmenn að koma í Sigtúnsgarðinn á laugar-daginn og smakka bestu kjötafurðir á Íslandi ásamt því að næla sér í kjöt hjá styrktarfélaginu,“ segir Einar Björnsson, forsprakki hátíðarinnar.

Að venju verða ýmsar keppnir s.s. Götugrillmeistarinn 2016 og grillpartí ársins 2016. Í þeirri keppni keppa íbúar bæjarins sín á milli í að bjóða heim í grill.

Styrktarfélag krabbameinssjúkra barna (SKB) ásamt golfklúbbum Tuddum endurtaka leikinn frá því í fyrra og verða með sérstaka styrktarsölu á svæðinu. Verður boðið er upp á grillmat þar sem öll innkom-an fer beint til SKB, einnig er hægt að leggja inn á styrktarreikning SKB: 301-26-545 kt: 630591-1129. Verður styrktarfélagið einnig með sýna árlegu sumarútilegu á Selfossi þessa helgina.

Glæsileg fjölskylduhátíð verður svo í Sigtúnsgarðinum sem byrjar kl. 13 og er aðgangur ókeypis. Tónlistarhátíð verður sem fyrr við Hvíta húsið föstudags- og laugardagskvöld, allar nánari upplýsingar má sjá inn á www.kotelettan.is

Jákvæður þjónustu-jöfnuður

Heildartekjur af þjónustuútlutningi á fyrsta ársfjórðungi 2016 voru, samkvæmt bráðabirgðatölum, 110 milljarðar króna en útgjöld vegna innfluttrar þjónustu 83,1 milljarðar.

Á heimasíðu Hagstofu Íslands segir að þjónustujöfnuður við útlönd hafi verið jákvæður um 26,9 milljarða króna en var jákvæður um 20,7 milljarða á sama tíma árið 2015 á gengi hvors árs.

Ferðaþjónusta var stærsti liðurinn í inn- og útfluttri þjónustu á ársfjórðungnum og nam afgangur hennar 13,3 milljörðum. Mestur afgangur var af samgöngum og flutningum eða 23,3 milljarðar. Mestur halli var af annarri viðskiptaþjónustu eða 9,8 milljarðar. *NH*

Aukabúnaður á mynd: Framlyfta og framafliúrtak

DEUTZ-FAHR 5110C - alhliða traktor með nútíma þægindum

5C serían er hönnuð sem alhliða vél sem vinnur frábærlega með ámoksturstækjum. Við hönnun vélarinnar var þess gætt að hún væri notendavæn og þægileg, en jafnframt einföld og laus við óþarfa rafbúnað og tækni.

5 góðar ástæður til þess að kaupa sér DEUTZ úr 5C seríunni:

- Þýskur 3,6 lítra DEUTZ mótör - 110 hö
- Stop&Go (túrbókúpling) - hægt að hemla án þess að kúpla
- Vökvaútskjótanlegur dráttarkrókur
- ECO vökvadæla, sem skilar hámarksflæði við aðeins 1600 snúninga
- SSD - tvöföld stýrisdæla, fækkar snúningum á stýri

Bændur, fáid tilboð í DEUTZ-FAHR 5110C með STOLL FZ20 ámoksturstækjum og skóflu hjá sölumönnum okkar.

Þ Ó R H

REYKJAVÍK:
Krókháls 16
Sími 568-1500

AKUREYRI:
Lónsbakka
Sími 568-1555

Vefsíða:
www.thor.is

Þróun í búfjárhaldi á Íslandi frá 1982 til 2015:

Sauðfé hefur fækkað um 50% á Suðurlandi á 33 árum

— Á höfuðborgarsvæðinu og á Reykjanesi fækkaði sauðfé um 69% og frá 33 til 40% í öðrum landshlutum

Miklar breytingar hafa orðið á búfjáreign landsmanna á síðasta aldarþriðjungi, eða frá 1982 til 2016. Áhrifin eru langmest í sauðfjárhaldi, þar sem stofninn hefur verið skorinn niður um hartnær 40%.

Ljóst er að áhrifin á heildarbúfjáreignina er æði misjöfn eftir landshlutum. Mest hlutfallsleg fækkun sauðfjárhalds hefur orðið á Suðurlandi (Frá Hornafirði að Reykjanesi), þar sem sauðfé fækkaði úr 195.560 í 97.821, eða um 97.739 vetrarfóðraðar kindur, sem gerir rétt um 50%. Þetta hefur augljóslega leitt til stórminnkunar beitarálags. Athygli vekur samt að Suðurland er einmitt það landsvæði sem mest hefur orðið fyrir gagnrýni vegna ofbeitar á liðnum misserum.

Sunnlenskir bændur öflugastir í nautgriparækt og alifuglaeldi

Bændur á Suðurlandi hafa bætt sér að nokkru upp fækkun sauðfjárhalds með fjölgun nautgripa um 8.415 gripi, eða úr 23.949 í 32.364 gripi sem gerir um 35% aukningu. Eru Sunnlendingar því langöflugastir í nautgriparækt á landsvísu.

Sunnlendingar hafa einnig aukið sína hrossarækt verulega, eða um 9.882. Þar með eru Sunnlendingar farnir að narta í hæla bænda á Norðurlandi vestra hvað hrossaeygn varðar, með 27.257 hross á móti 28.159 hrossum á Norðvesturlandi.

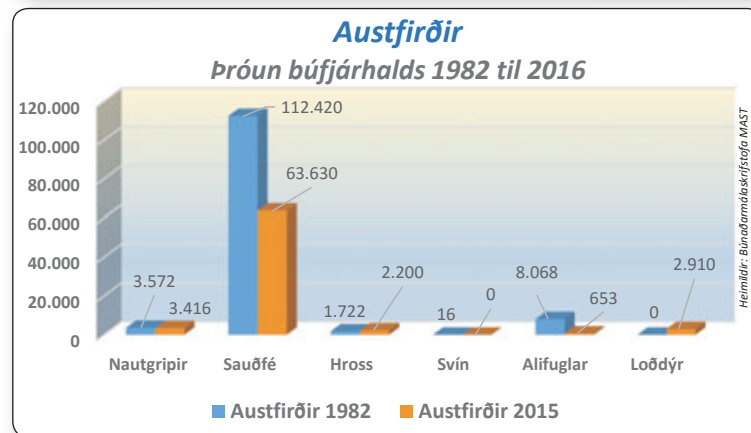
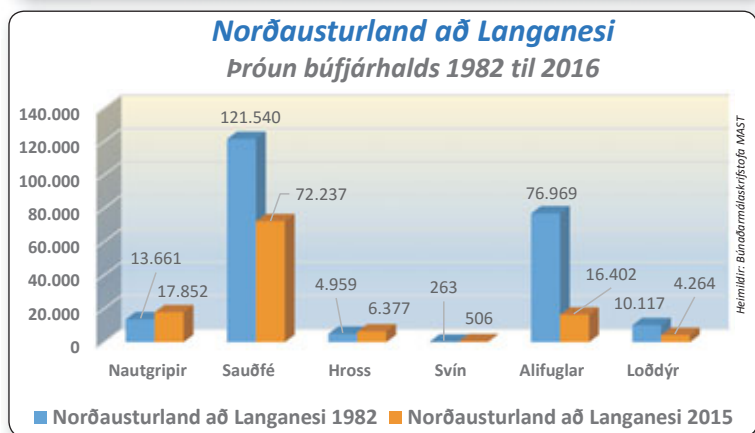
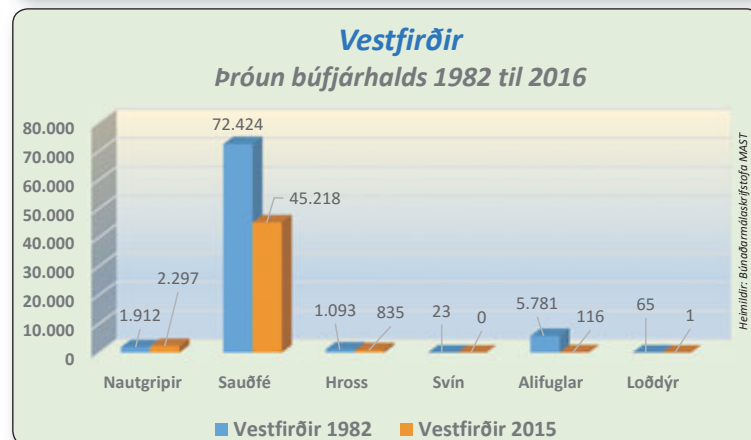
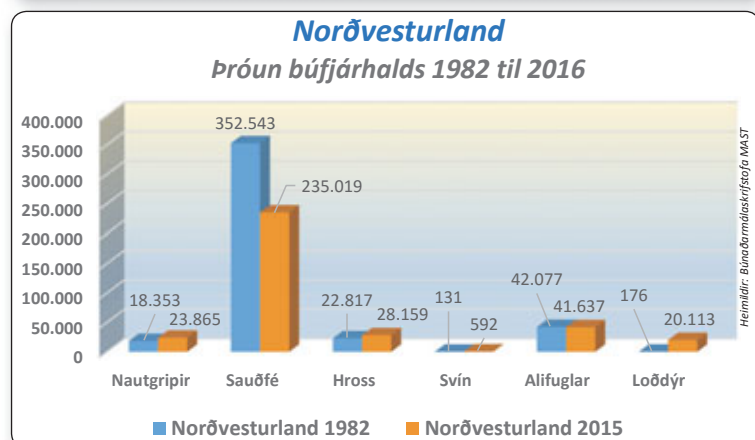
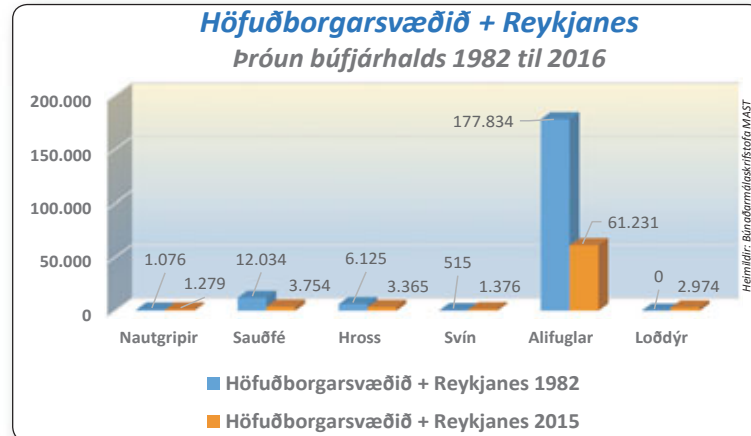
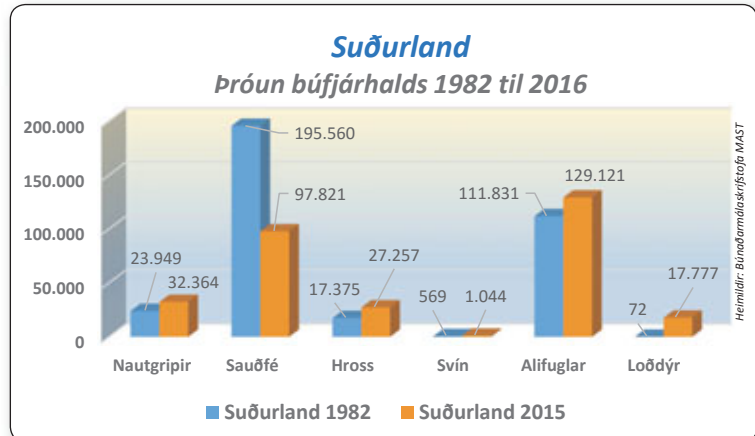
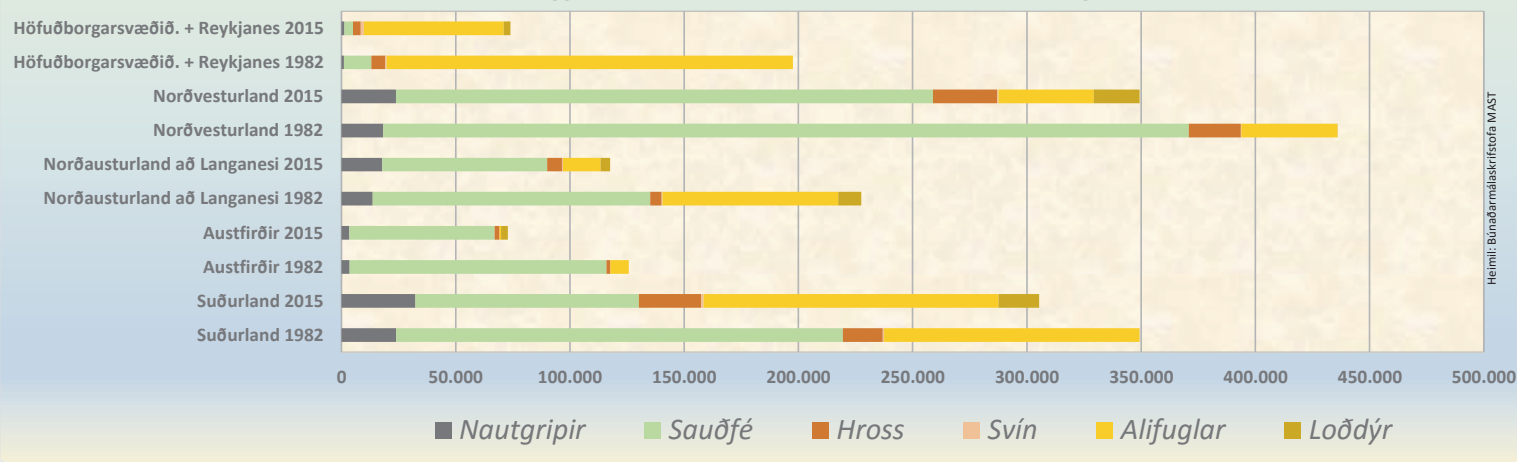
Sunnlendingar hafa líka bætt heldur í hvað alifuglaeldi varðar og

er nú öflugasti landshlutinn á því sviði. Hafa verður þó fyrirvara á tölum um þróun í alifuglarækt, þar sem aðferðarfræðin í talningunni hefur verið talsvert á reiki í gegnum tíðina. Einnig hefur verið veruleg stökkbreyting í loðdýraræktinni, eða úr 72 í 17.777 dýr. Eru Sunnlendingar þar skammt á eftir bændum á Norðvesturlandi. Þá hefur svínunum fjölgað úr 569 í 1.044.

Bændur á Norðvesturlandi öflugastir í sauðfjárrækt, hrossarækt og loðdýrarækt

Fækkun sauðfjárhalds á Norðvesturlandi hefur verið hlutfallslega minni en á Suðurlandi, en þar hefur fækkunin

Þróun búfjárhalds á Íslandi 1982 til 2016 eftir landshlutum

íð að tölur eigi enn eftir að lækka á þessu ári ef fram fer sem horfir með þróun byggðar við innanvert Ísafjarðardjúpi og á Ströndum. Nautgripum fjölgaði aftur á móti úr 1.912 í 2.297. Einungis voru þá eftir 835 hross, 116 alifuglar, eitt loðdýr en ekkert svín.

Mikil fækkun sauðfjárhalds og alifugla á Norðvesturlandi

Á Norðvesturlandi að Langanesi hefur líka orðið veruleg fækkun sauðfjárhalds, eða úr 121.540 í 72.237 kindur. Það er fækkun upp á rétt rúmlega 40%. Er sauðfé í þessum landshluta nánast jafn margt og var á öllum Vestfirðum fyrir 33 árum. Veruleg fækkun varð líka á umræddu tímabili í alifuglaeldi sem fór úr 76.969 fuglum í 16.402 fugla. Hafa verður þó fyrirvara um áreiðanleika í alifuglatalningunni þar eins og á öðrum stöðum á landinu. Þá fækkaði loðdýrum einnig í þessum landshluta, eða úr 10.117 í 4.264 dýr.

Bændum á þessu svæði hefur þó auðnast að bæta talsvert við í nautgriparæktinni, eða úr 13.661 í 17.852 gripi. Er þetta því þriðja stærsta nautgriparæktarsvæði landsins. Þá hefur hrossum einnig fjölgað, eða úr 4.959 í 6.377. Svínaræktin hefur einnig verið í uppsveiflu og þar má segja að stofninn hafi nær tvöfaldast, eða úr 263 í 506 dýr.

Samdráttur í öllum búgreinum á Austfirðum nema í loðdýraeldi og hrossarækt

Sauðfé á Austfirðum hefur fækkað um rúmlega 43% á liðnum 33 árum, eða úr 112.420 í 63.630 fjár. Nautgriparæktin er nálægt því að halda í horfinu, en samt hefur gripum fækkað úr 3.572 í 3.416. Veruleg fækkun hefur orðið í alifuglaeldi, eða úr 8.068 fuglum í 653. Svín voru svo með öllu horfin úr austfirskum búskap árið 2015.

Loðdýraeldi var ekki til samkvæmt tölum MAST í þessum landshluta árið 1982. Þar voru hins vegar taldir vera 2.910 læður 2015. Það eldi er allt í Vopnafirði. Þá hefur hrossum aðeins fjölgað á Austfirðum, eða úr 1.722 í 2.200.

69% fækkun sauðfjárhalds á höfuðborgarsvæðinu og á Reykjanesi

Sauðfjárrækt á höfuðborgarsvæðinu og á Reykjanesi hefur verið meiri en margir ætla í gegnum tíðina, en samt farið ört minnkandi á liðnum áratugum. Er hlutfallslegur samdráttur á

– Framhald bls. 28

Betri árangur með Josilac íblöndunarefni

Josera.
we care, you grow

- Eykur fóðurgæði
- Betri inntaka
- Meiri meltanleiki
- Heilbrigðari kýr
- Betri afkoma

*“Einstaklega þægilegt
að blanda og frábær
verkun á fóðrinu”*
Sigurður Ágústsson,
Túnfang ehf.

Úðadæla á
sjálfshleðsluvagninn,
rúllu- eða
stórbaggavélina.

49.500,- án vsk

480-5600

Meiri upplýsingar á www.josilac.com

síðustu 33 árum reyndar sá langmesti á landsvísi, eða tæp 69%. Þannig fækkaði sauðfé úr 12.034 árið 1982 í 3.754 kindur árið 2015. Skýringin er án efa vaxandi þéttbýli sem gerir allt sauðfjárhald erfiðara.

Þá hefur orðið gríðarlegur samdráttur í alifuglarækt á síðustu 33 árum. Þar er um met að ræða, samdrátt upp á riflega 65%, eða úr 177.834 í 61.231 fugl samkvæmt tölum MAST. Hafa verður þó alla fyrirvara á þessum tölum í ljósi mismunandi aðferðarfræði í gegnum tíðina.

Spurning hvort tölur um 45% samdrátt í hrossaeign standist

Þótt áhugi fyrir hrossum virðist mikill á þessu svæði, þá hefur samt orðið nær helmings samdráttur í þeirri grein samkvæmt tölum MAST. Fækkaði hrossum úr 6.125 árið 1982 í 3.365 árið 2015, eða um 45%. Virðist þarna um mikla öfugþróun að ræða miðað við flesta aðra landshluta. Ekki er samt ólíklegt að þessar tölur endurspegli þann vanda sem verið hefur uppi um talningu hrossa hjá tómstundabændum í mesta þéttbýlinu. Vonast menn til að breyting verði til batnaðar á þeirri skráningu strax í haust. Því kann að vera að tölur um hrossaeign á höfuðborgarsvæðinu og á Reykjanesi kunni að breytast talsvert á næsta ári.

Fjölgun í öðru dýrahaldi

Aðrar breytingar í búfjáreign á þessu svæði eru þær að nautgripum hefur fjölgað úr 1.076 í 1.279 og svinum hefur einnig fjölgað, eða úr 515 í 1.376. Því til viðbótar hófst minkarækt að nýju í Helgadal árið 1986 eftir nokkurra ára hlé og voru þar skráð 2.974 dýr árið 2015.

/HKr.

Talnasöfnun um búfjárhald nú í höndum búnaðarmálaskrifstofu MAST

Í síðasta Bændablaði var fjallað nokkuð um flutning búfjárefirlits til nýrrar búnaðarmálaskrifstofu Matvælastofnunar (MAST) í samræmi við breytingu á lögum um búfjárhald nr. 38/2013. Framkvæmdastjóri búnaðarmálaskrifstofunnar er Jón Baldur Lorange.

Að sögn Jóns Baldurs tók MAST að fullu við búfjárefirliti, söfnun forðagæsluskýrslna, úrvinnslu og afgreiðslu gagna um fjölda búfjár og fóðuröflun í landinu, af Bændasamtökum Íslands um mitt ár 2010. Frá ársbyrjun 2006 höfðu Bændasamtökin sinnt þessu opinbera hlutverki í umboði MAST eftir lagabreytingu þar um, en fram að því hafði Búnaðarfélag Íslands og forverar þess haft umsjón með forðagæslumálum, allt frá fyrstu lagsetningum um þessi efni seint á 19. öld og snemma á þeirri 20.

Segja má að endanlegum flutningi stjórnsýsluverkefna frá Bændasamtökunum til MAST hafi verið lokið um síðustu áramót með flutningi á umsýslu stuðningsgreiðslna í landbúnaði sem byggði á breytingu á búvörulögum sem samþykkt voru á Alþingi sumarið 2015. Þar með er hagtolusöfnun, sem Hagstofa Íslands nýtir sér um íslenskan landbúnað, umsjón með hjarðbókum um lifandi búfé, tölur um framleiðslu og sölu búvara og stuðningsgreiðslur í landbúnaði komið á einn stað á búnaðarmálaskrifstofu MAST.

Verið að leysa úr vanda við talningu á hrossum

Jón Baldur, sem samhliða starfi sínu hjá MAST sinnir einnig starfi verkefnisstjóra WorldFengs, upprunaættbókar íslenska hestsins, segir að alla tíð hafi verið erfitt að eiga við gagnasöfnun um fjölda hrossa. Fyrir því séu margvíslegar ástæður. Þó að þorri bænda séu með gögn í lagi í hrossaræktinni eins og öðrum greinum, fylgi ákveðinn vandi hrossaeign einstaklinga í þéttbýli. Bylting hafi orðið með tilkomu upptöku skipulags skýrsluhalds í hrossarækt í kringum 1990 og síðan með skýrsluhaldskerfinu Feng, sem var tekið í gagnið árið 1991, sem síðar varð WorldFengur, alþjóðlegur gagnagrunnur, árið 2001.

„Það skapaði ákveðinn vanda þegar voreftirlit var lagt af með breytingu á lögum um búfjárhald árið 2013 og sex dýraeftirlitsmenn MAST komu í stað rúmlega 40 búfjárefirlitsmanna, sem voru á vegum sveitarfélaganna. Frá þeim tíma hafa tölur um hross ekki skilað sér frá hrossaræktendum í þéttbýlinu með ásættanlegum hætti.

Við hjá MAST, búnaðarmálaskrifstofa og Sigríður Björnsdóttir, sérgreinadýralæknir hrossa, funduðum með Þorvaldi Kristjánssyni, ábyrgðarmanni hrossaræktar hjá Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins (RML), og

útfærðum hvernig bæta megi þessa talnasöfnun. Við fórum yfir það hvernig við gætum sem best treyst talnagrunn hrossa í landinu á næstu misserum.

Það var niðurstaða okkar að efla skýrsluhaldið í hrossarækt og koma upp árlegum skilum á því í WorldFeng. Jafnframt því sem það myndi tryggja betri skil á hjarðbók, þá bætir þetta skýrsluhalds- og ræktunargögn til muna fyrir Bændasamtökin og RML. Það vinnst því margt með þessu. Hluti þessarar lausnar var að bæta inn í WorldFeng skráningu á umráðamanni í samræmi við reglugerð um merkingar búfjár. Með því fæst heildstæð skrá um alla umráðamenn hrossa sem ber að skila inn hjarðbókarupplýsingum og haustskýrslum vegna búfjárefirlitsins. Þegar þetta hefur náð fram að ganga þá geta umráðamenn valið með sjálfvirkum hætti að skila gögnum úr WorldFeng inn í haustskýrslu í Bústofni samhliða því sem þeir skila inn skýrsluhaldinu.“

Öflugt skýrsluhald er í þágu bænda

Jón Baldur segir alltaf best að notast við jákvæða hvatningu og sem byggir á því að bændur þurfi aðeins að skila sömu gögnum einu sinni. Þannig sé kerfið byggt upp í dag. Bændur, sem eru þátttakendur í skýrsluhaldi Bændasamtakanna, skila inn fullnægjandi hjarðbókargögnum í samræmi við lög og reglur þar um. Skil á haustskýrslum fyrir búfé, forða og landstærðir eru lögbundin og þær upplýsingar eru grunnur að hagtolusöfnun um lifandi búfé í landinu en jafnframt grunnur að stuðningsgreiðslum til bænda. Þeir sem ekki skila haustskýrslum fyrir 20. nóvember ár hvert eiga þá von á því að dýraeftirlitsmenn MAST komi í heimsókn til að fylla út haustskýrsluna á kostnað umráðamanns. MAST hefur hægt og bítandi verið að herða þetta eftirlit,“ segir Jón Baldur.

Engin skráning – enginn stuðningur

Þá segir Jón Baldur nauðsynlegt að tryggja fullnægjandi skil og eftirlit með þeim búfjáreigendum, sem aðeins skila inn hjarðbókarupplýsingum, en eru ekki þátttakendur í skýrsluhaldi búgreinanna. Samkvæmt reglugerð um merkingar búfjár þurfi að skila inn upplýsingum með reglubundnum hætti inn í hjarðbækur. Fastar verður nú tekið á því að hjarðbókum verði skilað á réttum tíma, enda getur það haft áhrif á stuðningsgreiðslur til bænda. Það geta bændur gert með rafrænum hætti í gegnum skýrsluhaldskerfi Bændasamtakanna.

/HKr.

Premur fyrrverandi starfsmönnum Bændasamtakanna þökkuð störf við flutning þeirra til MAST:

Samanlagt með 110 ára reynslu af störfum í þágu bænda

Síðasta dag maímánaðar héldu Bændasamtökin hóf til heiðurs þremur starfsmönnum sem um áratuga skeið hafa þjónað samtökunum en hafa nú flutt sig yfir í Matvælastofnun.

Þetta eru þau Guðrún Sigríður Sigurjónsdóttir, nú skrifstofufulltrúi búnaðarmála hjá MAST. Hún hóf störf hjá Búnaðarfélagi Íslands árið 1976. Þaðan lá leiðin árið 1988 til Framleiðsluráðs landbúnaðarins. Þegar Framleiðsluráðið var síðan lagt niður um áramótin 1999–2000 flutti Guðrún, eða Gulla Sigga eins og flestir þekkja hana, með verkefnum sínum yfir til Bændasamtaka Íslands, en þau voru stofnuð 1995. Hún flutti síðan yfir til Landssamtaka sláturleyfishafa árið 2000, en þau voru líka með aðsetur í Bændahöllinni. Árið 2013 flutti hún svo á ný með verkefnum Landssamtakanna yfir til BÍ. Allan tímann var Gulla Sigga í raun að halda utan um sömu verkefni, er lutu m.a. að gagnaöflun og að sinna stuðningsgreiðslum fyrir hönd ríkisins til sláturleyfishafa og bænda. Hún flutti svo enn með verkefni yfir til MAST árið 2016 samfara lagabreytingum um flutning verkefna frá BÍ.

Ómar Sigurvin Jónsson, nú fagsviðsstjóri búnaðarmála hjá MAST, hóf störf hjá Framleiðsluráði árið 1979 og sá þar í byrjun um útreikninga á búmarki. Varð síðan umsjónarmaður Fóðursjóðs og gerðist í framhaldinu gjaldkeri Framleiðsluráðs og var aðalbókari ráðsins þar til það var lagt niður í árslok 1999. Þá fór hann yfir til Bændasamtakanna og tók að sér verkefni í sambandi við beingreiðslur, sjóðagjöld og greiðslumark, sem

Sigurður Eypórsson, framkvæmdastjóri Bændasamtaka Íslands, Guðrún Sigríður Sigurjónsdóttir, Ásdís Kristinsdóttir og Ómar Sigurvin Jónsson. Mynd /HKr.

starfsmenn Framleiðsluráðs, sem fluttust ekki yfir til BÍ, höfðu áður sinnt.

Ásdís Kristinsdóttir, nú skrifstofufulltrúi búnaðarmála hjá MAST, hóf störf hjá Búnaðarfélagi Íslands árið 1983. Hún flutti síðan yfir til Bændasamtaka Íslands við stofnun þeirra 1995.

Yfirfærsla verkefna til MAST

Fyrir áramótin 2014 til 2015 voru verkefni þessara þremninga hjá Bændasamtökunum sett undir hatt sérstakrar deildar innan BÍ sem nefnd var Búnaðarstofa og var stýrt af Jóni Baldri Lorange sem áður var yfirmaður tölvudeildar BÍ og hafði einnig umsjón með WorldFeng og hefur enn. Í kjöl-

far lagabreytingar voru verkefni Búnaðarstofu svo endanlega flutt yfir til MAST um síðustu áramót í sjálfstæða einingu sem nefnd var „Búnaðarmálaskrifstofa“. Urðu Ómar og Guðrún Sigríður þá starfsmenn MAST en Ásdís hélt áfram þeim við hlið sem starfsmaður BÍ. Nú hefur hún einnig verið ráðin til MAST og hefur þar formlega störf 1. júlí. Þeim til aðstoðar var Bjarki Pjetursson ráðinn á búnaðarmálaskrifstofu MAST fyrir skömmu og sem fyrr er Jón Baldur Lorange framkvæmdastjóri skrifstofunnar sem er til hús á annarri hæð Bændahallarinnar (Hótel Sögu).

Gríðarleg þekking og reynsla

Í höndum þessa fólks er eins og

undanfarna áratugi tölfraðileg upplýsingaöflun er lýtur að framleiðslu íslensks landbúnaðar. Þar undir eru einnig öll talnasöfnun um fjölda búfjár Íslendinga, upplýsingar um slátrun og aðra afurðaframleiðslu og margvíslegt skýrsluhald. Allt er þetta svo grunnur að úthlutun stuðningsgreiðslna ríkisins við bændur sem BÍ annaðist áður fyrir hönd ríkissjóðs.

Ljóst er að þremningarnir búa yfir gríðarlegri upplýsingaþekkingu á sviði landbúnaðarmála. Samanlagður starfsaldur þremninganna hjá fyrrnefndum stofnunum og í þágu íslenskra bænda er 110 ár.

Þökkuð störf í þágu bænda

Sigurður Eypórsson, framkvæmda-

stjóri Bændasamtaka Íslands, þakkaði þeim fyrir dygga og frábæra þjónustu í þágu íslenskra bænda í gegnum tíðina. Tók hann þó fram að þetta væri engin kveðjustund, því íslenskir bændur myndu áfram þurfa á þeirra þjónustu að halda um ókominn tíma, þó skipt hafi verið um vinnuveitanda.

Þökkuðu þremningarnir fyrir sig og lýsti Gulla Sigga því með dæmisögu hvernig þeirra vinna nernist að verulegu leyti um mannleg samskipti og að leysa úr málum sem upp geta komið í flóknu kerfi. Ánægjuleg samskipti við bændur og starfsfólk Bændasamtakanna í gegnum tíðina væri það sem skýrði best hvers vegna hún, Ásdís og Ómar hafi verið svo lengi í starfi á sama vettvangi.

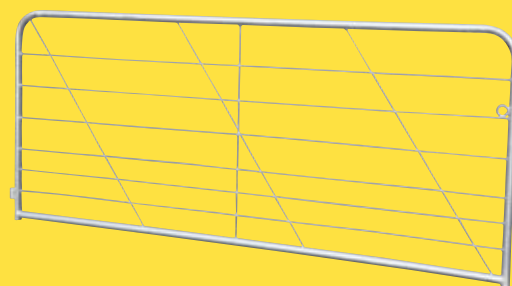
/HKr.

SPENNANDI GIRÐINGAREFNI!

Rafgirðingarspennar

9V, 12V og 230V

Hliðargrindur

120/240/366/420cm

Einangrarar

margar gerðir

Kassar og sólarraflöður

Þráðspólur

Þræðir og borðar

Hlið og handföng

teygju og gorma

Túngirðingarnet og gaddavír

Jarðleiðsla

Verkfæri

Girðingarstaurar

byko.is

AUDVELT AD VERSLA Á BYKO.IS
SENDUM ÚT UM ALLT LAND

BYKO
GERUM PETTA SAMAN

Kvistar í Reykholti:

Dumbrauð, bústin og safarík kirsuber

Það er alla jafna ekki mikið svigrúm til að njóta íslenskra, dumbrauðra, þrýstinna og safaríkra kirsuberja, hvorki í tíma né rúmi. Kirsuberjatíminn stendur reyndar nú yfir og ræktunarstaðurinn er á Garðyrkjustöðinni Kvistum í Reykholti í Biskupstungum. Aðeins ein önnur stöð selur kirsuber og það er Engi í Laugarási, en ber eru ekki farin í sölu þaðan.

Hjónin Hólmfríður Geirsdóttir garðyrkjufræðingur og Steinar Á. Jensen rafvélavirki reka Kvista. Hólmfríður segir að hún sé nú með fjórar berjategundir í ræktun; jarðarber, hindber, kirsuber og brómber. Byrjað hafi verið á jarðarberjaræktuninni, síðan komu hindberin, þá brómberin og loks kirsuberin – en þegar blaðamaður var þar á ferð í lok maí voru brómberin um það bil að berast á markað.

Upphaflega eingöngu skógarplöntustöð

Stöðin var reyndar upphaflega skógarplöntustöð þegar hún var stofnuð árið 2000, þar sem eingöngu voru framleiddar skógarplöntur í fjölpottabökkum. Síðan þróaðist framleiðslan yfir í ýmsar tegundir garð- og skógarplantna; ýmist unglöntur í bökkum eða eldri plöntur í pottum. Þá hefur stöðin séð landshlutabundnu skógræktarverkefnum fyrir plöntum; svo sem Suðurlandsskógum, Vesturlandsskógum og Hekluskógum. Hún sérhæfir sig líka í því að þjónusta sumarhúsaeigendur og leiðbeina þeim með val í þeirra lönd.

Til að halda smáfuglunum frá berjunum, einkum skógarprestinum, er notast við þessa fuglafælu frá Fuglavörnum.

Hreinleikinn verðmætur

Hólmfríður segir að í berjaræktuninni sé ekki notast við nein varnarefni. Þar sé notast við lífrænar varnir eingöngu og það sé ómetanlegt að geta státað af því og hreina vatninu sem sé notað í ræktunina. Hindberjatíminn stendur svo yfir frá maíbyrjun og út ágúst og hvetur Hólmfríður fólk til að njóta ferskra berjanna á meðan hægt er. /smh

Hólmfríður Geirsdóttir í kirsuberjahúsinu.

Myndir / smh

Hindberjatíminn stendur yfir í allt sumar.

Nokkur falleg og fullproska gómsæt brómber fundust.

Á Kvistum eru einnig til sölu sultutegundir úr hind- og jarðarberjunum.

Sölubásinn á Kvistum var fallegur þegar blaðamaður var þar á ferð. Brómberin eru væntanleg á allra næstu dögum.

Garðyrkjubændur!

Verslun og markaður á höfuðborgarsvæðinu óskar eftir samstarfi við garðyrkjubændur

Kartöflur – blóm – grænmeti

Nánari upplýsingar veittar í síma 899-5128

Tíu ræktunar- bú taka þátt

Ræktunarbússýningar eru fastur liður á Landsmótum. Í ár verða tíu bú með sýningu á Landsmóti hestamanna á Hólum.

Færri komust að en vildu því alls 19 umsóknir bárust landsmótshöldurum. Dregið var um plássin tíu en tvö önnur bú eru til vara.

Ræktunarbúin tíu eru:

- Gunnarsstaðir
- Hafsteinsstaðir
- Leirubakki
- Vatnsleysa
- Íbishóll
- Ytra Vallholt
- Efri-Rauðalækur
- Varmilækur
- Kjarnholt I
- Berg

Tvö varabú:

- Stóra-Vatnsskarð
- Fet

Hestavísur í aðdraganda Landsmóts

Í ljósi þess að Landsmót hestamanna hefst síðar í mánuðinum er ekki úr vegi að læra nokkrar viðeigandi vísur. Fólk gerir sér margt til skemmtunar á hestamannamótum og algengt er að orðhagt og orðheppið fólk skelli fram vísu.

Hér á eftir fylgja nokkur dæmi um slík ljóð. Kveðskapur eftir þjóðkunn skáld og óþekkt höfundar.

Jarpur skeiðar fljótur, frá,
fimur reiða-ljónið,
snarpur leiðar gjótur, gjár;
glymur breiða frónið.

/Eggert Ólafson

Rannveig fór í réttirnar
ríðandi á honum Sokka.
Yfir holt og hæðirnar
hún lét klárinn brokka.

/Ókunnur höfundur

Fljót er nóttin dag að deyfa,
dimman færir yfir geim.
Undir Blesa skröltir skeifa;
skyldi hún ekki tolla heim?

/Sigurður Óskarsson

Þó að ég sé örg og aum,
inni byrgi tárin.
Lifnar bros, við lófa og taum
leika finn ég klárinn.

/Ólöf G. Sveinbjarnardóttir

Aldrei sofna ég sætan blund
svo mig ekki dreymi
að litli Rauður litla stund
lifi í þessum heimi.

/Páll Ólafsson

Heitir Nasi hestur minn,
hann er gasaflyótur,
aldrei hrasar auminginn
eða slasast fótur.

/Jóhannes Sturlaugsson

Upp hljóp ei Grátoppi
enn þótt melar brenni,
elding líkur frjó foldar
fremri góðhestum lemur,
freyðir og öskrar óður,
er mál tálma gera;
augnblik ef taum slakar,
ei prófast skil hófa.

/Eggert Ólafsson

Litla Jörp með lipran fót
labbar götu þvera.
Hún mun seinna á mannamót
mig í söðli bera.

/Helga Þórarinsdóttir

fánar

fyrirtækjafánar • hátíðarfánar
þjóðfánar • borðfánar • bannerar

MERKIS

UMHVERFISMERKINGAR

MENN

SKILTAGERÐ

www.merkismenn 544 2030

Eigum til nýja Dieci lyftara á lager með 2,5 – 4 tonna lyftigetu, bæði til sölu og leigu

Uppl. í síma
893-8424 / set@velafl.is
og á 694-3700 / gk@velafl.is

 VÉLAFL

Fyrir fjórhjólin

Kassar, töskur, hjálmur og fleira

Farangurskassi aftan

Kr. 75.000,-
m. vsk

Kassi framan

Kr. 59.900,-
m. vsk

Kassi aftan m/hlera

Kr. 78.632,-
m. vsk

Álkassi

Kr. 78.393,-
m. vsk

Plastkassi aftan

Kr. 27.015,-
m. vsk

Brettistaska

Kr. 9.869,-
m. vsk

Byssutaska fódruð

Kr. 38.083,-
m. vsk

Áhaldafesting par

Kr. 14.269,-
m. vsk

Skyggni

Kr. 39.900,-
m. vsk

Hjálmur

Kr. 25.540,-
m. vsk

SN 468 – Þorsteinn Birgisson ekur og Bjarki F. Sigurjónsson farþegi, mynd tekin þegar ekið er yfir Múlakvísl. Á innfelldu myndinni er Sæunn E. Sigurðardóttir bílstjóri ásamt Margræti S. Guðjónsdóttur að aka yfir Dyrhólaós.

Brandarar minntust Vatnabrand með ferð um Mýrdalinn

Brandarar, sem er hópur afkomenda Mýrdælingsins Brands Stefánssonar, fóru í ferð um Mýrdalinn föstudaginn 20. maí. Tilfnið var að Brandur, oft nefndur Vatna-Brandur, hefði orðið 110 ára þann dag.

„Brandur var mikill frumkvöðull og var sá fyrsti í Mýrdal til að kaupa sér bíl árið 1927. Vegir voru þá engir og kom því bíllinn með skipinu Skaftfellingi til Víkur,“ segir Guðjón Þorsteinn Guðmundsson, aðspurður um ástæðu ferðarinnar en hann var einn af skipuleggjendum hennar. Brandur var brautryðjandi

Sissi í Litla Hvammi, eða Sigbór Sigurðsson, sem er systursonur Brands, sonur Ástríðar Stefánsdóttur, og býr á bænum þar sem Brandur Stefánsson var fæddur og uppalinn. Á myndinni er Sissi að segja hópnum sögur af Brandi og þegar hann kom fyrst á bíl að Litla Hvammi. Hann heldur svo á leifum af gömlu sæti úr Buick sem var einn af fyrstu bílum Brands.

Hópurinn sem fór í ferðina til minningar um Vatna-Brand 20. maí 2016. Myndin er tekin í Hafursey.

í samgöngusögu Mýrdælinga því hann hóf ætluarferðir fyrstur manna milli Reykjavíkur og Víkur.

„Ferðin okkar 20. maí var ekki hefðbundin því við reyndum að keyra Mýrdalinn eins og Brandur hefði gert það á fyrstu árunum sínum og farið á vaði yfir þær ár sem ekki voru brúaðar á þessum tíma.

Við vorum vel bílandi miðað við þann bílakost sem Brandur hafði á sínum tíma en þrátt fyrir það tók okkur um 4 klukkustundir með góðum stöppum að keyra Mýrdalinn frá Jökulsá á Sólheimasandi að Hafursey.

Guðjón Guðmundsson keyrir og er myndin tekin á Múlakvíslaraurum fyrir innan Selfjall með Hafursey í baksýn

Með þessu framtaki viljum við halda sögu Vatna-Brands á lofti og vonumst til þess að hans verði minnst í komandi framtíð,“ bætir Guðjón Þorsteinn við.

/MHH

Guðjón Þorsteinn Guðmundsson og Sæunn E. Sigurðardóttir sem sáu m.a. um skipulagningu ferðarinnar.

Landsmót hestamanna

á Hólum í Hjaltadal

27.06 - 03.07 2016

Búist við allt að 10 þúsund gestum á Landsmót hestamanna

– Öll stóru verkefnið að baki og mótssvæðið hið glæsilegasta

„Sú uppbygging sem hér hefur orðið undanfarna mánuði nýttist um ókomna tíð og verður mikil lyftistöng fyrir hestatengt nám við Háskólann á Hólum, hestamennskuna í Skagafirði sem og á landinu öllu. Þannig mun svæðið efla hrossarékt og hestamennsku landsmanna allra. Hér er ekki verið að tjalda til einnar nætur, mannvirki munu standa hér áfram og ég er ekki í vafa um að þau verði vel nýtt,“ segir Lárus Ástmar Hannesson, formaður Landssambands hestamanna, en undirbúningur vegna Landsmóts, sem haldið verður í lok mánaðarins, er nú á lokastigi. Öll stóru verkefnið eru að baki og mótssvæðið að verða hið glæsilegasta.

Áskell Heiðar Ásgeirsson, framkvæmdastjóri Landsmóts hestamanna, segir að mikil áhersla hafi verið lögð á að gera svæðið sem best úr garði. „Við leggjum ríka áherslu á að aðbúnaður, bæði fyrir knapa og hross, verði eins góður og mögulegt er. Við höfum pláss fyrir um 200 hesta í húsi á mótssvæðinu sjálfu, bjóðum upp á beitarhólf fyrir hestamannafélögin, reiðhöll er á svæðinu fyrir upphitun og svo má lengi telja, en allt miðar að því að tryggja að knöpum og hrossum líði vel,“ segir hann.

Markmiðið að öllum líði vel

Áskell Heiðar segir að landsmóts-haldarar hafi væntingar um að um 10 þúsund gestir sækji mótið, forsala hefur aldrei gengið jafnvel og nú sem bendi til að áhugi sé mikill. „Okkar markmið er að öllum okkar gestum líði vel á mótinu og höfum við gert allt sem í okkar valdi stendur til að svo geti orðið. Hér er mikill fjöldi tjaldstæða fyrir hendi og hafa margir kosið að kaupa frátekna tjaldstæðareiti með rafmagni. Við erum enn með nokkur slíkt stæði til sölu,“ segir hann.

Fjölbreytt þjónusta

Fjölbreytt matsala verður á mótssvæðinu, hún fer fram í stórrí reiðhöll sem fyrir er á Hólum og ættu allir að geta fundið góðgæti af ýmsu tagi til að seðja hungrið á milli atriða á mótinu. „Við erum hér líka með aðra reiðhöll á svæðinu og hún verður lögð undir hið þekktu Hestatorg, en að auki verða þar kaffihús og krá. Eins munum við útbúa góða aðstöðu fyrir gesti til að horfa á streymi frá mótinu, til að tryggja að enginn missi nú af neinu. Þar geta áhugasamir einnig fylgst með útsendingum frá EM í fótbolta.“

Margir lagt hönd á plóg

Áskell Heiðar segir að mikill fjöldi fólks, sem hafi reynslu af skipulagi Landsmóta, hafi lagt hönd á plóg við

Verkefnisstjórn Landsmóts og verkefnisstjórar frá Sveitarfélaginu Skagafirði við aðalvöllinn á Landsmóti sem senn tekur á sig lokamynd fyrir Landsmót. Á myndinni eru frá vinstri: Sigfús Ingi Sigfússon og Laufey Kristín Skúladóttir, verkefnastjórar hjá Sveitarfélaginu Skagafirði, Skapti Steinbjörnsson, formaður hestamannafélagsins Skagfirðings, Erla Björk Örnólfsdóttir, rektor Háskólans á Hólum, Áskell Heiðar Ásgeirsson, framkvæmdastjóri Landsmóts hestamanna, Jónína Stefánsdóttir, fulltrúi Gullhýls, Lárus Ástmar Hannesson, formaður stjórnar LH og LM, Ásta Björg Pálmadóttir, sveitarstjóri Sveitarfélagsins Skagafjarðar, Indriði Einarsson og Ingvar Páll Ingvarsson frá framkvæmdasviði Sveitarfélagsins Skagafjarðar.

Myndir / MþÞ

Áskell Heiðar Ásgeirsson, framkvæmdastjóri Landsmóts hestamanna 2016, og Lárus Ástmar Hannesson, formaður LH og stjórnar LM, báru saman bækur sínar á Hólum í liðinni viku. Vaxandi eftirvænting er fyrir Landsmótinu, forsala gengur vel og búist við að gestir verði um 10 þúsund talsins.

undirbúning Landsmótsins á Hólum og komi það ýmist úr Skagafirði eða annars staðar af landinu. „Það er mikil fagþekking innan hópsins, þetta er fólk sem kann til verka þegar verið er að búa til viðburð sem þennan, verkaskiptingin er klár og allir staðráðnir í því að búa til glæsilegt Landsmót,“ segir hann. Þá verður mikið lagt upp úr öryggismálum á svæðinu og að allt verði eins og best verður á kosið þegar að þeim kemur. Eins hafi áhersla verið lögð á að setja upp fjölda salerna og sturtur eru einnig fyrir hendi fyrir gestina. „Það er mikill metnaður í

þá átt að halda svæðinu fallegu og hreinu.“

Tengjum Landsmótið við þá fagmennsku sem fyrir er á svæðinu

Lárus segir að vissulega hafi mikill tími og orka farið í að skipuleggja algjörlega nýtt landsmótssvæði. Að mörgu hafi þurft að huga þegar verið sé að byggja upp nýja aðstöðu og hvernig hún muni nýtast til framtíðar. „Það er að mínu mati alveg hreint frábært að halda Landsmótið á Hólum og tengja það við þá miklu fagmennsku sem fyrir er á svæðinu og býr m.a. í öllu því fólki sem er

Mótssvæðið er í glæsilegri umgjörð á Hólum í Hjaltadal.

innan veggja Háskólans á Hólum. Hólaskóli er æðsta menntastofnun Íslandshestamennskunnar í heiminum og fjöregg okkar hestamanna. Það er því ánægjulegt að mannvirki sem eftir standa að loknu Landsmóti muni nýtast svæðinu vel til framtíðar. „Landsmótin eru uppskeruhátíð og árshátíð unnenda íslenska hestsins um allan heim og leggjum við mikla

áherslu á þann þátt sem snýr að hinum almenna hestamanni. Skagfirðingar hafa komið að verkinu af miklum myndarskap og er ég mjög spenntur fyrir mótinu. Úrtökur í gæðingakeppni og kynbótasýningar eru nú í fullum gangi um allt land og er það ljóst að hestakosturinn verður algjörlega frábær, segir Lárus að lokum.

/MþÞ

Fjölbreytt skemmtidagskrá á Landsmóti: Glaumur og gleði utan vallar sem innan

Það verða ekki bara landsins bestu hestar sem munu skemmta gestum Landsmóts hestamanna á Hólum. Tónlist og söngur munu skipa stórt hlutverk eins og viðeigandi er í Skagafirði og sérstök áhersla verður á skemmtilega dagskrá fyrir börn og ungmennt. „Ég lofa því að það verður glaumur og gleði bæði innan sem utan vallar,“ segir Magni Ásgeirsson, tónlistarmaður og skemmtanastjóri mótsins.

Magni Ásgeirsson.

stað. Annað væri nú ekki viðeigandi,“ segir Magni.

EM í fótbolta og Lotta og Lína

Ákafir knattspyrnuunnendur þurfa ekki að örvænta, útbúin verður glæsileg aðstaða á svæðinu fyrir þá sem fylgjast vilja með EM í fótbolta. Þá verður Hestatorg með spennandi dagskrá í reiðhöllinni og sérstakt leiksvæði verður fyrir börn. Söngkeppni barnanna verður á sínum stað og Leikklúbburinn Lotta sýnir leikrit auk þess sem líklegt er að Lína Langsokkur líti við á mótsstað og fylgist með því sem fram fer. /MÞÞ

Hreimur, Heimir og allir hinir

Auk þess sem Magni mun sjálfur stíga á svið munu þau Matti Matt, Sverrir Bergmann og Ágústa Eva skemmta landsmótsgestum. Hreimur og félagar í Made in sveitin munu trylla lýðinn.

„Skagafjörður á að sjálfsögðu sína fulltrúa í skemmtidagskránni, Karlakórinn Heimir, flaggskipið í skagfirsku tónlistarlífi, kemur fram og með þeim stórsöngvarinn Kristján Jóhannsson, harmonikkusnillingurinn Jón Þorsteinn spilar, Sigvaldi og hljómsveit kvöldsins skemmta og auðvitað verður Hljómsveit Geirmundar á sínum

Eypór Jón Gíslason mótsstjóri:

Á bilinu 700–800 hross koma fram á mótinu

Nýtt mótsvæði og breytt dagskrá

Þau eru mörg undirbúningsverkin sem inni þarf af hendi fyrir stórhátíð hestamanna. Eypór Jón Gíslason er mótsstjóri Landsmóts í ár og er þetta frumraun hans í hlutverkinu.

„Mótsstjóri ber ábyrgð á framkvæmd keppninnar og sér til þess að hún fari farsælega fram. Undirbúningurinn hófst snemma og var meðal annars kallað á starfsfólk í mikilvægar stöður, svo sem fótaskoðunarmenn, dýralækna og björgunarsveitir á mótsvæðinu. Um átta hundruð hross koma fram á mótinu og því mikilvægt að vinna vel úr öllum þáttum viðburðarins,“ segir Eypór Jón.

Miklar framkvæmdir hafa átt sér stað á Hólum í Hjaltadal til að gera svæðið reiðubúið fyrir stórhátíðina. Eypór Jón segir því undirbúning mótsins ólíkan því sem gerist og gengur á rötgrónum keppnisstöðum. „Við erum að að prófa í fyrsta sinn nýtt mótsvæði og höfum við því lagst vel yfir hvernig best er að stilla því upp, hvar best sé að staðsetja sölutjöld, hvar hver og einn viðburður nýtur sín og hvernig hægt

Eypór Jón Gíslason er mótsstjóri Landsmóts.

Mynd / LH

er að vinna sem best með þau mannvirki sem til staðar eru á Hólum.“

Þá hefur dagskrá mótsins einnig verið breytt á þann hátt að mótslok eru á laugardagskvöldi í stað sunnudagseftirmiðdags. „Þetta er gert til þess að eiga sunnudaginn fyrir aðra dagskrá en þá verður lögð áhersla á að kynna íslenska hestinn víðs vegar í Skagafirði. Með því vonumst við líka til að umferð frá mótsvæði verði jafnari yfir daginn.“

Eypór segir lykिलinn að góðu

Landsmóti liggja í því fólki sem mætir til að upplifa hátíðina. „Þarna koma hestamenn saman til að horfa á bestu hross landsins. Gaman er að halda Landsmót á ólíkum stöðum, þá eru þau aldrei eins. Hvert svæði hefur sinn sjarma sem gerir hvert Landsmót einstakt. Þá skiptir veðrið einnig miklu máli. Við getum aðeins vonað að veðrið muni leika við okkur á Hólum í sumar,“ segir Eypór Jón.

/GHP

Nægt hesthúsapláss fyrir öll hross

Ingimar Ingimarsson á Ytra-Skörðugili hefur umsjón með hýsingu hrossa á landsmótsvæðinu á Hólum í Hjaltadal. Þar er til staðar pláss fyrir um 220 hross í tveimur góðum hesthúsum, á Brúnastöðum og Skeiðmel.

Forgangsraðað inn í húsinn

Ingimar segir að alls mæti rúmlega 700 hross til leiks á Landsmótið og munu kynbótahross fá forgang að hesthúsaplássi í áðurnefndum hesthúsum. „Við forgangsroðum inn í húsinn og fyrst og fremst er hugsunin í því sú að álagið er mest á kynbótahrossin, þau koma öll að minnsta kosti tvisvar sinnum fram á mótinu, fyrst þegar þeim er riðið til dóms og síðan á yfirlitssýningu. Áttatíu þeirra munu svo að auki koma fram við verðlaunaafhendingu „með því að bjóða upp á pláss fyrir þau á landsmótsvæðinu drögum við úr flutningi hrossa til og frá mótsstað,“ segir Ingimar. „Alls mæta 165 kynbótahross til dóms, en trúlega munu þau ekki öll nýta pláss á Hólum og því gerum við ráð fyrir að hafa 90 til 100 pláss aflögu fyrir önnur hross. Í þetta pláss hafa stóðhestar í annari keppni forgang og síðan keppnishross í barna- og unglingaflokki.“ Reynt verður að nýta hesthúsin á Hólum sem allra best meðan á mótinu stendur. Séð verður um gjafir í hesthúsum á Hólum og gæsla allan sólarhringinn og hús, hey og undirburður í boði LM.

Ingimar Ingimarsson á Ytra-Skörðugili hefur umsjón með hýsingu hrossa á landsmótsvæðinu. Nægt pláss er fyrir alla, á Hólum og hér og hvar um héraðið. Hér stendur hann við annað af tveimur hesthúsum sem fyrir eru á svæðinu, Brúnastaði.

Myndir / MÞÞ

Aðstaða í góðu beitarhólfi

Ingimar segir að einnig verði til staðar góð beitarhólf, 8 x 15 m fyrir hross, þar sem fólki gefst einnig kostur á að hafa líka tjöld eða hjólhýsi sín við. Aðgangur að vatni er til staðar

Mette Mannseth, yfirreiðkennari hestafræðideildar Háskólans á Hólum, við kennslu með Þrándi frá Hólum.

Mynd / Helga Thoroddsen

Dagur fagmennskunnar – sunnudagurinn 3. júlí á Landsmóti hestamanna

Dagskrá Landsmóts hestamanna verður nú með breyttu sniði frá því sem áður hefur verið. Allri keppni lýkur á laugardagskvöldinu 2. júlí og sunnudagurinn 3. júlí verður undirlagður ýmsum hestatengdum viðburðum. Dagskrá sunnudagsins verður stutt og hnitmiðuð. Stefnit er að því að dagskráin hefjist kl. 10 og sé lokið kl. 16.

Dagurinn mun einkennast af sýnikennslu og fyrirlestrum auk þess sem hæst dæmdu kynbótahross mótsins og sigurvegarar í gæðingakeppninni verður boðið til sérstakrar uppákomu á Brúnastöðum.

Hestafræðideild Háskólans á Hólum mun standa fyrir sýnikennslu þar sem skyggst verður inn í líf og nám nemenda við skólans. Reiðkennarar skólans munu sýna brot úr ýmsum áföngum skólans og prófum sem nemendur þurfa að þreita. Hross í eigu skólans sem notuð eru við kennslu verða sýnd en þau eru ómissandi þáttur í skólastarfinu. Sýndur verður hluti af svokallaðri smalaþraut sem er stór hluti af námi á 1. ári. Einnig verður sýnd gæðingafimi og henni lýst en gæðingafimi svipar til loka- verkefnis nemenda á 3. ári.

Mette Mannseth, yfirreiðkennari hestafræðideildar Háskólans á Hólum, mun hafa yfirumsjón með sýnikennslu og hafa reiðkennarar skólans lagt mikinn metnað í undirbúning þessa verkefnis.

Fyrirlestrar og opin hús

Þorvaldur Kristjánsson, kynbótadómari og ábyrgðarmaður í hrossarækt hjá Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins, mun halda fyrirlestur um íslenska hestinn. Samhliða fyrirlestri Þorvaldar verður opið hús á Brúnastöðum fyrir gesti mótsins. Brúnastaðir verða annars eingöngu svæði fyrir knapa og hesta mótsins á meðan keppni stendur. Þá verður eins og áður sagði hæst dæmdu kynbótahrossum mótsins og sigurvegurum í gæðingakeppninni boðið til sérstakrar uppákomu á Brúnastöðum. Einnig verða eigendum þeirra og ræktendum boðið að koma og gefst þeim þá tækifæri til að ræða við gesti og gangandi.

Sunnudagurinn 3. júlí verður veisla fyrir unnendur íslenska hestsins. Fremstu reiðkennarar og fræðimenn innan Íslandshestamennskunnar munu deila þekkingu sinni til gesta. Dagskrá sem enginn má láta framhjá sér fara! /LH

Tæknin er nýtt til hins ítrasta á Landsmóti

Það er að mörgu að hyggja fyrir tæknistjóra Landsmóts, Rúnar Birgi Gíslason. Því þó að Landsmótið snúist að mestu um hesta og mannfagnað þá þarf að leggja margar snúrur og marga kapla til að sinna öllum þeim kröfum sem gestir og keppendur gera.

Í mörg horn að líta

Rúnar segir starf sitt að mestu fylgið í því að skipuleggja aðkomu mismunandi tæknimanna.

Vel þurfi að passa upp á hljóðflæði á svæðinu og að hljóðið heyrst vel í áhorfendabrekkum en trufla ekki hestana.

Rúnar Birgi Gíslason, tæknistjóri Landsmóts hestamanna.

Upptaka fyrir sjónvarp

Upptaka fyrir sjónvarp fer fram á báðum völlum alla keppnisdagana og sitja menn í myndstjórn við að setja kynningar og upplýsingar ofan á myndina sem birtist á risaskjá við

aðalvöllinn. Myndin fer einnig í OZ-appið þar sem fólk getur horft á mótið meðan á því stendur og jafnvel eftir á, gegn greiðslu og til WorldFengs þar sem hægt er að kaupa sérstaka myndbandaáskrift.

Kynningar og upplýsingar sem birtast á skjám og í sjónvarpi eru allar sóttar rafrænt og þær flæða líka áfram inn í landsmótsappið þannig að allir eiga að geta séð rauntíma rásröð og stöðu hvar sem þeir eru.

Til að allt þetta geti flætt milli staða á þeim hraða sem fólk vill þarf öflugar lagnir og hefur því verið lagður ljósleiðari milli allra helstu punkta svæðisins. Mikil vinna liggur að baki hönnun og stjórnun tæknimála á mótinu.

/MPÞ

Ný dómhús tekin í notkun

Meðfram undirbúningi Landsmótsins á Hólum hafa nokkrir velunnarar staðarins og hestamenskunnar tekið höndum saman og standa að byggingu tveggja glæsilegra dómhúsa sem notuð verða á mótinu.

Um er að ræða um 30 fermetra hús, sérstaklega hönnuð sem dómhús og munu einnig nýtast skólanum sem kennslustofur. Annað húsanna stendur við hringvöllinn og hitt við nýjan kynbótavöll. Húsin eru vel búin en í þeim er nettenging, rennandi vatn og salerni. Þeir sem tekið hafa þátt í byggingu húsaanna eru Límtré vírnet, Steinullarverksmiðjan, Gluggar og gler, Vörumiðlun, Víðimelsbræður og Steypustöð Skagafjarðar.

Húsin verða afhent Hólaskóla með formlegum hætti í lok mótsins.

/MPÞ

Bjarni Kristófer Kristjánsson og Áskell Heiðar Ásgeirsson við undirritun samnings um öryggismál.

Öryggismál á Landsmóti:

Metnaðarmál að öryggi gesta sé í fyrirrúmi

Á öllum viðburðum verður öryggi gesta að vera í fyrsta sæti. Við undirbúning Landsmóts hestamanna hefur þetta verið haft að leiðarljósi og nú liggur fyrir ítarleg öryggisáætlun fyrir mótið sem unnin hefur verið í samstarfi við lögreglu, sjúkraflutningamenn, brunavarnir, björgunarsveitir og heilbrigðisstofnunina á svæðinu.

Samningur við Svæðisstjórn björgunarsveita í Skagafirði var undirritaður í liðinni viku, en sveitirnar munu annast alla gæslu á svæðinu auk þess að sjá um að svæðið líti snyrtilega út alla mótsdagana. „Við hlökkum til góðs samstarfs við þessa aðila, en það er mikið metnaðarmál að öryggi gesta sé í fyrirrúmi og við munum tryggja það í samvinnu við hið reynda fólk sem björgunarsveitirnar hafa innan sinna raða,“ segir Áskell Heiðar Ásgeirsson framkvæmdastjóri.

/MPÞ

Mótsskráin í snjallsímaforriti

Á Landsmótinu verður tekið í notkun nýtt snjallsímaforrit sem er í boði Líflands. Forritið er smíðað af Advania og verður með svipuðu sniði og á Landsmótum undanfarinna ára. Forritinu verður hægt að hlaða niður í allar helstu gerðir snjallsíma.

Í snjallsímaforritinu verður hægt

á nálgast nánast allar upplýsingar um Landsmótið, s.s. lífandi rásröð og lífandi stöðu, upplýsingar um hesta, dagskrá mótsins og mynd af mótssvæðinu. Forritið verður hægt að nálgast bæði á íslensku og ensku og er stefnt að því að það verði tilbúið 20. júní.

Starfsfólk og sjálfboðaliðar koma víða að

Starfsfólk Landsmóts hestamanna er reynsluríkur hópur af fólki sem hefur unnið einstaklega vel saman að því að gera mótið sem glæsilegast og eftirminnilegast fyrir alla gesti sem gera sér ferð í Skagafjörðinn.

Jóhanna Gunnarsdóttir, verkefnastjóri Landsmóts hestamanna, segir að flestir starfsmenn mótsins hafi komið að undirbúningi Landsmóts oftar en einu sinni svo skipulagið hefur gengið eins og vel smurð vél. „Lykilstarfsmenn mótsins koma að mótinu frá ýmsum áttum og

Jóhanna Gunnarsdóttir.

telja á tugum ef ekki hundruðum. Í hópi starfsmanna eru meðal annars mótsstjórn, framkvæmdanefnd,

mannvirkjanefnd, dómarar, þulir, dýralæknar, tæknimenn, sjónvarpsfólk, starfsmenn sveitarfélags og sjálfboðaliðar.

Sjálfboðaliðar aðstoða

Í ár eru um 50 sjálfboðaliðar komnir á vaktir yfir mótið, allflestir hestaáhugamenn sem koma erlendis frá. Einnig kemur fjöldinn allur af sjálfboðaliðum frá Skagafirði sem aðstoða við uppsetningu og frágang mótsins sem og aðstoð á mótinu,“ segir Jóhanna.

Búskapur er heyskapur

Lífland býður upp á fjölbreytta flóru af gæðavörum sem tryggja góðan heyfeng

Rúlluplast	Verð kr.	Rekstrarvörur til stæðugerðar	Verð kr.	Net og bindigarn	Verð kr.
Megastrech - Grænt 75 cm x 25µm x 1500 m	10.950	Advance Grass íblöndunarefni 150 g duga í 50 tonn af fóðri	12.349	Total Cover rúllunet 3.600 m	25.490
Megastrech - Hvítt 75 cm x 25µm x 1500 m	10.950	Undirplast verð á 100 m ² (12x50 m, 14x50 m, 16x50 m)	1.754	VITO rúllugarn 750 m/kg 2 rúllur í pakka	4.500
Megastrech - Svart 75 cm x 25µm x 1500 m	10.800	Yfirplast verð á 100 m ² (10x50 m, 12x50 m, 14x50 m, 16x50 m)	5.077	VITO stórbaggagarn 150 m/kg 2 rúllur í pakka	8.100
Unterland - Hvítt 75 cm x 25µm x 1500 m	10.950	Varnarnet verð á 1 m ² (8x10 m, 12x15 m)	194	VITO stórbaggagarn 130 m/kg 2 rúllur í pakka	8.200
Unterland - Hvítt 50 cm x 25µm x 1800 m	8.950	Sandpokar stk	199	Lífland áskilur sér rétt til verðbreytinga án fyrirvara. Öll verð án vsk.	

Sala og ráðgjöf
Sími 540 1100

Lynghálsi, Reykjavík
Óseyri, Akureyri

Efstubraut, Blönduósi
Borgarbraut, Borgarnesi

www.lifland.is
lifland@lifland.is

LÍFLAND

Tökum fagnandi á móti öllum með sól í hjarta

Sögusetrið á Hólum kynnir
upprunann og kemur með
sögutenginguna.

Erla Björk Örnólfsdóttir, rektor Háskólans á Hólum:

Landsmót er stórviðburður á bæjarhlaðinu

„Umfram allt óskum við þess að Landsmót á Hólum 2016 verði Íslandshestamennskunni til framdráttar,“ segir Erla Björk Örnólfsdóttir, rektor Háskólans á Hólum. Hún segir háskólann hafa tekið mjög jákvætt í hugmyndina um að landsmót yrði haldið á Hólum þegar hún kviknaði síðla árs 2014 og hafi þá þegar boðið fram þá aðstöðu sem skólinn hefur yfir að ráða, m.a. reiðhallir og tún undir tjaldstæði.

„Við hlökkum til að njóta samveru við landsmótsgesti nú í lok júnímánaðar. Starfsfólk skólans hefur veitt faglega ráðgjöf vegna undirbúnings mótsins þegar eftir hefur verið leitað, en við komum að öðru leyti ekki að skipulagningu eða framkvæmd þessa viðburðar,“ segir Erla Björk. Hún segir að starfsfólk háskólans verði vel sýnilegt á svæðinu yfir landsmótsdagana sem og skólinn sjálfur. Gera megi ráð fyrir að margir fyrrverandi nemendur skólans verði meðal þátttakenda á mótinu og þá munu starfsmenn ferðamála-deildar vinna að rannsókn á þessum viðburði. „Okkar fólk verður sýnilegt hér á svæðinu og möguleikar á persónulegri fræðslu um starf skólans verða miklir. Þá verður aðalbygging skólans opin og öllum aðgengileg yfir landsmótsdagana, líkt og aðra daga yfir sumarið.“

Njótum lífsins á Hólum

Erla Björk væntir þess að sem flestir

Erla Björk Örnólfsdóttir, rektor Háskólans á Hólum, segir að það sé dýrmtætt fyrir þá sem stefna að námi í reiðmennsku- og kennslu á Hólum í framtíðinni að fá nasasjón af starfs- og námsumgjörð skólans.

Mynd / MBÞ

finni hve gott sé að njóta lífsins í kynrð náttúrunnar og þeirri veðursæld sem einkennir Hjaltadalinn, „og bera umgjörð skólans og staðnum góða sögu. Það er ekki einfalt að segja fyrir um hver ávinningur af stórviðburði af þeirri stærðargráðu sem Landsmót er hér á okkar bæjarhlaði verður, líklega er hann nátengdur upplifun hvers og eins. En það er auðvitað morgunljóst að fyrir alla þá sem stefna að námi í reiðmennsku- og kennslu á Hólum í framtíðinni er afar dýrmtætt að fá nasasjón af starfs- og námsumgjörð skólans,“ segir hún.

Vaxandi ásókn í hestafræði

Nemendur við hestafræðideild Háskólans á Hólum eru um 60 talsins og koma þeir alls staðar af á landinu, auk þess sem um þriðjungur nemenda er með erlent ríkisfang. Erla Björk segir vaxandi ásókn í námið, umsóknum fjölgi ár frá ári og það megi þakka því góða orðspori sem af náminu fer. Þó svo að umsóknum um skólavist fjölgi beri þó að geta þess að eingöngu sé hægt að innrita ákveðinn fjölda nýnema á hverju ári.

/MBÞ

Ásta Björg Pálmadóttir, sveitarstjóri Sveitarfélagsins Skagafjarðar:

Vonum að dvölin í Skagafirði verði landsmótsgestum ógleymanleg

„Skagfirðingar eru fullir eftirvæntingar yfir komandi Landsmóti hestamanna á Hólum í Hjaltadal. Það er mikil tilhlökkun og spennan yfir því að fá tækifæri til að halda mót á borð við Landsmót hestamanna og fyrir hönd Sveitarfélagsins Skagafjarðar þakka ég þann mikla sóma sem okkur er sýndur,“ segir Ásta Björg Pálmadóttir, sveitarstjóri Sveitarfélagsins Skagafjarðar.

Kærkomin vettvangur fyrir samveru

Ásta segir Landsmót hestamanna stóran viðburð þar sem landsins bestu knapar, kynbótahross og gæðingar etja kappi en einnig sé í boði

Ásta Björg Pálmadóttir, sveitarstjóri Sveitarfélagsins Skagafjarðar.

fjölbreytt skemmtidagskrá fyrir alla aldurshópa.

„Þetta verður gleðihátíð, kær-

kominn vettvangur fyrir samveru góðra vina sem skemmta sér í snarpri keppni. Landsmótin eru líka mikið fyrir augað, því íslenski hesturinn er vitanlega mikið náttúrunnar listaverk, ekki síst þegar glæstur knapi situr gæðinginn.“

Ásta segir Landsmót ekki verða til af sjálfu sér heldur með miklu og sameiginlegu átaki fjölda manna. Þeir sem að mótinu standa hafi lagt á sig mikla vinnu. „Undirbúningur fyrir svo stóran viðburð stendur mánuðum saman og rétt er að þakka öllum þeim sem leggja hönd á plóg, þessi vinna er ekki sjálfgefin. Öllum sem taka þátt í að undirbúa mótið er mikið kappsmál að gera vel þannig að öllum landsmótsgestum verði dvölin í Skagafirði ógleymanleg,“ segir Ásta.

SLÁTTUVÉLAR OG GRÓÐURHÚS

JÖTUNN
VÉLAR · VERSLUN · VARAHLUTIR

Austurvegur 69 - 800 Selfoss Lónsbakki - 601 Akureyri Sólvangi 5 - 700 Egilsstaðir

Sími 480 0400 jotunn@jotunn.is www.jotunn.is

BÍLSKÚRA- OG IÐNAÐARHURÐIR

Smíðum sérlega vandaðar bílskúrs- og iðnaðarhurðir eftir málum

Þær eru léttar og auðveldar í notkun.
Einangrun er á öllum köntum. Fáanlegar í mörgum stærðum og gerðum, með eða án glugga. Einnig fáanlegar með mótordrifi

Vagnar & þjónusta ehf
Tunguháls 10, 110 Reykjavík
Sími: 567-3440, www.vagnar.is

Bændablaðið

Góður auglýsingakostur fyrir hrossaræktendur

MAXXIS®

Mótorhjóla- og fjórhjóladekk

Fáðu aðstoð við val á mótorhjóla- og fjórhjóladekkjum hjá söluaðilum okkar um land allt

Nýjar áskoranir Landsmót hestamanna – dagskrárdrög

Glódís Rún Sigurðardóttir náði þeim einstaka árangri að sigra barnaflokk á síðastliðnum þremur Landsmótum á hesti sínum Kamban frá Húsavík. Hún var aðeins 9 ára þegar hún sigraði fyrst árið 2011 í Skagafirði, hún kom svo sterk til leiks í Reykjavík árið 2012 og varði titillinn örugglega. Sætasti sigurinn var þó eflaust árið 2014 enda fylgdi annarri titilvörninni mikil spenna. „Ég setti mikla pressu á sjálfa mig að ná þessum þriðja titli, enda var það í eina skiptið sem ég fór að gráta þegar úrslitin lágu fyrir,“ segir Glódís Rún, sem í dag er 14 ára. Hún telur titlana hafa haft mikil áhrif á sig. „Titlarnir hafa aukið sjálfstraustið mitt og kennt mér að það sé hægt að stefna á sigur og ná þeim markmiðum,“ segir hún.

Nú tekst Glódís Rún á við nýjar áskoranir því unglingaflokkurinn setur aðrar kröfur á keppendur. Hestakonan hefur líka átt hestaskipti við bróður sinn og ætla að tefla fram tveimur hrossum á úrtökumóti hjá hestamannafélaginu Ljúfi. „Ég mun mæta með systkini sem heita Tinni

Glódís og Töru-Glód eru að stíga sín fyrstu skref í keppni.

og Töru-Glód frá Kjartansstöðum. Við erum að stíga okkar fyrstu skref á keppnisbrautinni. Ég hef verið með Tinna í þjálfun í eitt ár en er nýbyrjuð með Töru-Glód, sem hefur verið í þjálfun hjá bróður mínum, Arnari Bjarka. Hann hefur hins vegar fengið Kamban að láni og stefnir með hann í töltkeppnina.“

Glódís Rún segist spennt að prufa nýja hesta á keppnisbrautinni. „Maður lærir alltaf svo mikið á því. Þótt það sé alltaf gott að stefna á sigur þá vil ég bara gera mitt besta í þetta sinn, nú þegar pressan er minni.“ /GHP

Sólin skein á fjölmenna áhorfendabrekku á Hólum. Hrossið í forgrunni er Buska frá Bólsstað. Hún var sýnd í flokki kynbótahryssna og hlaut þá 8.26 í aðaleinkunn, hún varð einnig í þriðja sæti í 250 metra skeiði. Knapí Busku er Sigurður Ólafsson í Lauganesi. Myndir/ Sögusetur íslenska hestsins - Einar E. Gíslason.

Skagafjörður skartaði sínu fegursta á Landsmóti á Hólum 1966:

Litið til fortíðar

Landsmót hestamanna var haldið að Hólum í Hjaltadal fyrir fimmtíu árum. Fjölmíðlar voru nokkuð iðnir við að birta fregnir af mótinu sem þótti takast með ágætum.

„Fátt kætir augað meira en að sjá glatt og prúðbúið hestafólk á gæðingum sínum og ekki spillir þegar ein fegursta sveit landsins skartar sínu bezta í sól og blíðu,“ segir í Mánudagsblaðinu þann 25. júlí 1966. Talið var að milli 4.000–5.000 gestir hafi verið staddir á Hólum fyrir fimmtíu árum þegar Landsmót hestamanna fór fram. Þá munu hafa verið um 2.000 hross á svæðinu, en margir hátíðargesta riðu á mót. Sagt var frá því að lengst að hafi komið hópur Austfirðinga, ferðin þeirra tók þá sex daga. Einar G.E. Sæmundsen, formaður Landssambands hestamanna, hafði það á orði í setningarræðu sinni að hverfa þyrfti langt aftur í aldir til að ná samjöfnuði riðandi manna á Hólastað. Litrík tjaldborg var sett upp sem ásamt hestum og mönnum settu sterkan svip á Hólastað.

Keppnin reyndist líka hin mesta skemmtun. Mesta spennan myndaðist kringum kappreiðarnar, þá einkum 800 m stökk þar sem fram

komu landsþekktir hlaupagarpar en Þytur frá Hlíðarbergi fór með sigur af hólmi. Ölvaldur frá Sólheimatungu sigraði í 300 m stökki og Hrollur frá Laugarnesi í 250 metra skeiði. Í keppni góðhesta sigraði Blær frá Langholtskoti en afrekaði að sigra enn fremur á Landsmóti fjórum árum síðar.

Veðrið var lengst af hátíðar mjög gott árið 1966, en síðasta mótsdaginn gerði úrhellisrigningu og hvassviðri og fuku þá tjöld. Mánudagsblaðið gerði eins konar úttekt að mótinu loknu og segir þar að hátíðin hafi verið hestafólki til sóma. Blaðamanni þótti eftirtektarvert hve knapar voru smekklega klæddir og þótti það setja skemmtilegan blæ á reiðmennskuna. Hins vegar var sett út á okurverð á veitingum í sölutjöldum og strætóferðum auk þess sem drykkjúlæti væru hátíðinni til vansa, einkum nærvera svokallaðra hnakkróna sem lýst er sem ofurölvuðum Reykvíkingum sem uppfyllir voru af óverðskuldaðri mikilmennsku.

Í myndasafni Söguseturs íslenska hestsins má finna tugir mynda frá Landsmóti frá Hólum og sýna þær veðurblíðu og fjölmenni innan um fallegt umhverfi Hólastaðar. /GHP

Gletta frá Lauganesi hlaut fyrst hryssna heiðursverðlaun fyrir afkvæmi, en verðlaunagripurinn Glettubíkarinn er einmitt nefndur eftir henni. Eigandi hennar, Sigurður Ólafsson, heldur í hryssuna, Erling heldur í Hroll og Inga Valfríður Einarasdóttir í Gulu-Glettu.

Mánudagur 27. júní			
Aðalvöllur		Kynbótavöllur	
09:00	Forkeppni B flokkur gæðinga	09:00	Dómar 7v hryssur
12:30	Hlé	12:00	Hlé
13:30	Forkeppni barnaflokkur	13:00	Dómar 6v hryssur
16:45	Hlé	15:30	Hlé
17:30	Forkeppni ungmennaflokkur	16:00	Dómar 6v hryssur
19:00	Hlé	17:45	Hlé
19:30	Forkeppni ungmenna-flokkur	18:00	Dómar 6v hryssur
21:30	Dagskrárlök	18:50	Dómar 5v hryssur
		19:30	Dagskrárlök
Miðvikudagur 29. júní			
Aðalvöllur		Kynbótavöllur	
09:00	Milliriðill barnaflokkur	08:30	Dómar 4v hestar
12:00	Hlé	11:00	Dómar 5v hestar
13:00	Milliriðill ungmenni	12:00	Hlé
16:00	Hlé	13:00	Dómar 5v hestar
16:30	Milliriðill A flokkur gæðinga	15:20	Hlé
20:00	Tölt	15:45	Dómar 6v hestar
22:00	Dagskrárlök	18:30	Hlé
		19:00	Dómar 6v hestar
		20:00	Dómar 7v hestar
		21:30	Dagskrárlök
Föstudagur 1. júlí			
Aðalvöllur			
10:00	B-úrslit unglinga		
10:45	Yfirlit stóðhestar		
15:00	Hlé		
15:30	Verðlaun hryssur		
17:00	Skeið 150 m, 250 m seinni sprettir, verðl.		
18:00	Hlé		
19:00	Ræktunarbú		
20:00	B-úrslit Aflokkur gæðinga		
20:45	Afhjúpun minningarsteins / afhending á kennslu-stofum		
21:00	A-úrslit tölt		
21:30	Dagskrárlök		
Sunnudagur 3. júlí			
Aðalvöllur			
Fjölbreyttir hestatengdir viðburðir.			

Þriðjudagur 28. júní			
Aðalvöllur		Kynbótavöllur	
08:30	Forkeppni A flokkur gæðinga	08:30	Dómar 5v hryssur
13:00	Hlé	12:00	Hlé
14:00	Forkeppni unglingaflokkur	13:00	Dómar 5v hryssur
17:00	Hlé	15:20	Hlé
18:00	Milliriðill B flokkur gæðinga	15:30	Dómar 4v hryssur
21:00	Dagskrárlök	17:00	Hlé
		17:20	Dómar 4v hryssur
		18:20	Hlé
		18:30	Dómar 4v hryssur
		19:20	Dagskrárlök
Fimmtudagur 30. júní			
Aðalvöllur		Kynbótavöllur	
09:00	Milliriðill unglinga-flokkur	08:30	Yfirlit 7v og eldri og 6v hryssur
12:00	Hlé	11:00	Hlé
15:00	B-úrslit börn	11:30	Yfirlit hryssur 5v
15:45	B-úrslit ungmenni	13:30	Hlé
16:30	Skeið 150m, 250m fyrri sprettir	14:00	Yfirlit hryssur 4v
17:30	Hlé	15:10	Dagskrárlök
18:30	B-úrslit B flokkur		
19:45	Mótssetning		
21:00	B-úrslit tölt		
21:30	Dagskrárlök		
Laugardagur 2. júlí			
Aðalvöllur			
10:00	A-úrslit unglingar		
10:45	A-úrslit ungmenni		
11:30	A-úrslit börn		
12:15	Hlé		
13:00	Verðlaun stóðhestar		
14:15	Afkvæmahestar 1v. og hv.		
16:15	Úrvalssýning kynbótahrossa		
17:00	Skeið 100 m		
18:00	Hlé		
19:00	A-úrslit B flokkur gæðinga		
19:45	Sleipnisbíkarinn		
20:15	Ræktunarbú - sigurv. símakosn. og ræktu-narbú ársins		
20:35	Heiðursviðurkenningar		
20:50	A-úrslit A flokkur gæðinga		
21:40	Dagskrárlök		

Spuni mun ekki verja titilinn

Það fylgir því spennuþrungin eftirvænting þegar hátt dæmdir stóðhestar koma fram í keppni. Þar fá þeir að sanna gæðingskosti sína, en lítið feilsþor getur haft mikil áhrif á eftirspurn og notkun ræktunargripanna.

Það fylgdust flestir áhugasamir hestamenn með framgöngu hæst dæmda kynbótahross heims árið 2014. Og sigur hans Spuna frá Vesturkoti í A-flokki gæðinga á Landsmóti 2014 er mönnum enn í fersku minni, ekki síst Þórarins Ragnarssonar, knapa stóðhestsins. „Ég er fyrst og fremst ofboðslega þakklátur að hafa fengið að upplifa þetta. Það er nú ekki víst að ég eigi nokkurn tímann eftir að ná slíkum árangri aftur,“ segir Þórarinn en þeir Spuni luku keppni með 9,30 sem

Þórarinn Ragnarsson mun m.a. koma fram á Hring frá Gunnarsstöðum.

reiknast sem hæsta einkunn sem gefin hefur verið í úrslitum A-flokks gæðinga.

Spuni mun ekki mæta á Landsmót til að verja titil sinn, en ef árangur afkvæma hans á kynbótabrautinni uppfyllir lágmark til afkvæma-verðlauna mun hann koma fram til verðlaunaveitingar. Þórarinn teflir hins vegar bróður hans, Sæmundi

frá Vesturkoti, fram í A-flokki gæðinga eftir að hafa tryggt sér sæti á úrtökumóti Sprettis um liðna helgi. Þá hefur hann enn fremur tryggt sér þáttökurétt í B-flokki með tvo gæðinga, þá Silfurtopp frá Vesturkoti og Hring frá Gunnarsstöðum. Þá sýnir Þórarinn, sem starfar sem tamningamaður í Vesturkoti, nokkur hross á kynbótasýningum í ár sem gætu átt aðgang að Landsmóti.

Þórarinn hefur því óneitanlega góða tilfinningu fyrir Landsmótinu á Hólum. „Ég var í námi á Hólum í þrjú ár og veit að staðurinn er bæði skemmtilegur og fallegur. Ég hef fulla trú á að þetta verði skemmtilegt sveitamót, það er gaman að halda hátíðina innan um fallega íslenska náttúru í stað þess að horfa á næstu blokk,“ segir hann. /GHP

Anna Lilja Pétursdóttir hjá North West Anventure í Varmahlíð:

Fjölmarginir gistimöguleikar fyrir hendi í Skagafirði

„Algengasta spurningin sem við fáum er hvort uppselt sé í alla gistingu á svæðinu, en svo er nú aldeilis ekki,“ segir Anna Lilja Pétursdóttir, sem á og rekur ferðaskrifstofuna North West Adventure í Varmahlíð. Hún hefur umsjón með sölu á gistingu í tengslum við Landsmót hestamanna sem haldið verður á Hólum síðar í þessum mánuði.

Anna Lilja segir úrval gistingar í Skagafirði mikið og gestir geti valið á milli ýmissa kosta, allt eftir því sem best hentar hverjum og einum. Fin hótél eru á svæðinu, gistiheimili, heima- og bændagistingar, íbúðir eru leigðar út og þá eru góð tjaldsvæði bæði á mótstað, Hólum og einnig í nágrenninu.

Margir búnir að tryggja sér tjaldstaði

Sérstök tjaldsvæði eru fyrir landsmótsgesti og vegna mikillar ásóknar í staði þar sem hægt er að komast í rafmagn verður aukið við. „Landið liggur þannig að auðvelt er að bæta við staðum og það verður gert,“ segir Anna Lilja, en Ferðabjónustan á Hólum rekur að auki tjaldsvæði í skóginum við Hóla, fallett og gott svæði í göngu-færi frá mótssvæðinu.

„Við bjóðum upp á nýjung hér sem er sú að gestir geta leigt af okkur tjald og allan búnað, þeir koma á svæðið og ganga að tjaldi sínu tilbúnu, með dýnu, svefnpokum, koddum og öllu sem til þarf. Að móti loknu geta þeir svo yfirgefið svæðið án þess að ganga frá, enginn farangur í farteskinu. Þessi kostur hefur fengið frábærar viðtökur og við erum í því að bæta við tjöldum

Úrval gistingar í Skagafirði er mikið og gestir geta valið á milli ýmissa kosta. Fin hótél eru á svæðinu, gistiheimili, heima- og bændagistingar, íbúðir eru leigðar út og góð tjaldsvæði bæði á mótstað, Hólum og einnig í nágrenninu.

sem öll eru á sama stað,“ segir Anna Lilja. Þessi gistimöguleiki hefur upp á enska tungu verið kallaður Rent a tent.

Bændagistingin fór fyrst

Auk þess sem tjaldsvæði er á Hólum eru ágætis svæði einnig í næsta nágrenni, búið er að endurbæta tjaldsvæðið á Hofsi, tjaldstaði er á Sauðárkróki og ljómandi fint og vinsælt tjaldsvæði er í Varmahlíð. „Mér finnst straumurinn liggja þangað að hluta til, einkum hjá því fólki sem ætlar sér að sækja Landsmótið yfir háhelgina,“ segir hún.

Fjölmarginir bændur í Skagafirði eru í ferðabjónustu og bjóða bændagistingar. Anna Lilja segir að sá valkostur hafi verið sá sem fyrst fór út. „Við höfum alla tíð verið sterk í bændagistingum hér í Skagafirði og

æ fleiri bætast í þann hóp sem fyrir er. Þetta var sá gistimöguleiki sem fyrst fylltist, enda góður kostur, hóflegt verð og góð aðstaða,“ segir hún.

Vegalengdir ekki fyrirstaða

Stórt og fínt hótél er í Varmahlíð og einnig er hótél á Sauðárkróki. Sveitasetrið á Hofsstöðum, sem er

skammt frá Hólum, er einnig vinsælt. Þá nefnir Anna Lilja að landsmóts-gestir, einkum útlendingar sem teljast til harðasta kjarna þeirra sem jafnan sækja landsmót, vili ekki fyrir sér að

aka nokkra stund á milli mótssvæðis og náttstaðar og þannig viti hún að einhverjir í þeim hópi hafi valið sér gistingu á Siglufirði. /MÞÞ

Bein útsending í samstarfi við OZ

Landssamband hestamannafélaga og Landsmót hestamanna hafa gengið frá samkomulagi við hugbúnaðarfyritækið OZ um umsjón með streymi á myndefni frá Landsmóti hestamanna sem hefst á Hólum í Hjaltadal 27. júní nk.

Frá því að Landsmót hefst, mánudaginn 27. júní, og þar til allri dagskrá lýkur, sunnudaginn 3. júlí, verður streymt beint frá mótinu í samstarfi við hugbúnaðarfyritækið Oz. Frá mánudegi til fimmtudags verða tvær útsendingar í boði, annars vegar frá kynbótabrautinni og hins vegar frá gæðingakeppninni. Frá og með föstudegi færast allt mótið yfir á aðalvöllinn og verður því ein útsending í boði frá föstudegi til sunnudags.

Auk beinnar útsendingar gefst notendum OZ-snjallsímaforritsins og vefsins að horfa á upptökur frá hverjum degi fyrir sig eftir að keppni lýkur. Það er frábær viðbót fyrir keppendur og sýnendur mótsins sem geta þá séð upptökur af sýningum sínum.

Aðgangur að LH TV streyminu mun eingöngu kosta 6.990 kr. og gildir sú áskrift í mánuð. Þá verður einnig hægt að fylgjast með Íslandsmótinu í hestaþróttum, sem fer fram í júlí, fyrir sömu áskrift. Til að nálgast útsendinguna

Viðmót í Apple TV.

Mynd / LH

Viðmót í snjallsíma og tölvu. Mynd / LH

er byrjað að skrá sig í gegnum <https://oz.com/LH> og velja „GET ACCESS“. Eftir skráningu má hlaða niður snjallsímaforriti fyrir öll helstu tæki, eða horfa á útsendinguna í gegnum vefinn.

Inn á Oz-snjallsímaforritinu er nú þegar að finna upptökur frá tilraunaútsendingu sem fram fór helgina 3. júní til 5. júní hjá hestamannafélaginu Spretti. Einnig er þar að finna myndbönd frá Landsmótum fyrri ára sem ekki hafa verið birt áður. /LH

Samfélagsmiðlar Landsmóts hestamanna

Landsmót hestamanna er virkt á hinum ýmsu samfélagsmiðlum. Endilega fylgist með!

Okkur er að finna á; Facebook –

Landsmot Hestamanna, Instagram

– Landsmot2016, Snapchat

– Landsmot2016.

IS2007166206

Eldur frá Torfunesi

Einn af hæst dæmdu stóðhestum landsins fyrir byggingu, en um leið með háa hæfileikaeinkunn. Eldur er með 126 BLUP stig og er með AA arfgerð fyrir skeiði.

Eldur er með 10 fyrir prúðleika 9,5 fyrir brokk 9,0 fyrir tölt, vilja, geðslag og fegurð í reið. Einnig með 9,0 fyrir háls, herðar og bóga sem og fótagerð.

Fyrstu afkvæmin eru að koma fram. Frá 2011 hafa verið gefin út 238 fyljunarvottorð og eru nú (maí 2016) 171 skráð í WorldFeng.

Eldur verður í Kirkjubæ á Rangárvöllum strax eftir Landsmót. Hjörvar Ágústsson, sími 8480625 netfang: hjorvar@kirkjubaer.is veitir allar upplýsingar, einnig er hægt að fá upplýsingar um Eld hjá Önnu Fjólu afjola@simnet.is. Sími 8983410

Litur: Rauður / milli-blesóttur
Kynbótamat 126
Kostir: 8,59
Bygging: 8,61

Aðaleinkunn 8,60*

* Dómur maí 2012 þegar hesturinn var 5 vetra

Á gæðingamóti Fáks varð Eldur í 2. sæti í B fl. með 8,74
Efstu einkunnir voru fyrir greitt tölt, brokk og vilja.

ELDUR
frá Torfunesi

Veffang <https://www.facebook.com/Eldur frá Torfunesi>

Landsmót hestamanna á Hólum í Hjaltadal

27.06 - 03.07 2016

**Landsins bestu hestar í íþrótt- og gæðinga-
keppni. Hæst dæmdu kynbótahross ársins og
yfirgripsmiklar ræktunarbússýningar.**

**Fjölskyldustemning! Húsdýragarður, lifandi
tónlist og margt annað skemmtilegt.**

Forsölu lýkur 15. júní

Miðasala á www.landsmot.is

	Forsala 1. janúar - 15. júní 2016	Eftir forsölu 16. júní - 3. júlí 2016
Vikupassi	15.900 kr.	21.900 kr.
Vikupassi unglingar	5.900 kr.	7.900 kr.
Helgarpassi (frá 17:00 á fim.)	13.900 kr.	17.900 kr.
Dagmiði (mán.-mið.)	Ekki selt í forsölu	4.900 kr.
Dagmiði (fim.-laug.)	Ekki selt í forsölu	6.900 kr.
Verð fyrir rafmagnsstæði á tjaldstæði		17.000 kr.
Börn 13 ára og yngri fá frítt inn		

Ólöglegir „Skutlarar“ auglýsa sprúttssölu á Facebook

Það hefur vakið athygli margra á liðnum misserum að hér á landi skuli þrífast starfsemi sem auglýst er á Facebook undir heitinu „Skutlarar“ og býður fólki skutl með einkabílum gegn greiðslu. Samkvæmt upplýsingum frá Ökuskólanum í Mjódd er slík starfsemi ótvírætt ólögleg.

Mörgum þykir þessi starfsemi sniðug og saklaus, þar sem hún geti tryggt fólki skutl á milli staða í höfuðborginni fyrir mun lægra gjald en þekkist hjá leigubílastöðvunum. Þótt mörgum þyki þetta saklaus iðja, er ekki víst að allir geri sér grein fyrir að svo er alls ekki.

Starfsemi af þessu tagi getur falið í sér brot á mörgum lagagreinum. Sem dæmi eru viðkomandi ekki að borga nein leyfisgjöld, enga skatta eða neitt annað af starfseminni og fæstir hafa trúlega tilskilin öku-réttindi til að aka með farþega gegn gjaldi. Þá hlýtur einnig að orka tví-mælis hvar ökumaður og farþegar standa lagalega ef þeir lenda í slysi ef það sannast að ferðamatinn hafi verið með þessum hætti.

Þá vekur einnig athygli í þessu samhengi að á þessari Skutlara-síðu má sjá ýmis nöfn sem gert hafa sig gildandi á vefsíðum í hneykslan yfir því að ýmsir fjármálamenn hafi verið að stunda það að lauma fjármunum úr landi í svokölluð skattaskjól til að komast hjá því að borga hér skatta og gjöld til samfélagsins. Skilaboðin þeirra eru þá væntanlega að það sé allt í lagi að stela frá samfélaginu,

bara ef það hentar sumum.

Líka stunduð „sprúttssala“ í skutlinu

Leigubílstjórar hafa ítrekað kvartað undan þessari starfsemi sem oft er talsvert áberandi um helgar. Telja þeir mikla hagsmuni í húfi þar sem verið sé að taka frá þeim atvinnu sem þeir hafa lagt umtalsverða fjármuni í að fá lögleg réttindi til að stunda. Bændablaðið hefur heimildir fyrir því að leigubílstjórar hafi komið ábendingum um þessa starfsemi til lögreglu, en þrátt fyrir það virðist ekkert lát vera á tilboðum á Facebook um slíka þjónustu. Það sem meira er að þar er líka verið að bjóða áfengi til sölu sem flokkast undir það sem áður var gjarnan nefnt „sprúttssala“. Dæmi um slíkt er algennt að sjá eins og þetta:

- „Er á ferðinni er líka með bjór pm.“
- „Er á ferðinni með ískaldan bjór,“ og uppgefið er símanúmer viðkomandi.

Svo er líka dæmi um útsölu á áfengi:

- „Er með Peachtree ferskjulíkjör 20% á aðeins 5000 kr. Líter flaska, ódýrara en í ríkinu. Langar endilega að losna við þetta, sendið tilboð í skilaboðum.“

Einum ofbýður þó áfengisauglýsingarnar á Skutlinu, en auglýsir sjálfur að geta útvegað aðgengi að því sem hann kallar „Vínbúðin“ og á þar væntanlega ekki við ÁTVR

og skrifar:

- „Vinsamlegast reynið að halda áfengissölunni í þar til gerðum grouppum. Getið sent á mig pm & friend request ef þið viljið aðgang að Vínbúðinni.“

Þá eru greinilega sumir að lána farþegum fyrir gjaldinu og var einn að kvarta yfir því að maður með ákveðið símanúmer hafi lofað að borga um mánaðamót. Nánari deili eru gefin á viðkomandi, „... sem hafi verið að heimsækja kærustuna, sem býr innst í...“

Bannað er að selja áfengi án leyfis ÁTVR

Vart þarf að taka fram að samkvæmt lögum er öll sala á áfengi bönnuð nema með tilskildum leyfum. Samkvæmt lögum um verslun með áfengi og tóbak frá 2011 segir í III kafla 7. gr. að ÁTVR hafi einkaleyfi til að selja og afhenda áfengi í smá-sölu, sbr. 10. gr. áfengislaga. Um endursölu áfengis hjá vínveitinga-húsum fer eftir ákvæðum sérlaga. Þá segir í áfengislögum frá 1998 að; „öðrum en þeim sem hafa til þess leyfi skv. 3. gr. [laga þessara og III. kafla laga um veitingastaði, gististaði og skemmtanahald]1) er óheimilt að veita, selja eða láta af hendi áfengi til annarra gegn gjaldi eða öðru verðmæti.

Það varðar mann refsingu samkvæmt lögum þessum láti hann viðgangast ólöglegan tilbúning áfengis, ólöglega sölu eða geymslu þess í húsum sínum eða á landi sínu. Sama gildir ef skip hans, bátur eða annað flutningstæki er með vitund og vilja hans notað til geymslu, flutnings eða sölu ólöglegs áfengis. Með sama hætti skal refsa þeim sem hefur áfengi í vörslu sinni sem látið hefur verið af hendi andstætt ákvæðum laga þessara.

Réttinda og leyfis krafist til að aka farþegum gegn gjaldi

Til að stunda leigubílaakstur á Íslandi eða annan akstur með farþega gegn gjaldi, þarf að hafa tilskilin réttindi skráð í ökuskírteini. Sömuleiðis þarf heimild Samgöngustofu sem gefur út leyfi til slíkrar starfsemi. Þá þurfa allar tryggingar að vera í lagi gagnvart þeim sem ekið er með.

Til að öðlast réttindi til aksturs farþega gegn gjaldi þarf að undirgangast námskeið og próf í ökuskóla og þarf viðkomandi að vera orðinn 20 ára. Öðruvísi er ekki hægt að fá heimild Samgöngustofu fyrir slíka starfsemi.

Námskeið og réttindaöflun kosta hundruð þúsunda króna

Í fyrsta lagi er um að ræða námskeið sem veitir réttindi til aksturs 1–8 farþega gegn gjaldi. Hjá Ökuskólanum í Mjódd kostar slíkt námskeið 140.000 kr. Ef maður með fyrrnefnd réttindi vill síðan stunda afleysingaakstur fyrir annan handhafa leyfis þá kostar það 39.500 krónur til viðbótar. Til að frá leyfi fyrir akstur á litlum rútum, 9–16 farþega, þarf svo annað námskeið sem kostar 208.000 kr. og próf á stórar rútur kostar 325.000 kr. Hægt er að fá réttindi á allar stærðir bifreiða, þar með taldar stórar rútur og vörubifreiðar með aftanívagna, og kostar slíkur pakki með afslætti 527.000 kr.

Það er því deginum ljósara að lög-gjafarvaldið gerir skýrar kröfur um að fólk sem hyggst aka með farþega og taka fyrir það gjald, þarf að hafa tilskilin leyfi og réttindi. /HKr.

Stórt sumarhús til leigu í Grímsnesi!

12 manns. Verð 40.000 þús kr. nóttin virka daga og 45 þús kr. nóttin um helgar. Lágmark 2 nætur. Heitur pottur og sauna.

Uppl. í síma 898 1598 & ktsumarhus@gmail.com

ENDURHEIMT VOTLENDIS

Landgræðsla ríkisins auglýsir eftir umsóknum um styrki til endurheimtar votlendis. Allir eigendur eða umráðahafar lands geta sótt um styrk.

Styrkuppþæð getur numið heildarkostaði við framkvæmd verkefna, þ.m.t. vinnu, tækjavinnu og kaupum á aðföngum, samkvæmt kostnaðarmati Landgræðslu ríkisins.

Við ákvörðum um styrkveitingu er einkum lögð áhersla á:

- Samdrátt í losun gróðurhúslofttegunda
- Eflingu lífríkis á svæðinu
- Jákvæð samfélagsleg áhrif

Landgræðslan veitir ráðgjöf við framkvæmd þeirra verkefna sem styrkt eru og hefur jafnframt eftirlit með framvindu þeirra og metur árangur.

Frekari upplýsingar, úthlutunarreglur og umsóknareyðublað er að finna á heimasíðu Landgræðslunnar (www.land.is/votlendi). Umsókn skal fylla út á sérstöku umsóknareyðublaði og senda til Landgræðslu ríkisins, Gunnarsholti, 851 Hella eða á netfangið land@land.is

Umsóknarfrestur er til 20. júní 2016.

Landgræðsla ríkisins, Gunnarsholti, 851 Hella
Sími 488 3000, www.land.is

Sala jarða og fasteigna

Skoða og verðmet jarðir og aðrar eignir um allt land

- Fagleg þjónusta löggilts fasteignasala
- Góð kynning á eignum í vefmiðlum og dagblöðum
- Vönduð ljósmyndataka af eignum, m.a. loftmyndir

Einkunnarorð Mikluborgar eru gæði, fagmennska og árangur í starfi, en mikil áhersla er lögð á vönduð vinnubrögð starfsmanna og gagnkvæman ávinning allra hlutaðeigandi í viðskiptunum.

Hjá okkur geta eigendur fasteigna verið öryggir um að eign þeirra fái hámarks kynningu og einstaka þjónustu. Við leggjum mikla áherslu á að vera áberandi í störfum okkar með auglýsingum í blöðum og á netinu.

Nánari upplýsingar veitir
Jón Rafn Valdimarsson
löggiltur fasteignasali
sími: 695 5520
jon@miklaborg.is

FASTEIGNASALAN
MIKLABORG 569 7000 Lágmúla 4 www.miklaborg.is
Óskar R. Harðarson og Jason Guðmundsson, löggiltir fasteignasalar

... og kýrnar leika við hvurn sinn fingur

— Útbeit nautgripa, velferð og hagnýt ráð — lög og reglur

Nú eru bændur landsins sem óðast að leysa út nautgripi sína. Almenníngur gleðst yfir að sjá kýrnar á beit og ferðamenn dást að litafjölbreytninni.

Mikilvægust er samt útbeitin og útivistin fyrir heilbrigði og velferð gripanna.

- Dagleg hreyfing eykur súrefnisupptöku – meiri virkni vöðva eykur blóðflæðið.
- Sogaðakerfið örvast – varnarkerfi líkamans gegn smiti og sýkingum.
- Minni líkur á súrðoða, föstum hildum og jógurbólgu.
- Hreyfing hefur jákvæð áhrif á liði og eykur næringu liðbrjósks.
- Fætur og klaufir kúa á útbeit eru heilbrigðari en þeirra sem inni standa, gróíð land fer mun betur með lappirnar en harður flór og mykja í flórum.
- Kýr sem hreyfa sig meira hika síður við að leggjast.
- Tíðni spenastiga er umtalsvert lægri.
- Mun færri kýr fá burðarlömun (þ.e. liggja lengi í doða/slíta lærvöðva)
- Hegðunarfrávik sjást nánast ekki hjá nautgripum á beit.
- Frumutala hækkar fyrstu dagana á beit hjá kúm með frumutölu >125 en lækkar síðan.
- Beit hefur jákvæð áhrif á mjólkurgæði og efnasamsetningu mjólkur.
- Mjólkurkýr ættu að vera úti í u.þ.b. 6 tíma á dag í 8–16 vikur.
- Kálfar yngri en fimm mánaða ættu ekki að vera úti nema með viðbótarfóðrun og tryggja verður gott skjól.
- Þroskaðar kvígur og geldneyti í góðum holdum geta gengið úti allt árið ef aðbúnaður og fóðrun er í lagi.

Forðast verður sveiflur í fóðrun og tryggja aðgengi að hreinu drykkjarvatni og steinefnum. Auðvelt er að lengja útbeitartímabilið hjá kvígum með viðbótargjöf.

Hvenær liður gripum illa úti?

Í mikilli rigningu/roki, í mikilli sólarsterkju og þegar bitvargurinn flýgur liður gripunum illa og þeir verða að geta leitað skjóls. Góð skjólbelti hlífa gripum vel. Best er að mjólkurkýr hafi frjálsan aðgang að fjósinu.

Hvað segja Danir?

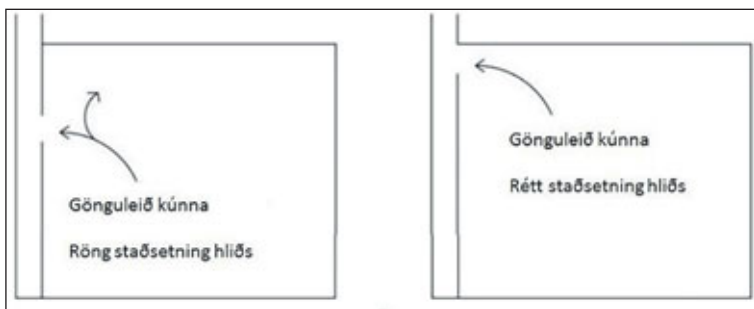
Skýrsla danska dýrasiðfræðiráðsins (Dyreetsk Råd) feb. 2006:

Ráðið telur útbeit mjólkurkúa hafa jákvæð áhrif á heilbrigði og frjósemi. Sömuleiðis minnki árásgirni, lægra settar kýr eigi auðveldara með að forðast þær hærri settu og kýrnar fái tækifæri til eðlilegrar félagslegrar hegðunar. Kýrnar hreyfa sig meira, eiga auðveldara með að leggjast og standa upp og hvíldaratferli er ótruflað. Hreyfingin eykur einnig þol og heilbrigði kúnna.

Niðurstaða ráðsins er sú að útbeit sé eðlileg leið til að tryggja velferð mjólkurkúa og að almennt eigi allar kýr að fá möguleika til beitar.

Undirmálskýr

Danir skilgreina haltar, laskaðar og vesælar kýr sem „loser cows“ eða undirmálskýr. (Taberko - malkeko der trives dårligt og derfor er nederst i hierarkiet) „Winner cow“/hraust kýr mjólkur meira, þarf minni umönnun og lifir lengur. Misjafnt er eftir hjörðum hve undirmálskýrnar eru margar. Í hjörðum þar sem hraustu kýrnar eru hlutfallslega flestar er kálfadaði minni og frumutalan lægri. Velferð kúa í hjörðum með margar undirmálskýr er augljóslega ábótavant, mikilvægt

Beitin og mjólkinn

Rannsóknir sýna að mjólk úr kúm á beit inniheldur meira af CLA og Omega-3 fitusýrum.

Auk þessa inniheldur mjólkinn meira E-vítamín sem styrkir fitukúlurnar – minna um fríar fitusýrur (FFS).

Aukin hreyfing er heilsuþót. Kýr á beit ganga oft 4-8 km/dag meðan kýr í góðum lausagöngufjósum ganga 400-800 metra.

1065/2014
Reglugerð um velferð nautgripa.
17. gr. Útivist.

Allir nautgripir, að undanskildum graðnautum, skulu komast á beit á grónu landi í átta vikur hið minnsta, á tímabilinu frá 15. maí til 15. október ár hvert.

Gripir sem eru úti skulu geta leitað skjóls fyrir veðrum. Aðgangur að útigerði uppfyllir ekki kröfu um útivist á grónu landi.

Gripir sem eru úti skulu geta leitað skjóls fyrir veðrum. Að vetri skal skjól þetta vera gripahús eða legusvæði í skýli sem tekur mið af þörfum viðkomandi gripa.

Þar sem nautgripir, aðrir en mjólkurkýr, eru haldnir úti skal vera aðstaða til að handsama gripi ef þeir þurfa meðhöndlun eða taka þarf úr þeim sýni.

Átsvæði skal vera með þéttu og þrifalegu undirlagi. Þar sem gripir eru á útigangi allt árið skal vera aðstaða innanhúss til að hlúa að gripum sem þurfa sérstakrar umönnunar við.

Hafa skal reglubundið eftirlit með gripum á útigangi og haga því eftir aðstaðum. Á tímabilinu 15. október til 15. maí skal líta til með gripum á útigangi daglega.

Mjaltaþjónar og útbeit

„Liggja, éta, mjólka ...“

Kýr bíta 4–9 klukkutíma á dag, mest í fjórum lotum; í dögum, um miðjan dag, seinnipart dags og þegar fer að skyggja. Kýrin sefur aðeins fjóra tíma á dag en liggur u.þ.b. 60% af sólarhringnum, mest að næturlagi (ríflega 12 tíma).

Þess vegna nýta þær beit mun verr að næturlagi.

Yfirdýralæknir upplýsir að Matvælastofnun muni fylgjast með að bændur virði ákvæði um útivist nautgripa. Brotum verður fylgt eftir með álagningu dagsektar eða stjórnvaldssekta.

er að greina ástæðurnar og leiðir til úrbóta.

Í hjörðum þar sem kúnum er beitt eru líkurnar á að kýr verði undirmálskýr 2,5 sinnum minni, mjúkt legusvæði (bás) og möguleikar á eðlilegu atferli minnka líkurnar enn meira.

Almenn er mælt með ca 6 tíma útbeit á dag. Ekki má vera of langt milli fjóss og beitar (250–500 m), sé langt í beitina þurfa kýrnar lengri tíma til að læra að koma heim. Sé beitin nálægt fjósinu eru kýrnar sjálfstæðari, koma oftar inn til mjalta og dreifing mjalta verður jafnari. Þær eru líka lengur úti, koma oftar inn í stuttar heimsóknir og hafa rýmri tíma til að drekka.

Þegar liður á sumarið verða kýrnar sjálfstæðari og koma oftar inn einar eða í litlum hópum.

Stjórnið gróffóðurgjöfinni inni (minni gjöf meðan kýrnar eru úti). Sé fóðurlínan rétt fyrir innan dýrnar getur myndast biðröð í dýrunum. Hafið brynninguna aðeins inni í upp-hafi beitar tímabilsins.

Lokkið kýrnar inn, t.d. með þekktum hljóðum í fóðurvagni og kjarnfóðurbásum. Ef allar kýrnar eru reknar inn í einu verða þær að geta legið, drukkið og étið meðan þær bíða. Varist mikinn mun á birtu innandyrar og úti, gott er að hafa bjart innan við fjósdýrnar því þá ganga gripirnir greiðar inn. Sækið kýrnar sem ekki koma sjálfar.

Rétt staðsetning mjaltaþjóns í

fjósi skiptir máli því mikilvægt er að umferðin um þjóninn og út á beit sé greið. Mjaltaþjóninn má ekki vera ásettur, leyfið t.d. lengri tíma milli mjalta. Munið að mjaltaþjóninn annar aðeins níu kúm á klukkutíma. Gelda má kýr í lítilli nyt.

Fjósið þarf að vera rétt staðsett við beitarsvæðin, kýrnar ættu að sjá hagann og hjörðina frá fjósinu. Góð beit freistar kúnna, stjórnið beitinni (t.d. randbeit).

Kúagötur verða að vera góðar

Fjóshlað verður að vera vel úr garði gert svo hægt sé að halda því þrifalegu. Gott er að láta kýrnar hreyfa sig aðeins áður en þær fara út úr fjósinu, þær leggja þá frá sér og minni skítur verður á götunni.

Skipuleggjið kúagötur þannig að auðvelt sé að halda þeim þurrum og hreinum. Takmarkið umferð þungra vinnuvéla um kúagötturnar.

Gatan á að vera þétt og mjúk, burðarlagið stöðugt og leiða burt vatn. Kýr með skemmdar/ofvaxnar klaufir hægja á sér á hörðum vegi. Sé undirlagið mjög hart má ekki vera gróf mól ofan á, hætta er á mari og skemmdum á klaufum.

Því lengra sem reka á kýrnar því breiðari verður gatan að vera, gatan á að vera eins bein og hægt er, forðist krappar beygur og blindgötur. Gætið vel að mynni götunnar við beitalandið svo ekki myndist þar for og bleyta, sömuleiðis gott rými svo lágt settar kýr hafi undanfæri. Girðið hæfilega nærri kúagötunni svo kýrnar leiti ekki út fyrir og traðki niður vegakantinn.

Gott er að hafa nokkur hlið inn í beitarhólin og dreifa þannig álaginu, þá verða minni skemmdir á gróðri við hliðin.

Nautgripir í beitarhólfum sem liggja að kúagötunni trufla reksturinn. Ekki ættu að vera drykkjarkör við götuna, einhverjir gripir stansa til að drekka.

Kýr vilja helst ganga í halarófu, þær hæstsettu fremst og þær lægstsettu aftast. Takmarkað rými er algengasta orsök árásgirni, sé of mikið rekið eftir kúnum verða þær stressaðar og stimpingar verða í hópnum. Þetta getur leitt til meiðsla, sömuleiðis gæta kýrnar ekki nægilega hvar þær stíga og geta meiðst á klaufum. Sé hópurinn tregur í rekstri á að reka eftir háttsettu kúnum sem eru fremstar, að reka eftir öftustu kúnum getur leitt til streitu og árekstra því þær lægst settu lenda í klemmu milli rekstrarmannsins og háttsettu kúnna.

Beitin

Skipuleggja verður beitin þannig að hún sé góð og lystug. Agætar upplýsingar er að finna á heimasíðu Ráðgjafarmiðstöðvar landbúnaðarins, www.rml.is, ráðunautar RML veita sömuleiðis góð ráð og leiðbeiningar.

Hafa ber í huga að ormasmit getur magnast upp á beitarlandi og háð þá sérstaklega ungviðinu. Ormalyfjagjöf í samráði við dýralækna skilar oft miklum árangri.

Lögin, reglugerðin og eftirlitið

Í 14. grein laga nr 55/214 um velferð dýra kemur fram að umráðamönnum dýra ber að tryggja grasbítum beit á grónu landi á sumrin. Í 17. gr. reglugerðar um velferð nautgripa er útbeitar krafan svo útfærð nánar.

Grein þessi er að hluta til unnin upp úr fyrirlestri sem höfundur hélt fyrir fagraráð í naugriparekt 2013. Ítarefni og heimildir eru tiltækar áhugasömum.

Katrín Andrésdóttir,
f.v. héraðsdýralæknir.

**STEYPUSTYRKJARJÁRN,
LYKKJUR OG JÁRNAMOTTUR**

STJÖRNUBLIKK
TATNAGGASÁÐ • ALUMÍNÍUM KLINGJÓNNIR • KANNASTÁL • BÓMLJÓNN
LOFTSTYRKEIPI • SÖM • ELEMNT • VÖRUSTÖÐIR • KLINGJÓNNIR

Snögg og góð þjónusta!

Smiðjuveg 2 • 200 Kópavogur • Sími 577 1200 • Fax 577 1201 • info@stjornublikk.is • www.stjornublikk.is

**VERKFÆRA
SALAN**

Milwaukee
RYOBI
GEDORE

TELWIN
IR Ingersoll Rand
brennenstuhl

**Frábær
verð!**

Wera
Verð
2.990
WERA Skrufjárnasett 6 stk
Mínus skrufjárn frá 3.0 - 6.5mm
og plús PH1 og PH2.
WERA 031280

BATO
Verð
19.490
Topplyklasett 171stk
Vandað toppplyklasett frá BATO með skröllum í
stærðum 1/2", 3/8" og 1/4". Fjöldi hluta er 171 stk.
BT 1171

Verkfærasalan - Síðumúla 11 - 560-8888 - www.vfs.is

Original varahlutir

Original varahlutir fyrir Massey Ferguson og Valtra

AGCO **MASSEY FERGUSON®** **VALTRA**

Ert þú ekki örugglega með AGCO Parts í þinni vél?

JÖTUNN
VÉLAR • VERSLUN • VARAHLUTIR

Austurvegur 69 - 800 Selfoss | Lónsbakki - 601 Akureyri | Sólvangi 5 - 700 Egilsstaðir | Sími 480 0400 | jotunn@jotunn.is | www.jotunn.is

EYJALIND **GRAMMER**

Sæti og varahlutir í
- Lyftara
- Vinnuvélar
- Vörubíla
- Bata

Vertu vinur okkar á Facebook

Sími: 517-8240 - Súðarvogur 20 - www.eyjalind.is

Vélar, skiptingar og girkassar í miklu úrvali

Sendu okkur fyrirspurn á europartar.is og við finnum varahlutinn sem þig vantar á hagstæðum kjörum

- Sendum hágæða varahluti frá Þýskalandi, Svíþjóð og Póllandi
- Minni varahlutir afhentir á 3-7 dögum
Stærri varahlutir afhentir á 7-14 dögum
- Varahlutir koma fljótt og örugglega til landsins með DHL hraðþjónustu

EUROPARTAR www.europartar.is

Tölvupóstur: info@europartar.is • Sími: 777 5800

Sígildir klossar Ábyrgjumst gæði

praxis
... þegar þú vilt þægindi

Teg. 25340 Litir: Svartur Str. 36-42 Verð 10.500

Teg. 25090 Litir: Svart/Hvitt/Blátt Str. 36-42 Verð 14.990

TILBOÐ 19.900

3ja laga Softshell fyrir dömur og herra í 5 litum Verð 21.900

25290 - Parma Litir: Svart, hvítt, blátt og rautt Str. 36-42 Verð 12.600

Teg. 00045 Litir: Hvítt Str. 35-42 Verð 13.900

Teg. 51143 Litir: Hvítt/Svart Str. 35-46 Verð 16.900

10% staðgreiðsluafsláttur 1.-3. júní af öllum skóm

Bonito ehf. | Faxafen 10 | 108 Reykjavík | Sími 568 2878
Opíð mán. og mið. 11-17, þri. og fim. 11-15, fös. 11-14, lokað laugardaga.

Stiga Estate Pro 9122
Öflugur, sjálfskiptur lúxus sláttutraktór
B&S 8240 Intek motor, þrýstismurður
Sérstyrktur sláttubúnaður
360 lítra grasuppsöfnunarkassi
Frábær traktór í brekkur og erfiðari svæði

4WD

STIGA® **VETRARSÓL**

Askalind 4, Kópavogi
Sími 564 1864
www.vetrarsol.is

Hetjur grasafræðinnar:

Vavilov og aðstoðarmennirnir sem sultu í hel

Vilmundur Hansen
vilmundur@bondi.is

Nikolay Vavilov og aðstoðarmenn hans eru líklega einu píslarvottarnir í sögu ræktunar- og grasafræðinnar. Vavilov var Rússi sem ferðaðist víða um heim og safnaði fræi, rótum og aldinum af mismunandi yrkjum nytjaplantna. Afrakstrinum var komið fyrir í fræbanka í St. Pétursborg og geymt það.

Í tuttugu og átta mánaða umsátri Þjóðverja um Pétursborg múruðu starfsmenn fræsafnsins sig inni í hvelvingu þar sem þeir höfðu komið safninu fyrir til að verja það fyrir hungurðum íbúum Pétursborgar og hugsanlega þýska umsátursliðinu. Hitler hafði ekki síður áhuga á möguleikunum á matvælarækt í Austur-Evrópu og Úkraínu en listaverkunum í keisarahöllinni og gullforða Rússa.

Þegar hvelvingin var opnuð að umsátrinu loknu kom í ljós að nokkrir aðstoðarmenn Vavilov höfðu svelt sig í hel í stað þess að leggja sér fræin til munns.

Fræsafnið er í dag eitt af undirstöðu fræsöfnum í heimi og að hluta grunnurinn að kynbótum sem matvælaframleiðsla í Rússlandi treystir á.

Örlög Vavilovs voru engu betri en aðstoðarmannanna því hann féll í ónáð hjá Stalín og veslaðist upp af hungri í fangabúðum Gúlagsins.

Heillaðist af nytjaplöntum

Foreldrar Vavilov voru kaupmenn sem samkvæmt sögunni unnu sig upp úr sárri fátækt og komu honum og bróður hans til mennta. Nikolay Ivanovich Vavilov fæddist í Moskvu 25. nóvember árið 1887.

Vegna fátæktarinnar og matarskortsins sem Vavilov ólst upp við og sá allt í kringum sig fékk hann ungur áhuga á matvælaframleiðslu og ræktun nytjaplantna. Hann útskrifaðist frá landbúnaðarháskóla í Moskvu árið 1910 og fjallaði lokaritgerð hans um snigla sem meindýr í landbúnaði.

Eftir útskrift fékk hann starf við hagnýta grasafræði hjá stofnun sem hafði umsjón með rannsóknum á plöntusjúkdómum og meindýrum í ræktun. Á vegum þeirrar stofnunar ferðaðist hann meðal annars um Evrópu til að kynna sér nýjustu aðferðir í vörnum gegn sveppasjúkdómum. Á þeim ferðum kynntist hann ört vaxandi fræðigreini, plöntuerfðafræði, sem hann átti eftir að helga líf sitt.

Árið 1920 vingaðist Vavilov við ungan mann frá Úkraínu sem nam við landbúnaðarháskólann í Moskvu, bauð honum á fjölda vísindafyrirlestra og hvatti hann til dáða. Sá hét Tromfin Lysenko og átti síðar eftir að verða mikill örlagavaldur í lífi Vavilov.

Valivov hlaut Lenín-orðuna, eins konar fálkaorðu, árið 1926 fyrir starf sitt í þágu sovéskis landbúnaðar.

Rannsóknir á ryðstöngulsveppum

Vavilov var framkvæmdastjóri Lenín, allra stétta, landbúnaðar-akademíunnar í Leníngrad, seinna Pétursborgar, á árunum 1930 til 1940. Undir hans stjórn lagði stofnunin meðal annars áherslu á rannsóknir á skaðsemi ryðstöngulsvepps á korngresi.

Hann gerði hosur stofnunarinnar grænar fyrir kanadíska sveppafræðingnum Margréti Newton og reyndi ítrekað að ráða hana til starfa. Newton var á sínum tíma heimsfræg í heimi plöntusjúkdómafræðinga fyrir rannsóknir sínar á ryðstöngulsveppum og varnir gegn sýkingum af þeirra völdum. Vavilov

Rússneski plöntuerfðafræðingurinn Nikolay Ivanovich Vavilov.

Vavilov var alltaf til fyrirmyndar í klæðaburði, hvort sem það var við kennslu eða úti á mörkinni.

bauð henni há laun og ýmiss konar hlunnindi eins og sitt eigið kameldýr til afnota á rannsóknarferðum.

Newton afþakkaði boðið en kenndi við stofnunina í þrjá mánuði ári 1933.

Tromfim Lysenko, lærisveinn Vavilov.

Upprunastaðir helstu nytjaplantna heims að mati Vavilov.

Sýnishorn af mismunandi byggi í vörslu Vavilov-stofnunarinnar.

Hirslur undir fræ af rúgi úr safni Vavilov.

Fangamynd af Vavilov.

Uppruni nytjajurta

Á þeim árum sem Vavilov starfaði við Lenín, allra stétta, landbúnaðarakademíunnar vann hann að þróun kenningar um uppruna nytjajurta. Kenningar sem hann er þekktur sem höfundurinn af í dag.

Kenningin gengur út frá því að eftirsóttir eiginleikar nytjaplantna eigi sér upphaf og hafi þróast á ákveðnu landsvæði. Eiginleikarnir sem um er að ræða eru samkvæmt kenningu Vavilov annaðhvort sjálfsprottnir eða framræktaðir af mönnum.

Hann fór í 115 rannsóknaleiðangra og ferðaðist til 64 landa. Afganistan, Íran, Taívan, Kóreu, Eþíópíu, Spánar, landa í Suður-, Mið-Ameríku og Bandaríkjanna sem dæmi. Rannsóknaraðferð hans þótti óvenjuleg að því leyti að hann leitaði ráða hjá heimafólki og talaði við bændur og tók mark á því sem þeir sögðu og skráði það hjá sér.

Niðurstaða hans var sú að kjarnasvæði í þróun helstu nytjaplantna heims væru tólf. Svæðin sem um ræðir er að finna í Kína, Indónesíu og Malasíu, Mið-Asíu, Persíu, við Miðjarðarhafið, á Indlandi og á ákveðnum svæðum í Mið- og Suður-Ameríku. Þau svæði flokkar hann í hluta, Síle, Brasilíu og Mexíkó.

Samkvæmt Vavilov gerir vitneskja um uppruna nytjaplantanna mönnum kleift að leita uppi villta ættingja þeirra og nota þá til kynbóta finnst í þeim eiginleikar sem eru til bóta eins og til dæmis þol gegn sjúkdómum.

Vavilov er því á sinn hátt upphafsmaður þess að mikilvægt sé að varðveita náttúrulegan fjölbreytileika og erfðabreytileika villtra- og nytjaplantna.

Fræsafnið

Á ferðum sínum safnaði Vavilov hátt í 220 þúsund fræjum, rótum og aldinum sem hann sendi eða hafði með sér til Pétursborgar og eru í dag grunnurinn að fræsafni Vavilov-stofnunarinnar. Safnið var á sínum tíma stærsta og fjölbreytasta fræsafn í heimi með um 370 þúsund skráð eintök í geymslu.

Afstoðarmenn Vavilov í Pétursborg tóku á móti sendingunum, flokkuðu fræin, aldin og ræturnar í umbúðir, merktu og komu fyrir í geymslu í kjallara Lenín, allra stétta, landbúnaðarakademíunnar, sem í dag kallast Vavilov-stofnunin.

Í rúmlega tveggja ára umsátri Þjóðverja um Pétursborg stóðu aðstoðarmenn vörð um safnið og hleyptu engum að því. Meðan á mestu hungursneyðinni stóð borðaði fólk allt sem að kjafti kom, það skóf börkinn af trjánum í borginni og sauð mosavaxna steina til að búa til súpu. Síðar, þegar hungrið var orðið óbærilegt, át það rottur og skordýr og dæmi eru um mannát frá þessum tíma.

Aðstoðarmenn Vavilov gripu til þess ráðs að múra safnið inni í leynihvelvingu. Í lok umsátursins, vorið 1945, kom í ljós að nokkrir þeirra höfðu múrað sig inni með fræjunum, rótunum og aldinunum og soltið í hel í stað þess að borða fræin. Alls létust níu aðstoðarmenn

Vavilov úr hungri í umsátrinu án þess að koma upp um hvar fræin voru falin.

Hluti fræ-, róta- og aldinsafnsins var hýstur í Úkraínu og á Krímskaga og féll það í hendur Þjóðverja árið 1943. Liðsmenn SS-sveita þýska hersins fluttu það sem herfang til varðveislu í Lannach-kastala í Austurríki.

Uppgangur Lysenko

Á meðan Vavilov ferðaðist um heiminn og skoðaði plöntur vann Lysenko sig upp innan kommúnistaflokksins og var einn helsti ráðgjafi Stálins um landbúnað og hvað ræktun varðar.

Lysenko hafði andúð á erfðafræði og þróunarkenningu Darwins og taldi hvort tveggja enn eitt dæmið um stéttahyggju og valdataeki yfirstéttarinnar. Hann var þeirrar skoðunar að veiklaðar plöntur fórn-uðu sér fyrir þær sterkari og legðust niður til að deyja yfir rótum þeirra og breyttu sér í áburð. Lysenko til málsbóta þá lagði hann áherslu á dýravelferð og taldi réttilega að kýr mjólkkuðu betur væri farið vel með þær.

Handtaka og dauði

Vavilov forðaðist framan af að gagnrýna ræktunarhugmyndir Lysenko en mun persónulega hafa þótt hann ærið slakur ræktunar- og fræðimaður. Að lokum, þegar hann var undir þrýstingi beðinn um að gefa sitt álit á hugmyndum Lysenko, gagnrýndi hann þær harðlega. Lysenko læddi nokkrum vel völdum orðum í eyra Stalín og 6. ágúst 1940 var Vavilov handtekinn þar sem hann var á ferðalagi í Úkraínu.

Eftir langar og strangar yfirheyrslur, sem sagt er að hafi verið nálægt 400, allt að 13 klukkustundir í senn og samanlagt um 1700 klukkustundir, var Vavilov dæmdur til dauða í júlí 1941.

Í dómnum er hann sakaður um að grafa undan sovéskum landbúnaði. Ári seinna var dómnum breytt í tuttugu ára fangelsi. Hann lést úr næringarskort í Gúlaginu árið 1943.

Liðsmenn SS-sveita þýska hersins fluttu hluta Vavilov-fræsafnsins sem herfang til varðveislu í Lannach-kastala í Austurríki.

Hafinn til skýjanna

Vavilov var formlega náðaður af hæstarétti Sovétríkjanna 1955. Hann var útnefndur sem ein af hetjum sovéskra vísinda skömmu fyrir 1980. Reyndar voru valdhaf-

ar í Sovét svo uppteknir af því að hefja minningu Vavilov til skýjanna á sjötta og áttunda áratug síðustu aldar að þeir gáfu út frímerki með mynd af honum og nefndu bæði gíg á tunglinu og litla plánetu í höfuðið á honum.

Sérhæfum okkur í Startörum og Alternatorum

PG Þjónustan

Mikið úrval af varahlutum fyrir bæði startara og alternatora

Pgthjonustan.is | Viðarhöfða 1 | S:586 1260

Betra Púst
Sími: 555 70 70
VIÐ NOTUM FLUID FILM
PÚSTVIÐGERÐIR
SÉRSMÍÐI F. ALLAR GERÐIR BÍLA
[ÞJÓNUSTA FYRIR BREYTTA JEPPA, VÖRUBÍLA OG RÚTUR]
Skógarhlíð 10, 105 Reykjavík • betrapust@gmail.com • www.betrapust.is

RYÐVARNARÞJÓNUSTA

Helstu sölustaðir á Fluid Film:

Frábær á leður – Unninn úr ull (lanolin) Frýs ekki og er frábært í læsingar og lása Smyr og þornar ekki upp og leiðir ekki rafmagn Stoppar tæringu (ryð) og kemur í veg fyrir ryðmyndun

HÁGÆÐA SMUREFNI

fluidfilm@fluidfilm.is • www.fluidfilm.is

AB varahlutir, Funahöfða 9, Reykjavík
AB varahlutir, Fagradalsbraut 25, Egilsstöðum
AB varahlutir, Gagnheiði 34, Selfossi
Barki, Nýbýlavegi 22, Kópavogi
Betra Púst, Skógarhlíð 10, Reykjavík
Brynja, Laugavegi 29, Reykjavík
Bú Aðföng, Stórhöfða 1, Hvolsvöllur
Bymos, Háholt 14, Mosfellsbær
Ellingsen, Fiskislóð 1, Reykjavík
ET Verslun, Klettagarðar 11, Reykjavík
Fálkinn hf, Dalvegi 10-14, Kópavogi
Gluggar og Garðhús, Sniðsbúð 10, Garðabæ
JHM Sport, Stórhöfða 35, Reykjavík
J.S Ljósasmiðjan, Skemmuvegi 34, Kópavogi
Jói Byssusmiður, Dalbraut 1, Reykjavík
Jötunn vélar, Austurvegi 69, Selfossi
Jötunn vélar, Lónsbakka, 601 Akureyri
Kaupfélag Borgfirðinga, Egilsholti 1, Borgarnesi
Lásabjónustan, Grensásvegur 16, Reykjavík
Láshúsið, Bildshöfða 16, Reykjavík
Ryðlausnir, Heiðargerði 13, Vogar
Smiðjan verslun, Sindragötu 12c, Ísafirði
Smurstöðin, Fosshálsi 1, Reykjavík
Smurstöðin Garðabæ, Litlatún 1, Garðabæ
Stálstjörnur, Fjarðargata 1, Seyðisfirði
Tækniþjónusta bifreiða, Hjallahraun 4, Hafnarfirði
Verslun Liflands, Efstubraut 1, Blönduósi
Verkærasalan, Síðumúla 11, Reykjavík
Vesturröst, Laugavegi 178, Reykjavík
Vökvatengi, Fitjabraut 2, Reykjanesbæ

Belgagri

Twenty-One flugnaeitur

Einstök formúla flugnaeiturs fyrir bændur í kvikfjárrækt.

- Asameþífos er hraðvirkasta efnið á markaðnum
- Eina fáanlega flugnaeitrið sem má bæði úða og pensla
- Virkni í allt að 12 vikur
- Laðar skordýr að með ferómóni og löðunarefni
- Eina fáanlega efnið sem drepur við inntöku og snertingu

Sölustaðir:
Bústólpi, Akureyri
Fóðurblandan, Selfossi og Hvollsvelli
Kaupfélag Borgfirðinga, Borgarnesi
Kaupfélag Vestur-Húsvetninga, Hvammstanga
Verslunin Eyri, Sauðárkróki
Vélavali, Varmahlíð

STREYMI
heildverslun

Streymi heildverslun ehf. | Goðanesi 4 | Akureyri
Sími: 588 2544 | streymi@streymi.is | streymi.is

Bændablaðið

Smáauglýsingar 56-30-300

**DÚNN
HÆKKAR**

Með nýjum viðskiptasamböndum okkar hefur spurn eftir íslenskum æðardúni aukist og verðmæti hans sömuleiðis. Nú þurfum við aukið magn til hreinsunar og sölu og borgum fyrir vikið herra verð en fyrr.

Við greiðum 215-220 þúsund krónur fyrir hvert kíló af fullhreinsuðum æðardúni og hvetjum bændur til að hafa samband við okkur sem fyrst.

DÚNHREINSUNIN

Dúnhreinsunin ehf.
Við Axarhöfða,
110 Reykjavík
Sími 892 8080

Hreppslaug á góðum degi í júní 2013.

Mynd / Kristín Jónsdóttir

Hreppslaug fyrr og nú

Fyrir 88 árum réðst Ungmennafélagið Íslendingur í það stórvirki að byggja steinsteypta laug, 25 metra að lengd, í landi Efri-Hrepps í Skorradal.

Hefur laugin allar götur síðan gegnt mikilvægu hlutverki í sveitinni, ekki síst sem samkomustaður sveitunga og gesta, einkum að kvöldi til.

Upphafið

Það er engum blöðum um það að fletta að bygging steinsteyptar laugar af þessari stærð var gífurlegt afrek á sínum tíma og ber vott um mikinn stórhug og þann mikla kraft sem bjó í ungmennahreyfingunni í byrjun tuttugustu aldar.

Á þessum tíma var mikill áhugi á hvers kyns íþróttaiðkun innan hreyfingarinnar, þ.á m. sundíþróttinni, og þar sem þá voru almennt ekki til laugar fór sundkennsla almennt fram í köldum ám og lækjum víðs vegar um land og sundmót sömuleiðis.

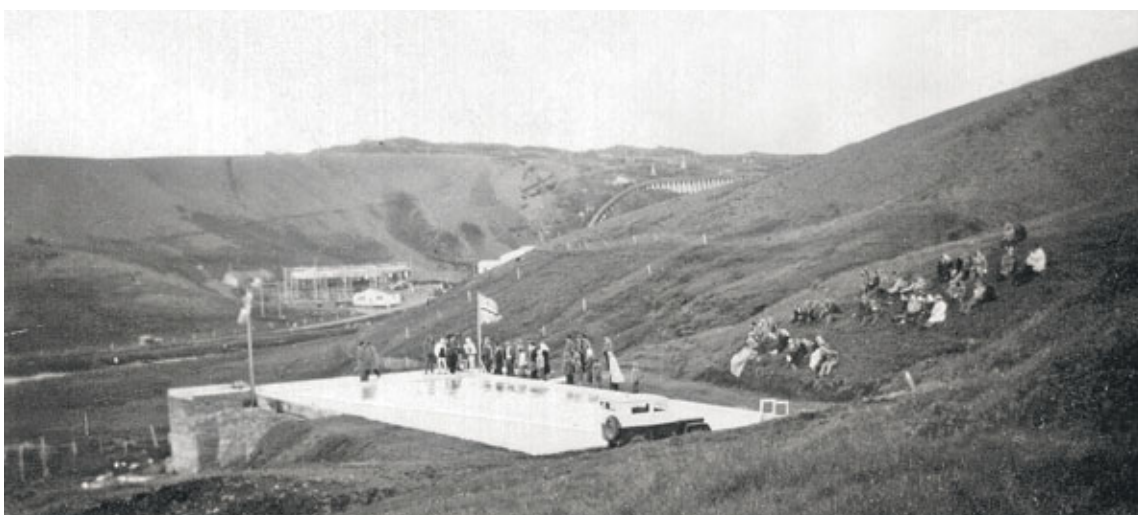
Þegar Umf. Íslendingur var stofnað árið 1911 mun það hafa verið eitt fyrsta verkið að láta hlaða stíflu úr torfi í síki nálægt Andakílsá, var vatnið þar ylvolt þar sem það blandaðist heitu vatni úr uppsprettu í brekkunni fyrir ofan.

Þarna í síkinu fór sundkennsla fram um árabíl en menn voru stórhuga og höfðu hug á að byggja alvöru laug til að efla sundíþróttina. Samningar tókust við landeigendur í Efri-Hreppi, Guðrúnu J. Guðmundsdóttur og Þorstein Jónsson, þann 13. mars árið 1928 var svo undirritaður samningur þess efnis að Umf. Íslendingur skyldi eignast landspildu sem var 370 metrar að ummáli og leyfi til að nota í laugina heitt vatn úr uppsprettu í landi Efri-Hrepps.

Tjaldbúðir við Andakílsá.

Mynd / Guðrún J. Guðmundsdóttir.

Sundmót í Hreppslaug, líklega rétt fyrir 1950.

Mynd / Guðrún J. Guðmundsdóttir.

Hreppslaug byggð – ekki auðleyst verkefni

Var nú hafist handa við byggingu

laugarinnar og frá sjónarhóli nútímamannsins hefur þar verið unnið ótrúlegt þrekvirki.

Allt efni til byggingarinnar var

flutt á staðinn á hestvögnum, en fyrst hafði timbur og annað efni verið flutt sjóleiðina úr Borgarnesi að Skiplæk við Skeljabrekku. Mun

sú sjóferð hafa verið ævintýri hið mesta.

Var efnið flutt á pramma aftan í hriplekum vélbáti sem var ekki í betra standi en svo að einn maður var hafður í því að halda með handafli lausri skrúfu í vélinni alla leiðina.

Sjógangur var mikill og var sá sem var á prammanum svo hræddur um að báturinn sykki að hann stóð tilbúinn alla leiðina með beittan hníf til að geta skorið prammann lausan ef illa færi. En heilu og höldnu komst farmurinn á leiðarenda, var þá eftir að flytja hann, svo og alla mól, langa leið á hestvögnum. Loks var öll steypa handhrærð á trépalli og hellt í mótin. Var öll þessi vinna að langmestu leyti unnin í sjálfböðavinnu og komu þar margir að.

Laugarhús til margra hluta nýtsamlegt

Búningsklefar voru byggðir við norðurenda laugarinnar, voru það þrír klefar með bárujárnsþaki. Var fyrirkomulagið á tímabili þannig að einn klefi var fyrir konur, einn fyrir karla og einn fyrir hesta, því allir komu jú ríðandi eða gangandi á þeim tíma.

Sundkennsla hófst í Hreppslaug þegar árið 1930 og hafa sundnámskeið verið haldin þar allar götur síðan. Um árabíl tíðkaðist það að börn og unglingar úr Borgarnesi sæktu sundkennslu í laugina, lágu nemendur þá við í tjöldum í eina eða tvær vikur á bökkum Andakílsár. Var þá sett upp mötuneyti í einum klefanum til að elda fyrir þá en þegar náttúran kallaði var hlaupið á lítinn kamar sem komið var fyrir yfir læknum sem rann úr lauginni.

Um tíma var starfrækt eins konar

spunaverksmiðja í einum klefanum en Skorradalshreppur fékk að setja þar upp spunavél sem spunnið gat á 25 spólum, komu þá bændur með lopa úr sinni eigin ull og spunnu úr henni band. Lét hreppurinn þá steypa gólf og þak í þann klefa og setja upp ofn með heitu vatni, þótti það fáheyrdur lúxus. Síðar fengu konur þau forréttindi að nota þennan klefa sem var sá eini sem einhver ylur var í, það var svo löngu síðar að heitt vatn var leitt í sturtu í einn klefann.

Þessir gömlu klefar gegndu þannig ýmsum hlutverkum í gegnum tíðina, sem búningaklefar, hesthús, mötuneyti og spunaverksmiðja. Það var ekki fyrr en eftir miðja síðustu öld að hafist var handa við byggingu núverandi laugarhúss sem hlaut nafnið Laugabúð, var það fullklárað 1969. Hélt ungmennafélagið fundi sína þar, þarna var lengi vel bókasafn sveitarinnar og einnig var húsið leigt út til barnakennslu og ýmissar félagsstarfsemi.

Margt brallað í gegnum tíðina og ýmislegt gengið á

Ýmsar sögur eru til frá fyrstu árum laugarinnar. Á þeim tíma var melurinn ofan laugar ógróinn og henti það oft að aurskriður féllu úr melnum og gilinu og runnu út í laugina.

Eitt sinn féll svo mikil skriða í grynri enda laugarinnar að hann náði upp á bakka, gerðu þá skólupiltar á Hvanneyri sér það að leik að ríða þar niður í vatnið og sundríða síðan um laugina.

Á fyrstu árum laugarinnar var þar enginn heitur pottur, var þá búin til stífla í gilinu ofan laugarinnar. Var pollurinn sem þar myndaðist einn helsti samkomustaður fyrstu kynslóðar sundlaugargesta að kvöldi til. Heimildir herma að fyrir dansleiki í sveitinni hafi ungir menn legið sérlega lengi í heita vatninu uppi í gili, það hafði nefnilega heyrst að sæðisfrumur þyldu illa mikinn hita og til að minnka líkur á óheppilegum afleiðingum skemmtunarinnar var talið æskilegt að drepa þær sem flestar! Síðar var steypdur lítill pottur, 1,5 fm að stærð, sem hægt var að standa í, rann vatn í hann úr gilinu og þaðan í laugina. Ein ástæða þess að potturinn var byggður var að aurskriður úr gilinu runnu gjarnan beint út í laugina, en nú tók

potturinn að hluta við aurnum. Tók nú þessi pottur við sem kvöldsamkomustaður næstu kynslóða, þótti með ólíkindum hve margir gátu troðist í þennan litla pott, eitt sinn töldust í honum þrettán fullorðnir. Var það fastur liður að allir unglingar sveitarinnar fjölmenntu í Hreppslaug að loknum vinnudegi á sumrin, var þá oft liðið að miðnætti en á þeim tíma var laugin ógirt og öllum opin allan sólarhringinn árið um kring. Á síðari árum létu heilbrigðisyfirvöld loka þessum gamla potti en í dag eru þrír heitir pottar við Hreppslaug.

Hreppslaug friðlýst

Árið 2014 var Hreppslaug friðlýst „á grundvelli staðbundins menningarsögulegs gildis og fágætis“. Að mati Minjastofnunar Íslands hefur Hreppslaug gildi frá sjónarhóli byggingarlistar sem óvenjulegt steinsteypumannvirki, hannað af Sigurði Björnssyni, yfirmið Hvítárbrúar. Einnig hafi hún mikið menningarsögulegt gildi sem vitnisburður um félags- og íþróttastarf ungmennafélaganna og sem mikilvægur staður í menningar- og félagslífi héraðsins. Hreppslaug er eitt af elstu dæmum um upprunalegt steinsteyp mannvirki sem tengist hagnýtingu heits vatns í þágu sund- og baðmenningar.

Hreppslaug í dag

Nú sem fyrr á árum er rekstur Hreppslaugar í höndum Umf. Íslendinga sem er lítið félag með rúmlega 200 félaga. Þar sem laugin og búningaklefarir eru barn síns tíma krefjast mannvirkin mikils viðhalds og viðgerða. Þannig hefur þrotlaus sjálfböðavinna félaga í Íslendingi verið grundvöllur þess að halda lauginni opinni fyrir sundlaugargesti yfir sumarið. Þá er laugin einnig notuð fyrir sundkennslu hjá grunnskólanemum við grunnskóladeild GBF á Hvanneyri, vor og haust og fyrir sundnámskeið fyrir félaga í Umf. Íslendingi.

Undanfarnar vikur hafa staðið yfir umfangsmiklar framkvæmdir við að helluleggja, múra og mála laugina þannig að vænta má að laugin og umhverfi hennar verði upp á sitt besta í sumar.

Hreppslaug er opin frá 18–22 þriðjudaga til föstudaga og 13–22 laugardaga og sunnudaga en lokað

Framkvæmdir í Hreppslaug vorið 2016.

Mynd / Oddný Kristín Guðmundsdóttir

Duglegir félagsmenn Ungmennafélagsins Íslendinga.

Mynd / Borgar Páll Bragason

er á mánudögum. Kvöldopnunin hefur aflað lauginni vinsælda og hafa margir haft gaman af líflegum umræðum í heitu pottunum á sumarkvöldum. Önnur sérstaða

laugarinnar er hið sírennandi heita vatn úr uppsprettunum ofan laugarinnar svo og hið náttúrulega umhverfi með birkivaxinni grasbrekku nánast að laugarbarmi.

Stefnt er að því að laugin verði klár fyrir sumaropnun 10. júní.

Guðrún J. Guðmundsdóttir og Borgar Páll Bragason.

BLANDARI GARANT 802-SS & VINNUGEYMSLA

HAGKVÆM ALHLIÐALAUSN

Blandar steypu, múr, steinlím, áburð, fóður, mold, garðúrgang o.s.frv.

Með Euro Tengí

RAG - import export · Helluhraun 4 220-Hafnarfjörður
Tel + 354 565-2727 · Mobile + 354 892 7502 · Email: rafn@rag.is

www.fliegl.com

IÐNAÐARHURÐIR
BÍLSKÚRSHURÐIR

- Íslensk framleiðsla, smíði og samsetning.
- Allar hurðir smíðaðar samkvæmt máli.
- Áratuga reynsla starfsmanna í hurðum.
- Hágæða hráefni.
- Þolir íslenskt veðurfar.
- Sér meðhöndlaðar brautir gegn ryði og álagi.
- Stuttur afgreiðslutími.

IS HURÐIR

IŠ Hurðir | Sími 564 0013 | www.ishurdir.is | ishurdir@ishurdir.is

Gamli traktorinn

Allis-Charmers á gúmmí-túttum með blöðrum

Framleiðsla á Allis-Charmers dráttarvélum hófst 1913. Til að byrja með var framleiðslan lítil en á fjórða áratug síðustu aldar voru vélarnar í hópi tíu mest seldu traktora í Bandaríkjunum og stóðu öðrum dráttarvélum fyllilega jafnfætis.

Traktorarnir frá Allis-Charmers þóttu frá upphafi vand- aðir og framleiðandinn var fljótur að tileinka sér nýjungar í tækni og uppfæra vélarnar í samræmi við þær. Vélarnar uxu smám saman í álit og vinsældir þeirra jukust hægt og bítandi.

samstarf við Firestone og setti á markað eina af fyrstu dráttarvélum á gúmmíhjóllum með uppblás- inni slöngu. Nýjungin sló í gegn og á fimm árum voru slík dekk komin undir nánast allar dráttar- vélar á markaði.

Ári síðar setti fyrirtæki á mark- að traktor sem kallaðist Model WC. Dráttarvélin var létt, lipur og ódýr og sló öll sölumet hjá fyr- irtækinu. Um 150 þúsund Model WC voru framleiddir áður en framleiðslu þeirrar var hætt 1948.

Ellefu mánaða verkfall

Fljótlega eftir að seinni styrj- öldinni lauk hófst löng og ströng launadeila yfirstjórnar Allis-Chalmers og annarra starfsmanna fyrirtækisins. Framleiðslan lamaðist og samkeppnisaðilar fyrirtækis- ins nýttu tímann vel og náðu að söðla undir sig stórum hluta markaðarins.

Árið 1957 komu á markað traktorar frá Allis-Chalmers sem gengu undir heitinu D-serían. Velgengni þessara véla var talsverð á sjötta áratugnum enda þóttu þær svara kalli tímans um kraftmeiri og tæknivæddari dráttarvélar vel.

Verðsamráð

Árið 1960 voru þrettán stór fyr- irtæki í Bandaríkjunum sökuð um verðsamráð og markaðs- misnotkun. Þar á meðal voru Westinghouse, General Electric og Allis-Chalmers. Allis-Chalmers viðurkenndi sinn hlut í samráðinu.

Snemma á áttunda áratugnum eignaðist Fiat 65% í Allis-Chalmers og breytti nafninu í Fiat-Allis og lokaði verksmiðju þess í Pittsburg með skelfilegum afleiðingum fyrir efnahag borgar- innar. Fyrirtækið átti í gríðarleg- um fjárhagserfiðleikum á níunda áratugnum og í dag er það hluti af AGCO-samsteypunni sem meðal annars er móðurfyrirtæki Fendt, Massey Ferguson og Valtra.

Allis-Chalmers á Íslandi

Lýðveldisárið 1944 flutti Samband íslenskra sveitarfélaga inn þrettán dráttarvélar af gerðinni Allis-Chalmers og með þeim hófst það sem hefur verið kallaður tími heimilisdráttarvéla á Íslandi. Vélarnar voru léttar, á gúmmíhjóllum og notagildi þeirra fjölþætt. Ein þessara véla er varðveitt á Búvélasafninu á Hvanneyri. /VH

Fall og upprisa

Upphaf fyrirtækisins, sem síðar fékk heitið Allis-Charmers, má rekja til ársins 1860 þegar Edward P. Allis yfirtók gjaldþrota fyrir- tæki sem framleiddi búnað til að mala hveiti í Wisconsin-ríki í Bandaríkjunum. Allis beið ekki boðanna og breytti framleiðsl- unni þannig að auk mölunarvéla framleiddi fyrirtækið gufuvélar og búnað fyrir sögunarmyllur. Fyrirtækið varð aftur gjaldþrota í kreppunni 1873 en herra Allis reis aftur eins og fuglinn Föni og stofnaði annað vélafram- leiðslufyrirtæki ári seinna. Hann lést 1889. Synir hans tóku við rekstrinum og undir þeirra stjórn óx velgengni þess undir heitinu Allis-Chalmers Company. Nafnið Chalmers var bætt við eftir sam- runa við annan vélaframleiðanda sem hét Fraser og Chalmers.

Reksturinn blómstrar

Fyrstu dráttarvélnar frá Allis-Chalmers voru hannaðar og komu á markað á árunum 1914 og 1919 og kölluðust Model 6-12, 10-18, 15-30 og Model U.

Meðal starfsmanna þess á árunum 1919 til 1922 var hönnuð- urinn og fútúristinn Nikola Tesla.

Uppgangur fyrirtækisins var talsverður á þriðja, fjórða og fimmta áratug síðustu aldar og það annaðhvort keypti eða yfir- tók fjölda annarra minni og stærri fyrirtækja. Fyrirtækið hélt áfram að dafna og eftirspurn jókst. Framleiðsla þess óx og ekki síst á árum seinni heimsstyrjaldarinnar þegar fyrirtækið framleiddi meðal annars bátavélar og jarðýtur.

Gúmmítúttur með blöðrum

Árið 1932 hóf Allis-Chalmers

Byggðasafn Skagfirðinga:

Tekur við staðarvörslu á Víðimýri

Þjóðminjasafn Íslands hefur samið við Byggðasafn Skagfirðinga um að það taki við staðarvörslu á Víðimýri.

Víðimýrarkirkja er menningar- söguleg bygging og er í húsasafni Þjóðminjasafnsins. Hún er jafn- framt sóknarkirkja. Kirkjan er ein

af mestu djásnum Skagafjarðar frá gamalli tíð. Í staðarvörslunni felast gæsla og gestamóttaka, umhirða og rekstur kirkju og annarra húsa á staðnum, m.a. þjónustuhúsa við bílaplan.

Byggðasafnið hefur leyst staðarverði á Víðimýri af við

gæslu og gestamóttöku á undan- förnum árum og það lag mun haldast en frá og með 1. júní 2016 er staðarvörður á Víðimýri, Einar Örn Einarsson, starfsmaður Byggðasafnsins. Víðimýrarkirkja er opin frá kl. 9–18 alla daga yfir sumarið. /MPB

Íslensku safnaverðlaunin:

Byggðasafn Skagfirðinga hefur verið tilnefnt

Byggðasafn Skagfirðinga hlaut á dögnum tilnefningu til íslensku safnaverðlaunanna en þau verða afhent með viðhöfn á Bessastöðum í næsta mánuði.

Fram kemur í umsögn um safnið að starfsemi þess sé fjölþætt og metnaðarfull, fagmannlega sé að verki staðið og hver þáttur faglegs safnastarfs unninn í samræmi við staðfesta stefnu og starfsáætlanir.

Í safninu er ríkulegur safnkostur sem safnast hefur allt frá stofnun þess árið 1952 og um þessar mund- ir beita starfsmenn aðferðum við söfnun, skráningu, rannsóknir og miðlun sem mæta kröfum samtím- ans um safnastörf. Byggðasafnið leggur áherslu á að rækta samstarf við stofnanir og fyrirtæki heima og heiman. Sú samvinna og samþætting

skipar safninu í flokk með fremstu safna á Íslandi í dag.

Öflugar rannsóknir

Öflugar og sérhæfðar rannsóknir safnsins varpa ljósi á mannauð sem það býr yfir og sýna fram á hvers byggðasöfn eru megnug þegar þau hafa náð viðurkenndum sessi.

Í safninu fara fram rannsóknir á safnkostinum auk viðtækra fornleifa- rannsókna í héraðinu, oft í alþjóð- legu samstarfi. Skráning, kennsla og rannsóknir á starfssviði safnsins hafa enn frekar víkkað út starfssvið safnsins og birtast m.a. í gegnum Fornverkaskólann og byggingar- sögurannsóknir.

Gefnar eru út rannsóknaskýrslur og sýningaskrár sem eru jafnframt

aðgengilegar í gagnabanka á vefsíðu safnsins.

Starfsemin nær út fyrir eiginlega staðsetningu

Starfsemi safnsins nær langt út fyrir eiginlega staðsetningu þess. Sýningar þess eru víðar um héraðið en í höf- uðstöðvunum að Glaumbæ, s.s. sýn- ingin í Minjahúsinu á Sauðárkróki og aðalsýning í Vesturfarasetrinu á Hofsi, sem einnig er dæmi um sam- starfsverkefni undir faglegri hand- leiðslu byggðasafnsins. Samstarf við skóla, uppeldisstofnanir og fyrirtæki í ferðaþjónustu, sem og samstarf í miðlun og sýningagerð, sýnir hvernig safn getur aukið fagmennsku í sýn- ingagerð, ferðaþjónustu og miðlun menningararfs. /MPB

Lummubaksturssnillingar í Oddeyrarskóla

Starfsfólk Oddeyrarskóla eru miklir aðdáendur Bændablaðsins. Á kaffistofunni er blaðið oft upp- spretta fjórlegrar umræðu um landsins gagn og nauðsynjar.

Starfsfólkið reynir gjarnan að gera eitthvað skemmtilegt með nemendum skólans. Þannig var t.d. á fullveldisdaginn 1. desember 2015 ákveðið að skella í lummur og bakaðir af þeim háir staflar sem nemendur gæddu sér síðan á með dass af sykri. Að sjálfsögðu var greint frá þeim viðburði á síðum Bændablaðsins á sínum tíma. Gallinn var bara sá að myndir fylgdu ekki fréttinni eins og vera bar. Ástæðan var að nafn aðal lummubakarans hafði ekki skilað sér til blaðsins og var myndin því sett til hliðar á síðustu stundu.

Eðlilega voru starfsmenn Oddeyrarskóla þá ekki par sáttir við sitt uppáhaldsblað og gerðu athugasemd við þetta vítavörða myndleysi. Alla tíð síðan hafa samstarfsmenn þessa slynga lummubakara lagt hart að ritstjóra Bændablaðsins að gera bragarbót á myndleysinu.

Þar sem nú er loks búið að fá upplýst hver þessi röska manneskja er (sjá mynd hér til hliðar), þá þótti ekki verjandi lengur að bíða með myndbirtingu. Kannski ekki heldur seinna vænna þar sem starfsmenn eru að fara í sumarfrí og senn að koma 17. júní.

Bændablaðið óskar Hrönn og öðrum velunnurum sínum í Oddeyrarskóla gleðilegs sumars. /HKr.

Hrönn Ásbjörnsdóttir, lummubaksturssnillingur með meiru, í Oddeyrarskóla.

Starfsmenn Oddeyrarskóla á fullu við lummubakstur.

Úrval hjólbarda á betra verði

Fólksbíla-, traktora-, vinnuvéla-, vagna-, jeppa-, og vörubíladekk í úrvali.

Milwaukee
Handverkfæri

20%

afsláttur af öllum dekkjum
til 30. júní 2016

Beinn innflutningur til Akureyrar
Ármann sími 896 8462 og Tryggvi 896 4124

MOTUL
Smurpjónusta

DEKKJASALA AKUREYRAR (Jason ehf.)

Hjólbardaþjónusta - Smurpjónusta -
Þrif á bílum - vönduð handverkfæri og fl.
Njarðarnesi 1 sími 460 4350

Vegna aukinnar eftirspurnar óskum við eftir bújörðum á söluskrá

Vinsamlega hafið samband við Björgvin Guðjónsson, búfræðing og löggiltan fasteignasala í síma **510-3500** og **615-1020** eða á netfangið **bjorgvin@eignatorg.is**

Eignatorg
Skiopholt 50b, 105 Reykjavík

Bústjóri í 100% starf

Reykjabúið í Mosfellsbæ óskar eftir að ráða bústjóra í fullt starf. Menntun á sviði landbúnaðar eða reynsla er nauðsynleg. Starfið er mjög fjölbreytt og áhugavert fyrir þá sem vilja starfa við landbúnað.

Áhugasamir vinsamlegast hafið samband við Jón Magnús Jónsson í síma 892-1145 eða sendið umsókn á netfangið **reykjabuid@kalkunn.is**

Reykjabúið í Mosfellsbæ er eitt elsta starfandi alifuglabú landsins. Þar eru ræktaðir bæði kjúkíngar og kalkúnar. Þetta er fjölskyldubú sem rekið er í fallegu og gróðursælu umhverfi við rætur Reykjavíks og austur í Ölfusi. Á Reykjum er einnig heimasala þar sem kalkúnaafurðir eru seldar beint til neytenda. Heimasíða Reykjabúsins er **kalkunn.is**.

SUMARTILBOÐ

Á GESTAHÚSUM OG GARÐHÚSUM

www.volundarhus.is

70 mm bjálki / Tvöföld notun

VERÐTILBOÐ - GESTAHÚS 25 m²
með 9 m² yfirbyggðri verönd
kr. 1.699.900,- án fylgihluta.
kr. 1.999.900,- með fylgihlutum og byggingarvefndar teikni.

50% afsláttur af flutningi á **GARÐHÚSUM** og **GESTAHÚSUM** á allar þjónustustöðvar Flytjanda.

GESTAHÚS og GARÐHÚS sérhönnuð fyrir íslenskar aðstæður

Sjá fleiri **GESTAHÚS** og **GARÐHÚS** á tilboði á heimasíðunni **volundarhus.is**

Grunnmynd og nánari upplýsingar á heimasíðu **volundarhus.is**

uólundarhus.is
Vel valið fyrir húsið þitt
volundarhus.is - Sími 864-2400

Staðgreiðsla
VISA

34 mm bjálki / Einföld notun

TILBOÐ - GARÐHÚS 4,4 m²
kr. 169.900,- án fylgihluta
kr. 199.900,- m/fylgihlutum

34 mm bjálki / Tvöföld notun

TILBOÐ - GARÐHÚS 9,9 m² - án gólfs
kr. 269.900,- án fylgihluta
kr. 309.900,- m/fylgihlutum

28 mm bjálki / Einföld notun

TILBOÐ - GARÐHÚS 9,7 m²
kr. 269.900,- án fylgihluta
kr. 299.900,- m/fylgihlutum

Vogue

fyrir heimilið

bíður uppá alhliðalausn fyrir hótélherbergið eða gistiheimilið.

Vogue
FYRIR HEIMILIÐ

Síðumúla 30 - Reykjavík | Sími 533 3500
Hofsbót 4 - Akureyri | Sími 462 3504

Deerhunter

ÚTIVISTAFATNAÐUR FRÍ HEIMSENDING

Deerhunter Muflon jakki
Léttur fódraður jakki
Brjóstvasi 2 fram vasar + 1 innri vasi
Teygjanlegt efni á hliðum

Kr. 15,900

Deerhunter Verdun jakki
er þægilegur og ofur léttur.
hrindir frá sér vatni
Má þvo í þvottavél.

Kr. 18,900

Vesturröst
Sérverslun veiðimanna - Laugaveg 178 - sími: 551 6770 - www.vesturrost.is

Flutningur á líflömbum

Frestur til þess að sækja um leyfi til þess að flytja líflömb milli landssvæða samkvæmt reglugerð nr. 550/2008 rennur út 1. júlí.

Sótt er um leyfi til líflambaflutnings rafrænt á heimasíðu Matvælastofnunar **www.mast.is**

Vakin er athygli á því að á riðusvæðum þar sem riða hefur greinst undanfarin 20 ár er bannað að flytja lifandi fé á milli hjarða.

Í samráði við Landssamtök sauðfjárbænda mun Matvælastofnun ekki leyfa flutning inn á líflambasölusvæði í þeim tilgangi að vernda þessi verðmætu hólfrá smitsjúkdómum.

Helstu nytjadýr heimsins

Allt frá því að fyrstu asnarnir voru tamdir hafa þeir verið nýttir til reiða og sem burðar- og dráttardýr.

Asnar á fjórum fótum

Vilmundur Hansen
vilmundur@bondi.is

Asnar eru skyldir hestum en langt er frá að þeir njóti sömu virðingar þrátt fyrir að vera harðgerð og öflug dráttar- og burðardýr. Sagt er að Kleópatra drottning hafi baðað sig í ösnumjól og Jesús reið á asna inn í Jerúsalem á páska-sunnudag.

Áætlað er að í heiminum séu rúmlega 50 milljón ferfættir asnar og er flesta þeirra að finna í efnaminni löndum þar sem þeir eru aðallega notaðir sem dráttar- og burðardýr. Nákvæmar upplýsingar um fjölda asna í heiminum eru á reiki þar sem tölur um fjölda búfjár eru yfirleitt takmarkaðar í þeim löndum þar sem þeir eru flestir. Talið er vist að ösnum hafi fjölgað talsvert undanfarna áratugi og að þeim muni halda áfram að fjölga í framtíðinni.

Fjöldi asna í Kína er áætlaður um 15 milljónir og þar á eftir er fjöldinn talinn mestur í Pakistan, Eþíópíu og Mexíkó. Enga ferfætta asna er að finna á Íslandi og ekki er vitað til að reynt hafi verið að flytja þá inn.

Asnar í ættkvíslinni Equus

Allir núlifandi asnar eru afkomendur villtra asna í Afríku, *Equus africanus*, sem flokkaðir eru í tvær undirtegundir. Sómálíska villiasna, *E. africanus somaliensis*, og *E. africanus africanus*, sem er forfaðir asna eins og við þekkjum þá í dag.

Vitað er um tvær tegundir innan ættkvíslarinnar sem eru útdauðar, asnar sem lifðu villtir í Evrópu, *E. hydruntinus*, fyrir rúmum tíu þúsund árum og tegund sem lifði í Norður-Afríku *E. africanus atlanticus*, og dó út á tímum Rómaveldis.

Fjöldi undirtegunda

Latneskt heiti nútíma asna er *Equus africanus asinus*. Fornafnið vísar til ættkvíslarinnar og skyldleika þeirra við hesta. Millinafnið til upprunans í Afríku en asinus er tegundarheitið. FAO, Matvæla- og landbúnaðarstofnun

Innreið Jesú í Jerúsalem. Mósáikverk í Palermo á Ítalíu frá því um 1150.

Sameinuðu þjóðanna, flokkar tegundina í um 200 undirtegundir. Tæplega 50 þessara undirtegunda er að finna í Evrópu og aðra 50 í Mið-Austurlöndum, 35 í Asíu og Kyrrahafslöndunum, um 25 í latnesku Ameríku, aðrar 26 í Afríku og 5 í Norður-Ameríku.

Dæmi um undirtegundir eru absintúasnar í Eþíópíu, tröllaasnar í Norður-Ameríku, sem eins og nafnið gefur til kynna, eru óvenju stórir og kallast Mammút Jack, anatolíusnar í Tyrklandi, próvens-, pýrenea- og bourbonasnar í Frakklandi, anes í Tógó, villtir asinaraasnar á Ítalíu, katalínúasnar á Spáni og kiang í Tibet, Kasmír og Nepal.

Villtir asnar eru víða í heiminum í útrýmingarhættu

Auk náttúrulegra undirtegunda hafa

Tröllaasnar eru ræktunarkyn í Norður-Ameríku sem kallast Mammút Jack.

menn haft gaman af því að æxla ösnum við nánustu ættingja sína í dýraríkinu. Múlasni er afkvæmi hests og ösnu

sem líkist yfirleitt móðurinni að stærð en höfuðið, fætturnir og taglið föður. Blendingur asnafoða og merar kallast

Capricho númer 42 eftir spænska málara Goya.

múldýr og eru stór eins og hestar, fætturnir grannir, eyrun löng og taglið stutt og þykja góð reiðdýr. Frumleg útgáfa þessarar æxlunar er afkvæmi asna og sebradýra sem kallast líklega sebraasni eða KR-ingur.

Blendingar af þessu tagi eru ófrjór og geta því ekki eignast afkvæmi.

Uppruni asna

Rannsóknir í erfðafræði benda til að fyrstu asnarnir eða frumasninn sé upprunninn í norðaustanverðri Afríku og er nánustu ættingja þeirra að finna í Afríku í dag.

Asnar hafa einungis verið nýttir í 5.000 ár sem er stutt miðað við önnur húsdýr. Talið er að fyrstu asnarnir hafi verið tamdir í Egyptalandi og Mesapótamíu 3.000 árum fyrir upphaf okkar tímatals sem burðar- og dráttardýr. Asnar eru sterk, þolin og léttfætt dýr sem tóku við af nautgripum sem burðardýr og jók asninn mjög á getu fólks til að flytja á milli svæða og er það talin ein aðalástæðan fyrir hraðri útbreiðslu hans.

Í eignaskráum auðugra fjölskyldna í Egyptalandi á þriðju öld fyrir Krist kemur fram að sumar fjölskyldurnar áttu yfir hundrað asna sem var beitt

fyrir plóg á ökrum eða notuð sem burðardýr. Ösurnar voru mjólkaðar og kjótið borðað. Við uppgróft á graf-hýsi fyrsta faraósins í Egyptalandi fundust tíu beinagrindur af ösnum sem fylgja áttu honum til handan heima.

Sagt er að Kleópatra drottning í Egyptalandi, eiginkona Nerós keisara og systir Napóleons keisara, hafi baðað sig í ösnumjólki til að mýkja húðina og halda sér unglegrí.

Asnar voru þekktir sem húsdýr í suðvestanverðri Asíu 2.500 árum fyrir Krist. Frá svipuðum tíma eru frásagnir um stórvaxna hvíta asna í borginni Damaskus sem ætlaðir voru til reiða og í Sýrlandi voru ræktaðir gangþýðir asnar sem sérstaklega voru ætlaðir sem reiðskjótar fyrir konur.

Talið er að asnar berist til Evrópu á annarri öld fyrir Krist eða um svip- að leyti og víniðurinn og ræktun á honum hefst þar. Sýrlenski vínguðurinn Díonosíus er oft sýndur í allri sinni dýrð ríðandi á asna í grískri myndlist. Seinni tíma myndir af hinum róm- verska Bakkusi sýna hann iðulega sitja á sams konar skepnu. Grikkir og Rómverjar voru fljótir að taka asnann í sína þjónustu og Rómverjar fluttu þá með sér vítt og breitt um rómverska heimsveldið og þar á meðal um Mið- Evrópu.

Fyrstu asnarnir í Suður-Ameríku voru samferða Kóлумbusi vestur um haf í öðrum leiðangri hans til nýja heimsins og stigu á land þar 1495. Líklegt er talið að tveir asnar hafi borist til Mexíkó með biskupnum og trúboðanum Zumárranga árið 1528 og fyrstu heimildir um asna í sunnan- verðri Norður-Ameríku eru frá 1598.

Asnar voru fluttir til Ástralíu 1793. Þeir sluppu fljótlega út í nátt- úruna þar sem þeir hafa fjölgað sér mikið.

Útlit og ævilengd

Verulegur munur er á mismunandi undirtegundum asna í útliti og að stærð. Flestir asnar eru gráir eða jarpir að lit en litaafbrigði geta verið margs konar en kviðurinn og gran- irnar eru yfirleitt ljósar. Hæð upp á herðakamb fullorðinna asna getur verið frá 80 upp í 160 sentímetrar og þyng þeirra 80 til 480 kíló. Hálsinn er stuttur.

Asnar eru hófdýr og grasbítar með öflugt meltingarkerfi og geta lagt sér til munns gróður sem aðrir grasbítar líta ekki við. Hófar asna eru teygjanlegri og eyðast hægar en hófar hesta. Asnar geta verið sprett- harðir og í Asíu eru til asnar sem ná 70 kílómetra hraða á klukkustund á spretti og geta hlaupið samfleytt í um það bil tvær klukkustundir á 25 kílómetra hraða.

Ævilengd asna er nátengd með- ferðinni á þeim. Asnar sem púla mikið ná sjaldnast nema 15 ára aldri en vitað er um asna í góðu yfirlæti sem hafa lifað í tæp fimmtíu ár.

Asnar eru harðgerðar og sterkar skepnur sem eru vel aðlagaðir að lífi í þurru og heitu loftslagi við jaðra eyðimarka. Karlkýrin helga sér svæði og getur yfirráðasvæði sterks karl- dýrs verið tugir hektarar að flatar- máli. Samskipti þeirra á milli fer fram með hneggri eða hríni sem getur borist marga kílómetra yfir eyðimerkur, gresjur og gróðursnautland. Eyru asna eru stór og nýfast því vel við slíkar aðstæður auk þess sem blóð- flæði í gegnum þau kælir dýrin.

Ösnum eru félagslyndari en karl- dýrin og saman mynda þær ösnustöð.

Meðganga og burður

Eftir fyljun ganga ösnum að jafnaði með í tólf mánuði en meðgöngutím- inn er breytilegur, ellefu til fjórtán mánuðir milli undirtegunda. Að meðgöngu lokinni kasta þær yfir- leitt einu folaldi. Ösnum kasta tveimur folöldum í aðeins 14% tilfella og eru lífsmöguleikar tvíburafólalda litlar.

Folöldin eru átta til fjórtán kíló við burð og að jafnaði staðin upp og komin á spennu hálf tíma síðar.

Karldýr sem lenda saman vegna

Flestir asnar eru gráir eða jarpir að lit en litaafbrigði geta verið margs konar. Kviður og granirnar eru yfirleitt ljós.

Múlasni er afkvæmi hests og ösnu sem líkist yfirleitt móðurinni að stærð en höfuðið, fæturnir og taglið föður.

ösnu í látum berjast um hana með því að bíta og sparka í hvor annan jafnt með fram- og afturfótunum.

Hegðun og nytjar

Asnar láta ekki eins vel af stjórn eins og hestar og eru orðlagðir fyrir þrjósku og því líklega sjálfstæðari í hugsun en hestar. Atferlisrannsóknir á ösnum benda til að þeir séu greindir, varkárir, leiksamir, almennt vinalegir og fljótir að læra.

Allt frá því að fyrstu asnarnir voru tamdir hafa þeir aðallega verið nýttir til reiða og sem burðar- og dráttar- dýr. Ösnum hafa verið tamdar, eins og hundar, til að halda saman sauðfé og geitum og verja féð fyrir rándýrum. Ösnum hafa einnig verið tamdar til að gæta ungra barna. Asnar hafa verið notaðir í hernaði til að bera sprengjur þar sem fólk hefur safnast saman og sprengja það í loft upp og til að flytja særða hermenn af vígstöðvunum.

Kjöt af ösnum þykir víða lostæti, meðal annars í Frakklandi og í Suður- Ameríku og Kína. Á Ítalíu, þar sem neysla á asnakjöti er mest í Evrópu, er það meðal annars notað í rétti eins og pastasósu, stracotto di asino og í pylsur, salame di asino.

Húðir af ösnum eru nýttar á svip- aðan hátt og hrosshúðir og í eina tíð voru smíðaðar falskar tennur í fólk úr tönnum asna. George Washington, fyrsti forseti Bandaríkjanna, var til dæmis með þannig stell uppi í sér.

Asnar í bókmenntum og myndlist

Asnar koma nokkrum sinnum fyrir í dæmisögum Esóps. Oftar en ekki koma þeir illa út í þeim en með einni undantekningu þegar asni bjargar sér með hyggindum úr klóm úlfs. Í Gullna asnanum, Asinus Aureus, eftir rómverska rithöfundinn Apuleius, er söguhetjunní Lucius breytt í asna í upphafi sögunnar og í Draumi á Jónsmessunótt eftir Shakespeare breytist höfuð einnar persónunnar í asnahöfuð.

Sansho Panza, hinn trygglyndi samferðamaður Don Kíkóte, ríður á asna og asninn Benjamín á Dyrabæ George Orwell er táknmynd tryggðar og þolgaðis.

Asnar eru víða nefndir í Biblíunni og notaðir í líkingamáli hennar. Í annarri Mósebók 22:3 segir að finn- ist hið stolna lifandi í vörslu hans, hvort sem það er naut, asni eða sauð- ur, skal hann bæta með tveimur fyrir eitt og í Jobsbók 11:12 segir að ef heimskur maður verður skynsamur

Afkvæmi asna og sebradýrs kallast sebraasni.

Asni af undirtegundinni kiang sem finnst í Tíbet, Kasmír og Nepal.

er fremur einfaldur en úrræðagóður og trygglyndur asni. Asninn sá er líkur fyrirmynd sinni í náttúrunni að því leyti að hann getur eignast afkvæmi með dýri af annarri tegund en hann sjálfur. Í teiknimyndinni er gengið talsvert lengra en í raun- heimum hvað tegundablöndun varðar því asninn eignast asnalík afkvæmi með vængi með stórum fljúgandi og eldspúandi dreka.

Asnar í goðsögnum og trúarbrögðum

Pálmásunnudagur er trúarleg hátíð kristinna sem fellur á sunnudaginn fyrir páskana og er fyrsti dagur dymbilviks. Pálmásunnudagur er haldinn til minningar um innreið Jesú í Jerúsalem, þegar fólkið breiddi klæði sín á veginn og veifaði pálmagreinum til að fagna komu hans, en þannig var konungum fagnað á þeim tímum.

Í Jóhannesarguðspjalli 12:12-16 segir nánar um þennan atburð að Jesús

Gæðakerrur fyrir öll tækifæri - mikið úrval aukahluta

Garð- og tómstundakerrur

Kerrur með frábæra aksturseiginleika sem auðvelt er að geyma uppá enda. Góð burðargeta og frábært úrval aukahluta til að auka notkunarmöguleika kerrunnar.

Frá 579.000,- m/vsk

Fjöldi botnstífa

Aðeins 12° halli

Söluáðilar

Toyota Kaupþúni
Kaupþúni 6
Garðabæ
Sími: 570-5070

Toyota Akureyri
Baldursnesi 1
603 Akureyri
Sími 460-4300

Toyota Reykjanesbæ
Njarðarbraut 19
260 Reykjanesbær
Sími 420-6600

Toyota Selfossi
Fossnesi 14
800 Selfossi
Sími 480-8000

TOPPBÍLAR
Kletthálsi 2
110 Reykjavík
Sími 587-2000

KRAFTVÉLAR
Dalvegur 6-8
201 Kópavogur
Sími 535-3500

Sterkar iðnaðarkerrur

Sérstaklega öflugar og endingargóðar kerrur. Fáanlegar úr stáli eða áli og með mismunandi pallastærðir.

Allar gerðir eru með:

- Lokuð hólfi undir pallinum
- Verkfærakassa á dráttarbeislinu
- Rúma tvö samhlíða Euro-bretti
- Hægt að nota sem flatvagn

Frá 1.335.000,- m/vsk

Innbyggð geymsluhólf

Innfelldar krækjur

Kröfur um þjóðlendur í Dölum —3. hluti

— Hundadalur, seinustu kröfur og niðurstaða

Hundadalur (s. 89). Svæði sunnan Hundadals ásamt Hundadalsheiði. Í Neðri-Hundadal var bænhús og jörðin var frekar stór, 40 hundruð.

Um Hundadalsheiðina er Hæstaréttardómur nr. 183/1997, þar sem rjúpnaskytta var sýknuð af veiði-þjófnæði. „Auður nam ekki landið“ var baksíðufrétt í Morgunblaðinu 26. sept. 1997. Þar er sama meinlokan og nefnd er hér að framan við Snóksdal, að dalur merki aðeins dalbotninn. Hér segir (s. 90): „...heimildir um landnám greina aðeins frá því að Hundadalur hafi verið numinn í öndverðu, ... en ekki hversu langt suður eða til fjalla landnámið náði. Þannig geta hvorki Landnáma né aðrar rit- aðar heimildir þess að landnám til suðurs hafi náð til Eyðisdals eða Njóladals.“ Síðar segir (s. 93): „Er þá byggt á því að landnám á þessum slóðum hafi a.m.k. ekki náð lengra en að rótum Hundadalsheiðar.“ Er hér bergmál af því er lögmaður ríkisins sagði um þjóðlendukröfu um Skjaldbreið (Hrd. 67/2006)? Fyrir héraðsdómi Suðurlands 13. okt. 2005 var eftirfarandi rökstuðningur um það mál tilgreindur af hálfu lögmanns ríkisins:

„Það liggi ljóst fyrir, að réttarþróun allt að núverandi stöðu mála sé á þá lund, að enginn hafi getað eignast grunnrétt að hálendissvæðum utan landnáma. Við athugun á því hvað felist í hugtökunum „almennigur“ og „afréttur“ séum við Íslendingar í þeirri einstæðu aðstöðu, að hafa skjallegar frásagnir um landnám Íslands, en þær frásagnir hafi verið taldar áreiðanlegar af sagnfræðingum. Samkvæmt þessum heimildum sé greint frá yfir 400 landnáma og sé hvergi getið um þau, nema þar sem um sé að ræða eignarlönd sem síðar hafi verið byggð.“

Þetta er mjög svo sérlegur texti. Enginn sagnfræðingur eða bókmenntafræðingur telur Landnámu „skjallega“ og „áreiðanlega“ heimild. Í tilvitnuðum orðum er enginn varnagli sleginn, og er af þeim að ráða að Landnáma hafi verið lög-gilt „fasteignamatsbók“ og samtímaheimild um landnám. Þessi rökstuðningur lögmanns ríkisins er hreinn skáldskapur og gjör-samlega óforsvaranlegt af hálfu ríkisins að láta hann sjást. Þó er svo að sjá, að um Hundadalsheiðina sé svipaður skilningur við hafður og lögmaður ríkisins hafði í fyrrgreindu máli, sé svæðisins ekki getið í *Landnámu* þá er það ekki undir beinum eignarrétti. – Hvenær var farið að láta *Landnámu* vera grundvallarheimild um eignarrétt á landi? – Hugmyndin um að land hafi aðeins verið numið að „rótum heiða“ er í algjörrri mótsögn við allt sem er vitað um ástand landsins í upphafi byggðar, land viði vaxið, og því best að búa við efri skógarmörkin. Þess vegna var byggt lengra inn til landsins í upphafi.

Lögbókin *Jónsbók* tók gildi 1281 þar stendur (útg. 1904, s. 125): „Eigi er skylt að ganga á merki þar er fjöll þau eru, er vatnföll deilast millum heraða, ok eigi er skylt að ganga úr búfjárgangi á fjöll upp, kveða skal þar á merki.“ Samhljóða texti er í báðum handritum þjóðveldislaganna, *Grágásar*. Ekki er hægt að skilja þetta öðruvísi en **vatnaskil** skulu ráða. Ekki var talið skipta miklu máli hvar merki á fjöllum uppi eru nákvæmlega. Hvergi eru í fornum heimildum finnanleg dæmi um að einhverjir landspartar hafi verið skildir eftir ónumdir og verið einskis manns land. Ofangreind ákvæði *Jónsbókar* eru í fyllsta samræmi við hugmyndir manna um merki jarða á seinni öldum. Þessi lagaákvæði eru ekki nefnd í *Kröfum*, heldur vitnað óljóst í *Landnámu*. Síðast og ekki síst er hugmyndin um að land hafi ekki verið numið til fjalla gagnstæð

Dr. Einar G. Pétursson.

heilbrigðri skynsemi; fénaður leitar til fjalla og því ómögulegt, að land sem fénaður sótti í hafi ekki verið undir beinum eignarrétti og eign viðkomandi jarðar.

Jörfi (s. 98)

Jörfaafréttur var eign hálfkirkjunnar á Jörfa. Svæðið er dæmi um að hálfkirkjur áttu land fjarri heimajörðinni. Upp úr 1520 (*Íslenskt fornbréfasafn*. IX. s. 193) er getið um að kirkjan á Jörfa eigi hálfan Sléttadal og allan Haukadal. Um afréttarlandið sagði í *Jarðabók* Árna og Páls (VI. s. 50) „skiftast fjallatollar milli eigenda eftir *proportion*.“ Hvernig er hægt að innheimta tolla af landi sem enginn á? Rétt er að nefna að í lýsingu Skarðs í Haukadal í sömu *Jarðabók* (s. 54) segir: „Í afrjettinni þar hjá, í þeim parti, sem Jörfa hálfkirkju tilheyrir, er sagt verið skuli hafa í gamaldaga bær, kallaður Þorleifsstader.“ Þetta segir að landið hefur verið numið fullum eignarrétti samkvæmt „kenn-ingum“ óbyggðanefndar.

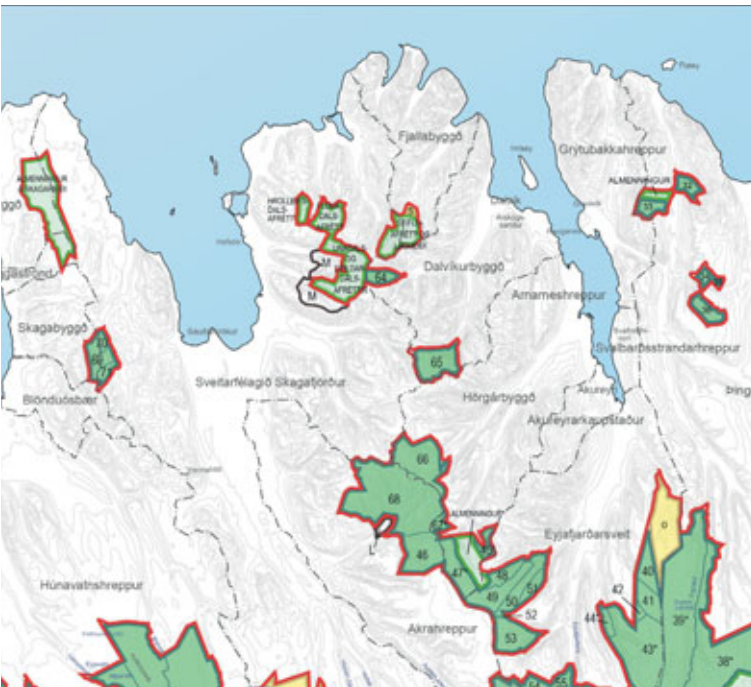
Segja má að mikið af kröfum um kirknaeignir hafi verið að geðþótta, en loks verður hér rætt um þjóðlendukröfur í lönd, sem ekki voru kirknaeignir.

Skarð í Haukadal (s. 102)

Fjalllendi Skarðs. – Fyrst er að geta að í kaflanum um Skarð í Kröfum s. 59 og 104 eru klausur úr jarðamati 1849–50, sem í raun er vitlaust lesið hrafl á lýsingu Skarðs á Skarðsströnd úr sama jarðamati. Rugl þetta er torskilið þar sem í *Kröfum* er getið um kirkju á Skarði, en á Skarði í Haukadal var aldrei kirkja. Viða annars staðar er prófarkalestur og frágangur á Kröfum aldeilis afleitur. – Um Skarð í Haukadal stendur í þessu jarðamati: „Svonefnd Skarðsafrétt tilheyrir jörðunni hálf.“ Hinn helm-ingurinn tilheyrir Stóra-Vatnshorni og Jörfa. *Kröfur* um að þeir hlutar verði gerðir að þjóðlendum byggjast m. a. á því að svæðin séu fráskilin öðru landi þeirra jarða. Um Skarð á slíkt ekki við. – Í *Kröfum* stendur (s. 103): „...er ekki fallist á það af hálfu íslenska ríkisins að allt land jarðarinnar samkvæmt landamerkjabréfi hennar, sé undirorpið beinum eignarrétti. ... merkjalýsing styðjist ekki við eldri heimildir ... Þá er á það bent að bréfið er ekki áritað um samþykki aðliggjandi svæðis til austurs, þ.e. Mela í Strandasýslu.“ Sérkennilegt er að búa land sömu jarðar niður í þjóðlendu og eignarland. Lög um landamerki voru til að fastsetja þau og þess vegna oft ekki að vænta að til séu eldri heimildir. Annars gætu víða leynst heimildir þar sem söfn eru ekki nægilega könnuð, dæmi um það er Fremri-Vífilsdalur hér á eftir. Landamerki milli Skarðs í Haukadals og Mela eru á vatnaskilum og þar var ekki lagaskylda að ganga á merki. Síðar stendur: „...auk þess sem segir af Haukadalsafréttar fjárrétt fyrir

Í Hundadal. Njóladalur vinstra megin og Eyðisdalur hægra megin við Tungufell. Þjóðlendukrafa hefst „þar sem Njóladalsá og Eyðisdalsá koma saman“ og nær allt suður að vatnaskilum við Mýrasýslu. Mynd / Björn Þorsteinsson.

Hér má sjá þjóðlendur á hluta af Norðurlandi samkvæmt korti Óbyggðanefndar.

sunnan Haukadalsá móts við bæinn Skarð, er gefur til kynna að þar hafi ekki verið eignarland.“ Ekki stenst að fjárréttir í landi einhverrar jarðar bendi til að þar sé ekki eignarland og eigi að heita þjóðlenda. Nú er við að bæta að í *Jarðabók* Árna og Páls stendur (VI. s. 53): „Tolla hálfa tekur ábúandi á móti hinum, sem afrjettinn eiga. Ekkert hefur landsdrottinn þar af“. Hvernig er hægt að tala um tolla af landi, sem ekki er undir beinum eignarrétti?

Krafan um að fjalllendi Skarðs í Haukadals verði þjóðlenda, en ekki annað land jarðarinnar, er greinilega enn ein geðþóttaákvörðunin. Ef ætti að skipta landi jarða með slíkum hætti og hér er krafist, yrði með sama rétti að skipta löndum ansi margra jarða.

Fremri-Vífilsdalur (s. 86)

Fjalllendi Fremri-Vífilsdals. Þar á

við það sama og sagði við Jörfa og Skarð, að í *Jarðabók* Árna og Páls (VI. 20) sagði að goldnir hafi verið fjallatollar, þ. e. svæðið var eign Vífilsdals. Sagt er að „merkjalýsing landamerkjabréfsins ... styðst ekki við eldri heimildir“. Um þetta sjá hér að framan um Skarð í Haukadal. Á s. 88 í *Kröfum* stendur: „náði landnám aðeins til Vífilsdals, og að landamerkjabréf eitt og sér, þótt þinglýst sé, teljist ekki nægjanlegt til staðfestingar á beinum eignarrétti.“ Nú er það svo að „eldri heimildir“ eru til um landamerki Vífilsdalanna í samningi frá 1827 og varðveittur er í jarðaskjölum Dalasýslu í Þjóðskjalasafni. Sanngjarnt er að gera kröfu um að þau skjöl hefðu verið skoðuð í undirbúningi kröfugerðar. Um merkingu orðsins dalur er vitnað til þess sem áður sagði um Snóksdal og Hundadal. Gersamlega ótækt er, að þinglýst landamerkjabréf frá 19. öld skuli talið lakari

eignarheimild en *Landnáma*. Léleg heimildaryni er að svona lagað skuli sjást í *Kröfum*. Fyrst gerð er krafa um Vífilsdal er torskilið hvers vegna ekki eru gerðar kröfur um þjóðlendur í fleiri dölum, en þetta segir að kröfur eru eftir geðþótta.

Villingadalur (s. 97)

Landsvæði sunnan og vestan Villingadalsdraga. Þetta er minnsta svæðið, sem krafa er gerð um að verði gert að þjóðlendu. Hér sýnist í hafa verið ónákvæmni í lýsingu landamerkjabréfs. Þar sem svo hagar til eins og þarna eru vatnaskil sögð ráða, en menn eru oft eðlilega ekki vissir um hvar þau nákvæmlega eru.

NIÐURSTAÐA UM FJALLENDI KIRKNA OG KRÖFUR UM ÞJÓÐLENDUR

Nú vaknar spurningin: Hvað ætlar ríkið að gera með þessi svæði og til hvers á að nota þau? Þetta eru lítill svæði og sundur-slitin og þess vegna er eðlilegt að spyrja, svarar þetta kostnaði og á hvaða máta er þetta arðbært?

Hvernig á að kosta fjallskil? Athygli hlýtur að vekja, að á yfirlitskorti yfir þjóðlendur á Íslandi eru þær margir smáblettir og fjallatoppar á Skaga, Tröllaskaga og á fjallgarðinum austan Eyjafjarðar. Þetta hljóta að vera mjög svo arðbærir og mikilvægir blettir, fyrst ríkið leggur í mikinn kostnað við að afla þeirra.

Það vekur athygli að lögð er mikil áhersla á að nauðsynlegt sé að heimildir séu í *Landnámu* um að land hafi verið numið í öndverðu. Hvaðan er sú hugmynd komin? Ný hugmynd er einnig tilbúningurinn „afnotanám“ og í framhaldi af því „afréttareign“. Engum datt í hug að afréttir væru undir annars konar eignarrétti en önnur lönd, fyrr en nýyrðið „afréttareign“ var búið til.

Geðþóttaákvörðun hlýtur að ráða þegar sagt er um Hrafnabjörg, að þar sé „lýsing á svæði sem annars vegar er undirorpið beinum eignarrétti, og hins vegar óbeinum eignarrétti“. Sama er sagt um Snóksdal, Hundadal, Skarð í Haukadal og Fremri-Vífilsdal. Auðvelt væri og að finna fleiri jarðir þar sem svipuð landnýting var. „Utan eignarlanda“ er sagt um land jarðar sem fraskilið er öðru landi hennar. Torskilið er hvers vegna réttur til þess lands er minni en annars lands í eigu sömu jarðar. Hér má bæta við að Björn Lárusson sagði (The old Icelandic land registers. 30), að jörð væri ein framleiðslueining. Jarðir eins og t. d. Staðarfell og Snóksdalur voru ein framleiðslueining, þótt land þeirra væri tvískipt.

Í Kröfum er ljóslega mjög léleg sagnfræði, kemur það m. a. fram af notkun *Landnámu*, hve land var numið hátt; einnig það sem segir t. d. um Flekkudal, Svínadal í eigu Hvols og selland Sauðafells. Eins og áður sagði byrjuðu þjóðlendumálin án rannsóknar og í framtíðinni verður sögulegur grundvöllur þjóðlendumálanna vel rannsakaður. Vart verða þá dómur um vinnubrögðin mildari en hér.

Selstaða var vanalega í heimalandi og því rangt að tala um annars konar eignarrétt á landi þar sem sel var, sbr. það sem sagði um selland Sauðafells og Botn við Svínbjúg. Jörðin Seljaland var byggð úr landi Hrafnabjarga á 17. öld, mætti ekki segja að krefjast ætti að sú jörð yrði gerð að þjóðlendu? Samkvæmt *Jarðabók* Árna og Páls (Birna Lárusdóttir. *Mannvist.* Rv. 2011. s. 240) voru í upphafi 18. aldar selstöður á „rúmlega helmingi bæja í Dalasýslu“. Allmörg dæmi eru á Íslandi um að sel hafi orðið sjálfstæðar jarðir; ætti þá ekki að gera kröfu um, að þær jarðir allar yrðu gerðar að þjóðlendum? Þarf að búa til orðið „sellandseign“, eða eitt-hvað álíka?

Það er mjög skrítið viðhorf í *Kröfum* að ekki skuli vatnaskil ráða

merkjum. Annars held ég engum hafi dottið í hug að tala um að land hafi aðeins verið numið upp í miðjar hlíðar fyrr en Hæstiréttur þurfti að fara að sýkna rjúpnaskyttur eða e.t.v. réttara sagt rjúpnaskyttu. Við slíkar aðstæður hljóta landamerki eins og á Hundadalsheiðinni að verða sett að geðþótta. Margar jarðir þarf að skoða til að úrskurða, sumt af landi þeirra er undir beinum eignarrétti en sumt ekki.

Niðurstaðan er því tvímælalaust sú, að best yrði fyrir ríkið að draga *Kröfur Fjármála- og efnahagsráðherra* ... á svæði 9A Dalasýslu til baka, því að kröfurnar byggjast að verulegu leyti á nýyrðum sem hvorki eiga sér neina lagalega né sögulega stoð í heimildum. Með öðrum orðum staðlausir stafir. Auk þess eru kröfur gerðar að geðþótta, mikil ósamkvæmni og augljós hlutdrægni. Í *Morgunblaðinu* 16. jan. 2016 var greinin: „Lítið hagræði að fjársvelta óbyggðanefnd.“ Þar fylgdi kort af þeim svæðum sem eftir er að taka til meðferðar, einkum Vestfirðir og Austfirðir. Augljóst er að svæðin sem ríkið krefðist að yrðu þar að þjóðlendu hljóta koma að verða enn þá minni en í Dölum. Myndi slíkt borga sig og væri ekki affarasælast að segja stopp?

EFTIRSKRIFT
UM EIGENDUR AFRÉTTA

Í Grágás, lögum þjóðveldisins, í ákvæðum í landabrigðisþáttar um að telja fé í afrétt, er talað um eigendur afrétta sem landeigendur (Grágás Ib. = Grágás. Kbh. 1852. 114. og Grágás II. = Grágás. Kbh. 1879. 486–7.) Sjá einnig Grágás. Lagasafn íslenska þjóðveldisins. Rv. 1992. 335–337 Gunnar F. Guðmundsson rekur ákvæði um eigendur afrétta í bók sinni (Eignarhald á afréttum og almenn-ingum. IV. kafla. Lögafréttir. 39–46.) Þetta er nokkru eldra en nýyrðin afnotanám og afréttareign.

Dr. Einar G. Pétursson

Aukin umferð á Snæfellsvegi

Umferðin um mælipunkt Vegagerðarinnar við Eiðhús á Snæfellsvegi hefur það sem af er árs, eða á fyrstu fimm mánuðum ársins, aukist um 26% miðað við sama tíma í fyrra. Þegar litið er lengra aftur í tímann nemur aukningin um 40%.

Leiða má líkur að því að aukin vetrarferðamennska erlendra ferðamanna skýri þessa miklu aukningu, að Snæfellsnes sé í heppilegri fjarlægð frá höfuðborginni þar sem langflestir erlendir ferðamenn hefja dvöl sína.

Sama á reyndar við um Hringveginn sunnan Vatnajökuls þar sem mikil aukning hefur mælst

í umferðinni í vetur, þar sem umferðin jókst um heil 8% í mars síðastliðnum.

Umferð um Hringveginn hefur aukist umtalsvert og nær greinilega víðar, m.a. um Snæfellsveg við Eiðshús. Þegar meðalumferðin frá árinu 2003–2016 er skoðuð fyrir fimm mánuð hvers árs kemur í ljós í talningu Vegagerðarinnar að miklar breytingar hafa átt sér stað, umferð hefur aukist. Á fimm mánaða tímabili, í upphafi hvers árs, vex umferðin árlega um 4% á ári milli árána 2011–2015 en tekur stökk í ár og vöxturinn nemur 26% frá fyrra ári. /MDD

Þarftu að vigta.

Þarftu að vigta rúllur?
Ertu með gamalt búr af fjárvigt?
Þarftu að vigta úti á túni?
Þá eru stafrænar vogir frá Gallagher málið
Hægt að bæta við búnaði til að vigta t.d hesta.,
nautgripi ofl.

Eyrarvegur 21, 550 Sauðárkrúkur. Sí: 455-4610

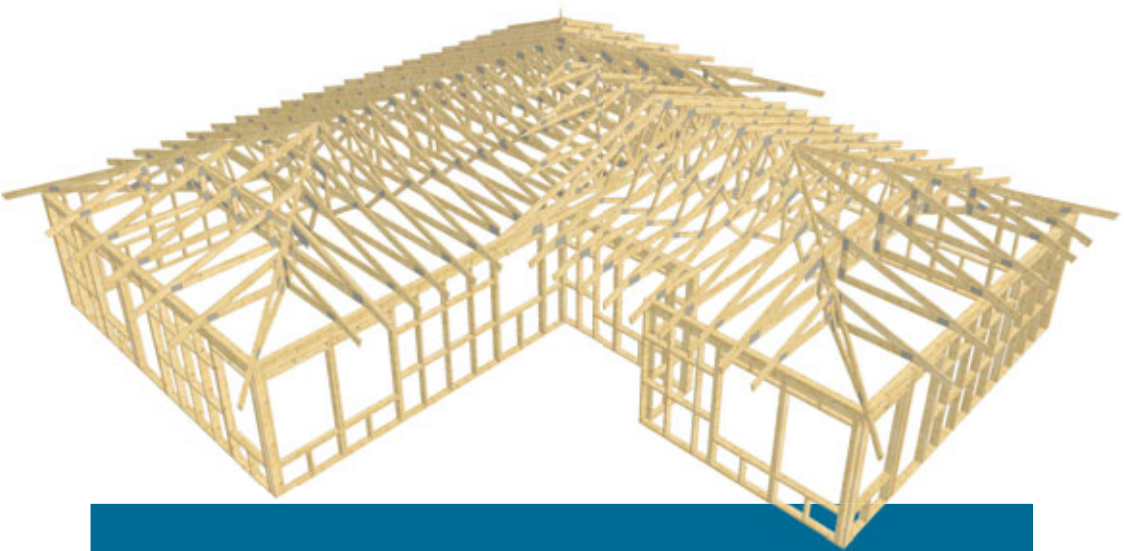
VOR tilboð

Gildistími tilboðs frá 01.04 til 31.05.2016

handfræsari OBF 1200 11.662,-	rennibekkur D460FXL 75.390,-	 bandsög - tré HBS 245HQ 68.982,-
beltaslípivél BT 75 19.568,-	fjölslípi-/fræsisett MFW 228 15.615,-	

Kynntu þér úrvalið á idnvelar.is

IDNVELAR ehf. | Smíðjuvegi 44-46 | 200 Kópavogur | Sími 414 2700 | idnvelar@idnvelar.is | idnvelar.is

Smíðumoghönnunum - flestar gerðir þaksperra

SG Hús hannar flestar gerðir af þaksperrum í fullkomnu hönnunarforriti og skilar fullbúnum teikningum til byggingaryfirvalda. Allar sperrur eru samsettar með GTN – 100S gaddaplötum sem pressaðar eru á samskeyti með vökvapressu.

Smíðum auk þess ýmsar gerðir af timbur veggeiningum og timburhúsum.

SGHÚS

Eyrarvegi 65 - 800 Selfossi - Símar 587 3344 / 693 2040 - sghus@sghus.is

www.sghus.is

Lokaverkefni Sigurðar Kristins Jónssonar í vél- og orkutæknifræði hjá Háskólanum í Reykjavík:

Svínagasframleiðsla á Vatnsleysuströnd

— Kostnaðargreiningar og arðsemismat sýna að metanorkuframleiðsla er raunhæfur kostur fyrir svínabúið

Sigurður Kristinn Jóhannesson, sem útskrifaðist úr vél- og orkutæknifræði frá Háskólanum í Reykjavík í síðasta mánuði, skilaði þar athyglisverðu verkefni. Lýtur það að því hvernig hægt sé að framleiða gas, rafmagn og hitaorku ásamt lifrænan áburð úr svínaskít í svínabúi á Vatnsleysuströnd. Sigurður hefur einnig verið í meistaranámi í Danmörku að undanfögnu.

Sigurður var svo vinsamlegur að upplýsa lesendur Bændablaðsins um þetta verkefni sitt í eftirfarandi texta:

Búið treystir í dag alfarið á rafmagn

Ólíkt flestum svínabúum á Íslandi er Svínabú Ali á Vatnsleysuströnd ótengt við hitaveitu og treystir alfarið á rafmagn til kyndingar svínabýlisins. Hliðarafurð í svínaeldinu sem fellur til í stórum stíl er lifrænn úrgangur.

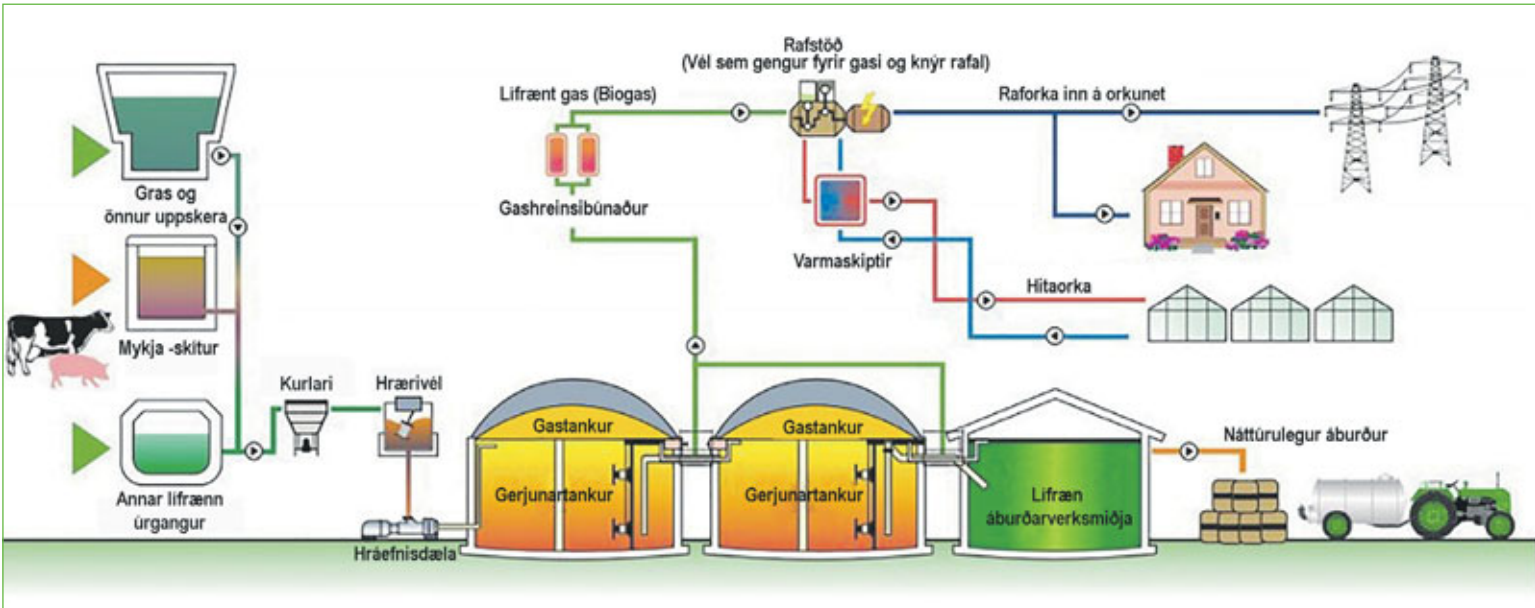
Lifrænn úrgangur eða lífmassi er samheiti yfir hin ýmsu lífrænu efni s.s. matarleifar, gras, skólp, fiskiúrgangur, sláturúrgangur, saur, þörungar, plöntur o.s.frv. Umræddan úrgang er hægt að vinna frekar og umbreyta í lífgas sem myndast við loftfirt niðurbrot á lifrænum efnunum og efnaskiptum baktería. Metangas er megin uppistöðuefni í lífgasi og er orkurík gastegund.

Í lokaritgerð til fullnaðar BSc-gráðu í vél- og orkutæknifræði var leitast við að svara eftirfarandi spurningu, hvort uppsetning á minni háttar orkuveri á lóð svínabýlisins til framleiðslu á lífgasi væri hagkvæm. Áhugasamir geta nálgast lokaritgerðina í heild sinni inn á vefsíðu Skemmunnar.

Rannsóknir sýna að framleiðsla á lífgasi sé umhverfisvæn og brennsla á lífgasi dregur úr gróðurhúsaáhrifum. Lífgas má nýta á margvíslegan hátt en í tilfelli svínabýlisins var lagt upp með að hagnýta lífgasið til upphitunar á svínabýlinu og neysluvatni.

Framleiðsluferlið

Í grunninn er framleiðsla á metangasi með sams konar beinagrind víðast hvar í heiminum og gekk því ver-

kefnið út á að nýta þekkingu og reynslu erlendis frá og yfirfæra á krefjandi íslenskar kringumstæður. Hönnunin tók því mið af íslenskum aðstæðum sem og að aðlagða mannvirki og aðra innviði að framleiðslu svínabýlisins. Framleiðsluferlið sem passar best við það umhverfi og aðstæður sem metanorkuverið á að starfa í er millihitaþolið framleiðsluferli. Hentugast er að aðlagða millihitaþolið framleiðsluferli að staðarháttum og því verður það fyrir valinu sem framleiðsluferli. Sú framleiðsluáðferð er einfaldari og krefst minna magns af orku til upphitunar heldur en með hitaþolnum bakteríum. Kjörhitastig fyrir millihitaþolnar bakteríur er 36–38 gráður og þá er viðbúinn viðverutími í kringum 15–30 dagar.

Í skýringarmyndinni hérna fyrir ofan má sjá framleiðsluferli á metani. Ferlið hefst vinstra megin á skýringarmynd með söfnun á lífmassa í svokallaðan safntank eða fortank. Algengt er að samsetning lífmassans sé fjölbreytileg og þá reynist betra að nota hakkara til að brjóta niður lifræn efni sem er svo blandað saman við mykju í blandara.

Í stóru gulu gerjunartönkunum fer fram sjálft gasmyndunarferlið undir stöðugum loftfirrtum og ljóslausum aðstæðum.

Hratið eða gerjaður lífmassi er að

lokinni gerjun flutt yfir í geymsluþrú áður en hratinu er dreift á tún.

Í gerjunartanknum stígur lífgasið svo upp til lofts í svokallaðan gastank sem er sambyggður ofan á gerjunartankinn.

Lífgasið er leitt í gegnum hreinsun vegna tærandi efna. Lífgasið er sprengt í varma- og rafmagnseiningu (e. combined heat and power unit eða CHP) þar sem rafmagnið er flutt inn á raforkukerfið en varmaorkan frá brunanum fer í gegnum varmaskipti til frekari nota.

Útfærslan fyrir svínabúið er fyrst og fremst frábrugðin að því leytnu til að í stað þess að sprengja lífgasið í varma- og rafmagnseiningu er lífgasið brennt í gasbrennara og öll efnaorkan er þar af leiðandi nýtt til upphitunar á svínabýlinu. Í þessu tilviki er ónauðsynlegt að hreinsa lífgasið fyrir brennslu.

Hvað er svo gert við hratið?

Orkuframleiðsla er ekki eini ávinningurinn sem hlýst af metangerjun. Í þokkabót stendur eftir lífmassi sem er tilvalinn til áburðargjafar. Lífmassinn sem eftir stendur að lokinni gerjun kallast hrat. Frekari nýting á hrati til áburðargjafar er mjög áhugaverður kostur fyrir margar sakir.

Á meðan metangerjun stendur brotna niður lyktarmengandi efni

sem dregur töluvert úr lyktarmengun frá skitnum og starfsskilyrði við dreifingu batna. Plöntur bregðast betur gegn hratinu því mörg efni og sýrur sem hafa skaðleg áhrif á plöntur brotna niður í gerjunarferlinu. Hratið er samleitnari massi með betri flæðieiginleika og er hratið meðfærilegra en annars.

Við metangerjun verður minna köfnunarefnistap í ferlinu samanborið við tap frá öðrum úrgangi, því er hratið næringarríkari áburður. Efnaskipti í gerjuninni fyrirbyggja mengun á grunnvatni af völdum nitrats.

Metangasvinnsla á lífmassa hefur jákvæð áhrif á loftgæði vegna minni losunar á metangasi og ammóníaks. Gerjunarferlið dregur úr frjósemi illgresisfræja og sykklahættu sem lífmassi getur borið með sér. Hversu áhrifarík virknin er frá gerjunarferlinu er háð hitastigi og viðverutíma. Ljóst er að umhverfisábatí þess að fullnýta mykjuna er umtalsverður.

Sala á hrati til áburðar er algeng sjón á meginlandi Evrópu. Umrædd hliðarafurð sprottin úr lífgasframleiðslu verður oft mikilvæg tekjulind fyrir metanorkuver erlendis. Slíkar forsendur voru ekki teknar með í arðsemisreikninga í ritgerðinni þar sem sölusamningar á hrati lágu ekki fyrir.

Úr skít yfir í orku

Miðað er við framleiðslutölur frá árinu 2014 sem gefa 7.565 tonn af blautum svínaskít. Miðað við 7.565 tonn af blautum svínaskít og 10,31 rúmmetra af metangasi fyrir hvert tonn af blautum svínaskít fást 77.995 rúmmetrar af hreinu metangasi við normalaðstæður.

Metangasagnið sem fæst er 8,9 rúmmetrar á klukkustund að meðaltali yfir allt árið. Orkuinnihald á hreinu metangasi er 9,81 kílóvattstundir sem jafngildir meðalafla upp á 87,34 kílóvött, eða 765.131 kílóvattstundir á ári.

Til að setja hlutina í samhengi nam heildar raforkunotkun svínabýlisins sama ár 898.710 kílóvattstundum.

Eftir stendur ekki öll framleidd

orka til umráða því þegar gasið er brennt tapast alltaf einhver orka sökum orkutapa í kerfinu. Auk þess þarf að eyða orku til þess að búa til orku. Metanorkuverið er þar engin undantekning með orkufrekan hita- og rafbúnaði í framleiðsluferlinu. Þegar eigin orkunotkun hefur verið dregin frá framleiddri orku þá stendur eftir nettó orkuframleiðsla. Áætluð árleg nettó orkuframleiðsla nemur 417.020 kílóvattstundum.

Niðurstöður

Niðurstöður sýna tvímælalaust að framleiðsla á lífgasi er umhverfisvæn og brennsla á lífgasi dregur úr gróðurhúsaáhrifum.

Niðurstöður kostnaðargreiningar og arðsemismats sýna að metanorka er raunhæfur kostur fyrir svínabúið.

Kostnaður orkuversins er rekstrar-kostnaður vegna afskrifta, vinnu og viðhalds á orkuverinu.

Starfsemi metanorkuversins stuðlar því að umhverfisvænni verðmætastöpun.

Tækifæri fyrir metangas á Íslandi

Í grunninn er framleiðsla á metangasi með sams konar beinagrind víðast hvar og auðvelt að yfirfæra framleiðslulausnir með aðlögunarbreytingum yfir á önnur býli og bæi á Íslandi. Lausnirnar geta verið þess eðlis að henta einyrkjum á bóndabýlum yfir í að þjóna bæjarsamfélögum á landsbyggðinni þar sem íbúar geta tekið sig saman og framleitt metangas til ýmissa nota.

Í landshlutum þar sem hitaveita hefur ekki verið lögð er brennsla á metangasi sniðug lausn til rafmagnsframleiðslu og húshitunar.

Í landshlutum þar sem hitaveitu hefur verið komið á kopp þjónar metangas vel sem orkugjafi í samgöngum. Þar má nýta affallsvatn úr húsum til upphitunar á gerjunartank og draga þannig stórlega úr framleiðslukostnaði sem vegur upp á móti kaupum á hreinsibúnaði en nauðsynlegt þykir að hreinsa metangasið fyrir notkun í samgöngum.

Forritapróun fyrir landbúnað

Upplýsingatæknisvið Bændasamtaka Íslands óskar eftir að ráða forritara til starfa í Reykjavík. Tilvonandi starfsmaður mun vinna við þróun vefforrita fyrir landbúnað.

Æskileg þekking og reynsla:

- Háskólapróf í tölvunarfræði, verkfræði eða sambærileg menntun
- Python, Django og Linux
- Oracle gagnagrunnur
- Java
- HTML5 og CSS3
- Javascript og jQuery
- Agile/Scrum aðferðafræði

Hæfniskröfur:

- Geta til að vinna í teymi og sjálfstætt
- Frumkvæði, metnaður og framsýni
- Rík þjónustulund og lipurð í mannlegum samskiptum

Í boði er fjölbreytt og spennandi forritunarstarf þar sem reynir á teymisvinnu, sjálfstæð vinnubrögð og getu til að takast á við krefjandi verkefni. Umsóknarfrestur er til 22. júní 2016.

Nánari upplýsingar gefur Þorberg Þ. Þorbergsson, sviðsstjóri upplýsingatæknisviðs Bændasamtaka Íslands, í síma 563-0300 eða í netfangið thorberg@bondi.is.

Bændasamtök Íslands – Bændahöllin við Hagatorg - 107 Reykjavík - www.bondi.is – 563-0300

Lesendabás

Hvað vilja Píratar uppá dekk?

— Svona vinna Píratar

Oft er spurt hvernig Píratar séu öðruvísi en aðrir stjórnmálaflokkar. „Er ekki sami rassinn undir ykkur öllum?“ er þá algengt viðkvæði sem speglar í raun mikið vantraust til stjórnmálamanna.

Oft er bent á stefnu Pírata um gegnsæi í stjórnsýslunni, auðveldað aðgengi til upplýsinga, aukið lýðræði og eindregna afstöðu Pírata gegn hagsmunagæslu og spillingu.

Ein nærtækasta leiðin að mínu mati, til að útskýra hvernig Píratar vinna, er dæmisagan um umræðuna á kaffistofunni í vinnunni þegar allir eru að kvarta yfir hversu yfirgengileg spillingin og græðgin er orðin, ekkert lýðræði og ekkert hægt að gera á meðan þjóðarauðnum er rænt frá okkur. Við ættum að vera ríkari en Norðmenn en erum langt á eftir þeim. Svo höldum við áfram okkar daglega amstri og ekkert gerist.

Segjum nú svo að við breytum þessu. Einn tekur að sér að vera fundarstjóri og aðeins skal rætt eitt mál í hverjum kaffitíma. Ritari skrifar fundargerð en markmiðið er að komast að einfaldri niðurstöðu sem allir geta verið sammála um. Það má líka fá sérfræðing um málefnið sem kæmi og kynnti sínar skoðanir. Þannig er fundað þar til meirihluti er fyrir stefnu um málið.

Það sem Píratar gera svo eftir sína félagsfundi er að setja stefnu loks í kosningakerfi á netinu. Þar er málið fyrst til umræðu og þá koma ýmsir með ábendingar og athugasemdir, hver eftir sinni þekkingu en síðan fer málið loks í kosningu. Verði málið fellt, fer það aftur til félagsfundarins sem breytir þá stefnunni samkvæmt athugasemdum og þegar málið er að lokum samþykkt, þá verða þingmenn flokksins að fylgja þessu eftir, því þetta er þá orðin stefna flokksins.

Svona er stefnumótun Pírata sem kemur ætíð frá fólkinu en ekki einstökum hópum eða hagsmunaaðilum. ASÍ gæti ekki gert betur ef það vildi valdefla launþegahreyfinguna. Þetta er sama aðferð og stjórnlagaráð vann eftir þegar það samdi tillögur að nýrri stjórnarskrá. Þetta eru alls ekki ný vinnubrögð en eru af mörgum talin ein lýðræðislegasta leiðin til að koma sjónarmiðum sem flestra á framfæri ásamt því að nýta þekkingu og reynslu sérfræðinga í hverjum málaflokki hverju sinni.

Ólafur Sigurðsson.

Hér er engin hægri eða vinstri stefna, enginn kommúnismi, kapitalismi eða annar „ismi“. Hér er fólkið sjálft að koma fram með sín mál sem því finnst mikilvægust hverju sinni og hér erum við sjálf að hafa áhrif á samfélagið okkar án afskipta stjórnmálamanna eða hagsmunaaðila.

Svona vilja Píratar vinna og þannig verða til fjölmargar stefnur Pírata í ýmsum málaflokkum. Sífelld er að bætast við þau atriði sem Píratar ætla að vinna að (piratar.is).

Nú um stundir er nokkur umræða um breytta skattastefnu til að jafna kjörin, heilbrigðismál og afnám vísitölu á húsnæðislán, allt stórmál.

Fyrst og fremst lýðræðisleg vinnubrögð, annað kemur ekki til greina.

Það sem helst einkennir þá sem taka þátt í starfinu hjá Pírötum er að þetta er venjulegt fólk. Það eru engir atvinnupólitíkusar nema þá þingmennirnir okkar.

Það er enginn farvegur fyrir spillingu eða eiginhagsmunapot hjá Pírötum og vonandi verður það þannig áfram. Píratar eru einfaldlega að nota það lýðræði sem við höfum til að taka samfélagið aftur í eigin hendur því það er engum betur treystandi til þess en okkur sjálfum.

Gömlu stjórnmálin hafa því miður verið misnotuð og brugðist okkur hrapalega, þess vegna finnst okkur mikilvægt að finna nýjar og betri leiðir.

Ólafur Sigurðsson
matvælafræðingur.
Í stjórn Pírata í Hafnarfirði.

Varahlutir fyrir ámoksturstæki

Varahlutir í Trima og Alö Quicke ámoksturstæki. Einnig stjórnarkar, suðufestingar ofl.

Austurvegur 69 - 800 Selfoss

Lónsbakki - 601 Akureyri

Sólvangi 5 - 700 Egilsstaðir

Sími 480 0400

jotunn@jotunn.is

www.jotunn.is

Bændablaðið Smáauglýsingar 56-30-300
Næsta blað kemur út 23. júní

VISITSKAGAFJORDUR.IS

VELKOMIN Í SKAGAFJÖRÐ

NÁTTÚRULAUGAR : SUNDLAUGAR : HESTA FERÐIR

ÚTIVIST : GÖNGULEIÐIR : RAFTING : GOLF

SIGLINGAR : FUGLASKOÐUN

Gólf - Einstök hönnun

léttari - sterkari -
hreinsa sig betur - hálkuvörn
Polir 4000kg öxulpunga

Á Íslandi í 15 ár - 10 ára verksmiðjuábyrgð
Á Íslandi eru 2,6 ha gólfbita frá Andersbeton

G. Skaptason, Starengi 13, 800 Selfoss. Sími 481 1020
gsm 893 4334, netfang: gskapta@internet.is

Sala og ráðgjöf Norðurlandi: Benedikt Hjaltason,
Akureyri. Sími 894 6946, netfang: bigben@simnet.is

Upplýsingamiðstöð ferðamála í Varmahlíð :: © 455 6161 :: info@visitskagafjordur.is :: visitskagafjordur.is

Fróðleiksbásinn

Hafsteinn Hafliðason garðyrkjufræðingur

Hin misvinsæla Sveipjurtaætt – fjórða grein

Í sveipjurtaættinni eru nokkrar tegundir sem einvörðungu eru ræktaðar sem matjurtir. Allar hafa þær verið lengi í ræktun og þróun þeirra eftir að þær komust í manna hendur hefur oftast fært þær býsna langt frá uppruna sínum í útliði og háttum. Hér verður fjallað um þrjár þess konar.

Þær eiga það sameiginlegt að hafa hingað til verið sjaldséðar í íslenskum gördum eða jafnvel aldrei komið í garða hér vegna þess að ræktunin hafði lagst af í nágrannalöndunum áður en íslensk garðrækt hófst í alvöru fyrir tæpum 140 árum. Það er upprisasaga.

Fennill

Af þessu tagi er t.d. fennill, *Foeniculum vulgare*, sem uppruna sinn á við Miðjarðarhaf. Þar vex hann enn villtur en eins og fleiri ættingjar hans hefur hann breiðst út í aldirarðir um allar byggðir þar sem loftslag hentar honum. Ættkvíslarheitið kemur úr latínu og vísar til að fennillinn vaxi á töðuvöllum og geri góðan ilm í heyið. Norræna orðmyndinn fennill (kk) var fyrst tekin upp í engilsaxnesku, sem Bretar kalla „gamal-ensku“ síðan engilsaxar stofnuðu konungsríki á Englandi, en tegundin mun hafa borist til Bretlandseyja með hersetu Rómverja aldirnar þar á undan. Fennill er nokkuð stórvaxin en fínleg jurt, verður ríflega metri á hæð með fínlegum og fjaðurskiptum blöðum. Af jurtinni og fræjunum er sætukenndur anískeimur. Tegundin er í eðli sínu fjölær en blómgast á fyrsta ári og er ávallt ræktað sem einær jurt.

Ræktun og notkun á fennli er tvískipt. Sumir stofnar hans eru einungis ræktaðir vegna fræjanna sem eru notuð sem krydd í margs konar bakstur og matargerð. Úr þeim er líka unnin olía sem notuð er í ilmvötn og ótal iðnaðarvörur. En hér á norðurlöndum eru sumrin ekki nógu löng til að fennillinn geti þroskað fræ. Betur tekst ræktun á hnúðfennli hér, það er að segja á þeim stofnum hans sem mynda þykk og matarmikil blaðslíður sem safnast fyrir í einskonar „hnúð“ eða knippi við rótarhálsinn. Þau eru matreidd léttsoðin og borin fram með kaldri smjörklípu eða sýrðum rjóma sem sannkallaður sælkeramatúr. Eins má skera blöð og blaðslíður smátt og nota í hrásalöt.

Fennill þarf nokkuð lengri ræktunartíma en íslensk sumur geta boðið upp á. En með forræktun má koma honum til og rækta hann til nokkurs gagns úti á beði eftir að vortíð leyfir. Þá myndar hann þokkalega þykka blaðslíðurhnúða þegar líður á sumarið. Í plastgróðurhúsum má sá fennill beint á beð snemma vors og vænta góðrar uppskeru í júlí, ágúst og september. Fennil, „hnúðar“ fást venjulega í grænmetisillum stórmarkaðanna, innflutt árið um kring. Þau þykja rómantísk byrjun á kvöldverði fyrir tvo.

Sellerí

Önnur tegund sem er á mörkunum að dafni undir berum himni á Íslandi og verði af þeim gæðum sem til er ætlast er sellerí, *Apium graveolens*. Fræðiheitið mun dregið af perulaga lögun rótarinnar (pium) á fornlatínu, með tilvísunarforskeytinu a-). Viðurnefnið „graveolens“ vísar til sterkrar lyktar. Heitið „sellerí“ er algengast í

Stilksellerí á japönskum grænmetismarkaði.

Sellerírót – bústin og matarmikil.

munni manna og er tökuorð sem hefur sest að í flestum tungumálum Vesturevrópu. En ekki alveg krókalaust. Upprunalega mun það komið af „selinon“ sem er hið upprunalega heiti forngrískunnar yfir steinselju. En á leiðinni norður og vestur til Norðurlanda hefur það síast gegn um latínu, frönsku og þýsku. Þýska orðmyndin „Sellerie“ hefur svo sest að í norðurlandamálunum og fer líka ágætlega sem „sellerí“ í íslenskum uppskriftum. Reynt var að íslenska heitið og kalla tegundina „selju“, sennilega í einhverju samspili við heitið á steinselju og kannski til að loka hringnum í þessu nafnaferli. En seljuheitið hefur ekki náð að festast í íslenskunni þegar sellerí ber á góma. Við tölum um „blaðsellerí“, „sellerístilka“, og „sellerírót“. Kokkar og kaupmenn kunna tæplega önnur nöfn, svo best er að setta sig við þessa staðreynd. Heitið er hvorugkyns og beygist eins og „bríarí“.

Tvær gerðir

Af sellerí eru tvær gerðir í ræktun. Annars vegar er það blaðsellerí eða stilksellerí, þar sem áherslan er lögð á blöð og blaðstilka. Jafnvel bara blaðstilkana. Þeir eru sverir og matarmiklir með fremur mildu og víðfeldnu kryddbragði. Sellerístilkar eru þrungnir næringu og eru þess vegna undirstaðan í svokölluðum „selleríkúr“ sem er einn af þessum klassísku megrunarkúrum sem rísa og hníga með mismunandi reglulegu millibili. Bitar af sellerístilkum eru líka hefðbundið tillag í Waldorfsalat og klotinn stilkselleríbiti ásamt „dassi“ af sellerísalti eru veigamiklir þættir í ekta Bloody Mary-kokkteil.

Hin gerðin af sellerí er hið svo-

kallaða rótsellerí eða „sellerírót“. Hún er ræktað vegna þykkar, hnöttóttar og matarmikillar rótarinnar. Mestmegnis af því rótsellerí sem hér er á markaði er innflutt. Hér á landi ná ræturnar sjaldnast hagkvæmri stærð í ræktun utanhúss. En það má forrækta plönturnar og planta þeim út á beð, helst undir plastskýli. Þá geta þær skilað nokkurri uppskeru um haustið. Eins er hægt að rækta rótsellerí í óupphituðum plastgróðurhúsum. En varla er það arðbært fjárhagslega, ef miðað er við verð á innfluttri sellerírót. Samt er ánægjan af heimaræktaðri sellerírót alveg þess virði að reyna við ræktunina.

Nokkur iðnaður er úr sellerí, bæði stilkum, rótum og fræi. Úr stilkunum er unninn sellerísafi sem gjarna er blandað í tilbúna grænmetissafa og þýkir draga mjög úr streitu og álagi á andlega líðan fólks. Ræturnar eru raspðar niður og þurrkaðar í mjöl eða blandað saman við salt. Notað sem krydd í mat. Úr fræjunum er unnin sellerífræolía sem höfð er í ýmsar ilmblöndur og bragðjafnari í vín og líkjöra. Einnig í sælgæti.

Ýmis efnasambönd í sellerí geta valdið ljósofnæmi og jafnvel valdið því að fólk fái ofbirtu í augun á venjulegum dumbungsdegi. Þess vegna er ekki ráðlegt að neyta sellerís eða annarra sveipjurtaafurða fyrr en fer að halla af degi. Í sellerí eru líka efni sem geta verið ofnæmisvaldar, einkum fyrir þá sem ekki heldur þola hnetur og jarðhnetur. Þessi efni fara ekki úr við suðu.

Því verða þeir sem hafa ofnæmi fyrir slíku líka að athuga sinn gang þegar sellerírétir eru á boðstólum. Þessi efni eru mest í fræjum, síðan rót en í minni mæli í blöðum og stilkum.

Smeðjurót – plantan á beði.

Fennill – blaðslíðrin mynda hnýðin.

Smeðjurót

Á síðustu árum hafa vinsældir „fornmetis“ rutt sér til rúms. Stjörnukokkar hafa slegið í gegn með „steinaldarmatseðlum“, „víkingamatseðlum“, og „miðaldamatseðlum“ til að eitthvað sé nefnt. Þá er gripið til gamalla matjurta, villigróðurs og annars sem er fremur fjarlægð nútímans. Það sem eitt sinn var ætt er áfram ætt og um að gera að rifja upp fyrri kynni. Ein af þeim plöntum sem nú eru að vinna á og hafa hlotið endurnýjaða lífdaga er smeðjurótin, Sium sisarum.

Upphaflega er smeðjurótin komin langt austan að, jafnvel frá Kínaveldi. Hennar er getið í ritum Plíníusar hins eldri um 70 eftir Krist. En smeðjurótin barst ekki til Vesturevrópu fyrr en á tíundu til tólftu öld. Hin mikilvirka abbadís benediktína-nunnuklaustursins í Disbodenbergi í Þýskalandi, heilög Hildegard af Bingen (1098–1179) sjáandi, tónskáld, hugsuður og einn stórvirkasti rithöfundur síns tíma, getur hennar í skrifum sínum og segir eitthvað á þá leið að smeðjurót sé heit og þurr. Ef menn borði hana í hófi gerir hún hvorki til né frá. En ef einhver hámar hana í sig kemur það niður á honum með hitasótt, þurrki og iðrakveisu. En til lækninga á þurru og sprungnu hörundi gagnist vel að merja smeðjurót í morteli, blanda hana ólífuolíu og núa síðan á líkamann áður en gengið er til sængur að kveldi.

Breski grasalæknirinn Nicholas Culpepper (1616–1654) segir um smeðjurótina að hún sé hinsvegar heit og rök, vindvekjandi, auki matarlyst, örvi þvaglát og að einhverra hluta vegna espi hún kynlost. Enska heitið á smeðjurót er „skirret“, komið úr mið-enskunnar „skír rót“, sem eiginlega þýðir „hvít rót“. Það stemmir vel við litinn á rótinni. Ræturnar eru skjannahvítar en nokkuð margar og vel fingurdigrar undir hverri plöntu. Þær eru trefjóttar en dísætar og gefa frá sér viðkunnanlegan ilm.

Vegna sætunnar voru smeðjurætur eftirsóttar af sælkerum alveg fram að þeim tíma að sykur úr sykurreyr fór að berast til Evrópu. Kóngurinn Ríkhartur annar sem ríkti á Englandi á árunum 1377 til 1399 var sölginna í þær. Léttsoðnar með smjörklípu. Þýska heitið er „Zuckerwurz“ og það danska „sukkerrod“.

Afturkölluð úr horfnum heimi

Ræktun smeðjuróta féll alveg niður með tilkomu kartöflunnar og þegar farið var að rækta sykkurófur til að vinna sykur úr þeim. Nokkuð vesen var að taka ræturnar upp óskemmdar, þrifa þær og verka. Síðan þá hefur smeðjurótin verið að mestu gleymd.

Einstaka íhaldssamir garðyrkjumenn héldu henni samt við og á nokkrum stöðum lifði hún af sem illgresi í garðshornum gamalla höfðingjasetra. En fyrir nokkrum árum byrjuðu áhrifamiklir stjörnukokkar að taka hana upp í „miðaldamatseðla“ sína og ýmsa smárétti fyrir sælkera. Það sló í gegn, svo að nú eru margir frásalar farnir að bjóða fræ af henni.

Smeðjurótin er fjölær jurt sem nær um eins metra hæð. En í ræktun er hún meðhöndluð sem væri hún einær, þ.e. að nýju ræturnar eru teknar á haustin og fram eftir vetri, jafnvel alveg fram á vor. Mér vitanlega hefur smeðjurót ekki verið ræktað hér í gördum. En hún ætti alveg að þrífast hér í frjórrí og jafnrakri mold í góðu skjóli. Tegundin er sögð mjög harðger. Best er að sá fræjunum inni í gróðurhúsi í mars-apríl, prikla þeim í 10 sentímetra potta þegar hægt er að hafa hönd á fræplöntunum. Planta þeim svo út í skýldan reit þegar veðurfar leyfir og ala þær þar fyrsta árið svo að þær nái nokkrum þroska. Það þarf að verja þær gegn vetrarumhleyplingum fyrsta veturinn.

Næsta vor er árs gömlum plöntum plantað út í garðinn. Eftir að plönturnar eru orðnar vel stálpaðar má halda þeim við og fjölga þeim með því að skilja eftir elstu ræturnar og rótarhálsinn, skipta þeim líkt og gert er við dalíur og nota þær eins og útsæði sem plantað er aftur út í garðinn. Þegar plönturnar eldast tréna gömlu ræturnar um of og verða óhæfar í matargerð en til hliðar við þær spretta fram nýjar rætur sem eru teknar og notaðar í matinn. Þetta er planta sem kjörin er fyrir „permakúltúr“ hugmyndafræðina. Hæfilegt bil á milli plantna er 30–50 sentímetrar. Og nú er bara að sjá hvort fræ af smeðjurót verði fánleg hér á landi næsta vor og hvort einhver freisti gæfunnar með ræktun á henni.

EYJALIND

Gúmmíbelti
- Fyrir smágröfur

Vertu vinur okkar á Facebook

Sími: 517-8240 - Súðarvogur 20 - www.eyjalind.is

Bændablaðið
Kemur næst út

23.
júní

COOL - LITE
SÓLVARNARGLER

ispan@ispan.is • ispan.is

Isplan
GLER OG SPEGLAR

GALLAGHER

Parftu að girða, athugaðu kosti „Rafgirðinga“

10 ára ábyrgð*
Pegar notað er
Insultimbur eða ECO plaststaurar
ásamt viðurkenndum fylgihlutum

Skoðaðu málið hjá endursöluaðilum
Gallagher.
Um allt land

Elsta Insultimbur girðingin á Íslandi
er 30 ára gömul

HÚSASMIÐJAN **Bústólpi** **KVH** **KM** **BJONUSTAN**

Verslunin Eyri
Eyrarvegur 21, 550 Sauðárkrúkur s: 4554610

*Míðast við meðaltalsendingu og vörn gegn útleiðslu samkvæmt ESB

Vantar nýja lykla?

Smíðum og forritum langflestar gerðir bílykla

- Húskyklar
- Lášús og fylgihlutir
- Lyklakerfi
- Peningaskápar
- Silindrar
- Hurðapumpur

Neyðarþjónustan

Skútuvogi 11 • www.neyd.is • s: 510 8888
Opíð alla virka daga 8-18 laugardaga 10-14

ÍSLENSKUR ÆÐARDÚNN

Æðarbændur

Erum byrjuð að taka á móti og hreinsa dún.
Greiðum flutningskostnað fyrir allan dún
hvaðan sem er af landinu sem berst til okkar
land- eða sjóveg í hreinsun og sölu.
Gerum upp strax að hreinsun lokinni.

Allar nánari upplýsingar veitir:
Erla Friðriksdóttir í síma 899 8369
& erla@kingeider.is

ÍSLENSKUR ÆÐARDÚNN
Dúnhreinsun Nesvegi 13 Stykkishólmi

Nýtt

BÚFJÁRHAUGBÆTIR
Betri og jafnari áburður

Kynntu þér möguleika
NOVA Optimizer
á www.isco.is
eða í síma 562 1100

ISCO

Auðbrekka 25 - 27 / +354 562 1100 / isco@isco.is / www.isco.is

Husqvarna – Steinsagir, kjarnaborvélar, gólf- og vegsagir

HUSQVARNA FS 400 LV
Sögunardýpt 16,5 sm

HUSQVARNA K 760
Sögunardýpt 12,5 sm

HUSQVARNA K 3600 MK II
Sögunardýpt 27 sm

HUSQVARNA K 2500
Sögunardýpt 14,5 sm

HUSQVARNA DM 230
Bordýpt 15 sm

HUSQVARNA
Steinsagarblöð og kjarnaborar

ALLT FYRIR ATVINNUMANNINN

MHG Verslun ehf | Akralind 4 | 201 Kópavogi | Sími 544-4656 | www.mhg.is

Utan úr heimi

Eins og hér má sjá á þessari gömlu og aflöguðu bryggju, þá hefur vatnsstaða Dauðahafsins lækkað mjög mikið á undanföllum áratugum.

Myndir / Snorri Sigurðsson

Landbúnaður í Ísrael – einstök nýting vatns

Landbúnaður í Ísrael er óvenju fjölbreyttur þegar horft er bæði til legu landsins og landgæða, sem og í samanburði við nágrannalöndin.

Skýringin felst m.a. í brýnni þörf landsins til að vera óháð öðrum löndum með matvæli. Hér er síðari hluti umfjöllunar um landbúnað í Ísrael en fyrri hlutinn birtist í síðasta Bændablaði.

Afar þróaður landbúnaður

Það er einkennandi fyrir landbúnað í Ísrael að hann er afar þróaður og byggist mikið á tæknilegum lausnum. Ísrael er næsta óháð innflutningi matvæla enda hefur ríkisstjórnin lagt á það áherslu að geta brauðfætt þjóðina með heimaframleiðslunni ef til þess kæmi að ekki væri hægt að flytja vörur til landsins, svo sem vegna ófriðar.

Þessi mikli og góði stuðningur hins opinbera við landbúnaðinn hefur svo aftur leitt til þess að bændur og fyrirtæki í landbúnaði hafa þurft að leysa margvísleg framleiðsluvandamál sem fylgja því að stunda fjölbreyttan landbúnað í landi sem býr við mikinn hita samhliða úrkomuleysi. Ekki beint kjörskilyrði til landbúnaðar. Þetta hefur þó leitt af sér mikla þróun og eiga margar uppfinningar sem við þekkjum í dag rætur sínar að rekja til landbúnaðar í Ísrael. Má t.d. nefna vökvunarslöngur með dropakerfi sem dæmi um það, en þessar slöngur voru fundnar upp til þess að spara vatn við vökvun. Í stað þess að úða yfir plönturnar vatni er því veitt að rótum plantnanna og nýtir það vatnið betur. Þetta vökvunarkerfi er í dag notað víða um heim, sérstaklega þar sem spara þarf vatnið.

Í Ísrael fer fram umfangsmikil bananaframleiðsla sem þó eingöngu er fyrir heimamarkað enda eru ísraelskir bananar mun minni en þeir sem almennt fást í verslunum og hafa því ekki náð útbreiðslu fyrir utan Ísrael.

Dödlur, bananar og sítrusárvextir

Þó svo að hátækni sé einkennandi fyrir landbúnaðinn í Ísrael þá er einnig hefðbundinn landbúnaður stundaður og fer m.a. víða fram hefðbundin akuryrkja þar sem bæði hveiti, maís, hvítlaukur og sólblóm eru uppistaða framleiðslunnar.

Langstærsti hluti ræktunarinnar fer fram á veturna, þegar heldur kaldara er, og er þá uppskorið í apríl og maí. Þá fer öll hefðbundin grænmetisframleiðsla fram í landinu og auk þess eru víða stórir akrar með bæði sítrusárvöxtum, bananaplöntum og pálmatrjám. Banaframleiðslan er eingöngu fyrir heimamarkað enda eru ísraelskir bananar mun minni en þeir sem almennt fást í verslunum og hafa því ekki náð útbreiðslu fyrir utan Ísrael.

Aðra sögu er að segja um dödluframleiðsluna en þar er landið framarlega á heimsvísu. Pálmar eru einstaklega harðgerðir og henta einstaklega vel fyrir bændur sem búa bæði við úrkomuleysi og mikinn hita eins og tilfellið er í Ísrael. Það má því víða sjá hektara eftir hektara með pálmatrjám sem plantað er í raðir með litlum götum á milli þeirra svo hægt sé að keyra um með dráttarvél sem er með sérstökum palli til þess að tína dödlurnar af pálmunum.

Samyrkjubúin

Eitt helsta kennileiti ísraelska landbúnaðarins er reksturinn á samyrkjubúunum, en bú þessi eiga rætur sínar að rekja allt aftur til tíma Jesú frá Nasaret en þá voru einmitt samyrkjusamfélög í Gyðingalandi. Samyrkjubú eru ekki algeng í dag

utan Ísraels og þá oftast en ekki starfrækt af kristnu sértrúarfólki.

Í Ísrael eru samyrkjubúin hins vegar hornsteinn landbúnaðarins og mörg hver stórfyrirtæki sem veita þúsundum vinnu. Oftast en ekki byggja þau á hugsjóninni um að allir séu jafnir og eigi að fá jafnt fyrir vinnu sína en gildir það reyndar aðeins um þá sem eru í eigendahópi búsin en ekki ráðna starfsmenn. Þannig fá allir í eigendahópnum á samyrkjubúinu sömu laun óháð stöðu þeirra og vinnuframlagi og fá nóg til þessa að eiga í sig og á.

Reyndar er staðan þannig í dag að framangreint form við rekstur á samyrkjubúunum er mikið til horfíð og mörg búanna rekin í dag sem hefðbundin fyrirtæki. Skýringin felst meðal annars í því að búunum hefur reynst erfitt að halda í unga fólkið og að viðhalda skilningi á því að allir eigi að fá jafnt óháð vinnuframlagi. Í dag eru um 250 samyrkjubú í landinu og eru þau öll í mjög blönduðum rekstri og flest með einhvers konar iðnað samhliða landbúnaðarframleiðslunni. Nokkur þeirra standa á bak við heimsþekkt vörumerki eins og Afimilk-mjaltabúnað, sem er fullkomnasti tölvubúnaður fyrir mjaltatæki sem til er í heiminum í dag, en búnaður þessi kemur frá samyrkjubúinu Afikim.

Samyrkjubúið Sde Eliyahu stendur einnig á bak við heimsþekkt vörumerkið Biobee en Sde Eliyahu sem er lífrænt bú sem hefur sjálft þróað ótal lausnir fyrir lífræna landbúnaðarframleiðslu eins og náttúrulega lausn gegn músum í ökrum með því að nota uglur á nóttunni og fálka á daginn! Ein þróunin hefur svo leitt af sér stóriðnað en það er framleiðsla á skordýrum til þess að nota í garð-

yrkjuframleiðslu svo sem til frjóvgunar á plöntum, til þess að ráðast gegn lúsum og fleira í þeim dúr. Í dag er Biobee talið þriðji stærsti framleið-andinn í heiminum á alls konar skordýrum sem kaupa má til þess að nota í lífrænni land-búnaðarframleiðslu.

Dauðahafið minnkar og minnkar

Einn mesti vandinn sem steðjar að víða í heimin-um er vatnsskortur og sem afleiðing af því minni land-búnaðarframleiðsla enda er vatn-ið undirstaða framleiðslunnar. Í Ísrael er vatn af skorum skammti og vegna ófriðar hefur landið þurft að byggja upp umfangsmikið kerfi til þess bæði að endurnýta vatn og til þess að framleiða ferskvatn úr söltum sjó.

Í dag er Ísrael talið leiðandi á heimsvísu á þessu sviði og með öflugri osmósu geta þeir í dag fram-leitt gott drykkjarvatn úr brimsölt-um sjó. Það er ekki einungis tækni þeirra til framleiðslu á drykkj-

Lesendabás

Takmarkinu náð?— Hugleiðingar um raforkuverð

Það var þann 14. janúar sl. sem í Bændablaðinu birtist grein eftir Einar K. Guðfinnsson alþingis-mann undir nafninu: Langþráð baráttumál komið í höfn.

Þar lýsir hann áratuga baráttu sinni og fleiri góðra manna fyrir því að lækka húshitunarkostnað á svokölluðum „köldum svæðum“ til jafns við kostnað hjá þeim sem búa við þann munað að geta notað hita-veitu til að hita hús sín. Við lestur þessarar greinar vaknaði sú von í brjósti mínu að nú myndi rafmagns-reikningurinn lækka verulega.

Sú varð ekki raunin og kannske ekki von þar sem aðeins var tekið á öðrum aðalorsakavaldi þessa mikla húshitunarkostnaðar, en sjálfur orku-kostnaðurinn var látinn óbreyttur. Enn sitjum við dreifbýlisbúar uppi með það, sem ég vil kalla óréttlæti, að orkuverð er nánast 50% herra en hjá þeim sem í þéttbýli búa. Ég spyr. Hvers vegna? Eftir alla þessa baráttu fyrir jöfnun húshitunarkostnaðar á köldum svæðum sýnist mér að við stöndum nánast í sömu sporum og áður.

Ekki dreg ég efa einlægan vilja Einars og annarra, sem barist hafa fyrir jöfnun húshitunarkostnaðar á þessum köldu svæðum, sem ekki eru í þeirri aðstöðu að geta nýtt sér jarðhita til að hita upp hús sín, en aftur á móti fyllist maður vonleysi yfir því, að hægt verði að rétta okkar hlut í þessu mikilvæga máli, miðað við þann árangur sem þessi einarða barátta á Alþingi okkar Íslendinga hefur skilað. Í grein Einars kemur fram, að stefnt sé að því að hús-hitunarkostnaður í dreifbýli verði svipaður og hjá þeim hitaveitum sem dýrastar eru og þegar ég las fyrrisögn á grein hans taldi ég víst að því takmarki væri náð, sem er þó fjarri lagi. Flutningskostnaður á raforku til húshitunar hefur um árabil verið greiddur niður að hluta og ekki ber að vanþakka það og samkvæmt lögum, sem hann vitnar til, er flutningskostnaður á raforku til húshitun-ar greiddur niður að fullu frá 1. apríl sem vissulega er þakkar vert. Því takmarki virðist vera náð en hvernig stendur þá á því að raforkureikningur minn lækkar ekki?

Á undanförmum árum hef ég bara mótttekið rafmagnsreikninginn og greitt hann án þess að grennslast eftir hvað lægi að baki þeim tölum, sem á honum voru. Ég gerðist því forvit-inn og fór inn á vef Orkusölnunnar til að fá yfirlit yfir taxtana, en fann þar ekki neitt annað en lýsingu á því hvernig Orkusalan breytir orkunni í STUÐ. Einhver hefur eflaust fengið

Pálmar eru meira en falleg tré enda eru þeir undir-staða döldluframleiðslu Ísraels. Pálmar eru einstak-lega harðgerðir og henta vel fyrir bændur sem búa við bæði úrkomuleysi og mikinn hita.

arvatni úr sjó sem er eftirtektarverð heldur einnig endurnýting vatns-ins sem notað er bæði í þétt- og dreifbýli.

Talið er að um 80% vatnsins sé endurnýtt í Ísrael en til samanburðar er þetta hlutfall talið vera um 17% á Spáni og um 5% í Bandaríkjunum. Við hvert bú eru stórar uppsöfnunar-tjarnir vatns og þar safnast fyrir bæði skolvatn, regnvatn og annað sem nýta má eftir minni háttar hreinsun. Annað vatn eins og skólp er leitt í hreinsistöðvar og þegar hreinsun er

lokið er vatnið nýtt til vökv-unar í landbúnaði.

Þessi umfangsmikla endur-nýting á vatni hefur hins vegar leitt til þess að frárennsli í ána Jórdan er í dag miklu minna en áður var. Auk þess er mikið vatn tekið úr ánni og nýtt sem neysluvatn og samhliða minni úrkomu undanfarna áratugi hefur það svo leitt til þess að þetta áður mikla fljót er í dag vart svipur hjá sjón. Það hefur svo aftur leitt til þess að Dauðahafið, sem er stöðuvatn sem áin Jórdan rennur í, hefur minnkað dag frá degi síðustu áratugi. Yfirborð Dauðahafsins var -392 metra hæð árið 1930, -412 metra hæð árið 1999 og tíu árum síðar var yfirborðið í -423 metra hæð. Nú er yfirborðið komið í -430 metra, lækkar um 1 metra á ári og mun gera það á komandi árum verði vatnsrennslið í Dauðahafið ekki aukið á ný.

***Snorri Sigurðsson**
sns@seges.dk
Ráðgjafi hjá SEGES P/S
Danmörku*

Ég hef í þessum orðum mínum lýst óánægju minni með mismunun og ójöfnuði milli þegna þessarar þjóðar, af hverju við sitjum ekki öll við sama borð þegar kemur að úthlutun þeirra náttúrugæða sem við eigum öll sameiginlega, hvar á landinu sem við búum. Þegar við lítum til þess að stóriðjan notar 85% af allri framleiddri orku þjóðarinn-ar, iðnaður og stórfyrirtæki nota 10% og við HIN notum 5% (skv. upplýsingum frá Orkustofnun) þá væri fróðlegt að fá reiknað út hversu mörg pro mill af þessum 5 prósent-um fara til nota í dreifbýlinu, en mér vitanlega liggja þær tölur ekki fyrir. Það væri kannske verðugt verkefni t.d. fyrir Bændasamtökin að skipa sér í hóp með öðrum í baráttusveit fyrir bættum kjörum okkar drei-býlisbúa, því við erum jú á þeirra VERNÐARSVÆÐI, – eða hvað?

Mér fyndist það t.d. vera verðugt markmið að allir landsmenn fengju almenna orku á sama verði. Mér reiknast til að við það myndi minn orkureikningur lækka um ca 120.000 á ári og væri það mikil kjarabót, jafn-vel svo mikil að húshitunarkostnaður minn yrði hliðstæður við það sem er hjá þeim sem nota hitaveitu þar sem hún er dýrust.

Vel má vera að ég hafi misskilið eitthvað eða farið rangt með tölur og reynist svo biðst ég afsökunar á því og vænti þess að það verði þá leiðrétt af þar til bærum aðilum. Hitt er þó ljóst, og verður varla hrakið, að verulegur munur er á kjörum á raforkuverði eftir því hvar við búum þrátt fyrir þessa leiðréttingu á flutningskostnaðinum.

Ég vil að lokum þakka þeim sem unnið hafa að þessum málum fyrir okkur, sem í dreifbýli búum, þótt enn vanti mikið til að réttlætis sé gætt okkur til handa. En vonandi getum við áður en langt um líður tekið undir lokaorð í grein Einars Kristins þar sem hann „segist vona að þetta verði til heilla þeim byggð-um og íbúum, sem hafa mátt þola sligandi kostnað á undanförmum árum við það eitt að halda á sér hita í húsnaði sínu“.

Og nú hefur síðasti rafmagns-reikningur minn, sem ég á að greiða þ. 2. júní, borist mér. Þar kemur í ljós að orkureikningurinn hækkar um rúmar 1.000 krónur, en reikning-ur yfir flutninginn lækkar um tæpar 1.000 krónur.

Það munar um minna.

Innri-Fagradal á vormánuðum í maí 2016
Sigurður Þórólfsson

Lesendabás

Tollasamningur sem ógnar byggð og atvinnuöryggi

Búvörusamningur og tollasamningurinn við Evrópusambandið eru til umfjöllunar í nefndum Alþingis. Hægt er að gagnrýna báða þessa samninga út frá mörgum sjónarmiðum.

Eins og komið hefur fram hefur tollasamningurinn ekki verið unn-inn í neinu samráði við bændur, aðra hagsmunaaðila, neytendur eða aðra flokka en þá flokka sem sitja í ríkisstjórn. Ef þessi tollasamningur gengur eftir hefur þetta gífurleg áhrif á starfsumhverfi landbúnaðar í heild á Íslandi, ekki bara þeirra bænda sem eru að framleiða hvítt kjöt heldur alla kjötframleiðslu í landinu og vinnslu afurða þegar menn ætla sér að opna svona gíf-urlega mikið á kjötinnflutning inn til landsins eins og áætlað er en þar er ekkert smámagn á ferðinni.

Í svínakjöti er núverandi kvóti 200 tonn og fer upp í 700 tonn á þessu tímabili, á fjórum árum, og í alifuglakjöti er kvótinn í dag sem flytja má inn 200 tonn en fer upp í 856 tonn, svo dæmi sé nefnt. Við þetta bætast unnar kjötvörur, þar á innflutningur að aukast úr 50 tonnum upp í 400 tonn, og inn-flutt magn af pylsum á að aukast úr 50 tonnum í 250 tonn. Þetta er gífurleg aukning og ekkert skrýtið að svínabændur og kjúklingabænd-ur hafi lýst miklum áhyggjum af því hvað þessi samningur muni þýða fyrir afkomu þessara greina. Að óbreyttu er raunveruleg hætta á að fólk hrökklist út úr þessum atvinnugreinum vegna þessa.

Það er erfiðara að reisa aftur við matvælaframleiðslu í þessum greinum ef snúa á til baka seinna meir ef í ljós koma neikvæðar afleiðingar mikils innflutnings á landbúnaðarafurðum á framleiðslu innlendirar landbúnaðarafurða. Í þessu samhengi vil ég líka leggja mikla áherslu á að innlend fram-leiðsla á mjólkurdufti njóti for-gangs.

Mér finnst þessi umræða um aukinn innflutning landbúnaðar-afurða sem notið hefur tollverndar oft mjög sérstök. Það er alltaf tengt saman að aukinn innflutningur gefi sjálfkrafa lærra verð til neyt-enda. Við þekkjum það varðandi afnám vörugjalda og tolla á ýmsan varning að lækkunin hefur langt í frá skilað sér til neytenda.

Í dag er mikið magn af land-búnaðarvörum og hvítu kjöti flutt til landsins. Það hefur komið fram í umræðunni eins og varðandi svína-kjötið að þar eru menn að nýta tollkvótana til að flytja inn dýr-ustu hlutana eins og lundir. Síðan verður skortur á vöru eins og svína-síðum sem beikonið er framleitt úr, og þá bætist það við og verður að frjálsum innflutningi eins og verið hefur frá maí til september. Í lok september birgja menn sig upp fyrir næstu mánuði svo það er verið að flytja inn miklu meira magn en menn gera sér grein fyrir.

Það veldur ójafnvægi í sam-keppni við alla kjötframleiðslu í landinu þegar þessi innflutningur á hvítu kjöti verður að veruleika. Þá er hætta á undirboðum gagn-vart framleiðslunni hér á landi sem veldur því að innlendir kjötfram-leiðendur eiga erfitt með að keppa við þær aðstæður.

Núna eru aðstæður þannig, t.d. í Danmörku og fleiri löndum þar sem svínakjöt er framleitt, að það er viðskiptabann hjá Rússum gagnvart innflutningi frá Evrópu á svínakjöti og verðið þess vegna mjög lágt í Evrópu sem hefur áhrif á íslenska framleiðslu.

Þarna eru á ferðinni mjög erf-iðar og ósanngjarnar samkeppnis-aðstæður og öll virðiskeðjan með fjölda starfa kemst líka í uppnám vítt og breitt um landið. Úrvinnsla

Lilja Rafney Magnúsdóttir.

kjötafurða og annara fjölbreyttra afurða úr landbúnaðargeiranum skapar miklu fleiri störf í landinu en fólk gerir sér grein fyrir.

Tollasamningur ríkisstjórnarinnar ógn við landbúnað og byggðaþróun

Ef þessi tollasamningur gengur fram óbreyttur mun það valda mikilli byggðaröskun í landinu. Þetta mun ekki bara bitna á þeim bændum sem þarna eiga í hlut heldur hefur þetta áhrif á svo margt annað sem fylgir þessari atvinnustarfsemi í hliðargreinum í landbúnaðargeiranum. Ég held að menn ættu að hugsa sig tvisvar um áður en þeir skera í raun og veru upp herör gagnvart byggð í landinu sem verið er að gera með þessum tollasamningi.

Það er verið að ógna byggð um landið með þessum samningi. Það er með ólíkindum að þetta eigi að fara sisona í gegn án þess að afleiðingar af þessum samningi verði skoðaðar ofan í kjölinn.

Það hefur líka komið fram að heilbrigði íslenskrar framleiðslu, svo ég taki sérstaklega út fyrir sviga svínarækt og alifuglarækt, er með allt öðrum hætti en víða í Evrópu. Við erum þar mjög framarlega með lágmarksnotkun sýklalyfa og strangar reglur varð-andi heilbrigði búa og afurðanna. Innanlandsframleiðsla ætti auð-vitað að njóta þess þegar horft er á verð, samkeppni og aukinn innflutning. Fram hefur komið í könnunum á gæðum á ferskum kjúklingi í kjötborði í Bretlandi að allt að 70% af ferskum kjúklingi var sýktur af kampýlóbakteríu og salmonellu.

Verjum sjálfbærni í íslenskum landbúnaði og eflum umhverfisvæna framleiðslu

Við Vinstri græn viljum verja íslenska landbúnaðarframleiðslu og teljum að með þeim tollasamningi sem hér liggur fyrir sé verið að ógna landbúnaðarframleiðslu í landinu, og ekki bara henni heldur líka ótal atvinnugreinum sem starfa til hliðar við frumframleiðslu í landbúnaði. Við eigum að standa vörð um okkar góðu framleiðslu og halda áfram að þróa hana á sjálfbæran hátt og efla lífræna framleiðslu og kornrækt hér á landi. Það eru líka umhverfisleg sjónarmið sem liggja að baki, því fylgir mikil mengun að flytja hing-að landbúnaðarafurðir um langan veg, hvort sem um er að ræða kjöt, osta eða aðra þá vöru sem við getum framleitt hér heima. Íslenskar land-búnaðarafurðir eru í fremstu röð hvað heilnæmi og gæði vörunnar varðar og við eigum líka að horfa til matvælaöryggis í landinu og að stuðningur við innlenda framleiðslu skili sér sem best í verði og aukinni innanlandsneyslu.

Lilja Rafney Magnúsdóttir, þingmaður VG í Norðvesturkjördæmi.

Lesendabás

Að segja hálfan sannleika

Á forsíðu Bændablaðsins 26. maí er slegið upp fyrrisögninni „Sauðfé hefur fækkað um 40% með tilheyrandi stórminnkun beitarálags“. Þar er fjallað um þá fækkun sem orðið hefur á vetrarfóðruðum kindum á milli árunna 1982 og 2015.

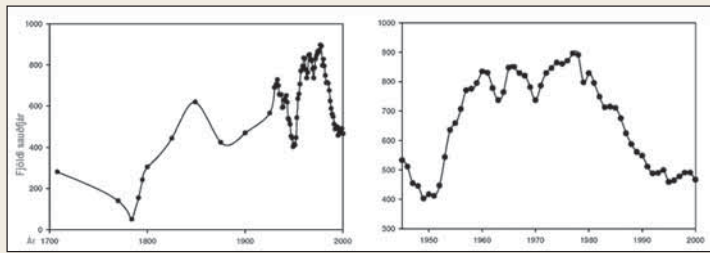
Þá segir í greininni að samkvæmt gögnum frá Náttúrufræðistofnun Íslands hafi mælt aukinn lífmassi á tímabilinu 1982–2010 sem þýði að land hafi verið að gróa í kjölfar fækkunar sauðfjár og hlýnandi veðurfars. Það er vissulega rétt en er þó aðeins hálfur sannleikurinn og gefur því í raun mjög villandi mynd.

Fækkun sauðfjár?

Á áttunda áratug síðustu aldar og framyfir 1980 fjölgaði sauðfé gífurlega á Íslandi með tilheyrandi ofbeiti og gróðureyðingu. Þá var hér miklu fleira fé en hafði nokkum tímann verið frá landnámi. Þótt fé hafi vissulega fækkað frá þessum árum er hér enn margt fé og hefur sjaldan í Íslandssögunni verið fleira. Það að nota árið 1982 sem einhvern upphafspunkt skekkir því mjög myndina ef við viljum skoða beitarálagið nú í sögulegu samhengi. Fjöldi sauðfjár á Íslandi hefur svo haldist nokkuð óbreyttur síðustu 25 ár, þótt innanlands-neysla á lambakjöti hafi dregist verulega saman á sama tímabili.

Er landið að gróa upp?

Í forsíðugrein Bændablaðsins segir

að þróttur gróðurs hafi aukist með minnkandi beitarálagi frá því árið 1982. Það er vissulega rétt því það hvort land grær upp og hversu hratt það gerist hangir mjög saman við beitarálag.

Samkvæmt gögnum Náttúrufræðistofnunar (Reynolds og félagar) þá var gróður mjög í framför fyrst eftir að fé fækkaði upp úr 1980 og var í stöðugri framför fram undir aldamót eða þar til fjöldi sauðfjár var orðinn nokkuð föst stærð. Hins vegar er það svo samkvæmt sömu gögnum að lífmassi minnkaði milli árunna 2002 og 2013. Þau ár eru þó einhver þau hlýjustu í sögunni. Til að meta ástandið í dag er eðlilegra að skoða þessi síðustu ár og nýjustu tölur í stað þess að nota 1982 sem viðmið. Ef nánar er rýnt í þessi gögn sést að gróðri hefur helst farið fram þar sem land er friðað fyrir beit eða dregið hefur verulega úr beitarálagi. Að sama skapi hefur gróðri ekki síst hnignað þar sem beitarálag er mikið.

Margt hefur færst til betri vegar í beitarmálum á síðustu áratugum og þá ekki síst eftir að sauðfé fækkaði eftir 1980. Þrátt fyrir þá fækkun er fé enn margt á Íslandi í sögulegu samhengi. Hin seinni ár hefur gróðri víða hnignað þar sem beitarálag er mikið. Við eigum því enn langt í land með að geta sagt að sauðfjárrækt á Íslandi sé alls staðar stunduð með sjálfbærum hætti.

Jón Kr. Arnarson

Áhugamaður um landgræðslu og landnýtingu.

Jarðgangakostir með tengingum við Fljót og Siglufjörð sem í umræðunni hafa verið.

Jarðgöng á Tröllaskaga

— Leiðrétting við jarðgangagrein

Í 9. tölublaði Bændablaðsins sem út kom fimmtudaginn 12. maí sl. var fjallað um þingsályktunartillögu sem ég er fyrsti flutningsmaður að ásamt 12 öðrum þingmönnum.

Ég fagna áhuga blaðsins á þessari tillögu en verð að gera athugasemdir við fyrrisögn blaðsins og umfjöllun þess um hinn gamla samanburð jarðgangakosta á Tröllaskaga. Vinna við það verkefni hófst með skipun starfshóps árið 1994 og lauk með skýrslu um valkosti í nóvember 1999.

Tvær meginleiðir við gerð jarðganga voru skoðaðar og þær bornar saman við nýjan veg um Lágheiði, þ.e. Fljótaleið og Hédinsfjarðarleið.

Í skýrslunni segir m.a. um þessar leiðir:

Fljótaleið, frá Siglufirði inn Hólsdal, um jarðgöng til Nautadals í Fljótum, inn Holtsdal og um jarðgöng til Ólafsfjarðar, yrði um 33 km. Miðað við jarðgangamunna í 100 m hæð yfir sjó, væru göngin 4,7 og 8,5 km löng, eða samtals 13,2 km.

Hédinsfjarðarleið, frá Siglufirði inn Skútudal, um 4 km jarðgöng til Hédinsfjarðar innan við Hédinsfjarðarvatn, og síðan um 6,2 km löng jarðgöng til Ólafsfjarðar (eða 10,2 km) og 15 km milli Ólafsfjarðar og Siglufjarðar.

Í þessum samanburði í skýrslunni munar 3 km í jarðgöngum, þ.e. hvað Fljótaleiðin hefði orðið lengri, og því er munurinn m.v. ný Siglufjarðargöng frá Hólsdal yfir í Fljót einungis 1,7 km í heildarlengd. Rétt er að geta þess að Hédinsfjarðargöng eru 10,5 km í bergi og lengdust því um 300 m við fullnaðarhönnun þar sem m.a. var tekið tillit til snjóalaga og snjóflóða, jarðfræði, aðkomu vega og margt fleira sem upp kemur við fullnaðarhönnun og endanlega legu.

Niðurstaða samráðshópsins

Niðurstaða samráðshópsins var að göng um Hédinsfjörð væri besti kosturinn.

„Meginröksemd fyrir tillögunni var sú að með þessari leið tengist Siglufjörður byggðum við Eyjafjörð á þann hátt að Eyjafjarðarsvæðið í heild verður öflugra mótvægi við höfuðborgarsvæðið og byggð á

Kristján L. Möller.

miðju Norðurlandi styrkist verulega. Ávinningur með hringtengingu með ströndinni um Tröllaskaga er einnig talinn verulegur fyrir sveitarfélög í Skagafirði, Siglufirði og Eyjafirði, einkum í ferðaþjónustu.“

Vorið 2000 samþykkti Alþingi tillögu um gerð jarðganga á norðanverðum Tröllaskaga sem myndu tengja Siglufjörð og norðanverðan Skagafjörð betur við Ólafsfjörð og Eyjafjarðarsvæðið.

Niðurstaða mats á umhverfisáhrifum

Niðurstaða mats á umhverfisáhrifum var þessi m.a.:

„...að Hédinsfjarðarleið og Fljótaleið myndu ekki valda umtalsverðum neikvæðum áhrifum á umhverfið. Þessar framkvæmdir myndu hins vegar leiða til umtalsverðra jákvæðra áhrifa á byggð og þá sérstaklega á norðanverðum Tröllaskaga. Þegar þessar tvær leiðir voru bornar saman með tilliti til arðsemi og umhverfisáhrifa, á náttúru og samfélag, benti flest til þess að Hédinsfjarðarleið væri betri kostur. Út frá veltæknilegu sjónarmiði og arðsemi lagði Vegagerðin til Hédinsfjarðarleið sem meginkost.

Niðurstaða matsins var einnig sú að Hédinsfjarðarleið hafi jákvæðari áhrif á byggð og samfélag án þess að valda verulegum neikvæðum áhrif-

um á náttúru svæðisins.“ Tvennt stóð upp úr:

1. Veruleg jákvæð áhrif sem bætta samgöngur með Hédinsfjarðarleið kunna að hafa á samfélagið á norðanverðum Tröllaskaga, þá fyrst og fremst Siglufjörð og Ólafsfjörð.

Leiðin milli Siglufjarðar og Ólafsfjarðar er nú 15 km, en hefði orðið 31 km með Fljótaleið, og á milli Siglufjarðar og Akureyrar eru nú 76 km en hefðu orðið 92 km með Fljótaleið. Stytting milli Siglufjarðar og Ólafsfjarðar með tilkomu Hédinsfjarðarleiðar eru 219 km á veturna og 47 km á sumrin.

Lokaorð:

Öll umfjöllun í blaðinu um að tillaga okkar og rökstuðningur sé byggður á svipuðum rökum og ekki þóttu boðleg í deilum um Hédinsfjarðargöng fær ekki staðist. Fljótaleiðin, þ.e. leggurinn úr Fljótum til Ólafsfjarðar, hafði mjög marga annmarka eins og rakið var í ótal greinum og skýrslum á sínum tíma. Hún hafði hins vegar einn mikinn kost, þ.e. göng frá Siglufirði yfir í Nautadal í Fljótum, leið sem hefði betur verið valin á sínum tíma í stað leiðarinnar um Almennunga og Strákaganga.

Tillaga mín og 12 annarra þingmanna fjallar einmitt um þann legg með þeim rökum sem sett eru fram í greinargerð tillögunnar.

Meðfylgjandi er kort af svæðinu þar sem þessir jarðgangakostir eru settir inn, m.a. Fljótaleggurinn sem var annar leggur Fljótaleiðarinnar og er mikilvægt að hafa það í huga í þessum samanburði.

Samkvæmt því sem hér er ritað var það mat Vegagerðarinnar og niðurstaða umhverfismats að Hédinsfjarðarleiðin væri mun betri kostur.

Ég held að enginn deili um það lengur. Árin, umferðin og mikil jákvæð byggðaleg áhrif hafa sann- að það.

Þeim hefur fjölgað mjög sem hefðu viljað þessa Lilju kveðið hafa.

Kristján L. Möller
alþingismaður og fyrsti
flutningsmaður umræddrar
tillögu.

Ert þú að spá í nýtt
límtrés- eða stálgrindarhús?

Við spáum gjarnan í það með þér.

www.STRUKTUR.is

Hafðu samband og saman
finnum við réttu lausnina!

| Strúktúr ehf | www.struktur.is | struktur@struktur.is |

| Þverholti 2 | 270 Mosfellsbæ | Sími: 860 0264 & 696 0008 |

Bændablaðið Smáauglýsingar 56-30-300

Næsta blað kemur út 23. júní

Upplýsingar um mjólkurflæði

Í lok síðasta árs var opnað fyrir þann möguleika í Huppu að menn geta lesið gögn um nyt kúnna beint inn í mjólkurskýrslu úr Lely-mjaltapjónum. Með því sparast umtalsverð vinna í inn-slætti auk þess sem mælingar á nyt verða samræmdari og nákvæmari.

Þá söfnum við um leið mikils-verðum upplýsingum um mjaltir kúnna, þ.e. fáum inn beinar mælingar á mjólkurflæði, mjaltatíðni, tímalengd mjalta og fjölda hafnana. Þetta eru allt saman upplýsingar sem í fyllingu tímans, þ.e. þegar nægum gögnum hefur verið safnað, munu nýtast okkur með beinum hætti í ræktunarstarfinu.

Í meistaraverkefni sínu við Landbúnaðarháskóla Íslands árið 2008 fann Elín Nolsöe Grethardsdóttir út að arfgengi á meðalmjólkurflæði væri 0,36. Arfgengi á mjóltum samkvæmt kúadómum er mun lægra eða 0,20. Þetta er í góðu samræmi við erlendar niðurstöður eins og eftirfarandi tafla með arfgengistölum frá Danmörku sýnir.

Í dag er töluverður hópur búa

Tafla 1. Arfgengi beinnar mælingar á mjólkurflæði og kúadóma í Danmörku

	RDM og Holstein	Jersey
Ein mæling á mjólkurflæði á mjsk.	0,34	0,27
4-6 mælingar á mjólkurflæði á mjsk.	0,42	0,35
Kúadómar	0,25	0,19

með Lely-mjaltapjóna farinn að senda inn gögn með þessum hætti. Það eru okkur samt nokkur vonbrigði að þessi bú skuli ekki vera fleiri en raun ber vitni þar sem eftir þessu hafði verið óskað af hálfu bænda. Þrátt fyrir að þessi möguleiki hafi verið fyrir hendi í hálf ár nú skilar aðeins þriðjungur þeirra búa sem eru með Lely-mjaltapjóna gögnum með rafrænum hætti.

Það er alveg ljóst með því að skoða arfgengistölurnar að kynbætur fyrir mjaltahraða munu ganga hraðar með notkun beinna mælinga á mjólkurflæði. Það er líka ljóst að íslenskar kýr eru þyngri í mjóltum en stallsystur þeirra erlendis og því hlýtur að vera eftir miklu

að slægjast fyrir okkur að notfæra okkur alla þá möguleika sem við höfum til þess að bæta það mat sem við höfum á þessum eiginleika. Það verður hins ekki hægt ef að við fáum ekki nægjanlegt magn gagna til þess að vinna úr. Þessu

til viðbótar kann að vera hægt í framtíðinni að nota tímalengd mjalta og fjölda hafnana sem þátt í upplýsingaöflun varðandi skap eða geðslag kúnna og hvernig þær aðlagast mjóltum.

Ég vil því skora á alla þá bændur sem eru með Lely-mjaltapjóna að taka upp það vinnulag við skil á mjólkurskýrslu að senda gögnin inn með rafrænum hætti. Staðreyndin er sú að innlestur þessara gagna hefur gengið mjög vel og séu burðar- og afdrifaskráningar í lagi og skil regluleg á þessi aðferð að spara mönnum vinnu og bæta gæði gagnanna auk þess að afla viðbótar-gagna fyrir ræktunarstarfið.

Guðmundur Jóhannsson
Ábyrgðarmaður í
nautgriparækt
mundi@rml.is

Við erum auk þessa að vinna að sambærilegum lausnum fyrir DeLaval- og GEA-mjaltapjóna auk þess sem vonir standa til að þetta verði einnig mögulegt fyrir DeLaval- og SAC-mjaltakerfi. Þessu til viðbótar er RML farið að huga að söfnun meiri upplýsinga eins og mælingum á spenastað-setningu og jógurdýpt auk þunga kúnna sem nýta má í sambandi við fóðuráætlanagerð.

Að mínu mati er glórulaust annað en að nýta þær miklu upplýsingar sem þessi tæki safna saman um kýrnar okkar og notfæra okkur þær í bæði daglegum rekstri búanna og kynbótastarfinu.

Bændablaðið

Smáauglýsingar 56-30-300

Næsta blað kemur út

23. júní

Mikið úrval aukahlata

Profi Star 5
fyrir garðinn

Spray-Matic 5P
fyrir olíuefni

Clean-Matic 5E
fyrir alkalísk efni

Clean-Matic 5P
fyrir sýruefni

STREYMI
heildverslun

Streymi heildverslun ehf.
Goðanesi 4 | Akureyri
streymi.is | 588 2544

Made in Switzerland

Hagkvæm dekk fyrir alvöru kröfur

Þegar velja skal vinnuvéla- og landbúnaðardekk skipta gæði, ending og áreiðanleiki höfuðmáli. Maxam dekkinn eru hagkvæmur kostur og hafa reynst vel við krefjandi aðstæður.

Við vitum að þú gerir miklar kröfur – hafðu samband við sölumenn okkar í síma **590 5280** og kynntu þér hvað Maxam dekkinn geta gert fyrir þig.

KLETTUR
SALA OG ÞJÓNUSTA

KLETTUR Klettagörðum 8-10 • 104 Reykjavík • Sími: 590 5100

Út að leika á BMW 1200 GS

Síðastliðið haust, þegar ég heimsótti ábúendur á Ásgarði við Kirkjubæjarklaustur, þau Þórönnu Harðardóttur og Eyþór Valdimarsson, spurði Eyþór mig um BMW 1200 mótörhjól sem ég var á og hvort væri von á umfjöllun um hjólið.

Ég gaf honum þá afsökun að hjólið væri ekki nýtt, en einnig þá von að ef mér myndi bjóðast nýtt 1200 BMW hjól skyldi ég glaður skrifa um það. Fyrir skemmstu bauðst mér næstum nýtt BMW 1200 GS mótörhjól í langan prufuakstur.

Hentar vel til ferðalaga á íslenskum vegum og vegslóðum

Að sögn Eyþórs Örlygssonar, framkvæmdastjóra Reykjavík Motor Center, sem er umboðsaðili fyrir BMW mótörhjól á Íslandi, er hjólið grunnútgáfa af BMW 1200 GS og er með tveggja strokka boxervél sem skilar 125 hestöflum. BMW 1200 GS hefur verið eitt vinsælasta og söluhæsta mótörhjól í heiminum í mörg ár af fólki sem ferðast mikið á mótörhjólum á vegum og vegleysum. Á síðasta ári keyrði ég með tveimur breskum atvinnumótörhjólamönnum Nyrðra fjallabak sem voru á 2015 árgæðinni af BMW 1200 GS og sannfærðist ég þá um að þessi hjól henta vel fyrir íslenska malarvegi.

Prufuaksturinn langur í öllum tegundum veðurs

Prufuaksturinn var sjö dagar og 2120 km. Fyrsta daginn var frekar mikill vindur og oftast á hlið, en hjólið tekur vel á sig vind og fer vel með mann. Í prófunum sem ég hef lesið í erlendum mótörhjólablöðum fær BMW hæstu fánlega einkunn hjóla þegar ekið er í miklum vindi og þar er ég sammála.

Næsta dag var lítill vindur, en töluverð rigning, en lögun hjólsins hélt rigningunni að mestu frá mér sem ökumanni. Í rigningunni kólnaði svolítið og var þá gott að hafa hita í handföngunum sem ég kveikti á. Næst var það prófun á mól, en malarvegurinn var heiðarvegurinn upp úr Berufirði, Öxi. Eftir mikla þurrkatíð var vegurinn frekar laus og holóttur, en á þeirri leið gafst mér gott tækifæri til að prófa fjöðrunina og spólvörn.

Þegar ég keyri mótörhjól ek ég mikið standandi á fótstígum, sérstaklega þegar ekið er á malarvegum. Á BMW hjólum er almennt gott að keyra standandi, en á þessu hjóli eru fótstigin of mjó og mætti breikka þau a.m.k. um helming.

BMW 1200 GS.

Myndir / HLJ

Svona þungt hjól getur ekkert í snjó.

Kraftmikið með góða fjöðrun og spólvörn

Í mælaborðinu eru fjórar aðalstillingar á vél, fjöðrun og spólvörn: „Rain, Road, Dyna og Enduro“.

Á malarvegi er best að vera með stillt á Enduro, en sú stilling gefur afturdekkinu svigrúm á stuttu spóli í lausri mól, en ef verið er að fara upp brekku sem er mikið þvottabretti er betra að taka spólvörnina af því annars fúskar og fretar mótörinn í hvert sinn og afturdekkið missir grip.

Í rigningu mæli ég með Rainstillingunni því ef maður missir grip á blautum vegi er minni hætt á að maður missi kraftmikið hjólið í spól. Roadstillingin sparar mest

Væri hjólið mitt væri það fyrsta verk mitt að fá mér breiðari fótstíg.

bensín, en þegar ég var með stillt á þá stillingu var eyðslan rétt undir fjórum lítrum á hundraðið á 90 km hraða. Mesta eyðslan er á Dynastillingunni, en þá er hjólið kraftmest og snarpast og sem dæmi þá prófaði ég í Bakkaselsbrekkunni

Veltigrindurnar verja mótörinn vel og hæfa hjólinu.

Frekar aumingjalegt framljós sem dagljós, en ég keyrði mest með háuljósinn kveikt svo að ég sæist betur fyrir þá sem á móti mér komu.

hröðunina og kraftinn við að taka fram úr flutningabíl með eftirvagn. Ég botngaf hjólinu í 6. gir á 80 km hraða og þegar ég sá allan bílinn í baksýnispeglunum til að skipta um akrein sýndi hraðamælirinn mér pósnúmerið á Seltjarnarnesi.

Mælaborðið býður upp á miklar upplýsingar

Í mælaborðinu má fá miklar upplýsingar sem eru m.a. dagsetning, klukka, hiti á vél, hiti, eyðsla, loftþrýstingur í fram- og afturdekkjum, hvað eru margir kílómetrar eftir á eldsneytistanknum ásamt varnarljósum s.s. olía, hiti, spólvörn, ABS og fl.

Grunnverð á BMW 1200 GS er 3.800.000, en með ferðatöskum og „krassvörn“ (veltigrindum) er hjólið komið rétt yfir fjórar milljónir.

Veltigrindurnar eru að mínu mati bráðnaðsýnlegar og kosta aukalega ekki nema 80.000, en þegar ekið er eftir beinum og breiðum vegi er gott að rétta úr fótunum og setja kálfa ofan á veltigrindurnar og keyra í stíl Dennis Hopper úr bíómyndinni Easy Rider.

Lokaorð

Fínt ferðahjól sem fer vel með ökumann og farþega, með mikið tog í vél og þægilega ásetu, en eini mínusinn sem ég gef hjólinu eru mjó fótstíg.

Yamaha Grizzly 700 SE – Sterklegur vinnubjarkur frá Arctic Trucks

Fyrir stuttu síðan átti ég erindi í Arctic Trucks og hitti þar Björn Ingvar, sölumann á Yamaha fjórhjólum og mótörhjólum.

Hann bauð mér að prófa Yamaha Grizzly 700 fjórhjól sem hann er með í búðinni. Sjaldan hef ég dótinu neitað og var fljótur að þiggja boðið. Með fjórhjólíð á kerru fór ég upp á Sandskeið og prófaði fjórhjólíð á misgóðum slóðum sem eru við Sandskeið og Bolaöldur.

Skemmtilegt viðbragð í 700cc vélinni

Eftir að hafa prófað hjólið í litlu æfingabrautinni á Bolaöldum til að finna hreyfingarnar í hjólinu var farið í slóðaaakstur. Hjólið er glettilega stöðugt og þægilegt að keyra,

en mest fannst mér um rafmagnsstýrið sem tekur af öll högg þegar ekið er í ósléttu og á steina miðað við fyrri fjórhjól sem ég hef keyrt. Í lága drifinu með öll hjól læst hefur mér oft fundist fjórhjól sem ég hef verið að keyra vera óstöðug á hraða, en Grizzly 700 lullaði yfir steinana og hindranirnar sem fyrir hjól var lagt eins og ekkert væri. Næst var það að prófa hröðun og snerpu, en á augnabliki var ég kominn upp í 90 km hraða svo ekki vantar

Alla svona varnarmiða ber að virða og fara eftir, þeir eru þarna af ástæðu.

Yamaha Grizzly 700 SE.

aflíð í þetta hjól. Hjólið sem ég prófaði var með spili frá WARN

og í hjólinu eru mörg hól og þar af eitt sem er vatnshelt. 18 lítra bensintankurinn er nú kominn undir ökumannssætið sem gerir

hjólið stöðuga í akstri. Að keyra hjólið á venjulegum malarvegi er margsinnis betra en að taka fjórhjóladrifið af og vera bara í afturhjóladrifinu.

Bögglaberarnir að framan og aftan bera mikið, en uppgefin þyngd að framan er 50 kg að framan og 90 kg að aftan.

Mikið er af varúðarmiðum á hjólinu eins og á öðrum fjórhjólum, þessa miða á að virða og fara eftir því að bæði hér á landi og erlendis hefur slysatíðni á fjórhjólum frekar verið að aukast þegar fækkun er almennt í öðrum slysum.

Verðið á Yamaha Grizzly er frá 2.200.000, en fjórhjólíð sem ég prófaði kostar 2.420.000. Allar nánari upplýsingar má nálgast á vefsíðunni www.yamaha.is.

Við verðum að huga betur að forvörnum unglinga og barna

– Hversu langt má, eða er nauðsynlegt að ganga í myndbirtingum á slösuðu fólki?

Í einum af þessum stuttu pistlum hér þar sem verið er að reyna að ná til fólks með forvarnir ungmennta í huga var birt mynd af unglingi með heykvísl í óæðri endanum. Myndbirting þessi rataði í aðra fjölmiðla og fannst mörgum ég fara yfir strikið, en ég sé ekki eftir neinu og fannst myndbirtingin hæfa lesefninu.

Sem dæmi þá sá ég í írskri samantekt um slys ungmennta svo ógeðfellda mynd af slösuðum unglingi að mér blöskraði þar sem unglingurinn lá í blóði sínu. Ég sá seinna sömu mynd í forvarnarbæklingi um úrtaksdrifsköft á dráttarvélum þar sem unglingurinn deildi sögu sinni.

Persónulega finnst mér að það megí ganga svolítið langt í myndbirtingum í forvarnarskyni. Því ef einhver getur slasað sig við tiltekna iðju, geta aðrir það líka. Af hverju ætti þá ekki að vera sjálfsgæður hlutur að vara við hættunni?

Nýlega birti Starfsgreina-sambandið á heimasíðu sinni stutta frétt um nýútkomna skýrslu um vinnuslys unglinga á Norðurlöndum,

Þessi var heppinn að halda hendinni.

en þar mátti meðal annars lesa orðrétt:

„Í nýútkominni rannsókn á velferð og öryggi ungs fólks á vinnu- markaðnum kemur fram að Ísland er eftirbátur hinna Norðurlandanna í að

koma í veg fyrir slys á ungu fólki. Í heildina er ungt fólk á vinnumarkaði í meiri hættu á að hljóta andlegan og líkamlegan skaða af vinnu heldur er eldra fólk. Ungu fólki á vinnumarkaði er sérstaklega hætt við slysum í

landbúnaði, skógarvinnslu og fiskiðnaði. Fjöldi ungs fólks hér á landi í fiskiðnaði getur skýrt háar slysa- tölur. Þá er það einkennandi fyrir öll Norðurlöndin að karlar eru í meiri hættu á að slasast við störf heldur en konur og er það rakið til eðli þeirra starfa sem karlar veljast til.“

Ég renndi stuttlega yfir þessa samantekt og hjó sérstaklega eftir því hversu mun fleiri prósent ungs fólks er í vinnu hér á Íslandi miðað við hinar Norðurlandabjóðirnar, sem segir okkur bara það eitt að reyndi starfsmaðurinn þarf að vera vel á verði gagnvart unga fólkinu og leiðbeina því fyrstu vinnuárin.

Í sjöunda blaði 2015 var sagt: „...ekki spurning hvort heldur hvenær...“

Fyrir nokkrum dögum sá ég í

fjölmiðlum að barn hefði slasað sig við heyrúllu og flutt til aðhlynnningar með þyrlu. Í 7. tbl. 2015 ræddi ég um hættuna sem stafar af heyrúllum ef rangt er tekið úr rúllustæðum. Í greininni sagði ég orðrétt eftirfarandi um heyrúllustæður:

„Að banna leik getur hugsanlega bara gert það meira spennandi. Í þau skipti sem ég hef séð rúllur í rúllu- stæðu slúta fram fyrir sig hef ég hugs- að með hryllingi hvað ef krakkar yrðu undir þessari rúllu þegar hún hrynur niður. Það er ekki spurning um hvort það verði slys þegar rúllur eru teknar undan úr stæðum, það mun gerast, en tryggðu að slysið verði ekki hjá þér með réttum vinnubrögðum.“

Það er of mikið af slysum á börn- um og unglingum við vinnu og leik, við verðum að fara að taka okkur á í þessum málaflokki annaðhvort NÚNA eða STRAX.

Rafstilling ehf

startarar - alternatorar - perur
viðgerðir - sala
hröð og góð þjónusta
Dugguvogi 23 - s: 5814991
rafstilling@rafstilling.is

Málningarkerfið

Akryl efni - Grunnur - Þéttihúð - Málning
Þéttihúðin er sérstaðan. Hún lokar fínum sprungum.
Er vatnsheld en andar út raka.
Steinninn þornar og skilyrði fyrir myglu hverfa

MÁLNINGARVERSLUN ÍSLANDS
Vatnagarðar 16 - 104 Reykjavík - Sími 415 0060 - malis@malis.is

KROSSGÁTA Bændablaðsins

39

FELLA	SUGA	TÍÐAR	Í RÖÐ	KALL		HALD	SNJÁLDUR	YFIRRÁÐ	SVALL
STÖKKUR									
RÁNDÝR					AUMA				
					MÁLUR				
HNOÐAÐ			ÓLJÓS						
			ELDA						
BLIK						TIL SAUMA			
FYRIRHÖFN						ÚTLIT			
					NÁKOMIÐ				
					POT				UMFRAM
SJÚKDOM				KK NAFN	Á ENDANUM VOPN			BRASKA	SKRAUT
OTA				ÓSKIPT		MARGS- KONAR			
			ÓVILJANDI			YFIRHÖFN			
FYRIR HÖND		LAND Í ASIÚ				MÁLÆÐI			
		SVEFN				MÁLUR			
BEITA			GRASEY			RODNA			
			NAFN- BÆTUR			ÍS			TRUFULA
	SVIF						ÆXLUNAR- KORN		
	FYRIRYAF						GELDA		
AD LOKUM				FÓSTRA			LÖGUR		
				FLÝTIR			GED		
UNDIR- RITA					GEUNA			TVÍHLJÓÐI	KRINGUM
					DRYKKUR				
ADALS- TITILL				AFBROT			PRÆLKUN		
FRÁ			ÞÁTT- TAKANDI				SPIL		

Lausn á krossgátu í síðasta blaði

			38	HLJÓÐ- FÆRI	SKRIFA	ÁVÖXTUR	Í RÖÐ	SKIÓTUR		BEKKUR	BÓMA	RASK	GLÓBA			
			LÖRA	F	L	A	T	F	I	S	K	U	R			
			GISINN	L	E	K	U	R	Á FLÍK	E	R	M	I			
			OHREINKA	A	T	A	KERLEIKS SJÚKDOM	Á	S	T	A	R	S			
			FISKUR	U	R	R	A	R	I	VEIDAR- FÆRI	N	Ó	T			
			SNÖGGUR							LÍFHVATI						
			↓	LUMNÓ	STOPP ÖÐUR	S	T	A	N	S	HAFNA FORFADIR	N	E	I	T	A
TETA	S	P	Æ	N	A	SANTÓK	MERKI SNAR- STEFJUN	T	Á	K	N	TRADK	RÖÐ	SPIL		
BLUNDA	K	Ú	R	A	KAFMEDI ÚT	A	S	M	I	DREIFA OF LITIR	S	T	R	Á		
KLAFI	O	K	R	A	RÁK KYK NAFN	R	I	S	P	A	VEIRA BUR	V	Í	R	U	S
STAL	T	Ó	K	N	TALA KRYDDA	Í	U	ÁSAMT ÆXLUM	S	A	M	A	N	RUSL		
	S	TÁLBEITA FUGL	A	G	N	OAS- TEOUND	N	E	O	N	BLAÐUR TANGI	M	A	S		
VAGN	K	E	R	R	A	FAG LEIKFÖNG	I	Ð	N	MUNNI	O	P	TUNNU	K		
LAND	Í	R	L	A	N	D	GED SKÖLI	L	U	N	D	TÍMABIL SRÍÐNI	Á	R		
ÓFOR- SJALNI	F	L	A	S	HLJÓMUR	Ó	M	U	R	HEFDAR- KONNA	D	A	M	A		
SANTÓK	A	A	AD BAKI	A	F	T	A	N	LETRUN	R	I	T	U	N		

Bændablaðið

Smáauglýsingar 56-30-300

Líf og lyst

BÆRINN OKKAR

Valmundur og Una byrjuðu að búa á Eystra-Hrauni árið 1989. Valmundur er fæddur og uppalinn þar. Una og Valmundur (Valli) bjuggu með foreldrum hans til að byrja með, síðan byggðu þau og fluttu í sitt eigið hús í árslok 1989. Árið 1991 var byggt verkstæði og 2005 lausagöngufjós með mjaltargryfju. Elín Þóra, systir Valla, kom í búskapinn með fjölskylduna sína 1997 en flutti í burtu 2008. Þá kom Jón Hilmar í búskapinn og verkstæðið. Í árslok 2011 flutti Dóra, kærasta hans, á Eystra-Hraun.

Býli: Eystra-Hraun.

Staðsett í sveit: Landbroti í Vestur-Skaftafellsýslu.

Ábúendur: Valmundur Guðmundsson og Una K. Jónsdóttir. Jón Hilmar Jónasson og Dóra Einarsdóttir.

Fjölskyldustærð (og gæludýra): Valmundur og Una eiga þrjú börn; Jón Hilmar (31 árs), Þórarinn (28 ára) og Lína Dögg (16 ára). Jón Hilmar og Dóra eiga Stefaníu Guðrúnu (2 ára) og eitt á leiðinni. Yfir sumartímann býr Katrín Þórarinsdóttir á bænum en á Klaustri á veturna. Á bænum búa líka Labradorinn Moli og kötturinn Herkúles.

Stærð jarðar? Ekki vitað.

Gerð bús? Kúabú.

Fjöldi búfjár og tegundir? 64 mjólkandi kýr, 60 kvígur og þrjú naut.

Hvernig gengur hefðbundinn vinnudagur fyrir sig á bænum? Dagarnir byrja allir á morgun-

mjóltum. Eftir mjaltir eru verkin mismunandi eftir árstíma, en mikið af tímanum er eytt á vélaverkstæði sem er á bænum. Svo enda allir dagar á kvöldmjóltum.

Skemmtilegustu/leiðinlegustu bústörfin? Skemmtilegustu bústörfin er öll útvinna þegar veðrið er eins og maður vill hafa það. Leiðinlegast er að klippa klaufir og pappírsvinna.

Hvernig sjáið þið búskapinn fyrir ykkur á jörðinni eftir fimm ár? Við sjáum ekki stórar breytingar.

Hvaða skoðun hafið þið á félagsmálum bænda? Höfum enga skoðun.

Eystra-Hraun

Hvernig mun íslenskum landbún- aði vegna í framtíðinni? Bara vel, eins og alltaf.

Hvar teljið þið að helstu tækifærin séu í útflutningi íslenskra búvara? Erum ekki alveg viss.

Hvað er alltaf til í ísskápnum? Í ísskápnum er alltaf kanna með mjólkinni okkar, ostur, egg, rabarbarasulta og tómatsósa.

Hver er vinsælasti maturinn á heimilinu? Grilluð nautasteik frá okkur og meðlæti.

Eftirminnilegasta atvikið við bústörfin? Þegar beljurnar sluppu út um nóttina 21. desember 2014.

Valmundur Guðmundsson, Jón Hilmar Jónasson, Lína Dögg Valmundsdóttir, Þórarinn Valmundsson og Una Kristín Jónsdóttir.

Þær vildu óska Valla til hamingju með 50 ára stórafmælið. Það tók

mjög langan tíma að smala þeim aftur inn í fjós.

MATARKRÓKURINN — BJARNI GUNNAR KRISTINSSON MATREIÐSLUMEISTARI

Rabarbaraveisla og hrossakjöts-tartar

Þeir sem eru með rabarbara í garðinum sínum eru líklega að fá fyrstu uppskeruna um þessar mundir. Margir gera sultu úr honum eða graut og aðrir nota hann í eftirrétti. Það er upplagt að frysta rabarbarann og búa til góðgæti úr honum síðar.

Það er auðvelt að útbúa hrossakjöts-tartar með rúgbrauði og steinseljupestó. Ekki þarf að elda kjötið en mikilvægt er að hráefnið sé nýtt og fyrsta flokks. Rétturinn er frægur þótt flestir þekki nauta-tartar með hrárrí eggjarauðu og piparrót, rauðrófum og kapers.

Hrossakjöts-tartar

- › 250 g hrossakjöt, helst file eða lund
- › 1 tsk. sinnep
- › 1 msk. fínt hakkað skalottlaukur
- › 6 sneiðar af rúgbrauð

Steinseljupestó

- › Stór handfylli steinselja eða önnur kryddjurt
- › ½ hvítlauksríf, söxuð
- › 1 bolli rifinn ostur, t.d. parmesan
- › ½ bolli valhnetur
- › 1 msk. eplaedik
- › ½ bolli ólífulía
- › salt og pipar

Stökkt brauð

Skerið rúgbrauð. Helminginn undir tartarinn og svo nokkrar sneiðar til skrauts, eins þunnt og hægt er. Skrautbrauðið er bakað þar til gullið og stökkt í ofni við 200 ° í 5–10 mín.

Tartar

Saxið kjötið í hakkavél eða matvinnsluvél. Blandið sinnepi og skalottlauk í tartarinn ásamt salti og pipar. Kælið þangað til á að framreiða.

Steinseljupestó

Keyrið saman öll innihaldsefni í matvinnsluvél eða í morteli. Kryddið með salti, pipar og ediki.

Berið fram á rúgbrauðinu með tartarnum, stökku rúgbrauði og pestó. Nokkrar kryddjurtir til skrauts. Það má líka krydda og skreyta með niðurlögðum perlulauk eða því sem er við hendina.

Rabarbara- og jarðarberjasulta

- › 500 g rabarbari
- › 500 g sykur
- › 400–500 g jarðarber (má nota önnur ber)

Sjóðið saman rabarbara og sykur í frekar þunna sultu. Bætið jarðarberjunum í síðasta hálf tímann (það má nota frosin ber). Geymið í krukkum á köldum stað.

Rabarbari með rjóma

- › ½ lítri rjómi
- › 300 g ferskur rabarbari
- › 150 g af sykri
- › ½ tsk. ríffinn börkur af sítrónu
- › Safi úr ½ appelsínu
- › 1 vanillufræbelgur
- › 1 lítill klipa af salti

Opnið vanillufræbelginn eftir endilöngu og skafið út fræin með hníf.

Hrærið í vanillu, sykur ásamt öðrum innihaldsefnum í ofnfast fat. Setjið inn í ofn með álpappír eða loki og bakið í 30 mínútur. Slökkvið svo á ofninum og látið standa þangað til ofninn er orðinn kaldur. Framreiðið í sneiðum með jarðarberjum og rabarbara.

Of svo er hægt að gera stökk fræ og hafra og strá yfir. Það er eitt besta músli sem þú færð (hér er uppskrift á eftir).

Bökuð korn og fræ

- › 100 g af bókhveiti (hægt að kaupa fræ og kornblöndur)
- › 100 g af sólblómafræi

- › 100 g af hafr aflögum
- › 200 g af vatni eða ávaxtasafa
- › 200 g af hrásykri
- › 5 g salt
- › 50 g af olíu

Blandið öllu hráefni saman og setjið á bökunarpappír (þunnt lag). Bakið við 160 °C í 40–60 mínútur. Hrærið nokkrum sinnum svo blandan bakist jafnt og fræin og kornin verði ljósbrún og stökk. Geymist í loftþéttum umbúðum.

Hjónabandssæla

- › 2 bollar haframjöl

- › 2 bollar hveiti
- › 2 bollar hrásykur (gott að blanda með púðursykri)
- › 2 bollar möndlumjöl
- › 2 tsk. matarsóði
- › 250 g íslenskt smjör í teningum
- › 2 egg

Þetta er uppskrift í tvær kökur eða nokkrar litlar. Blandið öllum þurrefnum saman í matvinnsluvél og bætið síðan út í smjöri og eggjum. Þrýstið rúmlega helmingi af deiginu ofan í smurt form eða pönnu. Ofan á er smurt rabarbarasultu og hinum helmingnum af deiginu dreift yfir sultuna. Bakað við 200 °C í um 30 mín.

Kósí frá DROPS Design

Það er fátt betra en íslenskt sumar. Lykt af nýslegnu grasi, hlý gola, falleg litrík blóm, sól, yndislega falleg kyrrlát og björt sumarkvöld og áfram má telja.

Við skulum samt ekki gleyma að íslensk sumur bjóða líka upp á kalda daga og er því upplagt að skella í fallega þrjónaða peysu sem gott er að skella litlum krílum í til að hægt sé að njóta sumarsins til hins ýtrasta.

Þrjónuð DROPS peysa með garðapþrjóni úr „Delight“.

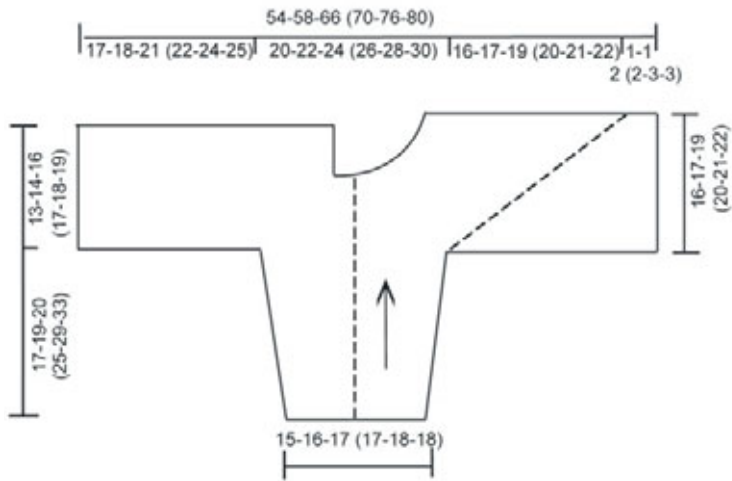
Stærð 1 mán.–6 ára.

BabyDROPS 20-15

DROPS Design: Mynstur nr DE-006-by

Mynstur

→ = þrjónstefna

Þrjónið 1 umf til baka, snúið við, setjið eitt þrjónamerki í 2. L á þrjóni frá réttu (= í hægri hlið). Þrjónið áfram – JAFNFRAMT er aukið út um 1 l hvoru megin við l með þrjónamerki í annarri hverri umf alls 38-40-46 (48-50-52) sinnum – LESIÐ ÚTAUKNING. JAFNFRAMT þegar stykkið mælist 8½-9-10½ (11-12-13) cm þrjónið áfram einungis yfir síðustu 60-65-74 (79-86-91) l á vinstri hlið séð frá réttu (= bakstykki), aðrar l eru settar á band.

BAKSTYKKI:

Þrjónið þar til stykkið mælist 13-14-16 (17-18-19) cm (frá þar sem l voru fitjaðar upp á bakstykki), fellið af.

FRAMSTYKKI:

Setjið l á band til baka á þrjóninn, en látið 9-10-10 (10-12-12) l við bakstykki vera áfram á bandinu fyrir hálsmál. Haldið áfram með útaukningu í annarri hverri umf – JAFNFRAMT er felld af 1 l við háls (= að l við bandi) í 4. hverri umf alls 6-7-7 (7-7-7) sinnum. JAFNFRAMT þegar stykkið mælist 14-15-17 (18-19-20) cm (frá þar sem útaukning á framstykki byrjaði og við miðju að framan) fellið af fyrir 3-4-4 (5-5-5) hnappagötum þannig (frá hálsi, þ.e.a.s. í umf frá röngu): Þrjónið 2 l, fellið af 2 l, * þrjónið 12-9-11 (9-10-10) l, fellið af 2 l *, endurtakið frá *-* alls 2-3-3 (4-4-4) sinnum, þrjónið síðan slétt út umf. Í næstu umf eru fitjaðar upp 2 nýjar l yfir allar l sem felldar voru af.

Eftir alla úrtöku og útaukningu eru 90-93-109 (115-121-126) l á þrjóni. Þegar útaukningum á hægri hlið er loki fellið af 51-52-62 (66-70-74) l frá hálsmáli og niður yfir kant að framan (fellið af í 1 umf frá röngu) =

GARÐAPRJÓN (þrjónað fram og til baka):

Lykkjurnar þrjónast slétt í öllum umf.

ÚTAUKNING:

Aukið út um 1 l hvoru megin við l með þrjónamerki með því að slá uppá þrjóninn.

Til þess að koma í veg fyrir gót þá er uppslútturinn þrjónaður snúinn slétt í næstu umf (þ.e.a.s. þrjónað er aftan í lykkjubogann í stað framan).

PEYSA:

Stykkið er þrjónað frá hlið. Þrjónuð eru 2 stykki sem saumuð eru saman að aftan í lokin. Stykkin eru þrjónuð frá ermi að miðju á peysu.

HÆGRA HÁLFA STYKKI:

Stykkið er þrjónað fram og til baka á hringþrjóna.

Fitjið upp 36-38-40 (40-42-44) l á hringþrjóna nr 3 með Delight. Þrjónið slétt fram og til baka í öllum umf til loka (= garðapþrjón). **ATHUGIÐ PRJÓNFESTUNA!**

JAFNFRAMT þegar stykkið mælist 6-6-5 (5-6-6) cm er aukið út um 1 l á hvorri hlið, endurtakið útaukningu í 8. hverri umf alls 6-7-9 (11-13-14) sinnum = 48-52-58 (62-68-72) l. Þrjónið þar til stykkið mælist 17-19-20 (25-29-33) cm – passið uppá að síðasta umf sé þrjónuð frá röngu.

FRAM- OG BAKSTYKKI:

Þrjónið 1 umf slétt (= rétta), í lok umferu fitjaðar upp 41-43-50 (53-58-60) l (= að bakstykki) = 89-95-108 (115-126-132) l. HÉÐAN ER NÚ MÆLT!

Vantar þig íslenskan lopa?

Álafosslopi - Plötulopi - Léttlopi - Einband - Bulkylopi - Kambgarn

Heimasíðan gefjun.is

býður upp á lopa frá

Ístex á lægsta

fáanlega verði !

Sendum um allt land!

GEFJUN.IS

gallery spuni

Í tilefni af glænýrri vefverslun bjóðum við 10% afslátt.

Setjið inn “hamingja” í afsláttarkassa á síðunni þegar þið gangið frá pöntun.

Tilboð gildir til 16. júní

39-41-47 (49-51-52) l eftir á þrjóni. Þrjónið slétt áfram fram og til baka yfir þessar l í ca 1-1-2 (2-3-3) cm (brjótíð stykkið saman tvöfalt við öxl og passið uppá að framstykki sé jafn langt og bakstykki). Fellið síðan af.

VINSTRÁ HÁLFA STYKKI:

Þrjónið eins og hægri hálfa stykki nema án hnappagata – ganga á frá þessu stykki með rönguna út.

FRÁGANGUR:

Leggið 2 stykkinn saman á móti hvort öðru og saumið saman við miðju að aftan – saumið kant í kant svo að saumurinn verði ekki of þykkur.

Brjótíð peysuna saman tvöfalda og saumið sauma undir ermum og hliðarsauma í eitt í ysta lykkjubogann. Saumið tölur í.

HÁLSMÁL:

Þrjónið upp 55 til 80 l (meðtaldar l á bandi) í kringum hálsinn á hringþrjóna nr 3 með Delight.

Þrjónið 3 umf slétt fram og til baka, fellið af.

Þrjónakveðja, fjölskyldan Gallery Spuna

Létt

	6			9	4			
5	2				3			4
		9				8	3	7
	5	6	2	1		3		
	9		5		7		8	
		4		3	6	2	7	
6	8	1				9		
4		8					5	1
			3	2			6	

Þung

6			1		2			
		2		3	7			
8	7	5						
			8	5		4		
	2						9	
		1		4	6			
						9	8	6
			7	6		5		
			9		5			3

Miðlungs

5				4				8
				8		9	6	
						3	2	
3	7		1					
	6			9			8	
					5		9	7
	9	3						
	2	4		6				
6			3					1

Þyngst

	7						8	
1					5	4		
2	4		8				6	
				9	7			4
	3						2	
6			1	3				
	1				6		5	7
		9	2					3
	5						1	

Sudoku

Galdurinn við Sudoku-þrautirnar er að setja réttar tölur, frá 1–9, í eyðurnar. Sama talan má ekki koma fyrir tvisvar í línu lárétt og lóðrétt og heldur ekki innan hvers reits sem afmarkaður er af sverari línun.

FÓLKID SEM ERFIR LANDIÐ

Alexöndru langar að verða njósnari

Alexandra Rós er sex ára nemandi í Lindaskóla í Kópavogi.

Nafn: Alexandra Rós Hjörvarsdóttir.

Aldur: 6 ára.

Stjörnumerki: Bogamaður.

Búseta: Lindahverfi, Kópavogi.

Skóli: Lindaskóli.

Hvað finnst þér skemmtilegast í skólanum? Í vali, úti að leika og að leika með nýja Barbie-dótið.

Hvert er uppáhaldsdýrið þitt? Kisa.

Uppáhaldsmatur: Grjónagratut með rúsinum og epli.

Uppáhaldshljómsveit: DVBBS & Borgeous (lagið Tsunami). Held líka upp á Stuðmennina.

Uppáhaldskvikmynd: Monsters High-bíómyndirnar.

Fyrsta minning þín? Þegar ég gargaði alltaf af því ég fékk ekki grjónagrat og epli.

Æfir þú íþróttir eða spilarðu á hljóð-

færi? Ég æfi ballett.

Hvað ætlar þú að verða þegar þú verður stór? Mig langar að verða njósnari.

Hvað er það klikkaðasta sem þú hefur gert? Þegar ég læddist úr dægradvöl og fór í heimsókn til mömmu í vinnuna hennar.

Ætlarðu að gera eitthvað skemmtilegt í sumar? Að hitta Lindu frænku og leika við Emiliu Líf.

Næst » Alexandra skorar á bróður sinn, Mikael Bergmann, að svara næst.

Lesendabás

Meðferð ríkisins og annarra stofnana á Vestur-Skaftafellssýslu

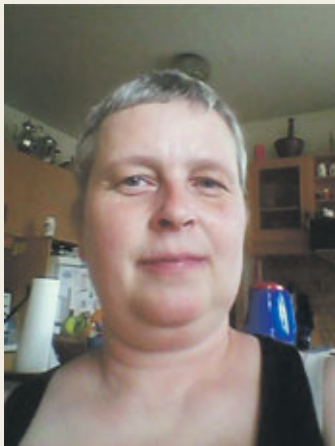
Ég er orðin svo hneyksluð á meðferð ríkisins og annarra stofnana á framkomu þeirra gagnvart íbúum í Vestur-Skaftafellssýslu, hvort sem stofnanirnar eru opinberar eða einkareknar, að ég get ekki þagað lengur. Á þetta við að mestu leyti um íbúa í Meðallandi og Landbroti.

Eins og fram hefur komið í fréttum eru þessi svæði að þorna upp vegna stíflanagerða sem voru gerðar þegar síðasta Skaftárhlauður var. Það sem liggur undir þessari framkvæmd er að lífríki alls svæðisins kemur til með að hrynja. Fiskistofnar í Grenlæk, Jónskvísl og öðrum veiðisvæðum eru í stórhættu því það er búið að þurrka upp hrygningarstöðvar fiskisins. Ef áframhald verður á þessum þurrkum kemur grunnvatn til með að hverfa sem gerir það að verkum að býli og bæir fá ekki það vatn sem þarf til að sinna bústofni og ræktun. Þegar þetta svæði þornar er bara eitt sem gerist: það verður uppblástur á landinu og það hreinlega fýkur burt. Þá er ekki langt í að fólk neyðist til að flytja búferlunum hvort sem það vill eða ekki.

Það er líka alveg greinilegt að tækniþróun 21. aldarinnar hefur því miður strandað á leið sinni að þessu svæði og enginn reynir að hjálpa til.

Rafmagn á þessu svæði er mjög ótryggt. Ég veit til þess að síðastliðinn vetur t.d. fór rafmagn mjög oft af þessu svæði. Stundum er rafmagnið að detta út og inn yfir daginn, sem fer mjög illa með öll rafmagnstæki. Tengdaforeldrar mínir búa á þessu svæði. Tengdamamma notar súrefnisvél og veldur þetta henni gríðarlegum óþægindum. Rafmagnið fer oft af að nóttu til, þá þarf hún að fara á fætur og finna ljós til að geta tengt varasúrefniskútinn sinn svo að hún nái hreinlega andanum.

Þriggja fasa rafmagn er ekki lagt til bænda nema þeir greiði fyrir það flýttigjald því það er ekki á dagskrá hjá Rarík að leggja þriggja fasa rafmagn á þetta svæði nærri strax. Þetta heftir framfarir í

Aðalbjörg Runólfssdóttir.

t.d. mjólkurframleiðslu því það er ekki hægt að stækka kúabúin og fá mjaltþjóna. Núverandi kerfi er þannig að öll sveitin finnur fyrir því þegar mjaltavélamótorar eru settir í gang, þá blikka ljós á öðrum bæjum því það er ekki nægt rafmagn til að keyra samfélagið allt í einu. Eins kemur þetta ástand í veg fyrir að bændur setji á stofn fyrirtæki því það er ekki til rafmagn fyrir þau. Þetta er eins og að fara ca 20 til 30 ár aftur í tímann.

Síðast en ekki síst eru það sjónvarpsútsendingar og nettenging, þarna eru truflanir í útsendingu fastir liðir en ekki undantekning. Hljóðið bjagast og myndin verður pixluð. Jafnvel dettur sjónvarpsútsending út allt kvöldið. Nettengingin er eins dyntótt og þegar internetið var að koma fyrst fyrir tuttugu árum, stundum náðist tenging og stundum ekki.

Miðað við þetta ástand er greinilegt að það á bara að leggja þetta svæði í eyði vísitandi. Það er búið að senda skrifleg erindi til hinna ýmsu stofnana, fyrirtækja og þingmanna og ég vona bara að þeir sjái sóma sinn í að taka til höndum og bjarga þessu fallega og yndislega landsvæði áður en það fýkur burt og leggst í eyði.

Aðalbjörg Runólfssdóttir
Tengdadóttir úr Landbrotinu

Búnaðarbálgur hinn nýi

Við höfum gengið gegnum gríðarlegar samfélagsbreytingar á síðustu árum og byggðamál eru stærstu málin sem þjóðin þarf að glíma við næstu árin. Hvort sem það snertir brottflutning af landsbyggðinni eða brottflutning frá Íslandi.

Ég hef lengi verið á þeirri skoðun að tíminn muni vinna með landsbyggðinni til lengri tíma lítið. Margt af því sem hefur verið talið til vankosta eða óhagkvæmni er að verða sjaldgæft, eftirsótt og sérstakt, ekki aðeins innanlands heldur alþjóðlega. Ég hef verið á þeirri skoðun all lengi, að í þeim 6.000 lögbýlum sem við eigum hérlandis séu miklu fleiri tækifæri heldur en almennt er haldið á lofti.

Í Draumalandinu skrifaði ég heilan kafla um landbúnað. Þá hafði stjórnmálamaður lýst því yfir að engin tækifæri væru til staðar í sauðfjárrækt. En sem ungur maður sem ákvað að helga sig ljóðagerð og barnabókaskrifum í landi með aðeins 4.000 börnum í árgangi þá hef ég einlægán áhuga á því að finna tækifæri þar sem aðrir sjá þau ekki. Ég er ekki sveitabarn sjálfur, ég er bara strákur úr Árbænum, en við erum ekki alvitlausir, Sindri, formaður Bændasamtakanna, ólst upp í næstu götu.

Í Draumalandinu lýsi ég tengslum neytanda á mölunni við íslenskan landbúnað eins og þau gátu verið fyrir áratug:

„Svona gerist það: Maður fer í Bónus, finnur bleikan hrygg sem liggur í haug ofan í frystikistu í þykkum KS-plastpoka. Á miðanum stendur: „Hryggur í poka“. Áhugalaus unglingur rennir honum gegnum geislann. Maður eldar hann eða gleymir í frystikistunni. Hryggurinn er kannski ágætur en honum fylgir engin saga. Hryggnum fylgir engin merking, engin mynd af fjalli, héraði, manni eða menningu og þar af leiðandi glatast verðmætarnir tengingar og þræðir, tækifæri til að hafa einu sinni örflitið gegnsæi í

Andri Snær Magnason.

veröldinni. Örflitinn þráð sem tengir mann við mann. Bær sem vörumerki hljómar kannski markaðslega en án vörumerkja hefur dýpri sérvíska og matarmenning ekki fengið að þróast. Flestir þekkja muninn á kóki og pepsí, diet kóki og pepsí max en það er erfiðara að þekkja muninn á Vestfjarðalambi og Austfjarðalambi, fjallalambi, fjörubeit eða sauðakjöti.“

Þetta var skrifað fyrir áratug. Margt hefur gerst síðan þá. Áhugi neytenda hefur vaxið og nýjar dreifingarleiðir orðið til. Víða hefur einmitt komist á samband milli bænda og neytenda. Beint frá býli virkar vel, fjölmargar sveitir hafa mótað sér ímynd og gera út á sérkenni sín. Með lítilli fyrirhöfn geta neytendur um allt land valið um það hvort lambið sem þeir kaupa hefur eytt sínu eina sumri á austfirskum heiðum eða vestfirskum fjöllum; við getum valið um nautakjöt undan Jökli, af Mýrunum eða úr Kjósinni svo dæmi séu tekin og metnaðarfullir framleiðendur bjóða upp á kjöt af kjúklingum og svínunum sem hafa búið

við gott atlæti og vandað, lífrænt fóður. Upprunamerkingum á grænmeti og kornmeti hefur líka fleygt fram.

Ólíkt því sem var fyrir tíu árum er nú hæðarleikur að elda veislumáltið úr íslensku hráefni, einungis með vörum sem við vitum nákvæmlega hvaðan koma. Bygg, repjuolía og fjölbreytt úrval af kryddvörum og sælkeravarningi hefur bæst í innkaupakörfur landsmanna og við vitum hver sáði korninu og uppskar það, hver pressaði olíuna, hver markaði lambið að vori, fylgdi því á afrétt snemmsumars og sótti aftur að hausti.

Nýbreytni í landbúnaði einskorðast ekki við hráefnisframleiðslu. Margir kúabændur framleiða heimagerðan ís, hver með sínum sérkennum – ísinn frá Holtsseli er ekki eins og ísinn frá Erpsstöðum. Drykki og krydd með bragði úr ýmsum byggðarlögum má nú nálgast víða, sumt er kunnuglegt eins og saft úr rabarbara og berjum, annað nýstárlegra eins og birki- og fíflasíróp.

Bændur og sveitafólk þekkja landið, hafa búið á því og með því. Langflestir bændur eru sér meðvitadur um hvernig eigi að umgangast það, hvað þurfi að gera til þess að sambúðin við það verði sjálfbær. Neytendur verða sífellt meðvitadri um afleiðingar neyslu sinnar á umhverfið, bæði sitt nánasta umhverfi og jörðina alla. Hagsmunir þessara hópa fara saman, og það þarf að gefa þeim fleiri tækifæri til að tala saman og nálgast hver annan. Ferðamenn eru líka neytendur og ferðamannaflóðið auðveldar nýja markaðssókn bænda og stofnar til nýrra kynna.

Dýravelferð og ábyrg landnýting eru lykilþættir í að byggja upp trausta ímynd landbúnaðar fram tíðarinnar. Það hefur margt gerst á áratug, en við erum rétt að byrja, möguleikarnir eru ótæmandi.

Andri Snær Magnason

Bændablaðið

á bbl.is og líka á [Facebook](https://www.facebook.com/bbld)

Smáauglýsingar 56-30-300

Einar Ben.
RESTAURANT & BAR

Glæsilegur og rómantískur veitingastaður í sögufrægu húsi í hjarta borgarinnar við Ingólfstorg

Borðapantanir í síma 511 5090

www.einarben.is

Varahlutir í flestar tegundir dráttarvéla

New Holland, Fiat, Ford, Case, Steyr, Zetor og Fendt

Eigum fyrirbyggjandi síur í flestar gerðir þessara véla og mikið úrval varahluta. Einnig sérpantanir.

Eigum einnig mikið úrval varahluta í gömlu dráttarvélnar

JÖTUNN
VÉLAR - VERSLUN - VARAHLUTIR

Austurvegur 69 - 800 Selfoss | Lónsbakki - 601 Akureyri | Sólvangi 5 - 700 Egilsstaðir | Sími 480 0400 | jotunn@jotunn.is | www.jotunn.is

HITA KUTAR

Amerísk gæða framleiðsla

30-450 lítrar

Umboðsmenn um land allt

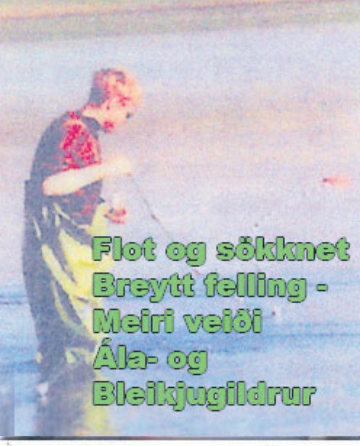
RAFVÖRUR

DALVEGI 16c · 201 KÓPAVOGI
SÍMI 568 6411 · RAFVORUR@RAFVORUR.IS

Mótorar og varahlutir á lager
Hröð og góð þjónusta
Dreifingaraðili BRIGGS & STRATTON á ÍSLANDI
MHG VERSLUN EHF 544-4656 - MHG.IS

SILUNGANET!

Flot og söknet
Breytt felling -
Meiri veiði
Ála- og
Bleikjugildirur

HEIMAVÍK EHF

Sími 555 6090
Höfðabakki 1 - 110 Reykjavík
www.heimavik.is

TILBOÐ

4x JEPPADEKK 265/70R17
MICKEY THOMPSON STZ

175.600

KR. 139.900

TAKMARKAÐ MAGN

Ice-track ehf. Sími 773 4334
mtdekk@mtdekk.is
www.mtdekk.is

Smáauglýsingar

Sími: 563 0300 | Netfang: augl@bondi.is | Veffang: www.bbl.is

Hægt er að skrá auglýsingar og greiða með auðveldum hætti á bbl.is
Verð: Textaauglýsing kr. 2.100 m. vsk (innan við 140 slög) og kr. 5.200 texti + mynd.
Skilafrestur: Fyrir kl. 12:00 á þriðjudegi fyrir útgáfu.

Hryssa er saknað. Þriggja vetra hryssa, Tign frá Steinsholti IS2013235085 tapaðist úr girðingu í Leirársveit. Hryssan er örmerkt með númerinu 20824600081248. Þeir sem verða hennar varir eru beðnir að hafa samband í síma 891-8942.

Til leigu Hydrema (Búkölla). Vélin má keyra á vegum, 9 m³, lítuð olía, lípur og eyðslugrönn, öflug í torfærrur. Leiga 150 þús. per vika. Uppl. í síma 898-8300.

Kaupi Búrhvalskjálka með tönn-um, í heilu lagi eða stakar tennur. Skoða allt sem er í boði. Ef áhugi á sölu má senda póst með myndum á thusund@gmail.com eða 897-7983.

Óska eftir litlum og léttum árabát (trefjaplast) - (2 menn geta borið á milli sín). Uppl. í síma 692-3963.

Techno Duo plastsuðuvél fyrir 160/315, lítið notuð og vel með far-in. Verð 1,5 millj + vsk. Uppl í síma 892-4844.

Til sölu tvær sílo einingar sem eru hvort með 5 hólfi (425 l. x 5 á hverri síloeiningu). Samtals 4,25 t. Hvert sílo er sjálfstætt. Ath. Engin lok á sílonum. Uppl. í síma 699-6744. Tilboð óskast.

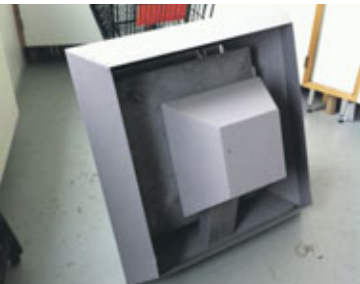
Til sölu LandCruiser 60, árg. '88, ssk, ekinn 455 þús. Ryðgaður en í toppstandi. Tilboð 480.000. Uppl. í síma 698-7966.

Til sölu Harley Davidson Road King Classic, árg. 2004. Flott hjól með öllu. Ekið 8000 km. Verðtilboð. Uppl. í síma 894-2737.

Til sölu Isuzu Trooper, árg. 2000, ekinn 266.000 km. Hefur fengið góða umhirðu og er í góðu lagi. Vetrardekk á felgum. Verð kr. 590.000. Uppl. í síma 862-4003.

Loftræstiblasari: 3ja fasa - 230/400 v - 2,65 amper - 1,1 kw - 1410 sn.mín. Botnrammi 0,63 cm. Blástursop 0,32 cm. Hefur aldrei verið notaður. Er í eigu Húsfélagsins Básbryggju 51, Rvk. Uppl. í síma 861-5620 og 895-8865.

Sportbátur til sölu. 5,5 metrar með góðu húsi og tveimur 70 hestafla utanborðsmóturum. Garmin plotter. Verð 1.800 þús. Uppl. síma 843-4904.

Til sölu Benz 410 húsbíll, árg. 1983, ekinn 350.000 km, skráður fyrir 7 farþega, enginn þungaskattur, bsk. Ásett verð 1.000.000 kr. Ýmis skipti koma til greina. Frekari uppl. í síma 860-5620.

Kubota LA 350 ST, árg. '98, 30 hestöfl., ámoksturstæki, snjótnönn, sláttuvél undir, safnkassi aftan á. Vél í góðu viðhaldi. Ekinn 6300 vst. Nánari uppl. í síma 899-3418, (Simmi).

Til sölu 7 stk vinnugámar (20 feta). Með 8 svefnherbergi, eldhúskrók, setustofu og WC/Sturtu. Er á Vesturlandi. Uppl. í síma 863-7702.

Verkstæðishurð til sölu, verðtilboð. Uppl. í síma 864-0619.

Farmal Cub til sölu, með sláttuorfi og í góðu standi Uppl. í síma 848-0881 eftir kl. 16:00.

Frábærir þarfaspottar, sverleiki 4,5 m/m, lengd 500 metrar, frábært verð, fyrstur kemur fyrstur fær. Verð aðeins 4.980 kr. IcePuffin ehf., Hamarshöfða 1, 110 Reykjavík, sími 571-1212 og 893-6614.

Hef til sölu frístandandi loftkælingu. Kostar ný 180.000. Fer á hálfvirið. Lítið notuð og í fullkomnu standi. Uppl. í síma 869-3384 eða 895-3384.

Vara- og aukahlutir í flestar gerðir af kerrum. Sérþöntum ýmsa hluti. Sendum um land allt. Brimco ehf. Sími 894-5111, www.brimco.is. Opið frá kl.13.00-16.30.

Cemtec sænskar skeifur og fjaðrir. Framleitt skv. reglum FEIF. Leitun að betri verðum. Afsláttur ef keypt er í magni. Sendum um land allt. Brimco ehf., Flugumýri 8, Mos. Sími 894-5111. Opið frá kl.13.00-16.30, www.brimco.is.

Umboðsaðili New Holland og Case IH

Útvegum vara- og aukahluti í New Holland og Case IH dráttarvélar ásamt arfleifðum þeirra, þ.m.t. Ford Fiat, International Harvester, Steyr, David Brown og JI Case.

NEW HOLLAND AGRICULTURE

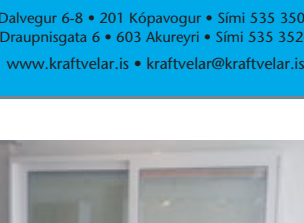

CASE IH AGRICULTURE

Útvegum vara- og aukahluti í McCormick og Zetor

McCORMICK

Zetor

Dalvegur 6-8 • 201 Kópavogur • Sími 535 3500
Draupnissgata 6 • 603 Akureyri • Sími 535 3526
www.kraftvelar.is • kraftvelar@kraftvelar.is

Karmur með rennihurð. Hæð 2,24 m. og breidd 3,22 m. Uppl. í síma 896-2730.

Lagerútsala! 40% afsláttur á rakaþéttum lömpum, PLP 1x58 W IP68. Tilvaldir í gripahúsin, skemmur, hlöð-ur, mjólkurhús ofl. Aðeins kr. 5.739 m. vsk. Hægt er að finna fleiri tilboðs-vörur á heimasíðu okkar: lampar.is. Flúrlampar ehf., Kaplahrauni 20, Hafnarfirði. 550-1300 www.lampar.is.

Sami áburðardreifarar. 700 l. barkaopnun. Verð kr. 349.000,- með vsk (kr. 282.000,- án vsk). H. Hauksson ehf. Uppl. í síma 588-1130.

Lambheldar hliðgrindur. Breidd 4,27 m, hæð 1,10 m. Möskvastærð 10 x 15 cm. Verð fyrir 1 stk. 24.900 auk vsk. Verð 2-4 stk, 22.900 auk vsk. 5 stk eða fleiri 19.900 auk vsk. Uppl. í síma 669-1336 og 899-1776, Aurasel ehf.

VR Pípulagnabjónusta

Öll almenn
lagnavinna
Efnissala

898 1598

ktsumarhus@gmail.com
vrsumarhus@gmail.com

VR Sumarhúsabjónusta

Sumarhúsasmíði Málningarvinna
Gestahús Steypuvinna
Garðhús Jarðvinna
Geymslur Raflagnir
Flutningur Pípulagnir

898 1598

Sérhæfum okkur í smíði
á sumarhúsum/gestahúsum
40m² og minni.
Henta mjög vel
í alla ferðabjónustu.

Facebook: VR-Sumarhúsabjónusta
Netfang: ktsumarhus@gmail.com

Bændablaðið
Smáauglýsingar.
5630300

FJÓRRHJÓLIN
FÆRÐU HJÁ OKKUR

CFORCE 800

Götuskráð 4X4 tveggja manna með
innsýtingu, spili og dráttarkúlu,
rafmagnsstýri og sætisbaki
Verð 1.766.129,- án Vsk.
Verð 2.190.000,- með Vsk.

Lækkas verð!

CF500 - CLASSIC

Götuskráð 4X4 tveggja manna með
spili og dráttarkúlu og sætisbaki
Tilboðsverð 926.613,- án Vsk.
Tilboðsverð 1.140.000,- með Vsk.

Kawasaki

Brute Force 750

Torfaeruskrað 4X4 með rafmagnsstýri
Verð 1.766.129,- án Vsk.
Verð 2.190.000,- með Vsk.

Nitró - Urðarharvari 4 - 557 4848 - nitro.is

Jötunn Vélar ehf - sími 480 0400 - www.jotunn.is
Austurvegi 69, 800 Selfoss - Lönsbakka, 601 Akureyri

Tindar og sláttuhnífar. Eigum mikið
úrval af tindum og sláttuhnífum.

Zetor. Mikið af varahlutum og síum í
Zetor dráttavélar til á lager. Frábært
verð.

Olíur og síur. Olíur og glussi á góðu
verði. Eigum síur í flestar dráttavél-
ar. Einnig AdBlue í 20 ltr. og 200 ltr.
umbúðum. Frábært verð.

Gamlar dráttavélar. Ertu að gera
upp lúinn traktor? Eigum til á lager
og útvegum varahluti í gömlu drátt-
vélarnar, einnig málningu, viðgerð-
bækur ofl.

Jötunn Vélar ehf - sími 480 0400 - www.jotunn.is
Austurvegi 69, 800 Selfoss - Lönsbakka, 601 Akureyri

Baggagreip fyrir 2 rúllur. Verð kr.
340.000,- með vsk (275.000 án vsk).
H. Hauksson ehf. Uppl. í síma 588-
1130.

Partasala Vesturlands Stykkishólmi
auglýsir: Erum að rífa eftirtalda bíla:
Suzuki Vítara 94, Renault Megane
05 og Cango, Skoda Octavia 4x4
03, Skoda Octavia 01, Toyota Yaris
05, Subaru Legasy 99 og 00, Subaru
Impreza 01, Nissan Terrano 00 dísil
og bensín, Ford Fiesta 03, Hyundai
Santafe 02, VW Passat 00, VW Golf
98, MMC Lanser 97. Dekk, rafgeymar
og fl. sem passar í alla bíla. Erum að
uppfæra heimasíðu partvest.is, net-
fang partvest@partvest.is. Síminn er
893-7050.

vallarnaut.is s.841-1200 & 841-7300.

Solis 90 hö., 4x4. Verð 3.990.000 án
vsk.

Solis 60 hö., 4x4. Verð 3.660.000 án
vsk.

Solis 50 hö., 4x4. Verð 2.350.000 án
vsk. (án tækja).

Solis 26 hö., 4x4. Verð 1.630.000 án
vsk (án tækja og gröfubakkó).

solis.is. Símar 841-7300 & 841-1200.
solis@solis.is.

vallarnaut.is

BELMAC ruddasláttuvél. Sláttubreidd
167 cm. Afþörf 40 hö. Verð 211.590
án vsk.

vallarnaut.is

Nugent Spirit 20, tveggja til þriggja
hesta kerra. Verð 1,2 m. kr. án vsk.

Vélavagn, ber 16 tonn. Verð
2.100.000 án vsk. Einnig 24 tonna í
boði á þremur öxlum. Verð 2.560.000
án vsk.

Jarðvegsvagnar með blaðfjörðum og
beislisfjörðum. Bera 12 til 15 tonn.
Verð frá 2,7 m. kr. Einnig til vagnar
á veltiöxlum.

Nugent rúllugreip, 5 gerðir til á lager.

Belmac sjálfhleðsuvagn með sláttu-
vél. Nýttist líka sem gjafavagn. Um
27,5 m³. Afþörf 90 hö. Verð 4,3 m.
kr. án vsk.

Getum útvegað ámoksturstæki og
frambúnað á flestar vélar á hagstæðu
verði. Nánari upplýsingar á vallarnaut.
is, s. 841-1200 & 841-7300. Öll verð
án vsk.

Fullur salur af bílum og 150 bílar á
plani. Við getum látið ástandsskoða
ókutækið hjá óháðum aðila fyrir ykkur.
Kíkið á www.nyja.is eða hringið í síma
567-2277 og við finnum ókutækið í
sameiningu.

Weckman sturtuvagnar. 13 tonna.
Verð kr. 1.860.000,- með vsk
(1.500.000,- án vsk). 15 tonna. Verð
kr. 2.350.000,- með vsk (1.895.000 án
vsk). H. Hauksson ehf. sími 588-1130.

Háprýstibúnaður fyrir stíflulosun í
skolp og drenörum. Getum útvegað
pennan búnað í mörgum útfærslum
og styrkleikum. Fyrir rör frá 30 mm
upp í 900 mm. Háprýstislöngur allt að
150 metrar á lengd, 1/8", 1/4", 3/8", 1/2".
Bensín / dísil, vatnsflæði allt að: 132
l / min @ 3000 Psi. Búnaður á sér-
smíðuðum vagni með þrýstibremsum
eða á stálgrind. Búnaðurinn hentar
einnig vel fyrir öflugan háprýstipvott.
Vandaður og hentugur búnaður fyrir
sveitafélög og verktaka. Hákonarson
ehf. Uppl. í síma 892-4163, hak@hak.
is, www.hak.is.

Skóbursti fyrir utan heimilið eða
vinnustaðinn. Galv. grind með góðum
burstum. Verðið er aðeins kr. 8.500 m/
vsk. Sendum um land allt. Brimco ehf.
Flugumýri 8, Mosf., sími 894-5111,
opið frá kl.13-16.30, www.brimco.is.

Einangrar með skrúfgangi og dropa-
vörn. Fljótlegt að setja á staurinn
með hettu og borvél. Fata með 150
stk. aðeins kr. 5.500,-. Mikið úrval af
öðrum rafgirðingavörum frá Patura.
Skoðið Patura bækling 2016 á www.
brimco.is. Brimco ehf., Flugumýri 8,
Mosf., sími 894-5111. Opið kl.13-
16.30.

Kranzle þýskar háprýstidælur í úrvali.
Búvís. Uppl. í sími 465-1332.

Framleiðum og eigum á lager krók-
heysisgrindur með eða án gámalása,
sterkar og ódýrar. Verðdæmi: 6 m.
löng án gámalása, grunnuð, kr. 280
þús.+vsk - hægt að fá málaðar -. Með
gámalásnum, máluð, kr. 380 þús.+vsk.
Vagnasmiðjan.is - Eldshöfða 21, Rvk.
Uppl.í sínum 898-4500 og 894-6000.

Metar-Fact taðdreifari, 6 tonna. Búvís
ehf. Sími 465-1332.

Til sölu seiðisflutningakerra 2.800
lítra. Mjög vandaður og fullkominn
vagn. Loftþúðafjörðun til að hækka
og lækka kerruna. Sérútbúin varalof-
pressa, nánast ný og ónotuð. Uppl. í
síma 832-9896.

Lemigo stígvél. Létt, stöðug og
slitsterk. Kr. 8.485,- með vsk. G.
Kvaran í Reykjavík, sími 824-7610.
Búvís ehf. Sími 465-1332.

Taðklær. Breidd 150 cm, kr. 239.900.- án vsk. Breidd 180 cm, kr. 269.000.- án vsk. Taðklær, breidd 120 cm, væntanlegar fyrir áramót. Búvís ehf. Sími 465-1332.

Haughrætur galvanísiræðar með eik-arlegum. Búvís ehf. Sími 465-1332.

Weckman flatvagn/rúlluvagn. Stærð palls 2,55x9 m. Verð kr. 2.090.000.- með vsk (kr. 1.686.000 án vsk). H. Hauksson ehf. Uppl. í síma 588-1130.

Traktorsdrifnar rafstöðvar (Agro-Watt) www.sogaenergyteam.com - stærðir : 10,8 kw – 72 kw. Stöðvarnar eru með eða án AVR (spennujafnara). AVR tryggir örugga keyrslu á viðkvæmum rafbúnaði, t.d mjólkurþjónum, tölvubúnaði, nýlegum rafsuðum o.fl. Hákonarson ehf. Uppl. í síma 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is.

Traktorsdrifnar dælur í mörgum útfærslum og stærðum á lager. Sjálfsgandi dælur í mörgum stærðum fyrir magndælingu á vatni, skolpi, sjó, olíu. Háprýstar dælur fyrir vökvun og niðurbrot í haughús-um. Slöngubúnaður með hraðkúplingum, flatir barkar á frábæru verði, 2" – 3" – 4". Allur búnaður fyrir vökvun á ræktunarsvæðum. Haugdælur með vacuum búnaði. Aðrir aflagjafar : rafmagn, bensín / dísil, glussaknúnar (mjög háprýstar). Við sérhæfum okkur í öllu sem viðkemur dælum fyrir iðnað og heimili. Gerum einnig við allar dælur. Hákonarson ehf. Uppl. í síma 892-4163, hak@hak.is, www.hak.

Innihrætur fyrir gripahús. Rafdrifnar: 7,5 kw, 9,2 kw, 11 kw glussadrifnar: 8 kw, 60 l / min., 120 bar. Vinnudýpt: 130 cm, skrífa : 200 mm. Hákonarson ehf. Uppl. í síma 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is.

Háprýstipvottadælur fyrir allan iðnað. Öflugar og vandaðar dælur á frábæru verði frá Comet, www.comet-spa.com - aflagjafar; rafmagn, Honda bensín, Yanmardísil, aflúrtak á traktor. Heitt og kalt vatn, mikið vatnsflæði og þrýstingur allt að 500 bar. Hákonarson ehf. Uppl. í síma 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is.

Háprýstibúnaður fyrir heitt vatn. Þrýsingur allt að 500 Bar @ 30 l / min. Hákonarson ehf., netfang : hak@hak.is, sími 892-4163, www.hak.is.

Hliðgrindur. Vandaðar stækkanlegar hliðgrindur frá 1,0-6,0 mtr. í tveimur þéttleikum. Einnig fáanlegar í föstum lengdum. Allar lokur og lamir fylgja. Brimco ehf. Sjá á www.brimco.is. Flugumýri 8, Mos. Sími 894-5111. Opíð kl. 13.00-16.30.

Patura spennar í úrvali. P1 er bæði fyrir 12 v. og 230 v. 5 km. drægni. Frábært verð, aðeins kr. 29.900,- Mikið úrval af öðrum rafgirðingarvörum, skoðið Patura bækling 2015 á www.brimco.is - Brimco ehf., Flugumýri 8, Mosf. Sími 894-5111. Opíð kl.13.00-16.30.

Palmze rúlluvagn, lengd 8,02 m. Verð 1.590.000 án vsk. Búvís ehf. Sími 465-1332.

G. Hippe norskar gæða kerrur. Búvís ehf. Uppl í síma 465-1332.

Rafstöðvar með orginal Honda-vélum. Eigum til nokkrar stærðir á lager. Stöðvarnar eru frá ELCOS Srl á Ítalíu, www.elcos.net. Eigum einnig hljóðlátar stöðvar fyrir ferðavagna. Við bjóðum upp á allar gerðir af rafstöðvum. Mjög hagstæð verð. Hákonarson ehf., www.hak.is, s. 892 4163, netfang: hak@hak.is.

Weckman sturtuvagn, 6,5 tonn, ath! með neðri skjólborðunum. Stærð palls 226x379 sm. Verð kr. 1.155.000,- með vsk (kr. 932.000,- án vsk). H. Hauksson ehf. Uppl. í síma 588-1130.

Pallagafflar. Verð kr. 119.000,- með vsk. H. Hauksson ehf. Uppl. í síma 588-1130.

Hornstrandabækurnar allar 5 í pakka. Tilboð 7.900 kr. Sending með Íslandspósti innifalin. Vestfirski forlagið, jons@snerpa.is, sími 456-8181.

Til sölu lokað kerra. Ytri mál kassa (lxbxh) 262x150x163 cm. Innri mál kassa (lxbxh) 258x148x157 cm. Afturhurð (bxh) 137x152 cm. Verð: 628.525 kr. + vsk. Búvís ehf., sími 465-1332.

Lambamerki kr. 28.- án vsk ef pantaðar eru heilar raðir. Töng fylgir fyrstu pöntun. Sendum sýnishorn. Búvís ehf, sími 465-1332, www.buvís.is.

Hringgerði til að nota úti sem inni. Frábær við tamninguna. Engin verkfæri við uppsetningu. Brimco ehf., Flugumýri 8, 270 Mosf., opíð 13-16.30, sími 894-5111, www.brimco.is.

Til sölu 4 rúmmetra steyputunna, vökvaknúin, ónotuð. Á sama stað til sölu efnissíló, 5 metra færiband og steypuvibrari, 7 metra hámarksbreidd. Uppl. í síma 869-0175, Magnús.

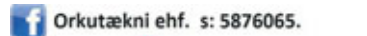
Hagstætt verð BORELLO heytætla HTS 720/6

Sími: 892 0016.

RECK virkar best í haughúsinu.

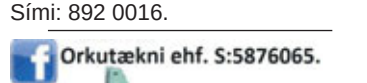
Sími: 892 0016.

Maschio C 280 hnífataetar fyrir 80-130 hð, 3ja hraða PTO, HD hnífafestingum og jöfnunarhlara.

Sími: 892 0016.

Nardi kilplógur vinnsludýpt 50-85 cm. hægt að draga niður vatnsrör og kapla.

Sími: 892 0016.

Sími: 892 0016.

Dethleffs Nomad 510v, árg 2011. Lítið notað hús. Sólarsetla, hljómtæki, sjónvarp, grjótrind, fortjald, 2ja rúma, geymt inni milli ferða. Húsið er sem nýtt. Uppl. í síma 893-9318.

Vind og sólar kerfi. Vindmylla, 2 sólarsellur, controller og inverter. Uppl. í síma 865-5646 Björgvin.

4ra diska DVD tónleika megapakki. 46 hljómsveitir, 90 lög og heimildamyndin „Bannað að vera fáviti“. Samtals 9 klst. af afþreyingu. Verð beint frá framleiðanda aðeins 5.500 kr. Send. kostn. innifalinn. Pantanir á siggjensson@simnet.is. Frekari uppl. á: http://eistnaflug.is/is/dvd/.

Til sölu Krone Comprima CV150XC, árg. 2011, fastkjarna og breytileg rúllustærð. Uppl. í síma 868-8022 eða netfang: nonistina@simnet.is.

Komatsu PC340LC-7

Árg 2005, 10,200 tímar, fleyglagnir Smurkerfi, hraðtengi og 2 skóflur. Verð 8,800,000 + vsk

Hyundai R180LCD-7

Árg 2007, 3,900 tímar, Fleyglagnir. Hraðtengi, tennt skófla, 700mm spyrnur Verð 8,000,000 + vsk

Hitachi ZX470LC-3, árg 2007

8,200 tímar, Hraðtengi skófla Og fleyglagnir.

Komatsu PC 130-7

Árg 2004, 8,600 tímar Fleyglagnir, hraðtengi, 2 skóflur. Verð 4,900,000 + vsk

Hyundai R 180LC-7

Árg 2006, 9,400 tímar Undirvagn 50%, 1000mm spyrnur Hraðtengi og fleyglagnir. Verð 6,500,000 + vsk

Komatsu PC 160LC-7

Árg 2008, 5,200 tímar Undirvagn 50%, 700mm spyrnur Hraðtengi og fleyglagnir Verð 6,900,000 + vsk

Manitou MLT 960

Árg 2015, 690 tímar Hliðarfærsla á göfllum. Skófla. Lyftigetla 6 tonn og lyftihæð 9 metrar. Verð 11,500,000 + vsk Þessi vél er einnig til leigu

Uppl. í síma 893-8424 / set@velafl.is

og á 694-3700 / gk@velafl.is

www.velafl.is

Yanmar C80

beltavagn með skóflu
Burðargeta 800, 170 vst
Upplýsingar í síma 660-6051

Bomag BW80 AD Valtari

1998 árg, 2,200 vst, 1,55 tonn
Verð 790.000 + vsk
Upplýsingar í síma 660-6051

Hamm HD10 VV valtari

2014 árg, 88 vst
Verð 2.500.000 + vsk
Upplýsingar í síma 660-6051

Liebherr A900 hjólagrafa

2007 árg, Engcon EC20 rótortilt
3 skóflur, Verð 8.500.000 mkr.
Upplýsingar í síma 660-6051

Weber jarðvegspjöppur og

hoppa til á lager
Upplýsingar í síma 660-6051

Tsurumi dælar í miklu úrvali

Upplýsingar í síma 660-6050

Indeco vökvaflýgar og

aukahlutir á gröfur
Upplýsingar í síma 660-6051

Allu flokkurnarskóflur

Upplýsingar í síma 660-6051

Uppl. í síma 660-6051.

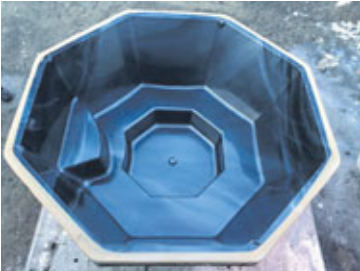
Sami baggagreif. Verð kr. 210.000
með vsk (kr. 170.000 án vsk). H.
Hauksson ehf., sími 588-1130.

Sami 3 m. flaghefill/snjótönn. Verð
590.000 með vsk. (kr. 468.000 án vsk)
) H. Hauksson ehf., sími 588-1130.

Multi-One GT-50D '06, árg. Liðstýrður
skotbómulyftari, ekinn 2065 klst.
Ný framdekk. Lyftigeta 1.800 kg.
Lyftihæð 3,20 m. Þyngingar, ný skófla
og gafflar fylgja. Verð 2,1 milljónir +
vsk. Frekari uppl. í síma 894-4628
eða kvistfell@simnet.is.

Hitaveituskeljar. Trefjaskeljar. Sterkar
og endingagóðar. Tilbúnar á lager og
til afgreiðslu strax. Eignum einnig til lok
á potta. Margar stærðir. Lok sem þola
1000 kg snjóbunga. Heitirpottar.is,
sími 777-2000 og 777-2001. Sendum
hvert á land sem er.

Til sölu John Deere 6220, árg. '06,
með Stoll F-30 tækjum. 95 hestöfl.
Notuð 4.850 tíma. Góð dekk. Hæð
aðeins 2,55 metrar. Verð 4,6 millj. án
vsk. Uppl. í síma 844-7795.

Kerra til sölu. Burðargeta 1000 kg.
Verð 250.000 þúsund. Influtt ný frá
Noregi árið 1998. Uppl. í síma 896-
4865, Eiríkur.

Til sölu CAT 444E, árg. '07, ekinn
4100 tíma glussahraðtengi að framan
og aftan, power slide að aftan, 3 skóflur-
tiltskófla. Uppl. í síma 892-5855.

Til sölu Volvo EW160, árg. '08, vel
búin vél rototilt, citi gálgi, smurkerfi,
2 skóflur, tönn og stuðnings fætur.
Uppl. í síma 892-5855.

Til sölu Man 35-403 8x6, árg. '98,
ekinn 275 þús., 6 metra pallur með
sturtum, krani Fassi 36 tonnmetra,
árg. '05, með 6 vökvaútskot og spili.
Uppl. í síma 892-5855.

Til sölu Marex 290 sun cruiser, árg.
'04, með 260 hö. Volvo penta dísilvél,
Volvo dpe. 290 drifi og öllum þeim
lúxus sem þarf í góða útilegu. Uppl.
í síma 892-5855.

Kubota slátturtraktor, 4 WD, 3 cyl.
- vatnskæld dísil vél, 21 hp, vökva-
kúpling. Vökvastýrð vél. Sláttuvél
drifskafsknúin. Nýir hnifar undir. Uppl.
í síma 660-0070. Verð 1.200.000
m.vsk.

Eigum til nýtt Polaris Sportsman 570
X2 fjórhjól með palli. Hjólið er með
rafmagnsstýri og mótorbremsu og
leysir af hólmi hið vinsæla 800 hjól
frá sama framleiðanda. Hagkvæmt,
lipurt og fjölbætt fjórhjól á hagstæðu
verði. Hentar bæði sem vinnubjarkur
og frístundatæki. Aðrar útfærslur hjóla
einnig í boði. Cobolt Verkstæði ehf.,
Freyjunesi 6, 603 Akureyri, s. 461-
1500, cobolt@cobolt.is.

Til sölu Yamaha Wolverine 700cc
Spec-R Fox, árg. 2016, ekinn 315 km
(sem nýr). Rafmagnsstýri, 3ja punkta
belti, góður pallur, spil, fjölnota vinnu-
og leiktæki. Verð 2.250.000 án vsk.
Uppl. í síma 898-8300.

Til sölu Krone AM403s diskasláttuvél,
nýuppgerð, árg. '04, vinnslubreidd 4
metrar. Uppl. í síma 893-7616 eða
kr@vesturland.is.

Til sölu Fella TH800 Hydro trans hey-
þyrila, mikið yfirfarin og góð vél. Uppl.
í síma 893-7616 eða kr@vesturland.is.

Til sölu MF 135, árg. '73. Vél í góðu
standi. Verðtilboð. Uppl. í síma 892-
9301.

Til sölu rúta 33+1 farþega. Man
Clubstar, árg. 2005, ekin 390.000
km. Uppl. í síma 868-3539, Árni eða
892-3126 Eyjólfur.

Nýuppgerð 3ja hestakerra. Létt og
meðfærileg. Nýleg dekk. Með skoðun
2017. Verð 1.250.000kr. Engin skipti.
Uppl. í síma 868-1738.

Case 695. 3 skóflur, rótortilt, hrað-
tengi framan/aftan, stakir gafflar og
Gradmeo snjótönn. Góð dekk. Uppl.
í síma 894-2366.

Helluskeifur auglýsa íslenskar skeifur,
þessar gömlu göðu, bæði pottaðar og
ópottaðar. Sendum frítt um allt land ef
teknir eru 10 gangar. Veljum íslenska
framleiðslu á hagstæðu verði. Seljum
líka hóffjaðrir og uppsláttarskeifur nr.
120. Uppl. í síma 847-6616 eða run@
simnet.is.

Til sölu Skoda Octavia, árg. '12. Bsk.
2 wd, 1600 dísil, ek. 95 þús. km.
Ásett 2.290.000 kr. Staðsettur í Rvk.
Uppl. í síma 866-9060 - Atli.

Sólarsellutilboð. 100 w. mono sólars-
sella með 20A stýringu, festingum,
snúrum og tengjum. Til afgreiðslu
strax. Uppl. í síma 865-5646.

Til sölu Rockwood A-hýsi, árg. '12,
mjög auðvelt í uppsetningu. Verð kr.
2.290 þús. staðgr. Uppl. í síma 615-
2234.

White-Westinghouse
- amerísk gæða heimilistæki

11 kg purrkari

- Öflugur > 4500w element
- Tekur 11 Kg - Tengist barka
- Stórt op > auðvelt að hlaða

RAFVÖRUR
DALVEGI 16c - 201 KÓPAVOGI
SÍMI 568 6411 - WWW.RAFVORUR.IS

KRAFTVÉLAR

McCormick C105 Max
Árg. 2008, hestöfl 98
Vst 2.200, Stoll ámoksturstæki
Verð 3.100.000.- kr. án vsk.

Fella SM288
Diskasláttuvél, árg. 2013
Vinnslubreidd 2,8m
Verð 690.000.- kr. án vsk.

Fella SM320
Diskasláttuvél, árg. 2007
Vinnslubreidd 3,0m
Verð 590.000.- kr. án vsk.

Welger RP200
Rúlluvél, árg. 1995.
Verð 350.000.- kr. án vsk.

Case RBX 343
Rúllusamstæða, árg. 2005
Breiðsopa, söxunarbúnaður
Verð 2.700.000.- kr. án vsk.

John Deere 678
Rúllusamstæða, árg. 2006
Breiðsopa, mjög gott ástand.
Verð 2.500.000.- kr. án vsk.

Toyota rafmagnslyftari
Lyftihæð 4,3m, lyftigeta 1.800kg
Laust vökvaúttak, hleðslutæki fylgir
Verð 950.000.- kr. án vsk.

KRAFTVÉLAR
Dalvegur 6-8 / 201 Kópavogur
Draupnigata 6 / 603 Akureyri
Sími 535 3500
www.kraftvelar.is • kraftvelar@kraftvelar.is

Aðstoðum við innfluting á allskyns vinnuvélum til Íslands frá Englandi. Hafðu samband. Þú finnur okkur á facebook undir Suður England/ mop-arehf@gmail.com.

Harmonikuhátíð verður haldin á Laugarbakka Miðfirði 17.-19. júní n.k. Dansleikir 2 kvöld. Gott tjaldsvæði. Öll helgin kr. 6.000. Nikkólína og H.U.H.

ÁSGEIR SVEINSSON
Verkfræðingur MSc
Afmörkun jarða, landa og lóða. Hnitaniir, uppdrættir og greinargerðir. Uppl. í síma 553-0811 - gsm 859-9525. Netfang: asgeir.sveinsson@talnet.is.

Til sölu

Til sölu verkfæri. Stjórnuulyklar, toppulyklar, járnborar, tangir, rafsuðuvélar, rafstöð o.fl. Uppl. í síma 893- 3217.

Nú er rétti tíminn. Til sölu 6 kg af ólituðu íslensku ullaarbandi, festir og önnur hráefni til jurtalitunar og hespu-tré. Uppl. síma: 661-2179.

Trjáplöntur til sölu. Birki 80 - 175 cm, greni og fura 40 - 150 cm. Góðar plöntur á góðu verði. Plönturnar verða afgreiddar annað hvort á ræktunarstað í Bláskógabyggð, nálægt Laugarvatni eða í Reykjavík eftir samkomulagi. Nánari uppl. veitir Bjarni í síma 896-3896.

1100 lítra plasttankar til sölu. 5000 kr/stk. Uppl. í síma 531-3003. Stjórnuhrís hf. Saltvík Kjalarnes.

Nýtt vandað 15 m² hús með rafl., vatnsl., frærennsisl., eldavél, íssk., baðh., sturta, wc, innb. kassi, svefn-sófi, sófaborð, staðsett á Suðurlandi, flytjanlegt á vörubíl. Nánari uppl. í síma 866-6806, verð 3 millj. Til afh strax.

Til sölu stálgrindarhús. Húsið er 16*40m með 15 gráðu halla og er hannað fyrir álagssvæði 1. Eingöngu verið að selja grindina, upplagt fyrir landbúnað. Allt stálvirkið er hannað þannig að það er skrufað saman eftir ákveðinni forskrift. Uppl. í síma 846-7079.

Til sölu gúmmíbatúr 3,4 m. Árar, botngrind, þófta og gafi fyrir mótór. Trésmíðavél sambyggð, hjólsög, afréttari, þykktarhefill og fræsari. Utanborðsmótór 4 hö., fjörgengis mótór, í góðu lagi. Nýr vefstóll með miklu af aukahlutum. Uppl. í síma 865-4366.

Til sölu 7 stk traktorsdekk 480/70 R30 R8000 147D HISPEED. Einnig 2 stk 16,9 ATU 14TT, R30. Selst ódýrt. Uppl. í síma 863-1911.

Flúðir sumarhúsalóðir til sölu eða leigu. Lóðirnar eru í fallegu umhverfi við Flúðir í Hrunamannahreppi. Heitt og kalt vatn ásamt rafmagni er komið á svæðið, ekki má gleyma veðursældinni á Flúðum. Uppl. í síma 892-1466.

Til sölu vél úr MMC Canter, árg 1987. Vélin er 117 ha., 3298, cc 86 kw, ekinn 80.000 kmu. Uppl. í síma 892-7575, Tilboð.

Weckman þak- og veggjastál. 0,5 mm galv., verð 1.190 m². 0,5 mm aluzink, verð kr. 1.250 m². 0,6 mm galv., verð kr. 1.490 m². 0,45 mm litað, verð kr. 1.520 m². 0,5 mm litað, verð kr. 1.720 m². Stallað stál litað, verð kr. 2.450 m². Öll verð með virðisaukaskatti. Afgreiðslufrestur 4-6 vikur. H. Hauksson ehf. Uppl. í síma 588-1130.

Rotþrær-heildarlausnir, vatnsgeymar, lindarbrunnar, heitir pottar, lífrænar skolphreinsistöðvar, jarðgerðarílát, einangrunarplast, frauðplastkassar, olíu- og fituskiljur, olíugeymar, fráveitubrunnar, sandflöng, vatnslása-brunnar, fráveiturör, tengibrunnar fyrir ljósleiðara og lagnir í jörð, línubalar, fiskiker, sérsmiði. Allt íslensk framleiðsla. Borgarplast, sími 561-2211 eða á borgarplast.is.

Vandað girðingaeftir frá Bretlandi. 5 strengja túnnet, verð kr. 9.900 rí. Iowa gaddavír, verð kr. 6.300 rí. Motto gaddavír, verð kr. 3.800 rí. Þanvír, verð kr. 7.700 rí. Ath! öll verð með vsk. H. Hauksson ehf., sími 588-1130.

Ódýrar trjáplöntur til sölu. Heimaræktaðar trjáplöntur til sölu í 2ja lítra pottum, 60-90 cm háar. Birki - ilmreynir - koparreynir - silfurreynir - ribsber - stikkilsber - fjallaribs - og glæsitoppur. Allar plöntur á sama verði, aðeins kr. 700 stk. Frábært tækifæri fyrir garðinn og eða sumarbústaðarlandið. Uppl. í síma 857-7363 (Er í Reykjavík).

Bása- og drenmottur, nótuð plastborð, girðingastaurar og plastprófillar, margar stærðir. Útileiktæki, girðingar, gervigras og heildarlausn á leiksvæðum. Uppl. á vefsíðu Johannhelgi.is, eða í sími 820-8096.

Til sölu girðingastaurar úr rekaviði. Uppl. í síma 451-4009.

Til sölu 15 kw. 3 fasa rafmótór með tregðu starti. Einnig lyftaramastur til ásetningar á þrítengi dráttarvélar. Uppl. í síma 867-9723.

Til sölu ýmislegt til ferðapjónustu og veitingareksturs, t.d. útistólar, kommóður, tveggja könnu kaffivél ofl. Uppl. í síma 832-9896.

Fella TH 790 heypýrta, árg. 2002 v.breidd 7,7 m, verð 350.000+vsk. Uppl. í síma 897-5892 og 862-5992.

Til sölu 25 fm bjálkahús með verönd. Ósamsett 50 mm. Hefur staðið inni í kaldri geymslu í nokkur ár. Verð á sambærulegu húsi er 16 - 18 hundruð þús. Möguleiki á að taka framdrifstraktor með tækjum upp í eða gott staðgreiðsluverð. Er í Skagafirði. Uppl. í síma 846-5453.

GMC 3500, árg. '96, með bilaðan mótór, tilboð óskast. Uppl. í síma 862-2903.

Honda Foreman 400 fjórhjól, árg. '01, á nýjum dekkjum og felgum til sölu. Einnig 4 Moel hús til sölu. Eitt með sturtu og klósetti. Uppl. í síma 895-4547.

Til sölu mótörhjól, Suzuki Intruder, árg. '90, 750 kúbik. Uppl. í síma 893-6031 eða 486-6031.

Óska eftir

Vantar varahluti í Massey Ferguson HX50 og eða HX60 traktorsgröfu, árg. '88- '93, aðallega í gröfuna sjálfa. Tilbúinn að skoða kaup á heilu gröfustelli eða heila vél. Uppl. í síma 892-8411.

Par óskar eftir leiguhúsnæði í sveit í nágrenni við Selfoss. Gætum leyst af við ýmis bústörf. Lúðvík (691-8465) & Sofía (844-0661), eftir kl. 17.

Barna fjölskylda óskar eftir gistingu á alvöru sveitabæ í júlí/ágúst. Aðbún. og greiðsla f. gistingu samkomul. Uppl. veitir Guðjón í síma 655-1443 eða á netfangið gbb7@hi.is.

Kaupi allar tegundir af vínýlplötum. Borga toppverð. Sérstaklega íslenskar. Vantar 45 snúninga íslenskar. Staðgreiði líka vínýlplötusófn. Uppl. gefur Óli í síma 822-3710 eða á netfangið olisigur@gmail.com.

Óska eftir því að fá aðgang að landi við sjó þar sem hægt er að skjóta hrafna, máva og aðra vargugla. Þarf að vera á Vesturlandi, helst í nágrenni Akraness. Er til í að láta sitthvað í skiptum. Uppl. í síma 691-0636.

Óska eftir trommusetti og öðru slagverki. Má þarfnast aðhlyningar. Uppl. í síma 774-3321 og ejm@simnet.is.

Sumarstarf. Vantar vanan vélamann á traktorsgröfu á höfuðborgarsvæðinu í sumarafleysingar með möguleika á framlengingu í haust. Viðk. þarf að hafa meirapróf, gott vald á íslensku og í mannlegum samskiptum. Fyrirspurnir og ferilskrá sendist á sumarstorf@gmail.com fyrir 13. júní.

Kaupi bláber, krækiber, einiber, kúmen o.fl. Óska einnig eftir aðgangi að góðu berjalandi gegn greiðslu í haust. S: 6951008 Snorri.

Vantar sláttuvél fyrir 75 ha. traktor. Þarf að vera léttbyggð og í góðu standi. Vinnslubreidd 1,60 – 1,90. Uppl. í síma 696-6886.

Atvinna

39 ára spænskur karlmaður leitar að vinnu á mjólkurbúi, hefur reynslu og góð íslensk meðmæli. Getur byrjað í júlí. Nánari uppl.: alvaro.artigas@hotmail.com.

Tek að mér afleysingar. Er 19 ára með mikla reynslu. Er bæði með bílpróf og vinnuvélaréttindi. Hægt er að hafa samband í síma 895-8848.

Steyptstöðin Dalvík ehf. vantar bifvélavirkja eða laghentan mann helst með meirapróf og vinnuvélaréttindi sem allra fyrst. Við höfum húsnæði í boði fyrir einstakling eða fjölskyldu sem vill flytja á Dalvík. Nánari uppl. í síma 895-7915.

Vélamenn - Verkamenn. Óskum eftir að ráða nú þegar vana vélamenn með vinnuvélaréttindi á beltagröfur og/eða jarðýtur. Aðeins vanir menn koma til greina, meirapróf æskilegt en ekki skilyrði. Einnig óskum við eftir tveimur röskum mönnum til útivinnu. Vinsamlegast leggið inn helstu upplýsingar á grafan@grafan.is.

Óskum eftir vönum manni til aðstoðar við almenn sveitastörf - viðkomandi verður að geta unnið sjálfstætt. Uppl. í síma 864-4849 Þóra.

Usluga lutownicy - dobre wynagrodzenie Reykjavik Potrzebujesz zdolnych mezczyzn w miejscu pracy. Pökulagnir, koszenie i pływ rury. Dobre zarobki, Ólafur Ingimarsson, sími 660-5130.

Traust og áreiðanlegt fólk óskast til að sjá um sauðfjárbú á Norðvesturlandi, veturinn 2016-2017. Nánari upplýsingar á saudfe2015@gmail.com.

Starfsmaður óskast á kúabú í V-Hún. Laun greiðast samkvæmt kjarasamningum. Húsnæði í boði ef þess er óskað. Þarf að geta hafið störf sem fyrst. Reynsla af landbúnaðarstörfum er æskileg. Frekari upplýsingar gefur Sveinn Óli í s. 451-2921 eða 662-4625 og sveinnfridriksson@gmail.com.

Maður vanur málningavinnu óskar eftir vinnu í sumar til sjávar og sveita, helst á Norðurlandi. Uppl. í síma 821-2686.

Vantar starfsmann til aðstoðar við heyskap og almenn sveitastörf úti og inni. Helst eitthvað vanan vélum. Er á Austurlandi. Uppl. í síma 865-6411.

Dýrahald

Vantar músaveiðara? Athugið að í Kattholti eru kettir á ýmsum aldri sem eru tilbúnir að vinna fyrir mat sínum, www.kattholt.is.

Jarðir

Jörð óskast til leigu á Suðurlandi með íbúðarhúsnæði og góðri aðstöðu fyrir tamningar á hrossum fyrir menntaðan einstakling. Uppl. í síma 846-8874.

Eldri blöð má finna hér á PDF:

Bændablaðið

Leiga

Óskum eftir sveitabæ eða húsnæði til leigu á Eyjafjarðarsvæðinu. Erum þrjú fullorðin í heimili, reyklaus og reglusöm. Skilvísun greiðslum heitið. Uppl. í síma 865-3849, Linda H. Karlsdóttir.

Sumarhús

Rotþrær-heildarlausnir, vatnsgeymar, lindarbrunnar, heitir pottar, lífrænar skolphreinsistöðvar, jarðgerðarílát, einangrunarplast, frauðplastkassar, olíu- og fituskiljur, olíugeymar, fráveitubrunnar og fráveiturör. Allt íslensk framleiðsla. Borgarplast, sími 561-2211 eða á borgarplast.is.

Þjónusta

Tek að mér viðgerðir á flestum tegundum sjálfskiptinga. Hafið samband í síma 663-9589 til að fá uppl. og tilboð. HP transmission Akureyri, email einar.g9@gmail.com, Einar G.

BÖRN OG VÉL- KNÚIN ÖKUTÆKI

Bílar, dráttarvélar, vöruflutninga- eða mjólkurbílar ættu aldrei að nálgast leiksvæði barna.

Það er góð hugmynd að girða leikvelli tryggilega af og sjá til þess að vélknúin ökutæki þurfi ekki að snúa eða bakka í námunda við þá.

*Kynntu þér leiðbeiningaefni um öryggi og vinnuvernd í landbúnaði á **bondi.is***

Leifs Æðardúnn

Óska eftir dúni til útflutnings

Á síðasta árið hef ég borgað út kr. 190.860,- 214.929,- pr. kg nettó.

Oftast um 200.000,- nettó.

Hafið samband í síma: 8938554 eða +47 93037099

leifm@simnet.is

Vélavit útveggar varahluti í flestar gerðir traktora, sérhæfum okkur í **JCB, Hydrema, Iveco, New Holland og Case**

Erum einnig með alla varahluti í **JCB** vinnuvélar

Eigum allar síur í **New Holland** og **JCB** á lager

Útvegum olíuverk í flestar gerðir bíla og tækja

Hafið samband og látið okkur aðstoða við að útvega réttu varahlutina

Oftast ódýrastir!

Vélavit

Varahlutir - Viðgerðir

Skeiðarás 3 •Garðabær •Sími 5272600 • velavit@velavit.is

NÝR L200 FLÝGIÐR ÚT

5 ÁRA
ÁBYRGÐ

Mitsubishi L200 er kominn með nýtt útlit, aukið rými og meiri snerpu. Þú finnur varla sterkbyggðari og áreiðanlegri bíl. Svo er hann svo notadrjúgur að erfið verkefni munu bara gleðja hann. Komdu og náðu þér í nýjan L200 áður en hann flýgur frá þér.

Mitsubishi L200 Intense
6 gíra beinskiptur, fjórhjóladrifinn frá:

6.890.000 kr.

„Hér er því kominn bíll sem mjög auðvelt er að mæla með og sannast sagna átti reynsluökumaður alls ekki von á svo góðum bíl er hann var sóttur.“

Finnur Thorlacius, Fréttablaðinu

FYRIR HUGSANDI FÓLK

HEKLA · Laugavegi 170-174 · Reykjavík · Sími 590 5000 · hekla.is
Umboðsmenn um land allt: Höldur Akureyri · Bílasala Selfoss · Bílás Akranesi · HEKLA Reykjanesbæ · Heklusalurinn Ísafirði